

SØVÆRNS- ORIENTERING

Inspektøren for Søværnet på prædikestolen i Holmens kirke.
(SVN FOT). J. PHILIP RASMUSSEN

Søværnets højtideligholdelse af 40-årsdagen for Danmarks befrielse

40-årsdagen for Danmarks befrielse blev af Holmens sogns menighed og søværnet markeret 5. maj ved en gudstjeneste i Holmens kirke med deltagelse af det diplomatiske korps. Ved gudstjenesten talte Inspektøren for Søværnet, og Holmens provst, orlogsprovst Claus Harms, prædikede. SØVÆRNS-ORIENTERING bringer nedenfor Inspektøren for Søværnets tale in ekstenso.

"Når vi i dag ser tilbage på begivenhederne i Danmark under 2. verdenskrig, så er der 3 datoer, man hæfter sig ved - 9. april 1940 - 29. august 1943 og 4/5 maj 1945.

Ser vi i bogen SØVÆRNETS MÆRKEDAGE,

så finder vi kun den 29. august 1943, hvorfor nu ikke de 2 andre datoer?

For flåden var den 9. april, som for hele det danske folk en nedværdigende overgivelse. Flåden var som følge af 30'ernes "Hvad kan det nytte"-politik blevet reduceret og bevillingsmæssigt udsultet ligesom resten af forsvaret.

De få skibe, vi havde, måtte spredes for at kunne bevogte de udlagte minefelter i Sundet og Storebælt samt udføre neutralitetsbevogtning i Skagerrak og langs den jyske vestkyst; der var is i de indre farvande i vinteren 1939/40.

Flåden kom således ikke i kamp den 9. april og fik i øvrigt ordre til at gå i havn.

Den 4.-5. maj havde vi ingen flåde, den var stort set sænket af egne besætninger 29. august 1943.

Er den 29. august 1943 så en mærkedag. Ja det er den, for den dag brød den danske regering uigenkaldeligt med den tyske besættelsesmagt, og flåden kunne udføre den ordre, som viceadmiralen allerede i november 1942 havde udstedt, nemlig i tilfælde af tysk aktion at søge til Sverige eller sænke skibene.

Nogle få skibe nåede Sverige, men de fleste blev sænket eller tilintetgjort af egne besætninger på Holmen, i danske provinshavne eller forskellige steder i danske farvande.

En tilintetgørelse af egne skibe er det sidste skridt, en flådechef vil tage, men det var både rigtigt og nødvendigt. Ethvert orlogsskib ville på det tidspunkt være af værdi for den tyske flådes fortsatte krigsførelse.

Den dag kostede Marinen 7 dræbte og et antal sårede, men Marinen havde tonet rent flag, og flådens handling gav genlyd ude i verden og var medvirkende til, at Danmark fik en meget tiltrængt oprejsning og blev accepteret som allieret med Nazitysklands modstandere.

Allerede fra besættelsens første dage var der en række danske, som følte, at den frihed, vi havde mistet, måtte vi selv være med til at kæmpe for og vinde tilbage.

En væsentlig dansk indsats blev ydet af de danske søfolk, som om bord i handelsskibene på verdenshavene fra krigens start var med til at bringe forsyninger frem. I alt omkom 1653 danske sømænd og 233 fiskere. Disse ofre, som søens folk bragte, for at vi kunne genvinde friheden, skal ikke

glemmes i dag her i Holmens kirke, hvor en mindetavle til stadighed erindrer os om dem og deres indsats.

Mange danske ude i verden meldte sig til frivillig tjeneste i de allierede styrker, og mange faldt. Dem, der faldt i allieret tjeneste, er optegnet i Mindebogen, som har sin plads her i kirken, og traditionsmæssigt vendes et blad i bogen ved hver gudstjeneste, som det også er sket i dag.

Gradvis voksede der i Danmark en modstandsbevægelse op, der efterhånden fik et sådant tag i befolkningen, at det - accelereret af tyske modtræk - førte til det endelige brud den 29. august 1943.

Søværnets faste personel deltog i resten af krigen i modstandsbevægelsen, enkelte kom til England og deltog i krigen i Royal Navy, andre måtte tage til Sverige, hvor de indgik i den danske flotille eller den danske brigade.

Modstandskampen krævede sine ofre blandt dem, som aktivt gjorde en indsats i kampen for friheden - også blandt søværnets personel.

Besættelsen lærte os, at det mest dyrebare, vi har, er friheden, friheden til at være herre i eget hus, til at tale frit, til at leve.

De mænd og kvinder, som faldt her i landet, i allieret tjeneste eller på havet, gav deres liv, for at vi i dag kan leve i frihed, den frihed, vi fik igen den 4.-5. maj 1945.

Derfor skal vi i dag mindes denne dag. Vi lovede i de lykkelige dage i maj 1945 de faldne, at "de skal aldrig blive glemt". Ja, men er det da de faldne, vi ikke skal glemme? Det skal vi ej heller, men det væsentligste er, at vi aldrig skal glemme, at friheden ikke er noget, der bare er os givet for evig tid, men noget, som vi må arbejde for at bevare, hver en af os, hver dag, hele tiden.

Dem, der faldt, viste os, at friheden har sin pris, en pris, som vi må være parat til at betale ved at indrette os, så vi kan forsvare vort demokrati, vor levevis, vor kultur og dermed et frit Danmark. Den pris, vi er villige til at betale i det daglige, kan forhåbentlig forhindre, at vi kommer til at betale den største pris - livet - for at bevare friheden.

Det er vor pligt over for dem, vi lovede, "de skal aldrig blive glemt" at sikre, at vi bevarer friheden, den fri-

hed, vi fik tilbage i dag for 40 år siden.

Derfor mindes vi denne dag, i taknemmelig gæld til dem, der ikke fik lov til at opleve den frihed, de kæmpede for og gav deres liv for".

Fra kransenedlægningen i kapelsalen - en kvindelig mariner blæser "Last Post". (SVN FOT).

I forbindelse med gudstjenesten nedlagte chefen for Flådestation København søværnets krans ved mindetavlen i kapelsalen.

(MST)

Mindehøjtidelighed på Holmen

Den 5. maj blev der nedlagt krans på Flådestation København ved mindestenen over søværnets faldne i frihedskampen 1940-45.

Medens en skansevagt afgav honnør, nedlagde chefen for flådestationen søværnets krans.

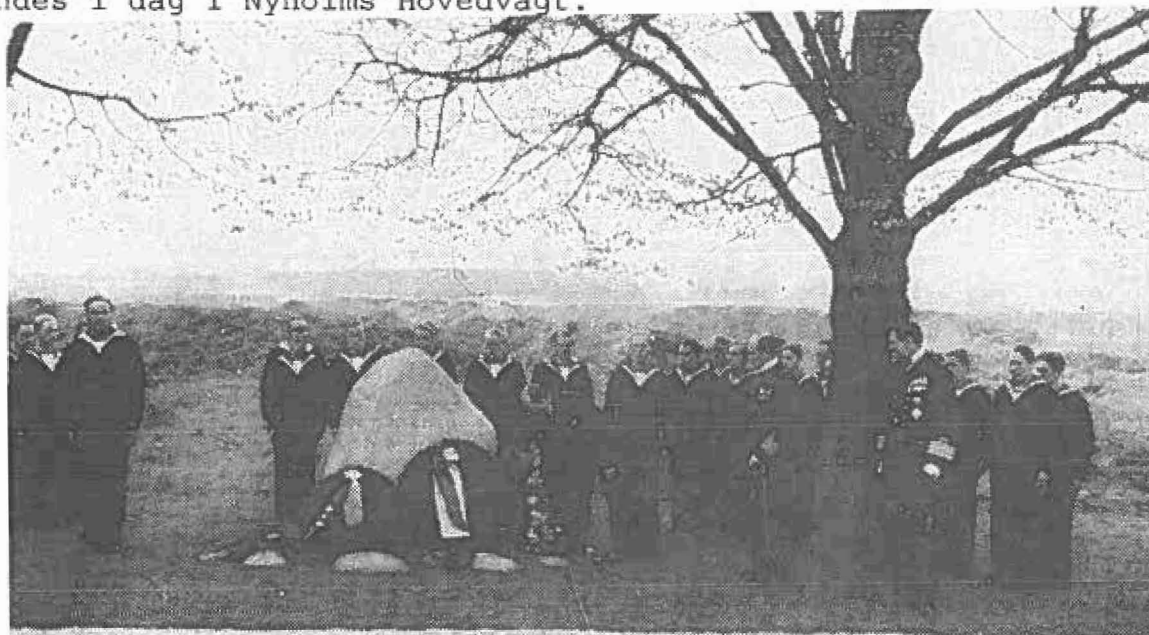
Der blev desuden nedlagt krans fra Forsvarsarbejdernes Landsorganisation, Forsvarets Civiletat, Danmarks Marineforening og Marineforeningens Københavns Afdeling. Efter kransenedlægningen blæste en kvindelig mariner "Last Post".

Mindestenen på Holmen blev rejst den 5. maj 1946 som et minde over de 35 personer, militære og civile fra søværnet, som

Chefen for Flådestation København med adjutant, Henning Bom, Forsvarsarbejdernes Landsorganisation, Kurt Nielsen Forsvarets Civiletat, Formanden for Danmarks Marineforening, kommandør V.P.Heise, Formanden i Marineforeningens Københavns Afdeling, kaptajnløjtnant F.Larsen, samt næstformanden, Svend Erik Rosensted, og Chefen for Orlogsværftet, overingeniør H.P.Jacobsen.

mistede livet under besættelsestiden. En tavle med samtlige navne findes i dag i Nyholms Hovedvagt.

Kransenedlægning ved mindestenen 5. maj 1946. På billedet ses daværende Kronprins Frederik, viceadmiral A.H.Vedel.

Kongeligt besøg ved slædepatruljen SIRIUS

I forbindelse med regentparrets rejse til Nordøstgrønland (omtalt i SØVÆRNS-ORIENTERING nr. 8/85) besøgte Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed Prinsen, i dagene 9.-10. april, slædepatruljen SIRIUS hovedbase Daneborg.

Dronningen og Prinsen blev fra hoffet ledsaget af hofdame, fru Anita van Hauen, Jagtkaptajnen og Prinsens adjutant, major O. Lohse Nielsen. Fra forsvaret deltog Inspektøren for Søværnet og oberst R.S.Hansen, Chef for Flyvestation Værløse.

Regentparret på tur i grønlandsk ekvipage. (SIRIUS FOT).

Under besøget blev der lejlighed til kørsel med hundeslæde på fjordisen med patruljens hjemmeværende slædehold. Dronningen og hofdamen gik på ski i terrænet fulgt af personel fra SIRIUS.

Under planlægningen af besøget var, af gode grunde, ikke forudset deltagelse af kystens vilde dyr, men netop under regentparrets besøg valgte en isbjørn at opholde sig omkring stationen. Gæsterne fik derved også den oplevelse at følge den grønlandske naturs største landpattedyr i dens naturlige omgivelser og på meget tæt hold.

Champagne og kransekage er ikke hverdagsbegivenheder ved SIRIUS, men under besøget blev Inspektøren for Søværnets 60 års-

dag markeret med champagne medbragt af regentparret og kransekage, fremstillet af den patruljemand, der var så heldig at have kokketønnen netop den dag.

Under besøget var, som normalt for årstiden, hovedparten af slædepatruljens personel på patrulje. Chefen for SIRIUS var såle-

Dronningen på ski i terrænet flankeret af hofdamen (th) og en oversergent fra slædepatruljen. (SIRIUS FOT).

des på rejse i Peary Land ca. 900 kilometer fra Daneborg og resten af slædeholdet spredt 200 km langs kysten.

(SIRIUS)

Hendes Majestæt Dronningens officielle ombordstigning i Kongeskibet DANNEBROG

Kongeskibet DANNEBROG hejste i år kommando den 17. april. Forskole til søs blev afholdt 19.-24. april. Herefter var DANNEBROG klar til Hendes Majestæt Dronningens og Hans Kongelige Højhed Prinsens officielle ombordstigning den 26. april. Da den kongelige chalup med kongeflag afsejlede fra Nordre Toldbod, salutede batteriet SIXTUS med 27 skud, og DANNEBROG's besætning paraderede. Der blev ligeledes saluteret fra SIXTUS, da kongeflaget blev hejst i DANNEBROG.

Samme dag blev der i DANNEBROG afholdt frokost for Malaysias premierminister. I frokosten deltog bl.a. statsministeren og industriministeren.

Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed Prinsen i kongechaluppen på vej fra Toldboden til DANNEBROG. (SVN FOT).

Kongeskibets togt startede med anløb af Nakskov 30. april, hvorefter der var besøg i Åbenrå 1. maj i anledning af Åbenrå bys 650 års jubilæum. I løbet af sommeren er besøg planlagt at skulle finde sted i Helsingør, Næstved, Århus, Rudkøbing og Kolding.

Herudover er der planlagt officielt besøg i Malmø i maj og i Stockholm i september måned, ligesom der påregnes udført et togt til Skotland i juli måned.

(DNBR)

Første hold elever med den videregående officersuddannelse

Den 24. april blev det første hold elever med den videregående officersuddannelse (VOU) dimitteret fra Søværnets Officersskole.

Holdet bestod af 11 elever fordelt med 5 på den operative linie og 6 på den tekniske linie, der bestod af 4 af elektronikretningen og 2 af maskinretningen.

Begivenheden blev markeret ved en højtidelighed, hvor eleverne i overværelse af Inspektøren for Søværnet, repræsentanter for Direktoratet for Søfartsuddannelserne, Forsvarsstaben og sø-

værnet m.fl. samt elevernes pårørende blev udnævnt til kaptajnløjtnanter og fik udleveret deres eksamensbevis og udnævnelsesbrev.

Pg CH 505.

Dimittenderne og den fungerende chef for Søværnets Officersskole fotograferet i skolens aula. (SVN FOT).

I en kort tale til eleverne nævnte den fungerende skolechef såvel de generelle forhold, der var en følge af den nye personel- og uddannelsesstruktur, som de særlige forhold, der var gældende for dette første hold.

Højtideligheden blev afsluttet med en reception for elever, indbudte og pårørende.

Holdet repræsenterer en overgangsordning, idet 10 af eleverne tidligere er grunduddannet efter uddannelsesplan for officerer af B-linien og 1 elev efter uddannelsesplan for officerer af reserven (NA).

Uddannelsen begyndtes i efteråret 1982 med efteruddannelseskursus (EUK). Denne uddannelse, der varede ca. 9 måneder, havde til formål at supplere den tidligere uddannelse således, at eleverne ved påbegyndelsen af VOU i september 1983 forudsattes at have nået et uddannelsesniveau svarende til den kommende officersgrunduddannelse (OGU).

Den samlede uddannelse har således omfattet i alt næsten 2 1/2 års teoretisk undervisning.

Der blev opnået meget fine enkeltresultater, og gennemsnitsresultatet for hele holdet blev 8,9 efter 13-skalaen, hvilket anses for meget flot set i relation til den koncentrerede undervisning og en gennemsnitlig elevvalder på næsten 38 år.

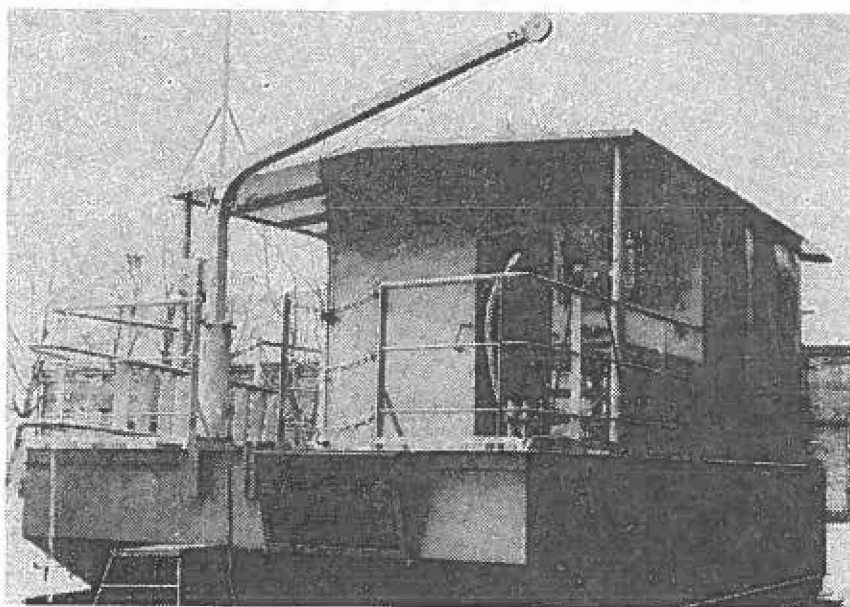
Af nyt indhold i VOU i forhold til de tidligere uddannelser kan for teknikliniens vedkommende nævnes, at maskinretningen bl.a. omfatter den udvidede maskinmestereksamen. Endvidere kan det nævnes, at elektronikretningens uddannelse bringer eleverne op på et væsentligt højere fagligt niveau end tidligere. Dette sidste er bl.a. en følge af den teknologiske udvikling.

For fuldstændighedens skyld kan det nævnes, at VOU for den operative linie i lighed med den tidligere uddannelse af officerer af A-linien bl.a. omfatter skibsførereksamen.

(SOS)

Dykkerplatform til Søværnets Dykkerskole

Søværnets Dykkerskole har, siden de velbekendte dykkerbåde (dem med håndhjulspumpen) udgik for mere end 15 år siden, været henvist til at foretage øvelser og arbejde med tung- og letdykkere fra kaj, malerflåder og lignende.

Dykkerplatformens data:
Længde: 6,5 m
Bredde: 4,0 m
Displacement: 12 tons
Dækshus: 3,5 x 3,5 m.
(SVN FOT).

Foranlediget af de nye civile og militære bestemmelser, omhandlende dykning og dykkersikkerhed, udarbejdede dykkerskolens instruktører et skitseforslag til en dykkerplatform. En indstilling til Søværnets Materielkommando om bygning af en platform resulterede efter få dages overvejelser i, at der blev afsat ressourcer til projektet.

Bygningen blev ledet af projektsektoren i snævert samarbejde med dykkerskolen. På grund af de knappe ressourcer, der kunne afsættes, og de uddannelsesmæssige fordele, der lå i opgaven, blev arbejdet for en stor del udført af EFG-elever og lærlinge ved Søværnets Materielkommando og Orlogsværftet. Arbejdet blev påbegyndt i slutningen af august 1984, og fredag den 19. april kunne søsætningen finde sted.

Ved søsætningen blev dykkerplatformen navngivet DYK 1. Søværnets Materielkommando og dykkerskolen udtrykte stor tilfredshed med det udførte arbejde, som vidner om den store entusiasme og faglige dygtighed, som de medvirkende har lagt i projektet.

Platformen er udstyret med kompressor/benzin 240 l/min., luftflasker, der kan indeholde 40.000 l luft, samt en kran med løftekapacitet på 250 kg.

(VBS)

Legatet VOLUNTAS EST VIA uddelt

Civilingeniør H.V.Augsburg oprettede i 1970 til minde om sin fader, afdøde kommandør H.V.Augsburg, et legat "VOLUNTAS EST VIA", som bestyres af Søofficers-Foreningen.

Af legatets renteindtægt kan foreningens bestyrelse i samråd med Inspektøren for Søværnet hvert år på kommandørens fødselsdag den 26. april uddele mindst 1000,- kr. til en befalingsmand eller menig i søværnet, som har enten:

1. vist fremragende konduite,
2. givet forslag til forøgelse af søværnets kampevne,
3. udviklet betydende strategiske nyanskaffelser eller afhandlinger eller
4. udviklet forslag til værdifulde tekniske forbedringer af søværnets skibe.

Ved en sammenkomst i Søofficers-Foreningens lokaler i Søkvæsthuset den 26. april fik oversergent Orla Aagaard af formanden for Søofficers-Foreningen, kommandør J.A.Ruth, overrakt en legatportion på 3000,- kr. med følgende begrundelse:

Under dykning i Nordsøen 17. april 1984 i forbindelse med bjærgning af Dinoseb-tromler, hvor oversergent Orla Aagaard var beskæftiget sammen med en meddykker, væltede under opstigningen en dykkerklokke ved et uheld, hvorved meddykkeren fik sin maske revet af og kom i overhængende fare for at drukne.

Oversergent O.Aagaard får overrakt legatet af formanden for Søofficers-Foreningen, kommandør J.A.Ruth. (SVN FOT).

Oversergenten forlod dykkerklokken og ved at holde fast uden på denne, pressede han den nu bevidstløse meddykker op i dykkerklokkens luftlomme og reddede derved hans liv.

Vurderet i forhold til den aktuelle dykkersituation, har oversergenten herved udvist en rosværdig konduite udover det rimeligt forventelige.

Uddelingen blev overvåret af oversergentens frue, Inspektøren for Søværnet, Søværnets Våbeninspektør, fungerende chef for Undervandsbådseskadren, chefen for Søværnets Frømandskorps og chefen for Søværnets Dykkerskole.

Efter uddelingen var Søofficers-Foreningen vært ved en frokost.

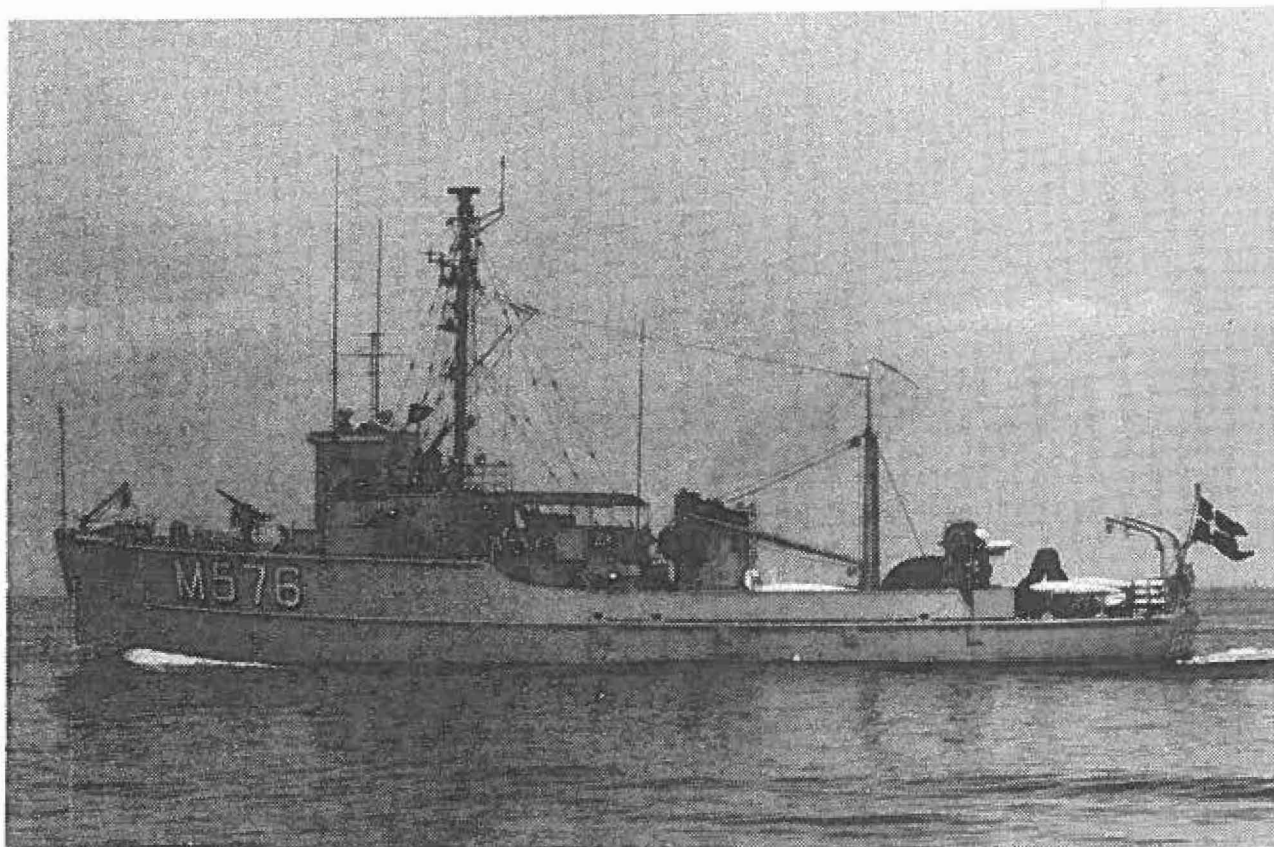
(SOF)

Ministrygeren AARØSUND og OMØSUND solgt på Søværnets auktion

Efter henholdsvis 27 og 26 års tro tjeneste i søværnet er ministrygerne AARØSUND og OMØSUND 10. april solgt på søværnets auktion.

Ministrygeren AARØSUND blev bygget ved Hildebrant Drydock Co., Kingston, New York, USA. Kølen blev lagt 8. september 1952, og søsætningen fandt sted 19. november 1953. Ministrygeren AARØSUND var den første i en serie på otte, som blev bygget i USA i forbindelse med Mutual Aid Programmet.

24. januar 1955 blev den første kommando hejst, samme dag indgik AARØSUND i flådens tal.

Ministrygeren OMØSUND under gang. (SVN FOT).

Ministrygeren OMØSUND blev bygget ved Bellingham Shipyards Co., Washington, USA. Kølen blev lagt 1. marts 1955, og søsætningen fandt sted 30. juli 1955. OMØSUND var nummer seks i ovennævnte række på otte ministrygere.

21. juni 1956 blev den første kommando hejst, samme dag indgik OMØSUND i flådens tal.

AARØSUND og OMØSUND udgik begge af flådens tal 1. marts 1982.

I det forløbne kvarte århundrede har begge ministrygere sejlet danske og nordeuropæiske farvande tynde.

(FLS KOR)

Indland kort

Norske og danske søfolk i allieret tjeneste modtaget i København

Inspektøren for Søværnet gik tirsdag den 7. maj om bord i DFDS DANA REGINA for - efter invitation - at byde 200 danske og 120 norske søfolk, der under 2. verdenskrig havde gjort tjeneste om bord i handelsflådens eller de allierede flåders skibe, velkommen til København.

Gæsterne var afsejlet aftenen før fra Oslo og havde på vejen kastet kranse i Skagerrak for at mindes deres døde kammerater. I København skulle de nedlægge kranse ved bl.a. mindeankeret og afsejlede samme aften til Oslo for at være med til at fejre Norges befrielsesdag den 8. maj. Søværnets Tamburkorps spillede, medens skibet lagde til kaj og havde også haft en hornblæser om bord under sejladsen for at spille "The Last Post" ved kransenedlægning i Norge og ved højtideligheden i Skagerrak.

Mineuskadeliggørelsesudrykninger fra minedepoterne Grelshede og Dråby

Minedepot Grelshedes mineuskadeliggørelseshold har i januar kvartal haft 21 udrykninger, hvoraf 7 var efter farlige genstande.

Udrykningerne har bl.a. omfattet følgende:

1 stk. dybdebombe, 2 stk. hedgehog, 1 stk. mortargranat, 8 stk. nødblus, 1 stk. location marine marker, 1 stk. øvelsestorpedo, 5 stk. mineankre, 3 stk. topplader til mineanker, 1 stk. tromle til mineanker, 1 stk. mineskal, 1 stk. haleparti til raket, 1 stk. sonarbøje, 1 stk. radiosonde.

Der har været sejlet med orlogskuttere og kørt 3900 km.

Minedepot Dråby har i januar kvartal haft 4 minørudrykninger, der bl.a. omfattede følgende:

1 stk. engelsk pendulmine, 1 stk. tysk øvelsesmine (DM 18), 1 stk. tysk mineanker, 69 stk. forskellige detonatorer, 2200 stk. forskellig håndvåbenammunition, 7 stk. gaspatroner til håndvåben, 2 stk. hjemmelavede kanonslag, 1 stk. kanonslag signal, 1 stk. ubådsblus, 2 stk. location Mk 6-1, 3 stk. russiske røgsignaler, 9 stk. forskellige nødraketter, 1 stk. genstand lignende mælkejunge med ukendt indhold - prøve udtaget og sendt til CF laboratorium, Universitetsparken, København.

Der er kørt i alt 1860 km under udrykningerne, hedder det i Flådestation Frederikshavns orienteringsmeddelelse.

Flådebesøg

Det tyske (BRD) hjælpeskib WALTHER VON LEDEBUR foretager rutineanløb af Frederikshavn i perioden 9.-22. maj (daglige anløb). Chef vil være skibsfører H.Bittermann. Samlet besætning: 28 civile.

---ooOoo---

Det tyske (BRD) hjælpeskib SPIEKEROOG foretager rutineanløb af Frederikshavn i perioden 14.-22. maj (daglige anløb). Chef vil være skibsfører H.J.Rockel. Samlet besætning: 27 civile.

---ooOoo---

Det britiske inspektionsskib LINDISFARNE (ISLAND-klassen) aflægger uofficielt besøg i København 23.-26. maj. Chef vil være kaptajnløjtnant B. Westlake. Samlet besætning: 40 mand.

---ooOoo---

Det hollandske sejlskoleskib, skonnerten URANIA, aflægger rutinebesøg i Århus i perioden 24.-28. maj og i Rønne 31. maj til 3. juni. Chef vil være orlogskaptajn F.H.G.Michelhoff. Samlet besætning: 17 mand.

---ooOoo---

Den hollandske 1. mineskibseskadre, bestående af minejagerne ALKMAR, DORDRECHT, HAARLEM, MAASSZUIS (ALKMAR-klassen), WOERDEN (DOKKUM-klassen), patruljefartøjerne HADDA og FREYR (BALDER-klassen), aflægger uofficielt besøg i København i perioden 24.-28. maj og rutinebesøg i Århus i perioden 31. maj til 3. juni. Chef for styrken vil være orlogskaptajn D.Notten om bord i ALKMAR. Samlet besætning: 244 mand.

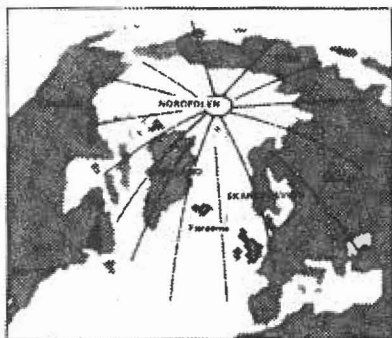
---ooOoo---

En hollandsk styrke, bestående af hydrografskibene TYDEMAN, BUYSKES og BLOMMEDAL, aflægger rutinebesøg i København i perioden 31. maj til 3. juni. Chef for styrken vil være chefen for TYDEMAN, orlogskaptajn G.R.van Hengel. Chef for BUYSKES vil være kaptajnløjtnant J.F.Voest og chef for BLOMMEDAL vil være kaptajnløjtnant

C.Mallie. Samlet besætning: 26 officerer samt 137 andre befalingsmænd og menige.

Udland kort

Præsentation af lodret affyringsystem til overfladeskibe

Firmaet Martin Mariettas lodrette affyringsystem til overfladeskibe til affyring af forskellige missiltyper havde fornylig sin debut i forbindelse med navngivning af missilkrydseren BUNKER HILL, hvorunder MK 41-systemet blev præsenteret. Systemet vil kunne omfatte op til 61 missiler under dæk, hvorfra der kan affyres en blanding af missiler mod luft-, overflade- og undervandsmål. Firmaet Martin Marietta skal levere 9 systemer til missilkrydsere af TICONDEROGA-klassen, 5 til destroyere af SPRUANCE-klassen og 1 til den planlagte missildestroyer DDG-51. Hver celle, der indeholder 8 missiler i forseglede beholdere, er i sig selv en komplet affyringsrampe og kan kombineres afhængigt af den til rådighed værende plads.

De første installationer vil blive to 61-missil-magasiner henholdsvis for og agter i TICONDEROGA-klassen, eet 61-missil-magasin agter i destroyerne, medens den planlagte DDG-51-klasse vil få et 29-missil-magasin for og et 61-missil-magasin agter, skriver "JANE'S DEFENCE WEEKLY".

Ny norsk sonar udviklet

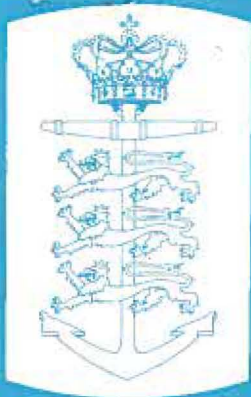
Det norske firma Simrad Subsea har udviklet et nyt sonarsystem til brug specielt for mindre enheder, der kan gå farter op til 40 knob. Systemet, der har typebetegnelsen SS 240, er et aktivt flerstrålet (multi-beam) skrogmonteret system, der arbejder på 24 KHZ med 360°-sektor-eller direkte søgemåde. I alle søgemåder kan søgestrålerne vippe fra + 10 grader til - 20 grader. Herudover er der tillige en søgemåde til klodsholdskontakt. Senderen, der er cylindrisk med en diameter på 42 cm, har 192 keramiske elementer og vejer 300 kg, hedder det bl.a. i artiklen i "NAVAL FORCES".

SEA SPARROW til nye hollandske fregatter

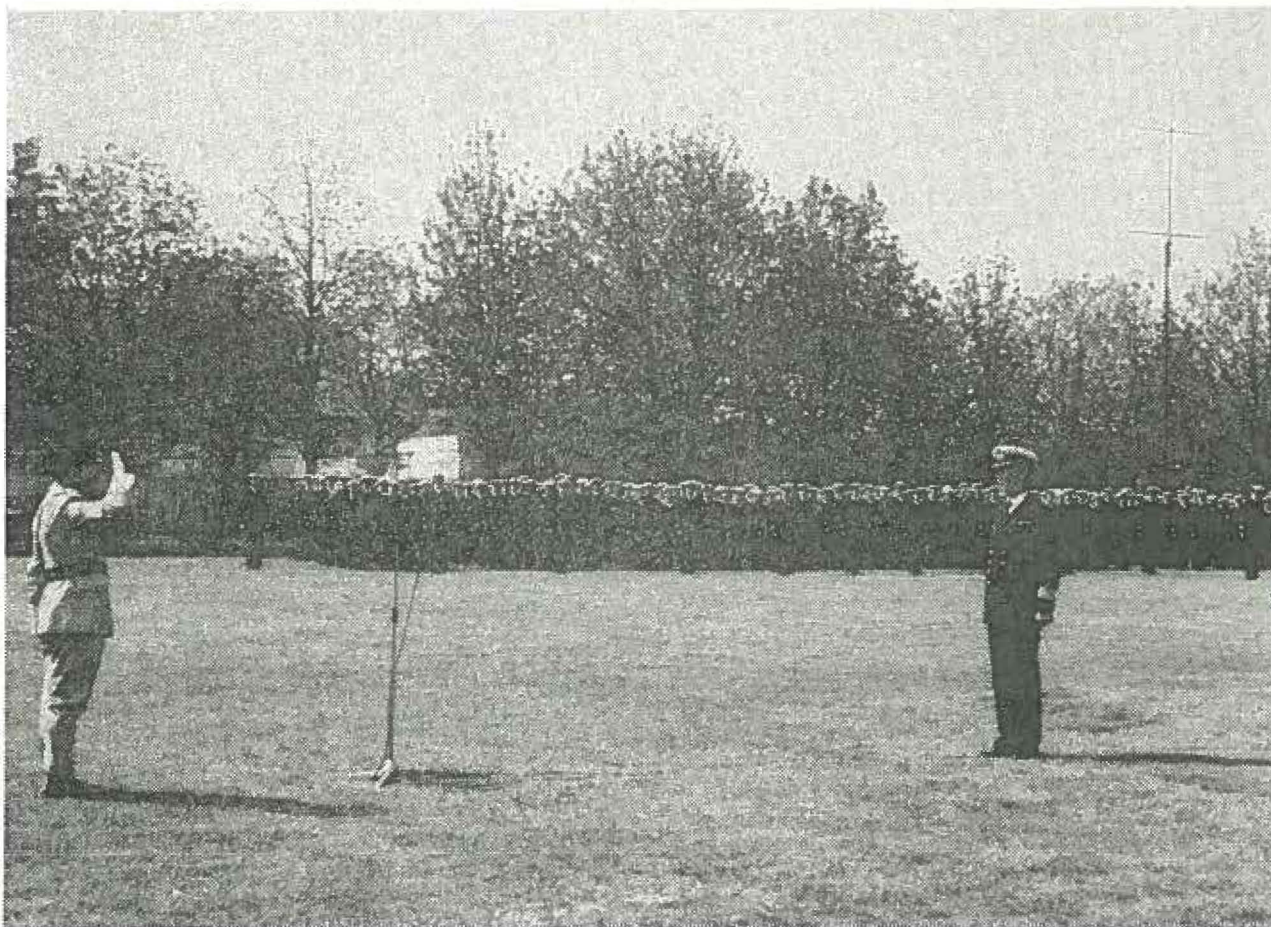
Holland har besluttet, at dens nye fregatter af M-klassen armeres med NATO overflade-til-luftmissilsystemet SEA SPARROW fremfor det britiske SEAWOLF. Omkostningerne i forbindelse med anskaffelsen af i alt 8 systemer andrager 305 millioner gylden (december 1984-priser) og omfatter bl.a. reservedele og indledende uddannelse, hedder det bl.a. i artiklen i "JANE'S DEFENCE WEEKLY".

EB

K. Thygesen
Kommandør
Afdelingschef

SØVÆRNS- ORIENTERING

Chefen for de fælles styrker i NATOs Nordregion, General Sir Richard Lawson, modtager chefen for Torpedobådseskadrens melding ved paraden på Holmen. (SVN FOT).

Øvelse BOLD GAME 85

Torpedobådseskadren deltog igen i år i øvelse BOLD GAME. Denne årligt tilbagevendende øvelse for danske, norske og vesttyske torpedobåde fandt sted i perioden 23. april til 14. maj.

I alt 45 sejlene enheder, heraf 8 danske torpedobåde, mine-læggeren SJÆLLAND og tankfartøjet SKINFAXE, deltog i øvelsen med assistance fra Torpedobådenes mobile Base. Herudover deltog danske, engelske og tyske flådehelikoptere og fly.

Torpedobådseskadren afgik fra Holmen 22. april mod øvelsens første fase, som foregik i sydnorsk farvand med såvel inden- som udenskærs operationer, herunder anløb af forskellige mindre norske byer i øvelsesområdet.

Første weekend opholdt enhederne sig i Oslo. Under opholdet påbegyndtes sportskonkurrencer enhederne imellem, og disse fortsatte under resten af øvelsen. Fodboldkampen i Oslo måtte dog aflyses på grund af kraftigt snefald.

Anden fase af øvelsen foregik primært i danske farvande samt i Østersøen og vesttyske farvande med weekendophold i Kiel. I denne fase videreudvikledes enhedernes samarbejde gennem taktiske øvelser, ligesom luftforsvarsøvelser, skydninger, navigationsøvelser m.m. indgik som et naturligt led i øvelsessamarbejdet.

Gennem hele øvelsen udvekslede enhederne personel, således at et stort antal menige og befalingsmænd fik mulighed for at opleve atmosfæren i de øvrige landes torpedobåde og stifte nye bekendtskaber.

For yderligere at gøre enhederne bekendt med de andre landes måde at operere torpedobåde på samt for at etablere et fælles grundlag for samarbejde, blev torpedobådene, ligesom sidste år, i første fase opdelt i grupper bestående af danske, norske og vesttyske torpedobåde. Dette viste sig at være udbytterigt.

Vejret var gennemgående koldt og blæsende under øvelsen, men kun få serials måtte aflyses. En del besætningsmedlemmer var dog noget blege efter den indledende forlægning fra Frederikshavn til Kristianssand, som foregik i frisk vind og høj sø i Skagerak.

General Sir Richard Lawson overrækker præmier ved afslutningsparaden. (SVN FOT).

Sidste weekendophold foregik i København, hvor også øvelsen officielt afsluttedes med parade på Marsmarken den 14. maj, hvor chefen for de fælles styrker i NATOs Nordregion, General Sir Richard Lawson, bl.a. overrakte præmier til de vindende hold i

sportskonkurrencerne. Fodbold og skydning blev vundet af danske hold. Efter paraden forlagde de udenlandske enheder til hjemlige farvande.

(TBE)

Skoleskibet FYENS deltagelse i 15-årsdagen for indvielsen af den danske sømandskirke i Rotterdam

Da den danske sømandskirke i Rotterdam blev indviet i 1970 - under overværelse af Dronning Juliana af Holland og Kong Frederik - var søværnet med til at danne en festlig ramme om begivenheden med fregatten HERLUF TROLLE og minelæggeren SJÆLLAND.

Dronning Juliana og Kong Frederik ved sømandskirkens indvielse i 1970.

Den 24. april 1985 blev 15-årsdagen for indvielsen fejret, og ved den lejlighed var søværnet igen repræsenteret, idet skoleskibet FYEN var inviteret til at deltage i festlighederne.

Skoleskibet ankom til Rotterdam - verdens største havn - og fortøjede ved Parkkajen ikke langt fra sømandskirken.

Arrangementet startede festligt med "flagning over toppene" og cocktailparty på minedækket, hvor sømandskirkens gæster og danske tilknyttet kirken var inviteret. Blandt gæsterne var kirkeminister Mette Madsen, ambassadør Erik Krog-Meyer og frue, repræsentanter fra kirkeministeriet, formanden for dansk sømandskirke i fremmede havne Orlogsprovsten og naturligvis den populære sømandspræst Frank Christensen.

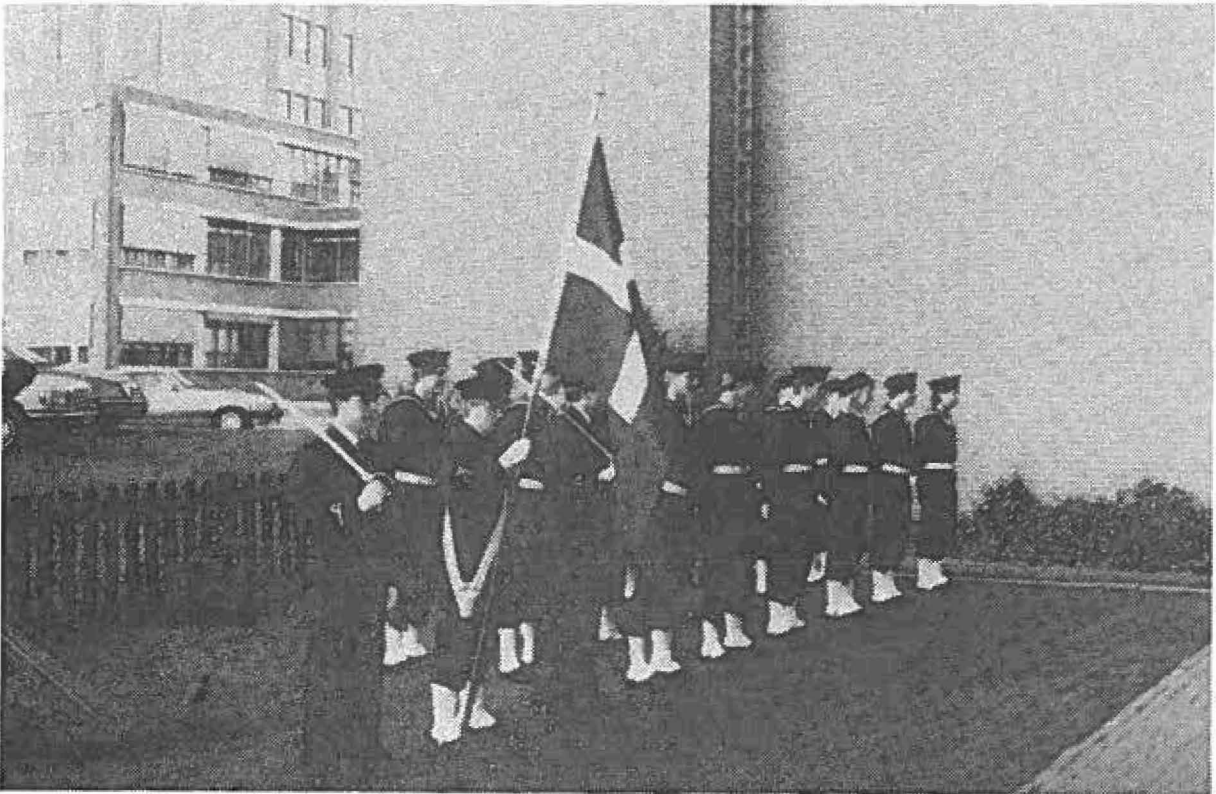

DANSK SØMANDSKIRKE
Rotterdam

Efter cocktailpartiet var der arrangeret gudstjeneste med efterfølgende reception i sømandskirken.

Fra venstre ambassadør E. Krog-Meyer, kirkeminister Mette Madsen, chefen for Skoledelingen, Orlogsprovsten og sømandspræst Frank Christensen, Rotterdam. (FOT Dansk-Holland photo-press).

Skoleskibet FYENS landgangskompagni. (FYEN FOT).

Her dannede skoleskibets landgangskompagni en smuk ramme om dette arrangement.

Gudstjenesten havde samlet et større antal gæster end man tidligere havde været ude for, og under den efterfølgende reception klarede kirkens stab på imponerende vis beværtningen af dem.

Af specielle gaver bør her nævnes en imponerende stor lagkage, som selv 170 sultne munde ikke kunne klare. Skoleskibet forærede kirken 2 messinglysestager specielt fremstillet til lejligheden.

Af andre interessante arrangementer under besøget i Rotterdam kan nævnes et besøg på skibsværftet Van der Giessen de Nord, der har specialiseret sig i at bygge skibe i glasfiberarmeret plastic. Der bygges 20 minejagere af de i alt 45, der udgør det fransk-belgisk-hollandske TRIPARTITE-program. Det var en af de hollandske minejagere, der lokaliserede Dinoseb-gifttromlerne i Nordsøen i 1984. Skroget er bygget af glasfiber, og værftet har derfor ekspertise og erfaring på et område, som er meget interessant set i forhold til vort eget STANDARD FLEX 300-projekt.

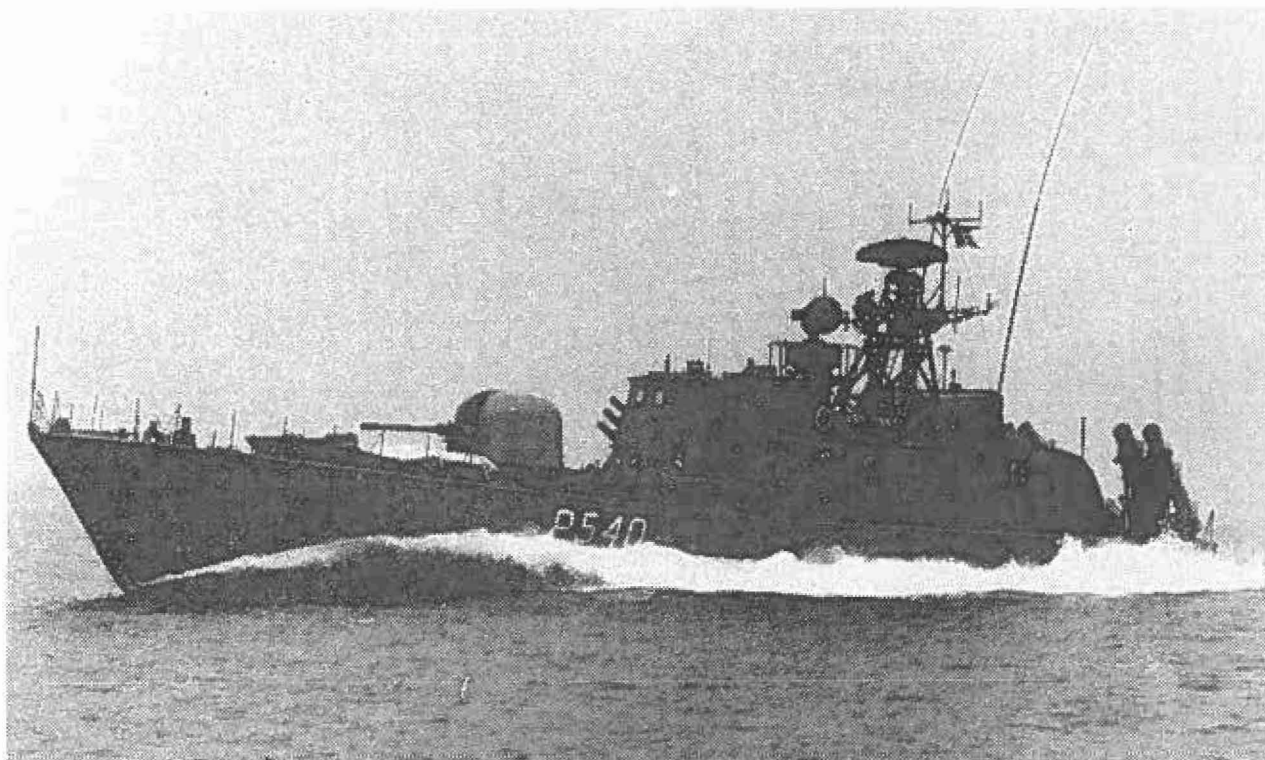
Udover besøget på skibsværftet var der arrangeret et yderst interessant besøg på den hollandske kabelfabrik NKF, samt ture til blomsterparken Keukenhof m.v. Efter de godt 4 dages besøg i Rot-

terdam sejlede skoleskibet igen mod danske farvande mættet af indtryk og oplevelser.

(FYEN)

Nyt fra torpedobåden BILLE

Den 9. april afgik torpedobåden BILLE på en usædvanlig tur. Båden, som for tiden kun er bemannet med nøglepersonel, skulle til Portsmouth for at gennemføre en række målinger på en speciel målebane, som er beliggende ud for Portsmouth. Planerne tillod derfor, at BILLE kunne aflægge besøg i en række havne undervejs.

Torpedobåden BILLE under gang. (SVN FOT).

Første havn var Brunsbüttel i den sydlige del af Kielerkanalen. Det var sen aften, da BILLE ankom, så der blev kun tid til nogle få timers søvn. Efter en tidlig afgang blev kursen sat mod den hollandske by Ijmuiden, hvor der blev tid til en lille aften-tur i byen for de vagtsfrie. Næste morgen afgik BILLE mod Newhaven i Sydengland, men i løbet af dagen blæste det op til en stiv kuling, så BILLE i stedet måtte tilbringe natten i Dover og reparere småskader. Besætningen fik dog set "The white cliffs", som i storm og regnvejr viste sig at være grå. Den følgende morgen var vejret en smule bedre, så det lykkedes med reduceret fart at gå langs kysten til Portsmouth. Uden for Portsmouth mødte BILLE kor-

vetten NIELS JUEL, som ligeledes skulle gennemføre målinger.

Dagen efter (om lørdagen) var det heldigvis blevet forår i Sydengland, og i de næste 7 dage i Portsmouth var vejret lige så godt som en god dansk sommer. Ugen forløb ellers med 4 timer på målebanelen hver formiddag for NIELS JUEL og tilsvarende om eftermiddagen for BILLE. Herudover var der hver aften sociale arrangementer, og busture til London blev også gennemført.

Prøverne forløb udmærket, og fredag morgen afgik BILLE mod Belgien, hvor weekenden tilbragtes i den herlige by Ostende; NIELS JUEL derimod satte kursen hjemover. Fra Ostende gik turen til Den Helder i Holland, hvor natten skulle tilbringes. Det sædvanlige "held" med vejret gentog sig, og først onsdag kunne BILLE forlægge hjem. En stiv kuling i Østersøen afsluttede turen, før BILLE torsdag atter var på Holmen.

Der blev sejlet 1533 sømil, og i 29 tilfælde havde BILLE lods om bord.

Det blev alt i alt en spændende og begivenhedsrig tur, besætningen kan tænke tilbage på.

(BILE)

Civil radiotelegrafistprøve på Søværnets Signalskole

I dagene fra 11. til 25. april afholdt Søværnets Taktikskoles Kommunikationskursus civil telegrafistprøve for i alt 7 elever, alle overkonstabler af radiolinien i søværnet.

Denne prøve, som 4 af eleverne bestod, var afslutningen på 26 ugers civiluddannelse for konstabler af radiolinien.

De 7 elever fotograferet sammen med chefen og lærere ved Søværnets Taktikskoles Kommunikationskursus. (SVN FOT).

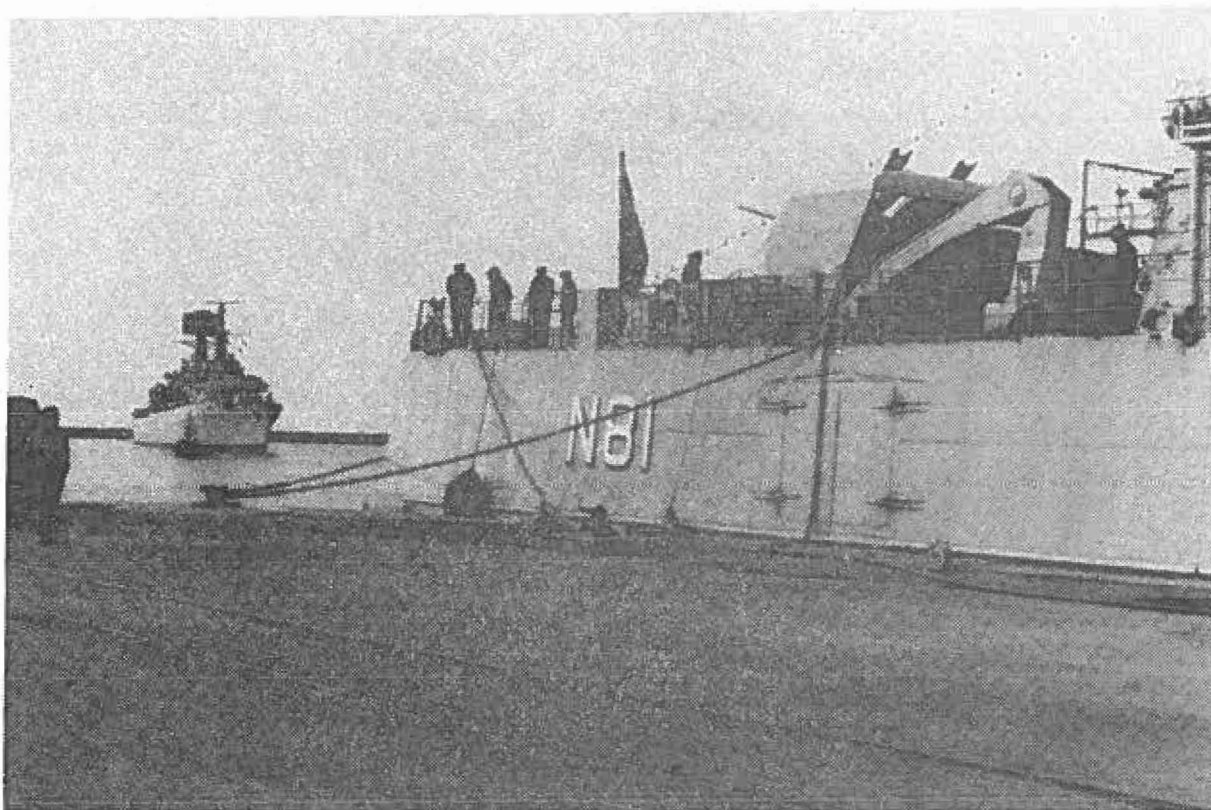
Eleverne, som ikke bestod, har ret til efterprøve, som forventes afholdt primo september.

Certifikaterne blev ved en højtidelighed på skolen overrakt de 4 overkonstabler af næstkommanderende ved Søværnets Taktikskole. Til stede var fungerende chef for Søværnets Konstabelskole samt repræsentanter fra Post- og Telegrafvæsenet og Søværnets Taktikskole.

(SIS)

Skoleskibet FYENs adoptionsbesøg i Frederikshavn

Fra torsdag den 2. maj til mandag den 6. maj aflagde skoleskibet FYEN besøg i Frederikshavn. Besøget var et adoptionsbesøg og faldt sammen med festligholdelsen af 40-årsdagen for Danmarks befrielse den 5. maj 1945. Frederikshavn by havde lagt et storslået og omfangsrigt program for besøget, så nogle spændende og underholdende dage lå forude.

HMS GLARMORGAN ankommer til Frederikshavn - i forgrunden skoleskibet FYEN. (FYEN FOT).

Torsdag den 2. maj kl. 0800 ankom skoleskibet FYEN til Frederikshavn, og om formiddagen aflagde chefen for FYEN besøg hos borgmesteren på rådhuset. Om aftenen afholdt chefen for FYEN og besætningen cocktailparty på minedækket for særligt inviterede

gæster, bl.a. borgmesteren for Frederikshavns venskabsby i England, North Tyneside.

Fredag den 3. maj kl. 0830 ankom den engelske destroyer HMS GLARMORGAN til Frederikshavn for at deltage i 4-5 maj festlighederne, og Søværnets Tamburkorps underholdt på kajen under destroyers tillægning.

HMS GLARMORGAN tog aktivt del i Falklandskrigen og blev ramt af et argentinsk EXOCET-missil under konflikten. Heldigvis eksploderede krigshovedet på missilet ikke, men brændstoffet forårsagede en brand, som kostede 13 englændere livet. Branden blev slukket efter 6 timers kamp og skibet reddet.

Der aflagdes gensidige visitter af de to skibes chefer, og borgmestrene fra Frederikshavn og North Tyneside deltog ligeledes i disse visitter. FYEN stillede en skansevagt under de officielle gæsters besøg om bord. Kl. 1230 var der frokost på restaurant Hyttefadet for inviteret personel fra de to skibe og Frederikshavn by.

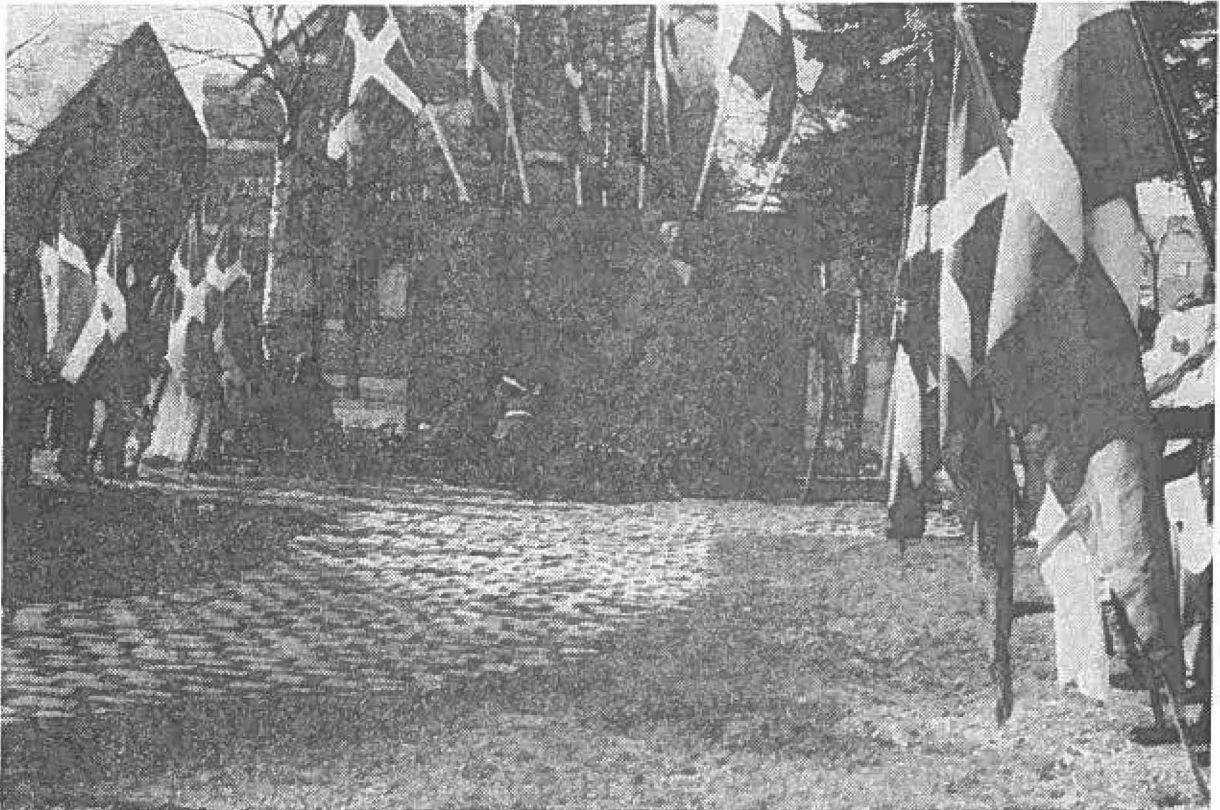
Senere på dagen afholdtes der reception i Flådestation Frederikshavns konstabelklub, hvor bl.a. 10 konstabler fra FYEN deltog. Om aftenen deltog cheferne fra FYEN og HMS GLARMORGAN i en officiel middag i land.

Der blev også aflagt mange uofficielle besøg de to skibe imellem, og bl.a. blev der afholdt "beercalls", hvorunder mange kammeratlige kontakter knyttedes mellem de to besætninger.

Lørdag den 4. maj blev der afviklet en fodboldkamp mellem besætningsmedlemmer fra FYEN og HMS GLARMORGAN. Her tog englænderne revanche for nederlaget på Wembley Stadion til Danmark under EM-kvalifikationsturneringen. GLARMORGANs hold vandt 4-0.

Om eftermiddagen var der arrangeret en bustur til Skagen for besætningerne, og der blev samtidig afholdt offentligt besøg om bord i FYEN og HMS GLARMORGAN. Om aftenen den 4. maj deltog repræsentanter for skibene i mindehøjtideligheden i Bangsboparken i anledning af 40-årsdagen for modtagelsen af befrielsesbudskabet.

Søndag den 5. maj var præget af højtidelighederne i anledning af 40-årsdagen for Danmarks befrielse. Der blev om formiddagen foran Frederikshavn kirke nedlagt krans ved mindesmærket for frihedskampens ofre. FYEN nedlagde en krans på vegne af det danske forsvar, og der blev nedlagt krans af borgmesteren fra North Tyneside og af repræsentanter for den danske modstandsbevægelse.

Fra kransenedlægningen ved mindesmærket ved Frederikshavn kirke for faldne i Frihedskampen. (FYEN FOT).

Efter kransenedlægningen deltog repræsentanter fra skibene og Frederikshavn by samt North Tyneside i en gudstjeneste i Frederikshavn kirke. Søndagen afsluttedes som de øvrige dage med flagceremoniel samt illuminationslys.

Mandag morgen sluttede adoptionsbesøget for skoleskibet FYEN, idet skibet blev forhalet til Frederikshavn værft, hvor en uges dokarbejde ventede.

Mange fra FYEN og HMS GLARMORGAN vil sikkert mindes dette besøg længe, hvor mange venskabelige og kammeratlige kontakter blev knyttet. En speciel tak skal rettes til Frederikshavn by for det gode værtskab, og der er ingen tvivl om, at besøget vil bidrage til at øge samarbejdet og venskabet mellem søværnet og Royal Navy.

(FYEN)

Orlogsmuseets undersøgelse af livet i søværnet

Som omtalt i Søværns-Orientering 17/84 begyndte Orlogsmuseet sidste år en etnologisk undersøgelse af livet i søværnet; den løb gennem hele 1984 og fortsættes i år.

Det, undersøgelsen går ud på, er at beskrive dagligdagen for de mange mennesker, der arbejder på søværnets tjenestesteder; selve det arbejde, de udfører, den uddannelse, de har fået, deres fremtidsplaner, hvordan de tilbringer deres fritid om bord o.s.v. Formålet er at skaffe et materiale for eftertiden om alt det, vi selv gerne ville have vidst om fortiden, nemlig de forhold, der ligger bag den "officielle" historie - og den bedste måde at få noget at vide om disse ting er netop at tale med de menneske, der selv er med i dem.

Vor undersøgelse foregår ved, at vi opholder os gennem kortere eller længere tid ved en sejlede enhed eller et værksted, interviewer personalet og de ansatte og tager billeder af arbejdsprocesser, øvelser og dagligt samvær. Hjemme på museet skriver vi båndene ud og gør interviewpersonerne anonyme; vi laver kontaktkopier af alle s/h billeder og ordner dias i serier, og alt billedmateriale bliver tekstet ud fra de oplysninger, folk har givet os om de forskellige situationer. Det hele bliver registreret i museet, så man kan bruge det med det samme, f.eks. til at sammenligne forholdene før og nu. Endelig har vi lavet tre små plancheudstillinger: En om kabelminelæggeren LOSSEN, en om Riggerloftet og en om bevogtningsfartøjet NAJADEN.

Kabelminelæggeren LOSSEN fik sin med til adoptionsbyen Sønderborg.

Kokken i kabyssen om bord i kabelminelæggeren LOSSEN under DANEX-øvelsen 12.-22. juni 1984. (FOT Orlogsmuseet).

Riggerloftets har hængt på riggerloftet, og bevogtningsfartøjet NAJADENS er færdig, men endnu ikke præsenteret, da skibet har haft en hård og travl vinter. Med tiden håber vi at kunne lave noget tilsvarende om alle vore "værter" og lave en samlet udstilling, f.eks. på flådestationerne.

I Søværns-Orientering 17/84 fortalte vi om ophold og undersøgelser på kabelminelæggeren LOSSEN, minelæggeren LANGELAND og undervandsbåden SPRINGEREN, de første tjenestesteder, vi undersøgte, men der er sket meget i den forløbne tid.

Vi har på Holmen været på Riggerloftet for at se på de gamle håndværk; vi har dokumenteret arbejdet på Flydedok 4, der blev udskiftet i løbet af året, og vi har været på Smedeværkstedet. Des-

Bjærgning af øvelsesbombe ved hjælp af kran om bord i bevogtningsfartøjet NAJADEN, november 84. (FOT Orlogsmuseet).

uden er vi begyndt at se på et minedepot og har besøgt minorgruppen og modelsamlingen under Søværnets Våbenskole, noget, vi håber at følge op i årets løb. Vi har indledt en interviewrække med Marinehjemmeværnet, hvis skole i Slipshavn vi skal besøge i maj. Vi har interviewet psykolog Susan Schlüter om forsøgsordningen med kvinder i kampenheder samt set på Holmens Velfærdstjeneste og KFUMs orlogshjem. I efteråret fortsatte vi interviewene på undervandsbåden SPRINGEREN, når den var inde på Holmen. Og endelig var vi i november og december i to omgange med bevogtningsfartøjet NAJADEN i en uge, hvor vi samlede et omfattende billed- og interviewmateriale, der nu er færdigbehandlet.

Planerne for resten af året er undersøgelser på udvalgte enheder af PEDER SKRAM-, FALSTER-, SØLØVEN- og SUND-klassen samt et inspektionsskib. Desuden vil vi begynde at se på skolerne, og der er planer om et besøg på Langelandsfortet.

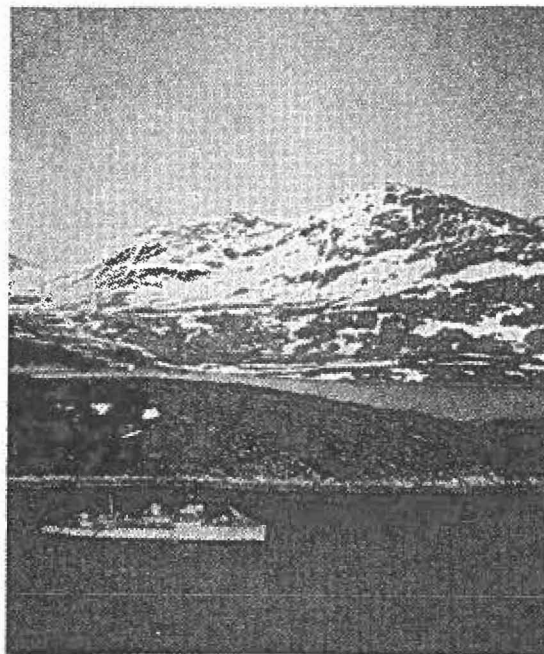
Vor opgave i år bliver ligesom sidste år at få et levende billede af livet i søværnet og de mennesker, der har deres hverdag der, og vi håber, når vi går i gang med programmet fra midten af maj, at få et lige så velvilligt og positivt samarbejde med såvel institutioner som enkeltpersoner som vi har kunnet glæde os over indtil nu.

(Orlogsmuseet)

Besætningsmedlemmer fra inspektionsskibet INGOLF's togt 1934 mødes i Auderød

Søværnets Eksercerskole i Auderød dannede 30. april - 1. maj rammen om et særpræget jubilæum. Ti bedagede gubber mødtes for at fejre 51-års-dagen for deres afsejling fra Langelinie til Grønland med det dengang splinternye inspektionsskib INGOLF - forgængeren for det nuværende INGOLF. Af de ti jubilarer var de otte værnepligtige i 1934.

Nu her i 1985 blev vi på Eksercerskolen modtaget med stor gæstfrihed. Omvisning på det meste af skolen, hvor vi gamle drenge med forbavselse så, hvor fornemt nutidens basser lever i alle henseender, kostforplejningsmæssigt, undervisningsmæssigt og med orlogshjemmet! Vi mindes, hvordan vi selv lå som sild i en tønne, stribevis ophængt under

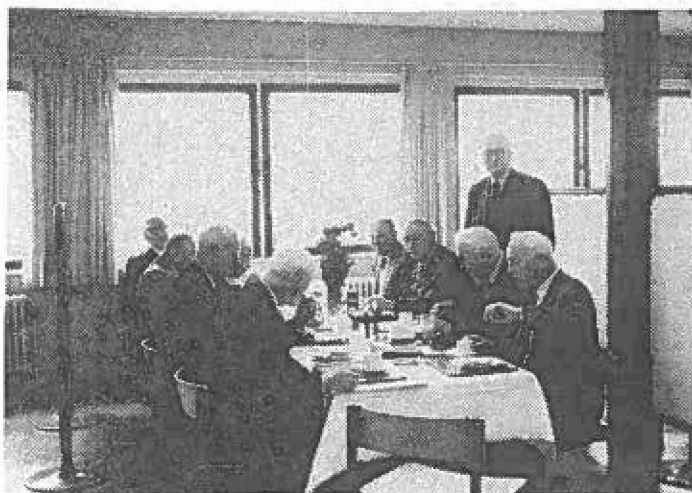

INGOLF i Godthåbs skibshavn 1934

dækket i hængekøjer uden andet sengetøj end to grove uldtæpper.

Vi fik forevist det flotte træningsbassin (svømmehal), og vi så både den instruktive modelsamling, den smukke kirkesal og det stolte skib LAPPEDYKKEREN midt på grønsværen. Samtidig musicerede Søværnets Tamburkorps, mens det viste et langt og elegant tattoo for os.

Efter en fornem og munter aftenskaftning gik snakken livligt, hver af os fortalte sine oplevelser i de forgange 51 år, det er 510 år i alt. Også flådens fremtid talte vi meget om, og alle vore gode ønsker for marinen blandede sig med vor taknemlighed

Glimt fra jubilarernes sammenkomst

både for de minderige ungdomsdage for 51 år siden og for den meget hjertelige og gæstfrie modtagelse nu her i 1985 i Auderød.

(B.Friis/INGO 1934).

(SES)

Et 70 års jubilæum

Fredag den 10. maj afholdt Søværnets Eksercerskoles Officersforening sin traditionelle forårsfest. Blandt de indbudte gæster var skolens første næstkommanderende, pensioneret orlogskaptajn J.K.Olsen med frue.

Ved et lykkeligt tilfælde faldt datoen for festens afholdelse sammen med 70 årsdagen for Jens Kajs (således kendt over det ganske søværn) indkaldelse til søværnet.

Orlogskaptajn Jens Kaj Olsen.

I løbet af aftenen indløb et telegram fra Danmarks Marineforening, som chefen for Søværnets Eksercerskole oplæste. Chefen omtalte den store betydning, orlogskaptajnen havde haft for Søværnets Eksercerskole, og gennemgik hans imponerende tjenesteforløb. Sluttelig overrakte chefen for Søværnets Eksercerskole en gave til jubilaren, som blev hylidet med gjaldende hurra-råb.

Jens Kaj takkede for hyldesten og fortalte bl.a., at han i starten havde fået 3 øre om dagen i hyre. Han tilføjede, at han

ikke frygtede, at skattevæsenet ville komme efter ham for denne oplysning, for hver øre var blevet opgivet.

Senere på aftenen blev damerne svinget til "levende" musik, og også her var den snart 85 årige jubilar blandt de flittigste på dansegulvet.

En helt igennem vellykket fest og et dejligt minde.

(SES)

Indland kort

Overordnet inspektion af inspektionsskibet BESKYTTEREN

Chefen for Udviklings- og Uddannelsesafdelingen i Marinestaben foretog tirsdag den 14. maj på Inspektøren for Søværnets vegne overordnet inspektion af inspektionsskibet BESKYTTEREN under sejlads i Sundet og Kattegat Syd.

Under forlægningen fra Langelinie til Kattegat Syd blev der foretaget en generel inspektion og afholdt forskellige havariøvelser med gode resultater.

I farvandet Kattegat Syd demonstreredes trawlerrulle, og herunder blev der med en ny type gummibåd overført brandgrej til andet skib under medvirken af orlogskutteren FARØ.

Efter endt inspektion blev inspektionsholdet sat i land i Espergærde med motorbåd, hvorpå BESKYTTEREN forlagde mod Flådestation Frederikshavn.

Herfra afgik BESKYTTEREN den 21. maj for at forrette fiskeri- og stationstjeneste først ved Grønland og i sidste halvdel af togtet ved Færøerne.

Tjenestestedsbesøg ved Flådestation Korsør

Inspektøren for Søværnet aflagde tirsdag den 21. maj tjenestestedsbesøg ved Flådestation Korsør.

Tjenestestedsbesøget blev indledt med, at chefen for Flådestation Korsør gav en orientering om flådestationens aktiviteter og opgaver. Inden frokost havde Inspektøren for Søværnet et møde med samarbejdsudvalgets medlemmer.

Om eftermiddagen var der rundvisning på flådestationen, hvor de forskellige værksteder og afdelinger blev besigtiget.

Efter rundvisningen besigtigede Inspektøren for Søværnet Minedepot Egø og blev orienteret om minedepotets opgaver m.m.

Flådebesøg

En svensk styrke, bestående af patruljefartøjerne TJURKÖ (HANÖ-klassen), ARILD og VIKEN (VO 1-klassen), aflægger rutinebesøg i Rønne i perioden 7.-10. juni. Chef for styrken vil være kaptajn B.Pärmelöv om bord i TJURKÖ. Samlet besætning: 36 mand.

---ooOoo---

Det hollandske skoleskib ZEEFAKKEL aflægger rutinebesøg i Esbjerg i perioden 12.-13. juni. Chef vil være skibsfører Hv.T. Staal. Samlet besætning: 22 mand.

---ooOoo---

Den britiske fregat HMS BROADSWORD (Type 22-klassen) aflægger uofficielt besøg i København i perioden 20.-25. juni. Chef vil være kommandør G.W.R.Biggs. Samlet besætning: 228 mand.

---ooOoo---

Den norske 21. Torpedobådsskvadron, bestående af motormissilbådene ERLE, LOM (HAUK-klassen), HVASS og BLINK (STORM-klassen), foretager rutineanløb af Korsør 20.-21. juni. Chef vil være orlogskaptajn Norenes om bord i ERLE. Om bord vil ligeledes være chefen for Torpedobådseskadren, kommandørkaptajn K.Svendsholt. Samlet besætning: 29 befalingsmænd og 56 menige.

---ooOoo---

Det hollandske hydrografskib TYDEMAN aflægger rutinebesøg i Esbjerg i perioden 21.-24. juni. Chef vil være orlogskaptajn G.R.van Hengel. Samlet besætning: 75 mand.

---ooOoo---

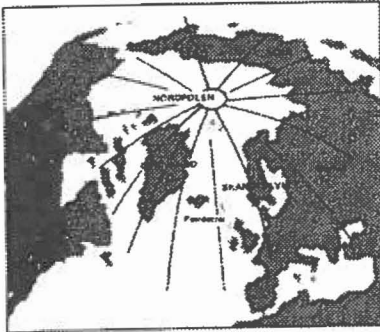
Det svenske sejlskoleskib, skonnerten FALKEN, aflægger uofficielt besøg i Århus 21.-24. juni. Chef vil være orlogskaptajn E.Gjellan. Samlet besætning: 45 mand.

---ooOoo---

En tysk (BRD) styrke, bestående af undervandsbådene U 9, U 11 (Type 205-klassen), U 21 og U 28 (Type 206-klassen) samt depotskibet FEMARN, foretager rutineanløb af Esbjerg i perioden 14.-17. juni. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn Hartmann om bord i FEMARN. Samlet besætning: 32 officerer samt 105 andre befalingsmænd, menige og civile.

Udland kort

Minekampinformationssystemer til den svenske flåde

Den svenske flåde har hos firmaet Rascal SMS bestilt yderligere 5 minekampinformationssystemer - MAINS (Minehunting Action Information System). MAINS er kernen i aktieselskabet Phillips Elektroindustriers type 9 MJ 400 antiminesystem, der anvendes i LANDS-ORT-klassen. Fire af sættene er til skibsbrug og et til træning, skriver "MILITARY TECHNOLOGY".

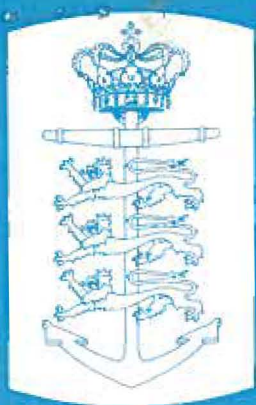
Ny ministryger til den britiske flådes reserve

Den 9. af den britiske flådes reserves ministrygere af RIVER-klassen, HMS ORWELL, blev fornylig søsat. Der er i alt 12 enheder af denne klasse i ordre ved værftet Richards. Den første enhed hejste kommando i 1984, skriver "MILITARY TECHNOLOGY".

12. missilkrydser af TICONDEROGA-klassen i ordre

Den amerikanske flåde har ved værftet Ingalls i Pascagoula bestilt dens 12. AEGIS-udrustede missilkrydser af TICONDEROGA-klassen, CG-62. Kontrakten har en værdi på 238,6 millioner dollars, og leveringen er planlagt at finde sted i 1989, skriver tidsskriftet "DEFENCE".

J. Philip Rasmussen

SØVÆRNS- ORIENTERING

^{H. ENEVOLD}
Forsvarsministeren inspicerer skansevagten ledsaget af chefen for Flådestation Korsør. I baggrunden ses bevogtningsfartøjet HAVFRUEN, der bragte forsvarsministeren til Flådestation Korsør.

Flådestation Korsør's 25 års jubilæum

Der var mange gaver og varme hilsner, da Flådestation Korsør 2. maj i bidende kulde fejrede sit 25 års jubilæum.

Det årlige kontaktarrangement var slået sammen med en jubilæumsreception, hvor omkring 80 indbudte gæster deltog.

Chefen for Flådestation Korsør ^{KD C. A. SIMONSEN} bød gæsterne velkommen og konstaterede, at de mange kontaktarrangementer i de forløbne år havde båret den frugt, at flådestationen var en integreret del af lokalsamfundet.

Om flådestationens virksomhed siden sidste kontaktarrangement udtalte chefen bl.a.:

..... "der har hersket travlhed med levering af assistance og forsyninger til allierede og egne enheder med deltagelse i mangeartede øvelser. Værkstederne er i gang med levetidsforlængelse af DAPHNE-klassens enheder, hvor den første, som i øjeblikket ligger ved Lilleø Skibsværft, skal være færdig tidligt i det nye år.

Den forgange isvinter gav os langvarige besøg af et stort antal civile statsskibe. Vinteren har tillige nødvendiggjort en række justeringer af eftersynsplanerne, justeringer, som vi regner med at komme igennem uden større gener for vore kunder.

Flådestationen har i de forløbne år nu og da været ude i storme i lighed med andre maritime tjenestesteder.

Lidt modvind nu og da fremmer den støtte kurs, således ser flådestationen fortrøstningsfuldt en lys fremtid i møde. Forsvarsaftalen af 29. juni ifjor taler om udflytning af dele af søværnets logistiske støttestruktur og uddannelsesstruktur til provinsflådestationerne".

Chefen for Søværnets Materielkommando hilste flådestationen med bl.a. at udtrykke:

..... "25 år er en meget kort periode i Danmarks sømilitære historie, men oprettelsen af Flådestation Korsør i 60'erne var skelsættende, fordi man ved oprettelse af flådestationer i provinsen viste, at der var alvor i tankerne om at sikre flådens reparations- og forsyningsstøtte ved at sprede den ud i landet.

Flådestation Korsør har i tidens løb været udsat for mange angreb fra firkantede planlæggere, der på et ofte løst og overfladisk grundlag beregnede mulige besparelser ved nedlæggelse af stationen.

Flådestation Korsør er efter mine beregninger en lønsom virksomhed, og de funktioner, der løses her, bliver - alle forhold taget i betragtning - løst konkurrencedygtigt i forhold til de omkostninger, der ville være ved at få dem løst andre steder".

Kontreadmiralen berørte herefter de igangværende undersøgelser omkring udflytning af yderligere aktiviteter, og udtalte - uden at ville spå om fremtiden - at han ud fra sit kendskab til flådestationen og dens personel kunne bekræfte, at flådestationen er en effektiv arbejdsplads. Chefen for Søværnets Materielkommando afsluttede sin hilsen med at overrække flådestationen 2 lindorme, der omkring år 1800 havde været en del af udsmykningen i orlogs-

skibet LINDORMEN.

Efter kontaktarrangementet og jubilæumsreceptionen åbnede flådestationen portene for et omfattende "Åbent hus"-arrangement.

Hædersgæsten ved "Åbent hus"-arrangementet var forsvarsministeren.

Ministeren ankom til flådestationen om bord i bevogtningsfartøjet HAVFRUEN. På kajen blev ministeren modtaget med skansevagtshonnør med musik fra Søværnets Tamburkorps.

Fra kontaktarrangementet/jubilæumsreceptionen: Forsvarsministeren - *H. ENGEL*, Korsør's borgmester Povl Mortensen, næstformanden i samarbejdsudvalget og chefen for Flådestation Korsør. *KJ C.K. SIMONSEN*

Efter at være budt velkommen af flådestationschefen udtalte ministeren bl.a.:

..... "For en militær institution er 25 år kort tid. Alligevel har flådestationen i den forløbne tid gennemgået en rivende udvikling. Der er sket omfattende udbygning af de oprindelige anlæg. Der har i flere perioder som følge af omlægninger - strukturændringer af flåden, været overvejet drastiske ændringer af flådestationens forhold som oftest af begrænsende art.

Ændringer, der - hvis de var gennemført - ville have haft stor indflydelse på såvel det militære som civile personel her på

stedet, så det er godt, at det ikke gik sådan.

Jeg er meget opmærksom på, at vilkårene for flådestationens virke ikke alene er af interesse for forswarets ansatte, men også følges med stor medleven fra Korsør by's myndigheder og befolkning.

Det er glædeligt, at der mellem flådestationen og byen altid har været et godt forhold, og at forbindelserne til stadighed er tætte og gode.

Flådestation Korsør er levedygtig, men jeg må sige, at jeg ikke i dag er i stand til at medbringe nogen fødselsdagsgave til Korsør. Der skal ikke pludselig ske en udflytning fra København af større myndigheder, af værksteder og lignende her til Korsør eller til Frederikshavn. Mange problemer skal løses, inden en eventuel udflytning kan finde sted".

Søværnets Flyvetjeneste og Søværnets Tamburkorps tiltrak mange tilskuere og var med deres vellykkede opvisninger med til at give dagen et ekstra festligt præg.

Flådestationens pesonel og vore gæster ser med glæde tilbage på et vellykket jubilæumsarrangement.

Personellet anstrenger sig meget for at leve op til de mange smukke ord, der blev udtalt på dagen, samt for at være med til at indfri de gode ønsker for fremtiden.

(FLS KOR)

Korvetten PETER TORDENSKIOLDs besøg i Rendsborg

Korvetten PETER TORDENSKIOLD besøgte i maj den gamle danske fæstningsby Rendsborg, der ligger ved den slesvigske grænseflod Ejderen, og som nu har havn ud mod Kielerkanalen. Besøget var en del af en lang række arrangementer for Rendsborg by med den samlede betegnelse "Europatag im Zeichen Dänemarks in Rendsburg 1985". Det var tillige et usædvanligt flådebesøg, idet PETER TORDENSKIOLD i Kielerkanalen mødtes med hjemmeværnsskutterne fra flottillerne i Fredericia, Horsens og Sønderborg for derefter at aflægge et fælles søværns- og marinehjemmeværns besøg i en udenlandsk havn. På ankomstdagen var PETER TORDENSKIOLD til rådighed for den kommitterede for hjemmeværnet, hr. Ole Bernt Henriksen, der var vært ved en reception for et stort antal gæster - såvel lokale som danske med tilknytning til Rendsborg og til Sydslesvig.

Byen var præget af udstillinger og arrangementer med tilknytning til Danmark. Forsvaret var udover skibene repræsenteret

ved hjemmeværnsudstilling og hjemmeværns-musikkorpset fra Århus. Civilforsvaret havde tillige udstilling, og Civilforsvarets Tamburkorps spillede ved forskellige arrangementer.

Korvetten PETER TORDENSKIOLD under gang. (SVN FOT).

Den tyske flådes skoleskib DEUTSCHLAND var værtsskib for PETER TORDENSKIOLD, og der blev i den anledning kæmpet i chaluproning og fodbold. DEUTSCHLAND vandt roningen med en bådlængde - og PETER TORDENSKIOLDS fodboldhold demonstrerede dansk fodbolds høje standard ved en overvældende sejr over det tyske hold.

PETER TORDENSKIOLD forlod Rendsborg med mange nye venner i byen og desuden med erfaringer om et positivt og udbytterigt samarbejde med de mange repræsentanter for vort eget hjemmeværn.

(PETO)

Minørogaver på Færøerne

Minedykkere fra Søværnets Våbenskole har i perioden 2.-24. maj udført 2 opgaver på Færøerne: Afsøgning af et område ud for havnemolen i Thorshavn og afsøgning af bunden af Sørvågsvatn på Vågø.

Ud for Thorshavn var opgaven foranlediget af, at vraket af en engelsk antiubådstrawler, LINCOLN CITY, der blev sænket af tyske fly i 1941, i begyndelsen af 1984 var blevet afdækket af en

kraftig storm, hvorefter svømmedykkere fra Thorshavn Dykkerklub var begyndt at bjærge ladningsshylstre til 5-tommer kanonammunition, som LINCOLN CITY medførte til brug for kanonbatterierne på Færøerne.

Der blev med assistance fra politiet etableret dykkerforbud, ligesom dykkerklubben forbød sine medlemmer at udføre yderligere dykninger ved vraget.

Minedykkerne fra Søværnets Våbenskole bjærgede ca. 75 stk. 1-tommer granater samt 4 tomme ammunitions-kasser. Granaterne blev bortsprængt.

Aktionen i Sørvågsvatn var foranlediget af verserende rygter om, at der visse steder på bunden var sænket store mængder af ammunition fra 2. Verdenskrig. Minørerne afsøgte i alt 230.000 m² af søbunden uden at finde ammunition; derimod blev en temperaturmåler tilhørende det færøske akademi bjærget og afleveret til ejerne. Færøernes Kommando mener med aktionen at kunne afkræfte rygterne som værende uden bund i virkeligheden. 23. maj overrakte lederen af minørholdet ved en kort ceremoni LINCOLN CITYs anker til Færøernes Kommando som tak for ydet assistance.

Ankeret er opstillet på græsplænen i kommandoens gård og udstyret med en plade med følgende tekst:

A/S TRAWLER, U.K.LINCOLN CITY
SÆNKET AF TYSKERNE d.21.2.41.
BJÆRGET AF SØVÆRNETS MINØRHOLD d.12.5.85.
SKÆNKET FRK d.23.5.85.

(FRK)

Udtagelsessejladser til CISM

Den 6. og 7. maj blev der sejlet udtagelsessejladser til CISM SEA WEEK, der er den internationale militære idrætsorganisations (CISM) maritime konkurrencer. Sejladserne foregik i bådtypen YNGLING og blev afviklet i Øresund ud for Margretheholm.

Der var kun tilmeldt fire besætninger, idet andre aktiviteter i søværnet forhindrede større deltagelse i sejladserne.

De fire deltagende besætninger var:

I båd nr. 46: Mekaniker Jørgen Bendsen, Flådestation København
Mekaniker Egon Persson, Søværnets Teknikskole
Seniorsergent Mogens Pedersen, Søværnets Konstabelskole.

- I båd nr. 69: Løjtnant J.P.Ditmar Andersen, Artillerikur-
sus Sjællands Odde
Overkonstabel Peter Josefsen, Søværnets Kon-
stabelskole
Værnepligtig H.S.Pedersen, Orlogskutteren
LÆSØ.
- I båd nr. 70: Overkonstabel Stig R.Jensen, Flådestation Kø-
benhavn
Oversergent René Ibenhard, Minelæggeren FAL-
STER
Sergent Kim Baun, Undervandsbåden NORDKAPEREN.
- I båd nr. 81: Overkonstabel Sten Sørensen, Søværnets Ser-
gent- og Reserveofficersskole
Oversergent Birger Rasmussen, Korvetten PETER
TORDENSKIOLD
Overkonstabel M.Nøddegaard, Minestrygeren
GRØNSUND.

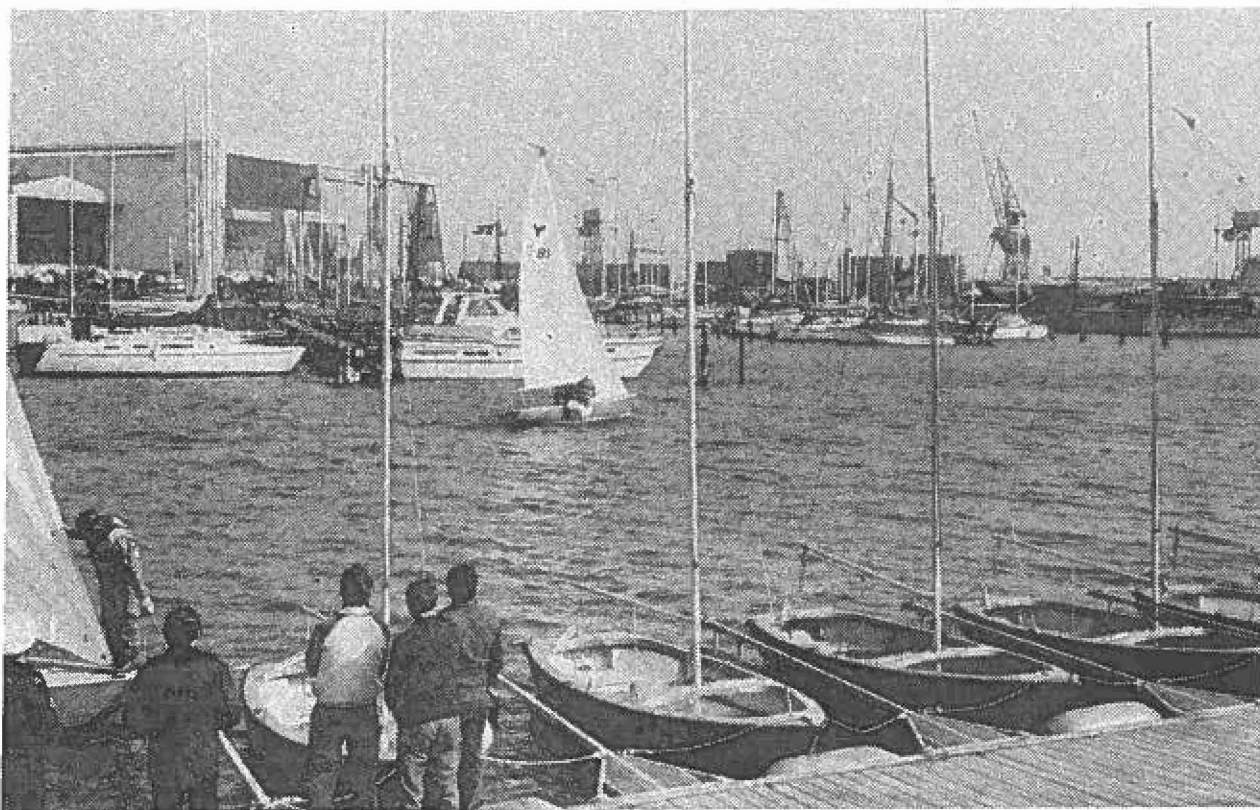
Efter velkomst, introduktion og lodtrækning om fartøjerne mandag morgen blev formiddagen brugt til trimning og træning.

Reglerne gennemgås af sekretæren i Søværnets Idrætskomité's sejlsportsudvalg. (SVN FOT).

Kl. 1300 gik så starten til første sejlads. Vinden var øst-
lig 4 m/sek og strømmen nordgående 1,5-2 knob. Det var en nogen-
lunde start, en båd blev luffet ved siden af startlinien. Sejler-
ne viste sig at være ret jævnbrydige, vinder blev båd nr. 70.

Efter afslutningen af 1. sejlads startedes 2. sejlads, vind og strøm var uforandrede. Starten var meget fin, ved første krydsmærke blev der nedlagt protest mod båd nr. 70, der blev diskvalificeret, og vinder blev nr. 46.

Fartøjerne står til søs. (SVN FOT).

Anden dag gik starten kl. 0915, vinden var øget til 10 m/sek ved starten og fortsatte til 15 m/sek. Begge starter var gode og jævnbyrdige. Da båd nr. 70 vandt begge sejladserne, var det ikke nødvendigt at sejle en 5. sejlads.

Det blev besætningen i båd nr. 70, der blev udtaget til at repræsentere Danmark i San Diego, Californien, hvor CISM verdensmesterskaberne finder sted fra 15.-23. juni. Nr. 2 blev båd nr. 46, nr. 3 blev båd nr. 81, og nr. 4 blev båd nr. 69.

Alt i alt må det siges, at det var en hård, men fair sejlads, med fire dygtige mandskaber.

I San Diego skal der sejles i en bådtype, der hedder "O-day-day", og som er ukendt i Danmark. Sidst CISM blev holdt i San Diego var det Danmark, der blev verdensmestre, og det med samme fører, som skal af sted i år.

Sidste år fik det danske mandskab en flot bronzemedalje ved den besætning, som blev nr. 2 ved udtagelsessejladserne i år.

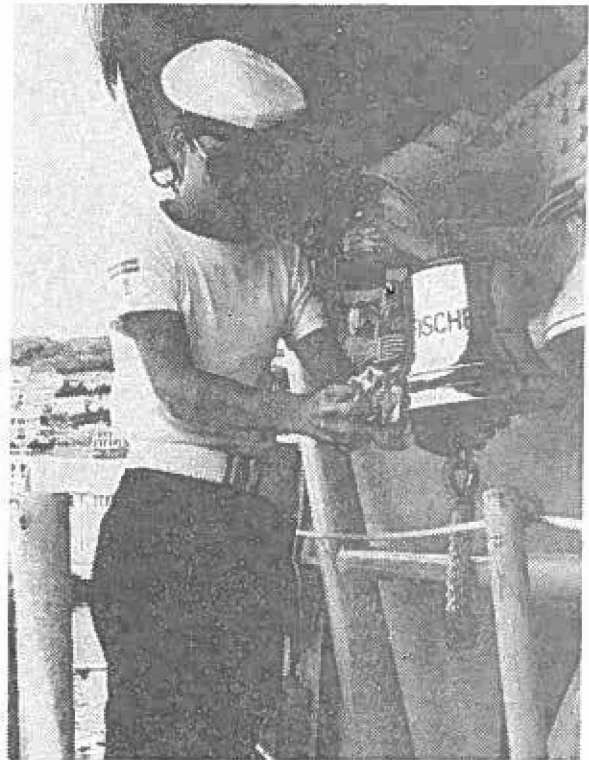
(SKS)

Glimt fra søværnets hverdag

Skibsvedligeholdelse - herunder rengøring - indgår som et naturligt led i det daglige program om bord i flådens skibe.

(SVN FOT)

(SVN FOT)

Her ses glimt fra korvetten OL-FERT FISCHER under rengøringsrullen, hvor mandskabet er i gang med messingpudsning og nedvaskning af det opstående.

(SVN FOT)

Vedrørende søværnets uniform

Som meddelt i Søværns-Orientering nr. 18/84 af 5. november 1984 har en arbejdsgruppe nedsat under Inspektøren for Søværnet, benævnt "Arbejdsgruppen til undersøgelse af og fastsættelse af søværnets uniformsfarver m.m.", i 1984 afsluttet arbejdet med fastlæggelse af farver, stoftype og design for søværnets uniformer, og resultatet er godkendt af Inspektøren for Søværnet.

Det er herunder bestemt, at jakkeuniformer fremover skal fremstilles af stoftypen serges, kamgarn, 100% uld i en farve, betegnet "Søværnsblå nr. 1", og at øvrige uniformers farve (messeuniform, tjenestefrakke m.v.) skal søges tilpasset "Søværnsblå nr. 1".

Ingen anden stoftype og farve vil fremtidig være tilladt til fremstilling af jakkeuniformer, uanset om disse fremstilles af Statens Konfektion eller af civile (private) skræddere. Allerede anskaffede jakkeuniformer vil dog være tilladt i en ikke nærmere fastsat overgangsperiode, herunder jakkeuniformer af hidtidig type, der måtte være på lager ved beklædningsudsalgene i København og Frederikshavn.

Ovennævnte bestemmelse indebærer, at civile skræddere, der fremstiller jakkeuniformer til søværnets personel, skal købe stoffet hos Statens Konfektion, idet tilskud til uniformerne kun kan ydes, hvis de fastsatte krav til stoftype, farve og tilvirkning er overholdt.

Denne ordning træder i kraft den 1. august 1985, hvilket er meddelt til kredsen af civile skræddere.

Som hidtil skal uniformer fremstillet af civile skræddere gennemgå modtagekontrol ved respektive beklædningsudsalg, før anvisning af betaling m.v. kan finde sted.

(SMK)

Danmarks ældste soldaterforening fylder 100

Garderforeningen i København kan den 25. august fejre sit 100 års jubilæum som landets ældste soldaterforening og samtidig ældste garderforening.

Foreningen stiftedes i det bevægede første provisorieår un-

der konsejlspræsident J.B.S.Estrup, hvor bølgerne gik højt på det politiske hav, og revolverattentatet på Estrup fandt sted. En lille flok gamle gardere fra Den kongelige Livgarde til Hest og Livgarden til Fods mødtes i selskabslokalerne i Linnésgade og vedtog her oprettelsen.

Gennem de 100 år har foreningen haft mange betydningsfulde medlemmer og herunder også æresmedlemmer. F.eks. kejser Alexander III af Rusland og kejserinde Dagmar (kejseren var en af de første, der gav et bidrag til anskaffelse af foreningens fane). Desuden kong Christian IX (protektor), kong Frederik VIII og dronning Louise, kong Christian X og dronning Alexandrine, arveprins Knud m.fl.

Foreningen, der i dag er den største soldaterforening med ca. 1700 medlemmer, har deltaget i mange betydningsfulde begivenheder i landets historie. F.eks. krigsfangehjælp under 1. Verdenskrig, hjælpen til sønderjyderne, genforeningen 1920, oprettelsen af de mange frivillige korps og senere hjemmeværnet, ligesom den som ældste gardereforening blev grundstammen i opbygningen af landets mange gardereforeninger.

Omkring 2. Verdenskrigs udbrud var foreningen meget aktiv i Finlandshjælpen og oprettelsen af luftbeskyttelsesforeningen, ligesom mange medlemmer fra den senere deltog i modstandskampen med garderegrupper i "Holger Danske", der deltog i illegal bladvirksomhed, sabotage, likvideringer, efterretningstjeneste m.m. En særlig afart af denne modstand blev oprettelsen af Slotsholmsdetachmentet, der havde til opgave ved Tysklands sammenbrud og et eventuelt kaos i Danmark i forbindelse hermed at beskytte kongehuset og regeringen og bidrage til, at sidstnævnte havde funktionsmuligheder.

Den bemærkelsesværdige begivenhed i hærens og soldaterforeningens historie fejres med en reception på Livgardens Kaserne fredag den 23. august om eftermiddagen og en festmiddag i Moltkes Palæ om aftenen den 24. august. I forbindelse med jubilæet udkommer et historisk jubilæumsværk, udarbejdet af militærhistorikeren, major i Den kongelige Livgarde, E.O.A.Hedegaard.

Det bør vel sluttelig fremhæves, at foreningen er verdens ældste regimentsforening af sin art!

(FKO PIT)

Indland kort

Overordnet inspektion af inspektionsskibet INGOLF

Inspektøren for Søværnet foretog den 4. juni overordnet inspektion af inspektionsskibet INGOLF under sejlads i Sundet.

Efter afgang fra Langelinie blev der afholdt forskellige øvelser, og Inspektøren for Søværnet foretog en generel inspektion.

Under sejladsen op gennem Sundet mødte INGOLF korvetten PETER TORDENSKIOLD, med chefen for Søværnets operative Kommando ombord, der salutede for Inspektøren for Søværnet, og INGOLF besvarede salutten.

Om eftermiddagen fortsatte øvelserne, der blev afsluttet med en trawlerjagt på orlogskutteren LÆSØ.

Efter endt inspektion blev inspektionsholdet sat i land i Espergærde med motorbåd, hvorpå INGOLF forlagde mod Flådestation Frederikshavn. Herfra afgik INGOLF den 10. juni for at forrette fiskeri- og stationstjeneste ved Grønland.

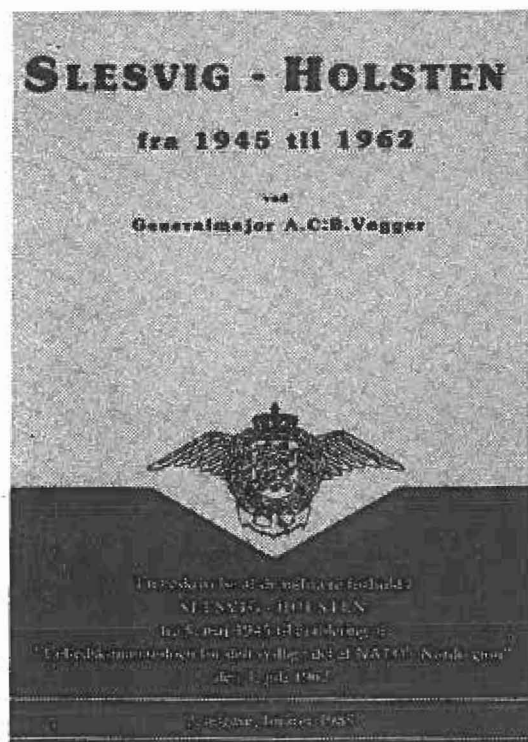
INGOLF forventes tilbage fra Grønland i september.

Bog anmeldelse

A.C.B.Vegger: "Slesvig-Holsten fra 1945 til 1962", ill., hft., 163 s. Forsvarskommandoen, foråret 1985.

De militære forhold i Slesvig-Holsten fra 5. maj 1945 til etableringen af "Enhedskommandoen for den sydlige del af NATOs Nordregion 1. juli 1962" har hidtil ikke været behandlet i en historisk fremstilling.

Denne lakune er nu elimineret, idet den tidl. chef for Forsvarets operative Styrker, nu afsk. generalmajor A.C.B.Vegger har udarbejdet en interessant, fyldig fremstilling, baseret på grundige arkivstudier i bl.a.

Rigsarkivet, Vestre Landsdelskommando og hovedkvarteret for de allierede landstyrker i Rendsborg.

Vi får her bl.a. en detaljeret skildring af Den danske Brigades arbejde i landsdelen og alle besværlighederne i forbindelse med etableringen af NATO-kommandosystemet jævnsides med den tyske genoprustning og indtræden i NATO.

Bogen er redigeret af major E.O.A. Hedegaard, Forsvarskommandoens (FKO) presse- og informationstjeneste og fremstillet i FKO reproduktionscentral. Den er fordelt til biblioteker, arkiver m.fl. landet over.

SLAGELSE TATTOO

Detaljerne er nu fastlagt. Lederne af de udenlandske og danske korps, der deltager i Tattoo 1985, har netop været samlet til konference med tattoo-ledelsen, hvor programmet for tattoo'et er fastlagt indtil mindste detalje.

Der bliver traditionen tro premiere på tattoo'et i Slagelse. I år den 23. august. Efter endnu to forestillinger på Slagelse Stadion den 24. og 25. august flytter tattoo'et til København med fem forestillinger på Rosenborg Eksercerplads i dagene 27.-31. august.

Billetsalget til årets tattoo er nu startet, og der kan købes billetter og programmer på følgende steder:

Slagelse Turistkontor, Løvegade 7, 4200 Slagelse. Telf. 522206.

Tattoo-kontoret, Smedegade 79, 4200 Slagelse. Telf. 524862.

City Billet Bureau, Mikkel Bryggersgade 9, 1460 København K. Telf. (01) 134531 og (01) 112465.

UNICEF's Salgskontor, Rådhusstræde 11, 1466 København K. Telf. (01) 329353.

Fra den 27. august desuden ved indgangen til Kongens Have, hedder det i tattoo-stabens pressemeddelelse.

Flådebesøg

Det tyske (BRD) hjælpeskib HANS BÜRKNER foretager rutineanløb af Frederikshavn i perioden 20.-27. juni. Chef vil være skibsfører G.Hasselbach. Samlet besætning: 35 civile.

Det tyske (BRD) hjælpeskib WALTHER VON LEDEBUR foretager rutineanløb af Frederikshavn i perioden 25. juni til 4. juli. Chef vil være skibsfører H.Bittermann. Samlet besætning: 27 civile.

---ooOoo---

Det britiske hangarskib HMS INVINCIBLE (INVINCIBLE-klassen) aflægges uofficielt besøg i København i perioden 26. juni til 1. juli. Chef vil være kommandør C.H.Layman. Samlet besætning: 1200 mand.

---ooOoo---

Den britiske fregat HMS JUNO (LEANDER-klassen) aflægges uofficielt besøg i Århus i perioden 28. juni til 4. juli. Chef vil være orlogskaptajn I.G.Cochrane. Samlet besætning: 240 mand.

---ooOoo---

Den norske 21. Torpedobådsskvadron, bestående af motormissilbådene ERLE, LOM (HAUK-klassen), HVASS og BLINK (STORM-klassen), foretager rutineanløb af Frederikshavn 1. juli. Chef vil være orlogskaptajn Norenes om bord i ERLE. Om bord vil ligeledes være chefen for Torpedobådseskadren, kommandørkaptajn K.Svendsholt. Samlet besætning: 29 befalingsmænd og 56 menige.

---ooOoo---

Det brasilianske skoleskib CUSTODIO DE MELLO aflægges uofficielt besøg i København i perioden 2.-5. juli. Chef vil være kommandør Celso Luchter Miranda Leal. Samlet besætning: 603 mand.

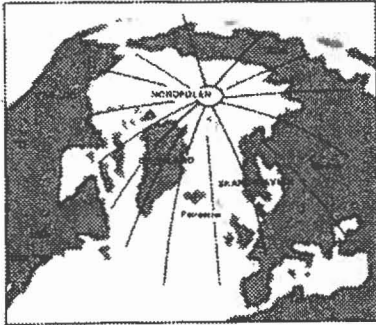
---ooOoo---

Det svenske sejlskoleskib, skonnerten FALKEN, aflægges uofficielt besøg i Vejle i perioden 12.-15. juli. Chef vil være orlogskaptajn E.Gjellan. Samlet besætning: 45 mand.

---ooOoo---

Udland kort

Canada planlægger nyt ubådsprogram

Canadas forsvarsministerium er rede til påbegyndelse af projektdefinition af et erstatningsprogram for flådens 3 engelskbyggede ubåde af OBERON-klassen. Projektdefinitionsfasen forventes at vare 18 måneder, og forsvarsministeriet vil undersøge 7 oceangående dieselelektriske typer, henholdsvis en fra Frankrig, Italien, Holland, England og Sverige og to fra Forbundsrepublikken.

Skønt forsvarsministeriets program kun omfatter anskaffelse af 4 enheder, vil ministeriet anmode tilbudsgiverne om option på en 8 eller 12 enheders undervandsbådsflåde. Ministeriets krav til en ny undervandsbåd omfatter bl.a. stor aktionsradius, minimal bemanning og lavt støjniveau. Canada samarbejder med Australien i programmets indledende fase, idet Australien ligeledes er i færd med at vælge en afløser for dets OBERON-klasse, og såfremt leveringsplanerne kan sammenpasses, er det sandsynligt, at der vil blive et produktionssamarbejde. Den canadiske flådes nuværende undervandsbåde forventes udfaset mellem 1992 og 1994, og det er forsvarsministeriets ønske, at de nye enheder tilgår i takt hermed, hedder det bl.a. i artiklen i "JANE'S DEFENCE WEEKLY".

Nye hollandske landgangsfartøjer - længere og kraftigere

Det hollandske marinekorps' nye landgangsfartøjer, LCA Mk 2 bygget af polyester, er 16 meter lange, 4,4 meter brede, d.v.s. 2 meter længere end deres 25 år gamle forgængere. Fremdrivnings-effekten er øget til 260 HK i forhold til de tidligere enheders 200 HK. Fremdrivningsmaskineriet består af en enkelt DAF Turbomariniedieselmaskine, der driver en Schottel skrue, der kan drejes 360° om dens lodrette akse, hvorved ror overflødiggøres. Aktionsradius for LCA Mk 2, der bygges på flådeværftet i Den Helder, er + 220 sømil, og det kan medføre 25 marinere med fuld arktisk udrustning. Et af typen BV 202 snekøretøj og en Land Rover med anhænger kan ligeledes medføres. Udstyr i form af deccaradar til navigation og anvendelse af HF og VHF til flådekommunikation gør

LCA Mk 2 mere komplet og mere velegnet end de tidligere landgangs-
fartøjer. Seks enheder er under bygning, og yderligere seks vil
tilgå på et senere tidspunkt, skriver "JANE'S DEFENCE WEEKLY".

Norsk-amerikansk aftale om PENGUIN-missiler

Det norske firma Kongsberg Våbenfabrik har undertegnet en
aftale med den amerikanske flåde om levering af 272 PENGUIN MK 2
Mod 7 luft-til-overflade anti-skibsmisiler. Missilerne skal an-
vendes fra helikoptere af typen Sikorsky SH-60B SEAHAWK LAMPS III,
der er stationeret på fregatter af OLIVER H. PERRY-klassen og de-
stroyere af SPRUANCE-klassen - i alt 55 enheder. Den første leve-
ring vil blive fremstillet i Norge, medens firmaet Grumman Aero-
space, der samarbejder med Kongsberg i dette projekt, måske vil
fremstille missiler på licens i tilfælde af store fremtidige or-
drer. Hovedårsagen til, at PENGUIN-missilet blev foretrukket i
konkurrence med AS15TT og SEA SKUA missilerne var på grund af dets
infrarøde søgesystem. Et PENGUIN MK 3-luft-til-overflade missil
beregnet til højt udviklede fly, såsom F 16, er under udvikling
til brug for det norske luftvåben, hedder det bl.a. i artiklen i
"MILITARY TECHNOLOGY".

---ooOoo---

SØVÆRNS-ORIENTERING udkommer som sædvanlig ikke i juli må-
ned. Ellers udkommer orienteringen normalt 1. og 3. mandag i hver
måned.

Forslag til optagelse af bidrag sendes til:

SØVÆRNS-ORIENTERING,

Marinestaben,

Postboks 202,

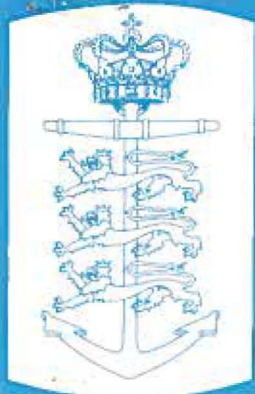
2950 Vedbæk.

Bidragene bør - om muligt - ledsages af fotos af aktuelle
begivenheder. Redaktionen vil forestå forstørring, kopiering etc.
Indsendte fotos vil - om ønsket - blive returneret.

I enkeltstående tilfælde, hvor et tjenestested, der ikke er
normeret med fotoudstyr, skønner det nødvendigt at rekvirere as-

sistance udefra for fotodækning af større begivenheder, afholdes udgiften til fotos over konto nr. 341099.

J. Philip Rasmussen

SØVÆRNS- ORIENTERING

Hendes Majestæt Dronning Ingrid flankeret af Forsvarschefen, General O.K.Lind, og chefen for Søværnets operative Kommando *KAJ FBORK* under modtagelsen om bord i korvetten NIELS JUEL i Helsingør havn. (SVN FOT).

Øvelse DANEX-85

I perioden 3.-18. juni afvikledes den årlige nationale øvelse DANEX i Kattegat og Skagerrak med fregatten HERLUF TROLLE som flagskib og kommandoplatform for chefen for Søværnets operative Kommando med stab.

I den første uge afvikledes et intensivt program i Kattegat Syd med våben- og proceduretræning, som i udstrakt grad var favo-

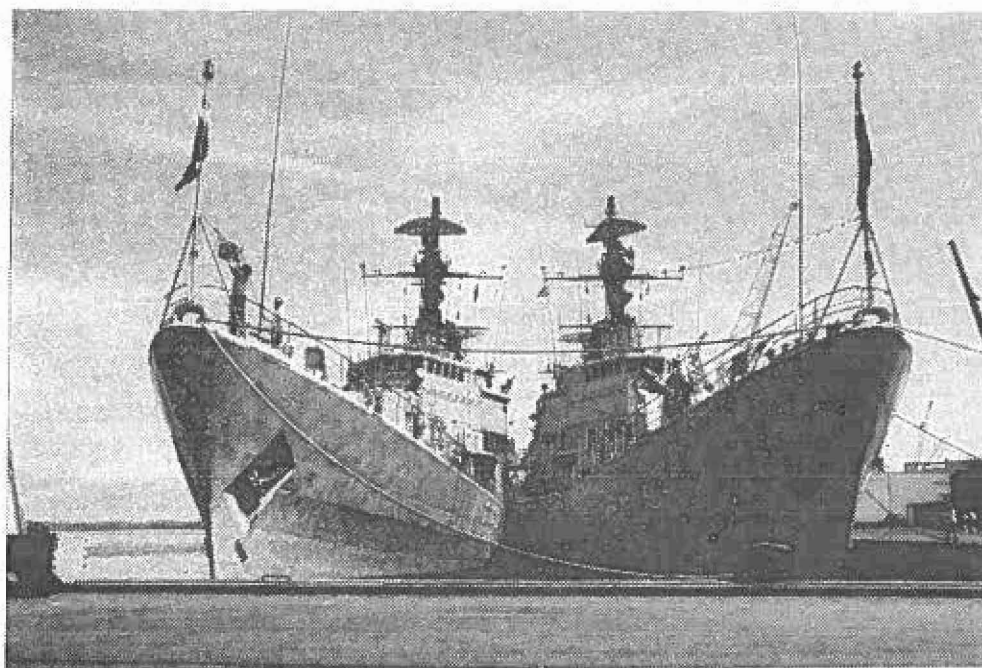
riseret af godt vejr. Bl.a. var DANEX-enheder mål for fly fra flyvevåbnets øvelse TACTICAL FIGHTER MEET 85 med deltagende fly fra andre NATO-lande.

Ugen afsluttedes med, at hele DANEX-styrken anløb Göteborg fredag den 7. juni om morgenen for et weekend ophold. Ankomsten markeredes bl.a. med en 21-skuds salut fra søværnets større enheder, og alle besætninger opstillet for parademæssig ankomst.

Det blev en travl weekend, specielt for HERLUF TROLLE, der som flagskib naturligt var ansvarlig for broderparten af det til besøget hørende ceremoniel.

For besætningerne bød opholdet på en masse spændende aktiviteter, såsom besøg ved Bohus Lens Infanteriregiment, Götaverket, en kuglelejefabrik, L.M.Ericssons Elektronikfabrik etc., samt busrundture og fodboldkamp, hvor Fregateskadrens sammensatte hold vandt over et svensk hold. Vejret under besøget viste sig desværre ikke fra sin bedste side, hvilket bl.a. betød, at interessen for offentligt besøg om bord var mindre end vanligt for den slags arrangementer.

Om mandagen den 10. juni forlod DANEX-styrken Göteborg for at fortsætte øvelsen i Kattegat og Skagerrak. Ugen afsluttedes med en 36 timer lang taktisk øvelse, hvorefter alle enhederne mødtes syd for Mols, og derefter forlagde i formation til Århus for weekenden. Selv om besøget var at betragte som et operativt anløb, tiltrak de mange orlogsskibes tilstedeværelse i havnen sig stor

Fregatterne PEDER SKRAM og HERLUF TROLLE ved Honnørkajen i Århus. (HRTR FOT).

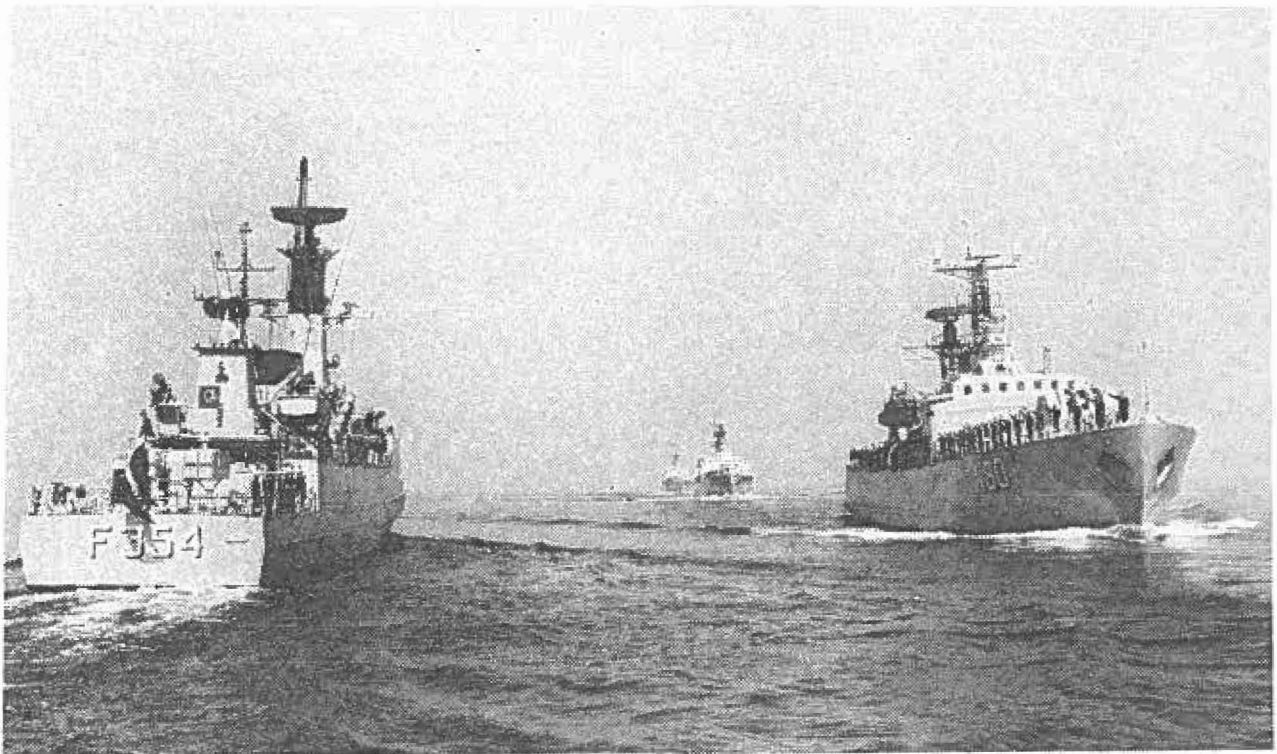
opmærksomhed, således at antallet af besøgende både lørdag og søndag var langt større end i Göteborg.

Fregatten PEDER SKRAM, som havde været med i den afsluttende taktiske øvelse, var også med i Århus, og synet af de 2 fregatter på Honnørkajen var et imponerende, men desværre sjældent, skue i en provinshavn, og tiltrak sig da også fortjent opmærksomhed fra offentligheden.

Efter en øvelsesdiskussion mandag formiddag forlagde DANEX-styrken om eftermiddagen ud i Århus-bugten, hvor en GENERAL DRILL-øvelse blev afviklet til ankers.

Senere på dagen forlagde styrken østover mod Sundet, og ud for Sjællands Odde blev der afholdt generalprøve på den flådeparade, som næste dag skulle afholdes for Hendes Majestæt Dronning Ingrid i anledning af 50-års jubilæet for den daværende kronprinsesses ankomst til Danmark. Herefter ankrede de stor enheder ud for Gilleleje.

Næste morgen afvikledes flådeparaden, hvor enhederne med HERLUF TROLLE i spidsen defilerede forbi korvetten NIELS JUEL, hvor Dronning Ingrid, ledsaget af Forsvarschefen og søværnets admiraler, modtog flådens hyldest i form af salut og paradering.

Hendes Majestæt Dronning Ingrid modtager om bord i korvetten NIELS JUEL Mineskibseskadrens honnør. (SVN FOT).

Dronning Ingrid var meget imponeret af den præcision og elegance, hvormed forbidefileringen fandt sted, og var dybt rørt

over flådens hyldest, som naturligt bragte Dronning Ingrid til specielt stærkt at mindes sin mand, nu afdøde Kong Frederik, og hans kærlighed til flåden.

Hendes Majestæt Dronning Ingrid modtager Torpedobådseskadrens honnør. (SVN FOT).

Efter flådeparaden ankrede de store enheder syd for Helsingør, hvorefter Forsvarschefen var vært ved en frokost for Dronning Ingrid om bord i NIELS JUEL. Bagefter blev Dronning Ingrid under salut sejlet i land med torpedobåden HUITFELDT. Som et udtryk for taknemlighed over flådens hyldest foretog Dronning Ingrid om bord i HUITFELDT en ikke planlagt omsejling af de større enheder, inden kursen blev sat mod Helsingør.

Herefter forlagde flåden mod Holmen, hvorefter kommandoen blev strøget i DANEX 85. Besætningerne kunne herefter påbegynde klargøring til en velfortjent sommerferie efter et hektisk forår i 4 store øvelser, nemlig BLUE HARRIER, BUSY BIRD, BRIGHT HORIZON og DANEX.

Ligesom i tidligere år bibragte DANEX de deltagende enheder gode træningsmuligheder, men i år var der desuden indlagt et nyt aspekt, nemlig overraskelsesopgaver, for at afprøve enhedernes evne til hurtigt at omstille sig og klare uventede opgaver på den hurtigste og mest hensigtsmæssige måde. Disse overraskelsesopgaver strakte sig fra eftersøgning af en formodet "fremmed ubåd",

over bjærgning og genoplivning af en overbordfalden person, til gennemførelse af en ikke-planlagt sømålskydning. Faktisk blev DANEX indledt med en sådan overraskelsesopgave, idet enhederne, medens de klargjorde til det normale ceremoniel i forbindelse med hejsning af kommando i DANEX-styrken, blev beordret ud på eftersøgning af en "fremmed ubåd", hvilket dog ikke forhindrede, at chefen for Søværnets operative Kommando, da han steg om bord i HERLUF TROLLE fra en torpedobåd ud for Helsingør, blev modtaget med det korrekte ceremoniel.

(FGE/HRTR)

Øvelse BRIGHT HORIZON 85

Øvelse BRIGHT HORIZON, som er NATOs årlige type øvelse for fregatter og ubåde, blev i år planlagt af Søværnets operative Kommando, og udførelsen var pålagt chefen for Fregateskadren.

Fregatten HERLUF TROLLE - flagskib i øvelse BRIGHT HORIZON. (SVN FOT).

Antallet af deltagere var det største nogensinde i de mere end 25 år, øvelsen har eksisteret. Der deltog 18 fregatter, 9 ubåde, 8 missilbåde og 3 forsyningskibe med et samlet antal besætningsmedlemmer på mere end 4600. Desuden deltog et stort antal fly og helikoptere med et imponerende antal sorties ved såvel dag

som nat hele øvelsen igennem. Deltagelsen af NATOs stående styrke i Atlanterhavets (STANAVFORLANT) 8 fregatter bragte som sædvanligt et meget velkomment element af international professionalisme. Gennem mange år har det kun været Norge, Tyskland og Danmark, som stillede enheder til BRIGHT HORIZON, foruden den lejlighedsvis deltagelse af STANAVFORLANT. Lande som Holland og England er imidlertid også interesseret, og i år var der således 2 engelske fregatter med i øvelsen.

Øvelsen startede i Frederikshavn med en pressekonference den 7. maj og afsluttedes med en HOT WASH-UP i Kristianssand den 16. maj. Selve øvelsen var opdelt i 3 faser. Første fase bestod af en mængde små og større øvelser, hvis hovedformål var at samarbejde de 38 enheder fra 9 forskellige nationer. Anden fase var en simpel konvojøvelse, hvor der var lagt speciel vægt på at sikre ubådene bedst muligt udbytte. Og i fase 3, som varede i 3 dage, øvede man forsvar af konvojer, som blev angrebet af fly, ubåde og overfladeenheder.

Øvelsen var begunstiget af usædvanligt godt vejr og rimelige sonarforhold. Der var ingen materielle problemer af betydning, og alle deltagende enheder gav udtryk for, at øvelsesudbyttet havde været stort.

De fleste enheder forlod Kristianssand-området, inden nordmændene begyndte at fejre nationaldagen den 17. maj. STANAVFORLANT satte kursen mod nye øvelser i Portugal, og de danske enheder vendte hjem til Holmen.

(FGE)

Dansk-svensk ubådsbjærgningsøvelse i Sverige

I nyhedsudsendelsen på svensk TV 1 tirsdag den 11. juni blev det meddelt, at der atter engang var trængt en fremmed ubåd ind i den Stockholmske skærgård, hvor nogle af Sveriges vigtigste militære anlæg findes. Man sagde også, at BELOS, den svenske flådes ubådsbjærgningsfartøj, var i området, nærmere bestemt i Nynäshamn, en havneby ca. 70 km syd for Stockholm.

Dagen efter blev sagen fulgt op på forsiden af Sveriges største morgenavis "Dagens Nyheter", hvor man kunne læse, at dette ikke bare var en af de sædvanlige mulige ubåde, men at den var klassificeret som en NATO-ubåd, der befandt sig i farvandene nær Muskö, Sveriges vigtigste flådebase og Horsfjärden, hvor der tidligere

har været intensive ubådseftersøgninger.

Disse oplysninger gav dog ikke anledning til den store uro i Sverige, fordi den svenske flåde hele tiden præcist vidste, hvilken ubåd det var, og hvor den var. Det var nemlig SPÆKHUGGEREN, som siden fredag den 7. juni havde været fortøjet på siden af BELOS i Nynäshamn, hvor man skulle foretage den årlige dansk-svenske ubådsbjærgningsøvelse.

SPÆKHUGGEREN sejlede fra Holmen mandag den 3. juni og foretog den sidste prøvedykning, som led i systemkontrollen efter værftophold, i dykkefelterne øst for Bornholm med orlogskutteren SAMSØ som ledsagefartøj. Med denne vel overstået blev kommandoen hejst og kursen sat mod Nynäshamn. Uden for den svenske territorialfarvandsgrænse var der rendezvous med orlogskutteren LÆSØ, der skulle være dykkerplatform for Søværnets Frømandskorps i øvelsen.

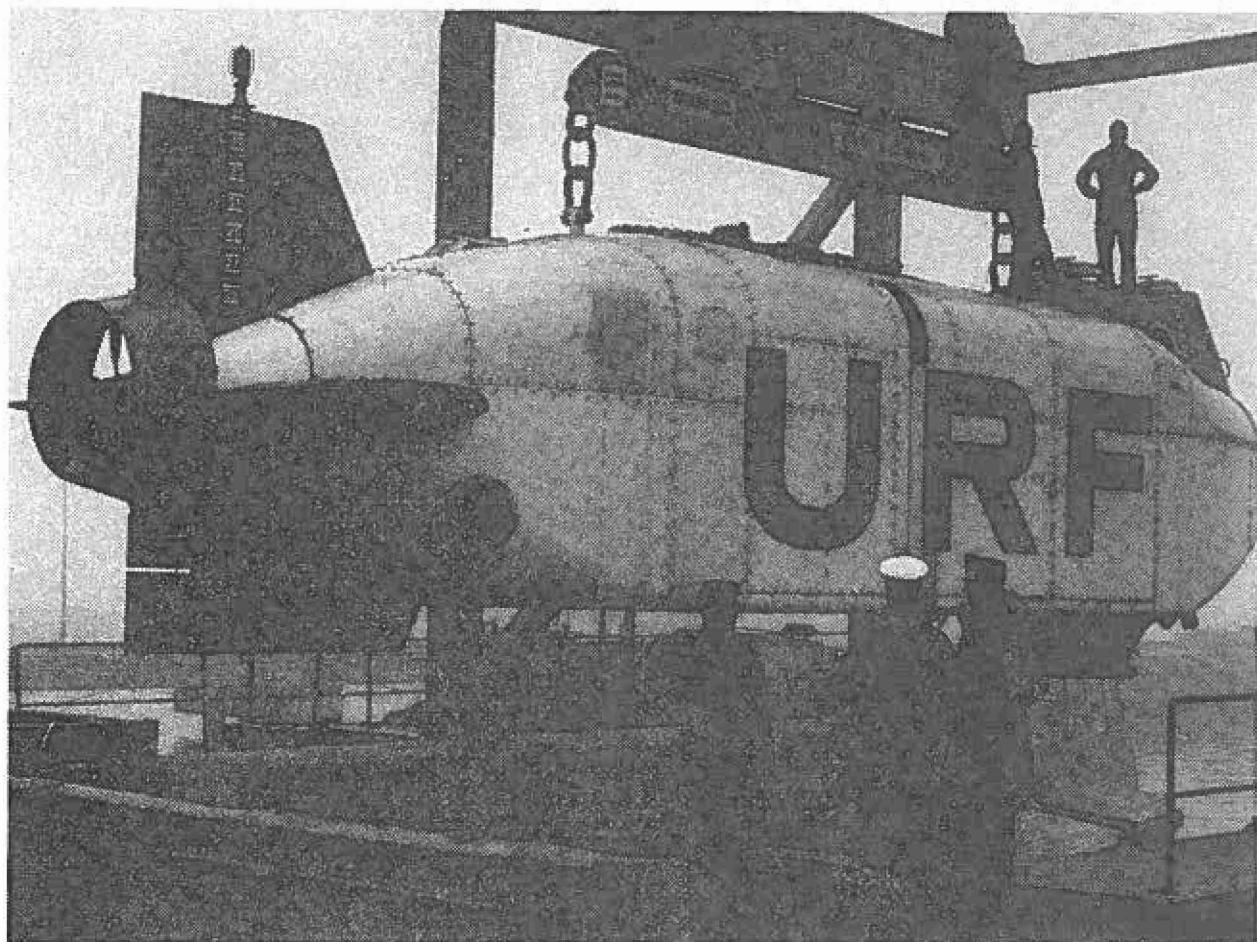
SPÆKHUGGEREN og LÆSØ ankom til Nynäshamn fredag eftermiddag og blev hjerteligt modtaget af byens repræsentanter, der arrangerede bustur for besætningerne og velvilligt udlånte byens stadion til fodboldlandskamp mod BELOS' besætning. Kampen blev vundet 4-1 af SPÆKHUGGEREN og LÆSØ, på baggrund af en dygtig udskiftningsledelse og en storslået publikumsopbakning. Desværre er international fodbold i de seneste år blevet præget af mere og mere hårdt spil, og denne landskamp var ingen undtagelse - med den kedelige følge, at en svensk spiller måtte forlade banen med et brækket ben.

Mandagen blev brugt til planlægningsmøde, og om aftenen holdt chefen for Undervandsbådseskadren en sammenkomst for 40 indbudte gæster i SPÆKHUGGEREN.

Tirsdag begyndte så den egentlige øvelse, hvor SPÆKHUGGEREN lagde sig på bunden i skærgården og agerede forulykket ubåd. BELOS ankrede op lige over, og Frømandskorpset fastgjorde wiren på ubåden, således at redningsklokken SVEA kunne sænkes ned til forreste nødluge. Systemet er velgennemprøvet, og dagens 5 personoverførsler viste, at det er yderst anvendeligt.

Om onsdagen skulle man derimod for første gang afprøve svenskernes nye ubådsredningsfartøj URF på en dansk ubåd. URF er en miniubåd, og som på én gang kan bjærge hele besætningen fra en ubåd af SPÆKHUGGERENS størrelse. URF har 3 mands besætning, en tekniker og to "piloter", der styrer fra et cockpitlignende styrehus med ruder, og som sejler efter anvisninger fra BELOS. Der har

været stor international interesse omkring URF-projektet, specielt fordi fartøjet kan løse opgaver til 450 m dybde.

Ubådsbjærgningsfartøjet URF. (UBE FOT).

Med 4 af SPÆKHUGGERENS besætning dykkede URF ned og fik hurtigt SPÆKHUGGEREN i sigte, men i det uklare vand kunne "piloterne" ikke skelne enkeltdelene af SPÆKHUGGEREN fra hinanden, men vedligeholdelsesofficeren fra SPÆKHUGGEREN kunne lede på vej, så URF med et lille bump foretog en blød landing på forreste nødluge. Alt fungerede som det skulle, og efter personeloverførsel tog URF af igen og gik til overfladen. Det blev kun til én tur, men til gengæld viste den, at den svenske flåde med URF har forbedret ubådsbjærgningsmulighederne betydeligt.

Torsdag afgik SPÆKHUGGEREN og LÆSØ igen fra Nynäshamn og forlagde tilbage til Holmen, for SPÆKHUGGERENS vedkommende for at gå på sommerferie.

(SPKH)

Øvelse BLUE HARRIER - 85

Den årligt tilbagevendende minerydningsøvelse BLUE HARRIER blev i år i perioden 16.-30. april afholdt i Nordsøen, hvor den stort set dækkede hele Tyske-Bugt fra Esbjerg i nord via Helgoland til Borkum i sydvest.

Øvelse BLUE HARRIER er en øvelse under Enhedskommandoen i den sydlige del af NATOs Nordregion, som på skift foregår i Nordsøen, vestlige Østersø og i danske farvande og regnes som den største og bedste minerydningsøvelse i NATO. BLUE HARRIER-85 cementerede i høj grad denne position, idet der i år blev sat rekord både med hensyn til antal deltagende enheder som med hensyn til antal deltagende nationer. Dette er en naturlig fortsættelse af den tendens, man har set gennem de senere år, hvor et stadigt stigende antal nationer kommer hertil for at deltage i denne øvelse, som jo foregår i et område, som på grund af den særlige farvandsgeografi, de relativt lave vanddybder og særlige strategiske betydning er som skabt for minekrigsførelse.

Udover minerydningsenheder fra "værtslandene" Tyskland og Danmark deltog enheder fra England, Holland, Belgien, Norge, USA samt NATOs stående minerydningsstyrke STANDING NAVAL FORCE CHANNEL. I alt deltog 55 minerydningsenheder i øvelsen samt et større antal forsynings-, kommando- og støtteenheder. Med til det samlede billede af øvelsens omfang hører også anvendelsen af ca. 250 øvelsesminer, som kun adskiller sig fra rigtige miner ved, at de i stedet for at detonere sender et blus til overfladen, når de bliver strøget.

Blandt det store antal deltagende enheder fandtes repræsentanter fra praktisk taget enhver minerydningsteknik i NATO. Således blev der opereret med minejægere (mine hunters), i form af såvel skibe som helikoptere, med minestrygere både konventionelle og fjernstyrede samt med minedykkere. Øvelsen gav således et udmærket billede af NATOs kapacitet på minerydningsområdet.

BLUE HARRIER er efterhånden blevet en traditionsrig øvelse, og der er ligeledes tradition for, at det år, den afholdes i Nordsøen, skal det være dårligt vejr. Også på dette område levede BLUE HARRIER-85 op til sit ry. Når bortses fra nogle få dage var vindforholdene lige på - eller over - den grænse, hvor mineryd-

ningsoperationer kan foregå sikkert. Det er naturligvis uheldigt, når vejrforholdene i den grad hindrer øvelsen, som det var tilfældet i år, men på den anden side er vejrforholdene noget, der må tages i betragtning, og man kan sige, at det dårlige vejr på sin vis øgede øvelsens realisme.

Netop begrebet realisme er noget, der præger minerydningsøvelser. Den eneste forskel mellem de virkelige forhold og øvelsesforholdene er, at minerne ikke indeholder sprængstof, men kun det nævnte blus, der udløses, når minen stryges eller på anden måde udløses. Dette gør naturligvis sådanne øvelser meget realistiske, således at det er muligt at vurdere egen og andres indsats.

Øvelse BLUE HARRIER-85 beviste igen, at NATO råder over en meget effektiv minerydningsstyrke, som selv under særdeles vanskelige vejrforhold formår at nedbringe en meget betydelig minetrussel til et acceptabelt niveau inden for den tilmålte tid. Øvelsen viste også betydningen af at kunne indsætte både minejægere og minestrygere, men den understregede også, at netop minejægerne er ryggraden i enhver minerydningsstyrke.

Men BLUE HARRIER-85 var andet og mere end en minerydningsøvelse, der er også en enestående lejlighed for personel fra ikke mindre end syv forskellige NATO-lande til at arbejde sammen og lære hinanden at kende.

Der er således ingen tvivl om, at da enhederne skiltes efter den afsluttende øvelsesdiskussion i Wilhelmshaven, var de ikke kun blevet bedre til deres job - minerydning og ikke kun rigere på erfaringer og oplevelser, men også med et meget større kendskab til, hvad andre NATO-lande kan og gør på minerydningsområdet.

(MSE)

Status for Søværnets Hovedsikkerhedsudvalg

I Søværns-Orientering 6/85 af 18. marts gav Søværnets Materielkommando (SMK) en orientering om Søværnets Hovedsikkerhedsudvalg's (HSiU) nedsættelse, dets opgaver samt forskellige betragtninger over sikkerhedsforhold i almindelighed.

Efter at udvalget blev nedsat i februar, har det holdt ét møde med chefen for Søværnets Materielkommando, holdt 2 udvalgs-møder samt deltaget i et fællesmøde for de tre værns hovedsikkerhedsudvalg.

HSiU har drøftet forskellige forhold i forbindelse med tilrettelæggelsen af arbejdsgang og arbejdsform. Nedenstående er en summarisk opstilling af nogle af de ting, der har optaget udvalget indtil nu, hvor udvalget er henimod 4 måneder gammel.

Den almindelige information vedrørende HSiU virksomhed agtes givet her i Søværns-Orientering, når behov skønnes at foreligge, medens den specielle rapportering om arbejdsmiljøforhold, som Søværnets Arbejdsmiljøinspektør (SVN AMI) hidtil har givet alene til SMK Fællessamarbejdsudvalg (SMK FÆLSU), fortsætter, og vil i let udvidet form også blive tilstillet Udvalget vedrørende Samarbejde, Søværnet (UVVS). På denne måde anses den formelle informationsvirksomhed over for samarbejdsorganisationen at være rimeligt dækket for HSiU.

Vedrørende forholdet til søværnets arbejdssikkerhedsorganisation i øvrigt ligger det HSiU stærkt på sinde at udvikle arbejdsformen på en sådan måde, at HSiU ikke kommer til at virke hindrende for de p.t. 24 sikkerhedsudvalg, ej heller at HSiU kommer til at være "det varefordyrende led i omsætningen". HSiU er af den opfattelse, at sikkerhedsgrupperne sammen med sikkerhedsudvalgene er den bærende del af søværnets sikkerhedsorganisation, i overensstemmelse med den antagelse, at problemerne om muligt skal løses, hvor de opstår.

Forsvarskommandoen (FKO) har i FKOBST 061-serien, der er udgivet som særskilt bind, samlet de bestemmelser, der i fredstid er grundlaget for arbejdsmiljøvirksomheden inden for Forsvarskommandoens område. Første afsnit indeholder de udarbejdede FKOBST, i andet afsnit findes arbejdsmiljøloven (som jo er grundlaget for det hele) samt andre love, cirkulærer og bekendtgørelser anvendt som referencer i de FKOBST, der er indsat i første afsnit. Endelig er der anført, at samlebindets tredje afsnit kan anvendes til materielkommandoernes supplerende bestemmelser. Søværnets Hovedsikkerhedsudvalg mener her, at i stedet for at indsatte søværnets særlige bestemmelser i dette tredje afsnit, vil det være mere overskueligt at samle dem i en Søværnets Materielkommando publikation (SMK PUB). Arbejdet med at udskille materialet til denne SMK PUB er påbegyndt..

Om forholdet til Forsvarets Bedriftssundhedstjeneste er der fra HSiU side set den komplikation, at medens HSiU jo er oprettet på værnsvise basis, så er de tre bedriftssundhedscentre tre-værns, hver med sit geografiske område. Imidlertid påregner HSiU, at denne

organisatoriske forskel ikke vil betyde nogen egentlig hindring for sikkerheds- og sundhedsarbejdet, fordi bedriftssundhedscentrene i almindelighed vil arbejde for tjenestestedernes sikkerhedsudvalg. Væsentligst er det at have en løbende og åben informationsudveksling imellem bedriftssundhedscentrene og sikkerhedsorganisationen og dermed også HSiU.

Vedrørende uddannelse betragter HSiU § 9-uddannelsen alene som en grunduddannelse og mener, at den bør - hvor nødvendigt - suppleres med yderligere funktionsuddannelse på arbejdsmiljøområdet efter det enkelte tjenestesteds vurdering.

HSiU 3. møde afholdes til oktober, endelig er årets 4. møde planlagt afholdt i december, og i forbindelse hermed vil der blive holdt fællesmøde med de to øvrige værns hovedsikkerhedsudvalg.

(SVN HSiU)

Minelæggeren FALSTER til Kielerwoche

Traditionen tro var søværnet repræsenteret ved KIELERWOCHE 1985. Det var i år minelæggeren FALSTER, der deltog i starten af denne festlige begivenhed.

FALSTERS ankomst til Tirpitzhafen.
(FALS FOT).

FALSTER afsejlede umiddelbart efter øvelse DANEX fra Holmen, og efter et ophold i Kiel på fire dage skulle skibet på 2 ugers øvelsessejlad i Østersøen. Opholdet i Kiel var derfor en kærkommen lejlighed til at slappe af i for besætningen om bord.

Efter at FALSTER tidlig fredag morgen den 21. juni havde afgivet salut på 21 skud for det tyske flag, fik skibet en festlig velkomst af et tysk militærorkester på kajen ved ankomsten til Tirpitzhafen.

Senere på formiddagen, efter modtagelse af den danske forsvarsattaché ved ambassaden i Bonn, aflagde chefen de formelle visitter hos de stedlige militære og civile myndigheder og modtog om eftermiddagen genvisit af: Overborgmesteren i Kiel, Frau

Hofer, Sekretær ved landdelsregeringen, Dr. Mann, Kontreadmiral Erhardt fra Territorialkommandoen og Flotilleadmiral Dubois.

Kontreadmiral Erhardt modtages med skansevagtshonnør. (FALS FOT).

Om aftenen var der arrangeret sammenkomst på mine-dækket, hvor der var indbudt i alt 44 gæster; endvidere deltog repræsentanter fra FALSTERS egen besætning.

Lørdag formiddag nedlagde chefen søværnets krans ved mindesmærket i Laboe, der er beliggende ved indsejlingen til Kielerfjorden.

Samme dag havde chefen officiel frokost om bord for de danske konsulære repræsentanter og chefen for de stedlige tyske sømilitære myndigheder.

Fra kransenedlægningen i Laboe. (FALS FOT).

Om eftermiddagen spillede FALSTERS "STJERNEHOLD" fodboldkamp mod et udvalgt hold fra fregatten SCHLESVIG-HOLSTEIN, og skønt FALSTERS lokale helte kæmpede en brav kamp, endte kampen uafgjort 2-2.

For skibets officerer var der arrangeret et besøg hos Luftwaffes Reserveofficers-forening, og naturligvis var der arrangeret bustur i Kiel og omegn for alle om bord.

Søndagen og mandagen bød tilsvarende på en lang række aktiviteter for alle i besætningen.

For en del af den menige besætning var der søndag aften marinebal.

Mandag umiddelbart før midnat sejlede FALSTER til tonerne fra en sækkepibe spillet af en sergent fra "The Black Watch of The Irish Guard", venligst udlånt fra den britiske fregat HMS BOXER. Dagligdagen kunne begynde påny efter et hektisk og indholdsrigt besøg.

(FALS)

FYLLAs opbringelse af fransk trawler

Under fiskeriinspektion på det færøske fiskeriterritorium den 14. juni gik FYLLAs kontrolhold om bord i en fransk trawler for rutinekontrol. Den franske trawler var en hæktrawler på 709 BRT med en besætning på 22 mand. Lasten var indrettet som kølelast til opbevaring af iset fisk i kasser eller binger. Der fiskedes primært efter rødfisk, hellefisk og sej på vanddybder mellem 400 og 500 meter.

Den franske trawler fortøjet foran FYLLA i Thorshavn. (FYLL FOT).

Ved kontrol af det ibrugværende trawl viste det sig, at posen ikke holdt den lovlige maskevidde på mindst 135 mm. Der blev foretaget tre kontrolmålinger á 20 masker. Gennemsnittet af disse blev henholdsvis 127,5 mm, 129,7 mm og 130,1 mm.

Efter samråd med Færøernes Kommando blev føreren anmodet om, med sit skib, at følge med til Thorshavn, hvilket denne indvilli-

gede i. Den 15. juni ankom FYLLA og trawleren til Thorshavn, hvor sagen blev overgivet til politiet i Thorshavn.

Ved retten i Thorshavn blev føreren samme dag idømt en bøde på kr. 40.000,-, konfiskation af den ulovlige pose samt betaling af sagens omkostninger.

(FYLL)

25 år i Flådens tal

Søndag den 19. maj var der i anledning af, at det var 25 år siden at MALLEMUKKEN indgik i Flådens tal arrangeret sammenkomst om bord på fordækket for gæster fra Færøernes Kommando og Flyvestation Mørkedal.

MALLEMUKKEN lå om søndagen i Sund, den kønne Kalbak fjord, og besætningen havde arbejdet det meste af dagen for at skabe nogle festlige rammer om begivenheden.

De færøske vejrguder var imidlertid ikke i festhumør. De satte nemlig ind med gråvejrr og en irriterende kulde, og da der samtidig stod en sydøstlig dønning ind i fjorden, hvilket fik skibet til at rulle en del, udtrykte mange gæster, at det var som at være på havet igen. De mange hustruer, der ligeledes var mødt festklædt op, fortrak hurtigt ned om læ i messen, hvor klimaet egnede sig bedre for tynde sko og sommerkjoler.

Glimt fra sammenkomsten - den fungerende chef pakker de modtagne gaver ud. (MALM FOT).

MALLEMUKKENs fungerende chef takkede i en kort tale alle for deres fremmøde og lovede, at der var søsygepiller til dem, der måtte trænge.

2. dagen efter fik MALLEMUKKEN igen understreget vigtigheden af stadig fiskeriinspektion i de færøske farvande.

Under et kontrolbesøg på en fransk trawler konstaterede bordingholdet, at der var brugt et trawl med for små masker. Bordingholdet måtte da bede franskmanden om at følge med til Thorshavn for yderligere undersøgelse og retsforfølgning.

Det hele trak imidlertid en del ud på grund af sprogvankeligheder, men efter 17 timer om bord kunne bordingholdet endeligt

overgive den franske trawler til politiet i Thorshavn.

Den næste dag blev kaptajnen på den franske trawler ved retten i Thorshavn idømt en bøde på 40.000,- kr. og konfiskation af det ulovlige trawl.

En mere begivenhedsrig start på det 26. år kunne MALLEMUKKEN og dens besætning ikke have fået.

(MALM)

Vellykket redningsaktion ved Færøerne

Lørdag den 25. maj stormede det på Færøerne og farvandene omkring øerne, en hel del mere end først forudsagt.

Et lavtryk, som skulle passere Færøerne forholdsvis hurtigt, blev stationært, samtidig med det blev uddybet. I selve lufthavnen på Vagar blæste det i stødene op til 60 knob, hvilket for årstiden er meget.

To lystbåde havde trodset vejret og var tidligt om morgenen sejlet fra Sandø med kursen mod Hebriderne.

Det ene skib, SKALTA VALTA, som var et sejlførende fartøj, havde radiogrej, godt navigationsudstyr og Loran C som ekstra navigationsudstyr. Det andet skib, IVY, var en yachtrigget gammel kutter med en Citroen 2CV surret til dækket i styrbord side. Fartøjet var mindre end 20 BRT. Af navigationsgrej havde kutteren en sekstant. Desuden var den udstyret med maritim VHF radio.

Om bord på SKALTA VALTA var en familie bestående af to voksne og 2 børn. På IVY var der fire unge mænd, en skotte samt 3 danske fra Roskilde Universitetscenter, der var på Færøerne for at lave en afhandling om fåreavl.

Det var meningen, at de to skibe skulle følges ad til Hebriderne; men midt på eftermiddagen besluttede man at vende om på grund af det hårde vejr, og kursen blev sat mod Våg på Suderø. De to skibe mistede den visuelle kontakt med hinanden, cirka 25 sømil sydøst af Akraberg.

Sidst på eftermiddagen alarmerer Thorshavn Radio Færøernes Kommando og forklarer, at IVY ikke kunne bestemme sin position og derfor heller ikke vidste, hvilken retning den skulle sejle for at komme i læ af Suderø.

Færøernes Kommando satte de færøske inspektionsskibe ind i sagen, og sendte LYNX S-191 ud for at lokalisere og derefter lede IVY tilbage til Færøerne.

Helikopteren (S-191) modtog SKALTA VALTAs position over radioen og fandt den efter kort tids flyvning. Samtidig forsøgte man at kontakte IVY for at pejle sig ind på kutteren.

LYNX S-191 i luften. (SVN FOT).

Efter en hel del opkald svarede IVY på VHF-kanal 16, man enedes om at skifte til kanal 6. Umiddelbart efter udsendte IVY May-Day og forklarede, at motoren var gået i stå, at lænsepumpen ikke virkede, og man snart ville være nødt til at gå i flåden.

Derefter hørte helikopteren ikke mere i en times tid, og helikopterbesætningen antog, at IVYs besætning var gået i redningsflåden.

I eftersøgningsområdet var der en del færøske trawlere, som samtidig pejlede på frekvenserne.

Efter ca. 1 time begyndte IVY igen at udsende May-Day, og man forstod, at besætningen ikke havde forladt skibet. Besætningen blev af LYNX'en bedt om at affyre en nødraket, hvilket forsøgte 3 gange, hvoraf en virkede, og den skød man uheldigvis lige ned i en bølge.

Det lykkedes ikke for S-191 at finde skibet på radar eller pejling af VHF.

Netop som S-191 forlod området for at tanke på Vagar, fik trawleren SKORABERG øje på et lille fartøj i horisonten.

Fartøjet var IVY, men søen var så høj, at man ikke var i stand til at tage besætningen om bord i trawleren, hvorfor S-191 efter brændstøfpåfyldning returnerede for at samle mandskabet op.

Kutteren lå stoppet, med bagbord side til vind og sø, da heloen ankom. Mandskabet gik i redningsflåden for at blive samlet op fra denne.

Det var imidlertid næsten umuligt at få flåden bort fra IVY, og for ikke at vente alt for længe, måtte helikopteren til sidst forsøge at "blæse" flåden væk, hvilket vanskeliggjordes af skibets mast, som på sine vandringer anvendte det meste af luftrummet.

De fire mænd blev taget om bord i S-191 og fløjet til Thors-havn.

Senere løjede vinden noget af, og TJÅLDRID fra den færøske Vagt- og Bjærgningstjeneste fik en trosse om bord i IVY og slæbte den til Våg, hvor det viste sig, at der tilsyneladende intet var i vejen med skibet.

(SVF)

Badmintonturnering Frederikshåb og Grønlands Kommando

Fredag den 12. april kl. 0900 sejlede inspektionskutteren AGDLEK mod Frederikshåb. Om bord havde den de 8 bedste badmintonspillere fra Grønlands Kommando, som skulle op og deltage i venskabsturneringen om den af kommandoen udsatte vandrepokal.

Vejret var ikke det bedste, så det var ikke meget, der blev spist til frokost. Kl. 1645 lagde AGDLEK til ved kajen i Frederikshåb. Spillerne skulle indkvarteres privat, og værterne var mødt op for at tage imod. Efter at der var anvist sovepladser, havde flere af værterne arrangeret en sammenskudsmiddag, der var absolut vellykket.

Lørdag kl. 1030 mødtes man i sportshallen i Frederikshåb, en stor hal med plads til både 7 badmintonbaner og håndboldsbaner samtidig. Her skulle så den spændende dyst udkæmpes.

I kampen om vandrepokalen indgik herresingle og herredouble. Endvidere afsluttedes med en mixdouble turnering, hvor 8 spillere fra Grønlands Kommando blev mixet med damer fra Frederikshåb.

Efter flere spændende kampe spillede herresinglefinalen mellem Lars Gustavson, Frederikshåb, og overkonstabel Bjørn Andersen, og her trak Grønlands Kommando det længste strå. Hele afgørelsen lå nu i herredouble, hvor finalisterne blev Lars Gustavson og Palle Guldmann, Frederikshåb - konstabel Peter Kjeldsen og værnepligtig Ole Heelund. Trods den begyndende træthed klarede Grønlands Kommando sig bedst, og til stor jubel genvandt Grønlands Kommando vandrepokalen. Mixdoublen blev til stor morskab for alle deltagere med megen råben og skrigen. Midt i turneringen var der arrangeret Electric Boogie og Squaredans, og med gratis

entre trak det mange tilskuere til, især syntes det til tider, at samtlige børn var mødt op.

Alt i alt blev turneringen uforglemmelig, fordi den var arrangeret af Frederikshåb Badmintonklub.

Kl. 1730 var hele turneringen afviklet, og trætte gik de sidste spillere i bad, flere efter at have spillet 10 kampe den dag.

Om aftenen var der arrangeret en større fest for både spillere og værter.

Efter maden uddeltes der gaver til spillerne i form af bøger om Frederikshåb samt trøjer med motiv af hallen. Efter denne gave-regn gik man over til præmieoverrækkelsen, og sidst men ikke mindst fik Grønlands Kommando overrakt pokalen.

Søndag kl. 1345 mødtes man på kajen for afgang, men grundet meget dårligt vejr, med fare for overisning, besluttede AGPAs chef at udsætte afgang til mandag kl. 0800.

Også denne ekstra nats indkvartering klaredes uden problemer.

Mandag kl. 0745 mødtes man igen på kajen. Vejret var nu rimeligt, og kl. 0800 sejledes tilbage til Grønvedal med ankomst kl. 1545, godt trætte, men glade for den dejlige weekend. Vi takker Frederikshåb Badmintonklub, værterne, Grønlands Kommando og kutterne, uden hvem det ikke havde været muligt at gennemføre dette arrangement.

(GLK/SIF)

Operation "Løftestang"

For at opmuntre til en bedring i uddannelsessituationen inden for jern- og metalbranchen har Metalindustriens Lærlingeudvalg gennemført en kampagne på 49 tekniske skoler landet over med det formål at inspirere såvel enkeltpersoner som firmaer til at skaffe flere uddannelsessøgende i arbejde inden for jern- og metalindustrien.

Da hver virksomhed, der ansætter nye lærlinge eller opretter praktikpladser, i virkeligheden vil komme til at virke som "Løftestang" for hele metalbranchen, har Metalindustriens Lærlingeudvalg ladet den kendte billedhugger Robert Jacobsen udføre en iøjnefaldende skulptur, der viser løftestangsprincippet, udført i bronze.

Omstående ses "Løftestangen". Den er fremstillet i 125 signerede og nummererede eksemplarer, der uddeles som en anerkendelse af og tak for indsats i kampagnen for at fremskaffe flere lære- og

praktikpladser i jern- og metalindustriens virksomheder. "Løftestangen" er bl.a. blevet tildelt Flådestation Frederikshavn. Ved en højtidelighed på Frederikshavns tekniske Skole den 22. maj fik flådestationen overrakt skulpturen af direktør Lennart Karlborg.

Ligeledes blev "Løftestangen" tildelt orlogskaptajn E.Schollert, Forsvarskommandoen, og den blev ved en højtidelighed den 3. juli på Hotel Erimitage, Lyngby Storcenter, overrakt orlogskaptajnen af formanden for Komiteen for kampagnen "Løftestang", H.Krüger Sørensen.

(MST)

Indland kort

Overordnet inspektion af Skoledelingen

Inspektøren for Søværnet inspicerede den 25. juni Skoledelingen.

Skoledelingen var ankret op syd for Lynæs havn, hvor Inspektøren for Søværnet og inspektionsholdet blev afhentet med motorbåd kl. 0900.

Skoledelingen er sammensat af minelæggeren FYEN, inspektionskutteren MAAGEN, øvelseskutterne SVANEN og THYRA samt 4 SKA-både og bevogtningsfartøjet DRYADEN. Sidstnævnte deltog dog ikke i inspektionen på grund af anden tjeneste.

Inspektionen startede med en kort orientering af chefen for Skoledelingen, hvorefter inspektionsholdet sejlede ud med SVANEN, THYRA og MAAGEN for afholdelse af forskellige øvelser.

Eftermiddagen var afsat til inspektion og sejlads med de 4 SKA-både og FYEN.

Efter endt inspektion blev inspektionsholdet sat i land i Lynæs havn.

Skoledelingen vil først i august deltage i det nordiske kadetstævne, der i år afholdes i Bergen.

Nyt hæfte i serien "Forsvaret i samfundet"

Interessen for lektor Erik Beukels "Lighed på strategiske atomvåben" er fortsat til stede. Siden hæftet udsendtes 1. gang

i oktober 1979, er 50.000 eksemplarer blevet udleveret til de mennesker, der vil vide besked med dette væsentlige emne. Den globale diskussion har naturligvis stimuleret efterspørgslen.

Lektor Beukel har omarbejdet, udvidet og ajourført sin fremstilling, og nærværende 3. udgave er trykt i 25.000 eksemplarer.

Udvidelsen af hæftet går især på kapitlerne om afskrækkelsesrollen, om politisk indflydelse og pression og - i det konkluderende afsnit - om en række overvejelser vedrørende sådanne ting som mål for lighed, teknologiske forandringer,

bombefly og krydsermissiler, atomvåbenpolitik og krigsfare samt politisk pression.

Erik Beukel er lektor i samfundsfag ved Odense universitet og endvidere medlem af Det sikkerheds- og nedrustningspolitiske Udvalg (SNU).

Flere eksemplarer af hæftet kan som hidtil rekvireres ved
Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste,
Halmtorvet 20,
1700 København V.
Tlf. 01 312511.

Flådebesøg

Det sovjetiske forskningsskib LEONID DEMIN, tilhørende den sovjetiske flåde, er meddelt tilladelse til at anløbe og opholde sig i Thorshavn i perioden 31. juli til 5. august. Besætningen består af 20 officerer og 126 øvrige personer.

---ooOoo---

De norske skolefartøjer HITRA og VIGRA foretager rutineanløb af Frederikshavn i perioden 7.-8. august. Chef for HITRA vil være løjtnant H.Flesland. Chef for VIGRA vil være kaptajnløjtnant E.W.Johansen. Samlet besætning: 6 officerer, 14 kadetter og 8 menige.

Den britiske fregat HMS ACHILLES (LEANDER-klassen) aflægger uofficielt besøg i København i perioden 8.-13. august. Chef vil være orlogskaptajn R.J.Parkes. Samlet besætning vil være 243 mand.

---ooOoo---

Det tyske (BRD) bjærgningseskibe LANGEORG aflægger rutinebesøg i Rønne 9.-12. august. Chef vil være skibsfører W.Dankworth. Samlet besætning: 2 officerer, 19 andre befalingsmænd og menige samt 26 civile.

---ooOoo---

De tyske (BRD) hjælpeskibe HANS BÜRKNER og A.BESTELMEYER aflægger rutinebesøg i Frederikshavn henholdsvis 13.-28. august og 14.-28. august. Chef for HANS BÜRKNER vil være skibsfører G.Haselbach, og chef for A.BESTELMEYER vil være skibsfører W.Büssen. Samlet besætning: 49 civile.

---ooOoo---

Det svenske sejlskoleskib, skonnerten FALKEN, aflægger uofficielt besøg i Rønne i perioden 13.-15. august. Chef vil være orlogskaptajn E.Gjellan. Samlet besætning: 45 mand.

---ooOoo---

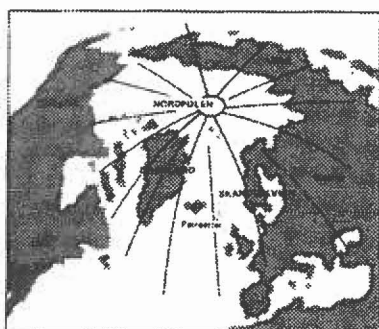
Det tyske (BRD) forskningsskib LITTORINA er meddelt tilladelse til at anløbe Frederikshavn i perioden 13.-15. august.

---ooOoo---

Det italienske skoleskib AMERIGO VESPUCCI aflægger uofficielt besøg i København i perioden 15.-20. august. Chef vil være kommandør Aldo Defranceschi. Samlet besætning: 440 mand.

Udland kort

Nye helikoptere til den svenske flåde

Den svenske flådes materielkommando har tegnet kontrakt med firmaet Messerschmidt-Bölkow-Blom om levering af 4 BO-105 CBS redningshelikoptere til den svenske flåde, hvor det er meningen, at de skal erstatte de stadig operative, men alderstegne ALOUETTE II.

Kontrakten har en værdi af omkring 14 millioner D-mark og indeholder option for yderligere en serie på 7 BO-105 CBS, ligeledes i redningsversionen. De første 2 helikoptere vil blive leveret i september 1985, og den næste levering på 2 vil følge i april 1986. Kontrakten er en opfølgning af den i juli 1984 givne meddelelse om anskaffelse til den svenske hær af 20 BO-105 CBS i antitank-versionen, skriver "MILITARY TECHNOLOGY".

6.franske strategiske ballistisk-missilarmede atomdrevne undervandsbåd

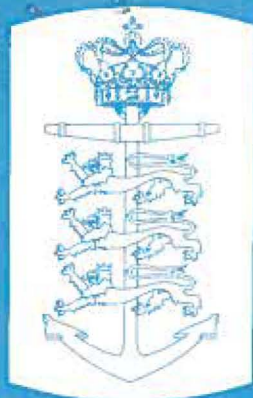
Den 6. franske strategiske ballistisk-missilarmede atomdrevne undervandsbåd (SSBN) L'ENFLEXIBLE højeste kommando 2. april. Den er den første SSBN undervandsbåd armeret med det nye M 4-missil, der har en rækkevidde på 4000 km. Hvert af de 16 MK-missiler ombord på L'ENFLEXIBLE indeholder 6 stk. 150 kiloton MRV-krigshoveder. Tilgangen af L'ENFLEXIBLE har betydet mere end en fordobling af den franske flådes kernevåbenarsenal, skriver "NAVAL FORCES".

EB

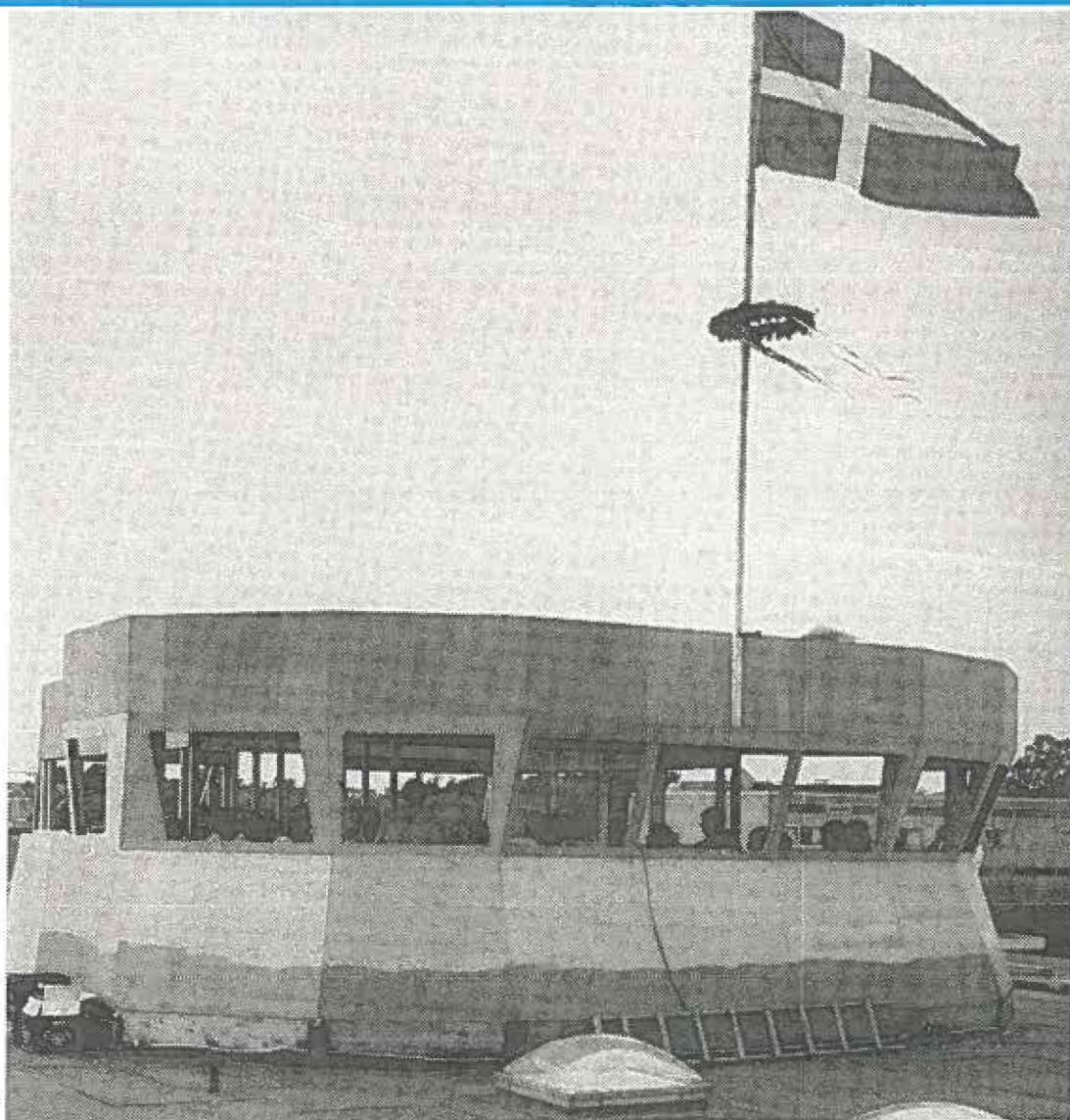

Max R. Andersson
kommandørkaptajn
Sektionschef ved marinestaben

fg.

SØVÆRNS- ORIENTERING

Glimt fra rejsegildet - træbygningen er en model i fuld skala af operationsrum og kommandobro i STANDARD FLEX-300.

Rejsegilde på Flådestation Frederikshavn

Den 4. juli kunne Forsvarets Bygningstjeneste i samarbejde med Søværnets Materielkommando (SMK) og Søværnets Taktikskole, Kampinformationskursus (AIS) invitere til rejsegilde på Flådestation Frederikshavn, hvor man på taget af den ældste fløj af AIS har opført en træbygning, som er en model i fuld skala af komman-

dobro og operationsrum i den planlagte STANDARD FLEX-300 skibstype.

AIS har gennem årene i samråd med SMK og eskadrerne forestået nyindretning og justeringer af skibenes operationsrum m.v. ved opførelse af "MOCK-UP"-er, d.v.s. modelrum i skala 1:1, hvor arbejdsmiljø og kampinformationsorganisation kunne afprøves og tilpasses inden installation af nyt udstyr m.v. Formålet har altid været tilsikring af en hensigtsmæssig indretning af rummene, af optimale arbejdsforhold og af rimelig og økonomisk anvendelse af de til rådighed værende ressourcer, således at den størst mulige effektivitet i skibenes taktiske beslutningsproces kunne opnås.

STANDARD FLEX-300-koncepten bryder på en række områder med hidtidig filosofi og tankegang i søværnet, så SMK har ønsket en yderligere sikkerhed for, at penge til ny teknologi gives rigtigt ud. Den ny bygning på toppen af AIS har derfor indledningsvis til opgave at fungere som et laboratorie-miljø, hvor nye radartyper, nyt plot-data-udstyr samt andet elektronisk skærmtterminaludstyr kan afprøves i dagslys og i øvrigt under naturlige omstændigheder i et tæt samarbejde mellem leverandører, bruger (repræsenteret ved AIS) og indkøbende myndighed (repræsenteret ved SMK projektgruppe). Samtidig hermed skal bygningen opfylde det sædvanlige "MOCK-UP"-formål, således at STANDARD FLEX-enhederne får den bedst opnåelige start på en lang operativ og tidssvarende tilværelse.

Om nogle år, når også STANDARD FLEX-aktiviteterne er blevet daglig rutine, vil bygningen komme til at fungere som et klasse-lokale, hvor andre specielle undervisningsaktiviteter, som f.eks. fly/helikopterkontrol m.v., kan foregå samtidig med, at visuel kontrol med undervisningens forløb er mulig.

Rejsegildet den 4. juli vil senere blive fulgt op med en officiel indvielse af ibrugtagningen, som vil indvarsle en ny tid, ikke blot for STANDARD FLEX-projektet og AIS, som i øvrigt er i færd med at levetidsforlænge den taktiske træner, men for hele søværnet, som i stadig større omfang vil blive afhængig af, at personalet uddannes til at forstå og anvende elektronisk udstyr, som bliver stadig mere udbredt og kompliceret.

(TAS/AIS)

Søredningstjenestens 1. halvårsrapport 1985

Søværnets operative Kommando har i første halvår af 1985 gennemført 305 søredningsaktioner.

Søredningscentralen i Århus konstaterer, at de 305 aktioner repræsenterer en stigning på 19 i forhold til første halvår af 1984, hvor antallet var 286. For årets første 6 måneder er 305 aktioner det største antal nogensinde i søredningstjenestens historie.

Et fald på 51 aktioner fra 139 til 88, hvor fritidssejlere eftersøges eller assisteres, har ikke kunnet modveje stigningen i antallet af aktioner, hvor erhvervsanvendte skibe eller professionelle søfolk er inddraget. Denne gruppe tegner sig for en stigning på 29 aktioner, fra 63 til 92. Stigningen i antallet af udrykninger, hvor der efter alarmering ikke kunne konstateres en nødsituation eller tegn på indtruffet søulykke, er også betragtelig. Forøgelsen er på 41 aktioner, fra 84 til 125.

Søværnets operative Kommando formoder, at det stigende antal aktioner og forskydningen i mønstret af aktioner må tilskrives den lange og hårde vinter. Isen i danske farvande bredte sig i begyndelsen af januar måned og var først væk i midten af marts.

Søredningstjenesten har i halvåret registreret 50 dødsfald, fordelt med 14 i forbindelse med fritidsaktiviteter og 36 under erhvervsgruppen. Af sidstnævnte 36 er 24 omkomne besætningsmedlemmer fra det polske fragtskib BUSKO ZDROJ, der den 8. februar forliste i den sydlige del af Nordsøen. Windsurfere er undsat 8 gange.

Kystredningstjenestens opgørelse over perioden januar - juni viser, at tjenestens 26 redningsstationer har modtaget 80 anmodninger om assistance. Virksomheden har betydet, at

- 18 mennesker i alvorlig fare på søen er blevet reddet,
- 88 fartøjer er undsat, assisteret eller overvåget under vanskelige forhold,
- 22 opkald vedrørte deltagelse i eftersøgninger eller opgaver af ikke redningsmæssig karakter,
- 298 timer har redningsstationerne været i aktivitet for at løse omtalte opgaver.

Årsoversigten for 1984 for Søværnets Flyvetjeneste er medtaget i halvårsrapporten.

Antallet af søredningsaktioner gennemført af LYNX-helikopte-

ren er svagt øget i forhold til 1983, og er i overensstemmelse med en udvikling, konstateret siden denne helikoptertype indførtes. Det er Søværnets operative Kommandos opfattelse, at dette forhold mere er et udtryk for de forbedrede muligheder, LYNX-helikopteren frembyder, end for et øget behov.

Desværre har den i 1984 konstaterede svagt faldende tendens i antallet af søredningsaktioner ikke kunnet fastholdes i første halvår af 1985. Endskønt vinterens forløb medførte et betydeligt fald i udrykninger forårsaget af den traditionelt største risikogruppe, fritidssejlerne, er der sket en beklagelig forøgelse i antallet af resultatløse udrykninger. Forøgelsen i antallet af udrykninger, hvor professionelle søfolk assisteres, er forståelig på baggrund af vinteren. Mange opkald til søredningstjenesten er forårsaget af mindre fartøjers motorstop, grundstødninger eller havari-er om bord, der ikke indebærer fare for besætningen eller livstruende situationer. For at påkalde sig opmærksomhed anvendes i nævnte tilfælde ofte nødsignaler, der observeres og foranlediger alarmering og udrykning af søredningstjenestens skibe og fly. Søredningstjenesten ønsker at indskærpe, at situationer, der ikke indebærer fare for ombordværende eller bedømmes at kunne udvikle sig farefuldt, ikke omfattes af begrebet nødsituationer. I sådanne tilfælde må bjærgning, slæbning eller reparation rekvireres hos bjærgningsselskaber eller hos andre søfarende, og assistance honoreres efter søfartslovgivningens almindelige regler.

Søredningstjenesten ønsker også at gøre opmærksom på, at assistance er at betragte som et tilbud. Den endelige beslutning i nødsituationer om bjærgning, slæbning, evakuering eller opsamling med redningshelikopter påhviler i hvert tilfælde skibsføreren. Søredningstjenesten opfatter alarmering som endelig beslutning og ønske om assistance, med mindre andet meddeles ved fremkomsten til uheldsstedet.

Afsluttende kan oplyses, at der inden udgangen af 1985 forventes en ny og forbedret pumpetype i udstyret til flyvevåbnets redningshelikoptere.

(SOK)

EURO/NATO Maritime Tactical Schools Meeting 1985

I dagene 19.-21. juni afvikledes EURO/NATO MARITIME TACTICAL SCHOOLS MEETING 1985 på Søværnets Taktikskoles Kampinformationskursus i Frederikshavn og på Søværnets Taktikskole på Holmen under

formandskab af chefen for Kampinformationskursus. I mødet deltog chefer eller stedfortrædere for disse fra 13 NATO-landes taktiske skoler, og mødet blev afviklet dels i seminar-form, dels som en demonstration af taktisk uddannelse på havet om bord i korvetten NIELS JUEL og torpedobåden NORBY.

På mødets 1. dag koncentreredes opmærksomheden omkring taktisk uddannelse på søværnets skoler, navnlig for så vidt angår introduktion af ny skibstype og nyt elektronisk udstyr i operative enheder til søs og i land. Emner af særlig interesse var til eksempel status for STANDARD FLEX-300-projektet, firmaet Terma Elektroniks plot-data- (PDS) udstyr og HARPOON-missilets taktiske anvendelse i kystområder.

Mødedeltagerne fotograferet sammen med Taktikskolens stab.

På mødets 2. dag overværede mødedeltagerne om bord i NIELS JUEL og NORBY demonstrationer af missil- og torpedoangreb efterfulgt af flyangreb med deltagelse af et antal F 16- og DRAGEN-fly. Den afsluttende sejlads sydover i Sundet til København foregik derefter i strålende sol, hvor de udenlandske gæster fik brug for fotografiapparaterne.

Mødets sidste dag blev afviklet på Søværnets Taktikskole i Spanteloftbygningen, hvor det gennemgående tema var problemer omkring udøvelsen af kommando og kontrol af fly- og flådestyrker samt sømilitære strategiske operationer i Norskehavet, Nord- og Østersøen.

Som et naturligt led i møder af denne karakter var der indlagt en del programpunkter af selskabelig karakter. Højdepunkterne

var her Inspektøren for Søværnets middag i Søofficersforeningen, firmaet Terma Elektroniks og chefen for NIELS JUELS buffet-arrangement i korvetten samt Søværnets Taktikinspektørs afsluttende frokost i Nyholms Hovedvagts smukke lokaler.

De udenlandske gæster gav ved afrejsen udtryk for begejstring over et indholdsrigt og begivenhedsfyldt arrangement.

(TAS/AIS)

Trawlerdragten som alternativ branddragt

I 1983 vedtog det internationale FN-organ IMO (International Maritime Organisation) en række nye regler for redningsmidler. Disse såkaldte SOLAS-regler efterfølges af en række nationale bestemmelser, der udarbejdes af myndighederne i de enkelte lande - i Danmark - Industriministeriet og Statens Skibstilsyn.

Et af kravene til redningsdragterne er, at de skal kunne klare en direkte flammepåvirkning i 2 sekunder, uden at dragtens egenskaber går tabt.

Teknikinspektøren i flammer.

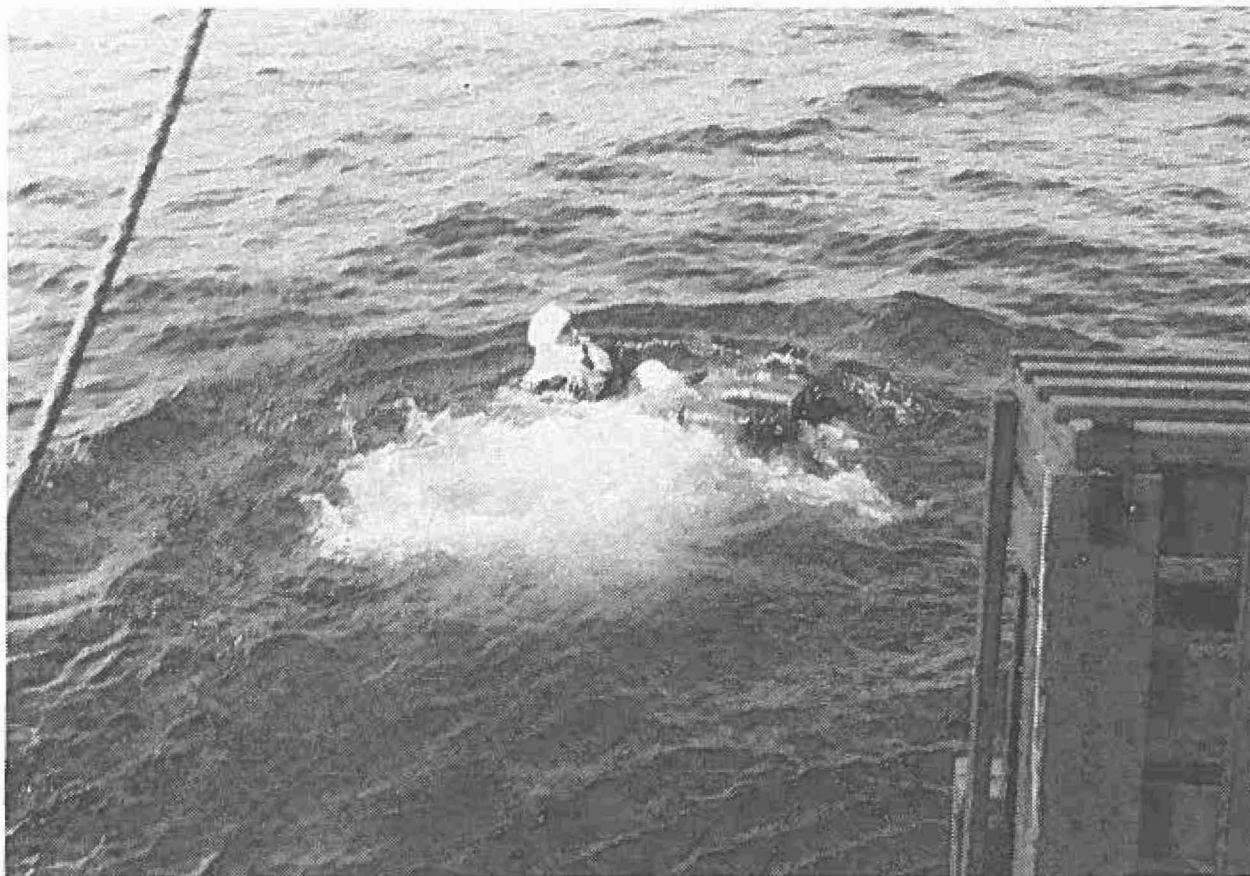
Under øvelse BIKINI-85 blev søværnets trawlerdragt MOD 83 afprøvet for brandegenskaber af Søværnets Teknikinspektør. Dragten blev forsynet med en bandage præpareret med napalm, benzin, gasolie og smørolie. Efter antændelse af dragten blev forsøget videofilmet af hensyn til en senere analyse af tidsforløbet og påvirkningen på dragten.

Analysen viste, at dragten var udsat for direkte flammepåvirkning i 18 sekunder. Slukningen foregik ved overbordspring.

Dragtens vandtætte egenskab var stadig intakt efter forsøget, og de egentlige skader var begrænset til:

- Krympning af det brandsikre yderstof NOMEX.
- Ingen skader på den vandtætte GORE-TEX membran.

- Inderstoffet - den blå Akryl-liner - var derimod smeltet og inderbeklædningen noget svedet, hvilket viser, at temperaturen på indersiden af dragten har været på ca. 140°C.

Flammerne slukket efter overbordspring.

Forsøget har vist, at trawlerdragten yder en god beskyttelse i de tilfælde, hvor en gummibådsbesætning, under assistance til andet skib, bliver udsat for brandslukningsopgaver.

(TKI)

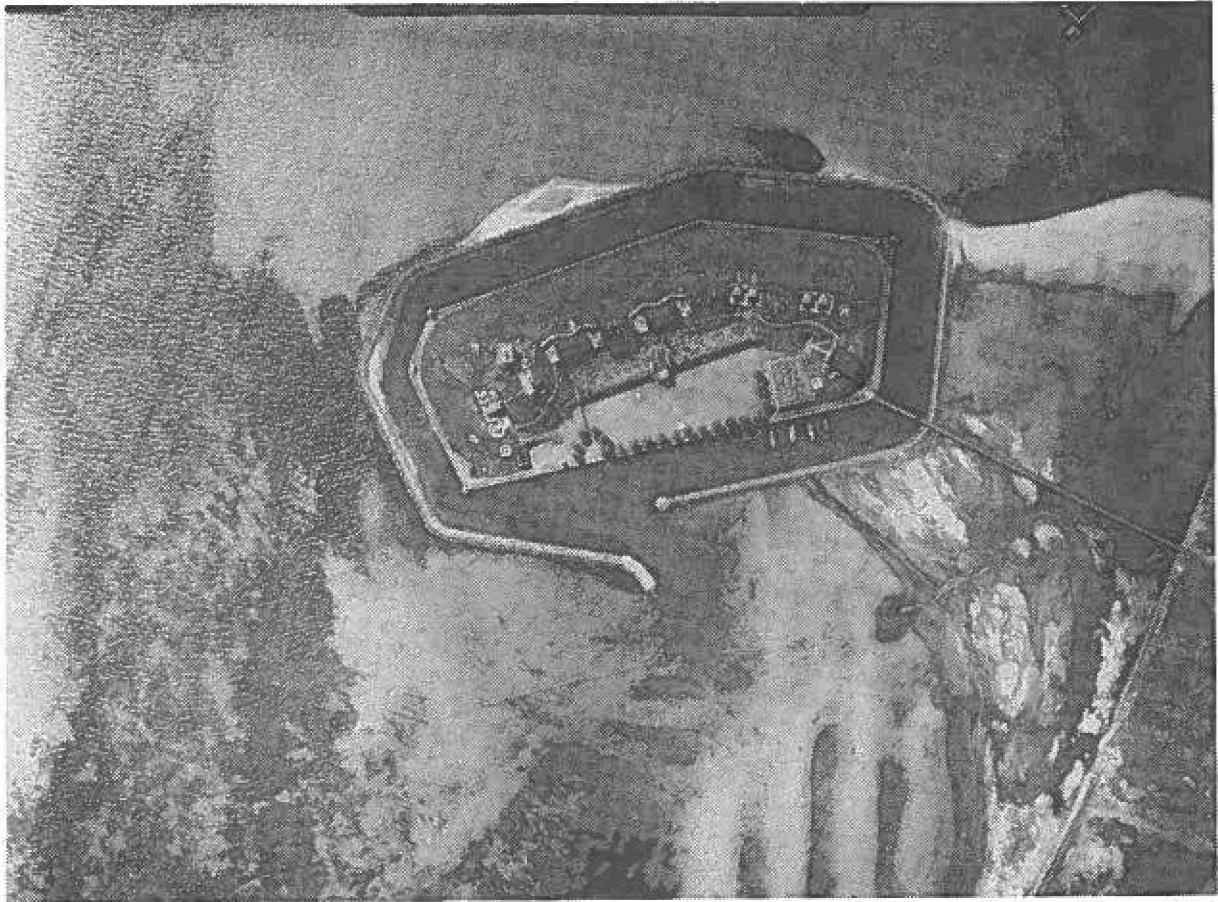
Dragørfort og Borgsted Batteri

Dragørfort blev anlagt i tiden 1910 til 1915 på en kunstig ø ca. 400 meter fra kysten umiddelbart syd for Dragør.

Dets opgaver var:

- 1) At hindre et fjendtligt bombardement af København.
- 2) At beskytte minespæringer i Drogden.
- 3) At hindre en fjendtlig landgang på Amagers sydkyst.
- 4) At hindre fjendtlige fartøjers operationer i Drogden og Flinterenden.

Det er et delvis kassemateret fort, der havde skytset opstillet på åbne betonbriske med hovedskudsretning mod syd til sydøst. Selve fortet er omgivet af en våd grav og en dækmole, der danner

Dragørfort, 1950. (Flyvevåbnets historiske Samling).

den kunstige ø's omkreds. Graven kan beskydes fra tre kaponierer af jernplader og fra en strubekaponiere, i hvilken hovedporten er anbragt. Øen stod oprindeligt i forbindelse med land ved en bro, der kaldtes Kongens Bro; denne blev senere erstattet med en dæmning, som blev kaldt Prins Knuds Dæmning efter fortets daværende chef.

Bestykningen bestod i 1918 af:

4 stk.	35,5 cm	Kanon L/30 M/82
4 stk.	17 cm	Kanon L/40 M/89
4 stk.	120 mm	Kanon L/45 M/12
2 stk.	75 mm	Kanon L/30 M/14
1 stk.	47 mm	Kanon L/44 M/86 i luftaffutage
24 stk.	8 mm	Rekylgevær M/03.

Det blev stærkt kritiseret, at man forsynede et nyt fort, der havde en så strategisk vigtig beliggenhed, med så forældet skyts. De fire 35,5 cm kanoner, hvoraf de to først havde stået på Strickers Batteri og senere på Charlottenlund Batteri, og de to andre, der havde stået på Kalkbrønderi Batteri, havde kun en rækkevidde på 10,7 km; og de fire 17 cm kanoner, der havde stået på

Prøvestenen, havde en rækkevidde på 12,9 km, hvilket dog i tredive med ændret ammunition forøgedes til 17,8 km.

Fortet havde en krigsbemanning på 380 mand, der indkvarteredes i strubekasernen, hvor der tillige i den kassematerede del var ammunitionsmagasiner og maskinrum.

På fortet var desuden indrettet en søminestation, hvorfra de i krigstid i Drogden udlagte kontrollerede minefelter blev betjent.

I 1936 blev de forældede 35,5 cm kanoner solgt for at blive erstattet af moderne skyts, men dette blev dog aldrig gennemført. Den tyske værnemagt overtog fortet i 1940 og benyttede det som skydeskole. Det mest moderne skyts, de fire 120 mm kanoner, blev dog fjernet og brugt til tyske kystbefæstningsanlæg ved Frederikshavn. Efter Den anden Verdenskrig blev de genopstillet, og fortet blev desuden armeret med 4 stk. 105 mm tyske luftværnskanoner L/45 M/32, der havde stået på jyske kystbefæstningsanlæg, 3 dobbelte 40 mm Kanon L/60 M/36 og 5 stk. 20 mm Kanon M/42, hvoraf de to var permanent anbragt i betonbriske. Resten kunne opstilles på træplader.

I 1957 strøg fortet kommando, og det benyttedes nu af søværnet som marinestation.

Fortet er i 1983-84 blevet armeret med 2 stk. 76 mm Kanon M/61 LvSa og indgår fra 1984 som mobiliseringsbatteri i "Sødefensionsafsnit Drogden".

Borgsted Batteri blev bygget i 1917 ved spidsen af et næs ud i Grønsund på Møns vestside lige ved den nuværende dæmning fra Møn til Bogø.

Batteriet havde til opgave:

- 1) At beskytte minefelterne i Grønsund.
- 2) At hindre fjendtlige enheder i at sejle fra Østersøen ind i Storstrømmen.

Batteriet blev bygget ind i og omkring en gammel borgbanke. Ammunitionsmagasiner og beredskabsrum blev bygget i midten af banken, og en skyttegrav med standpladsen til kanoner og en projektør blev anlagt i dens omkreds. Batteriet blev indhegnet med pigtråd.

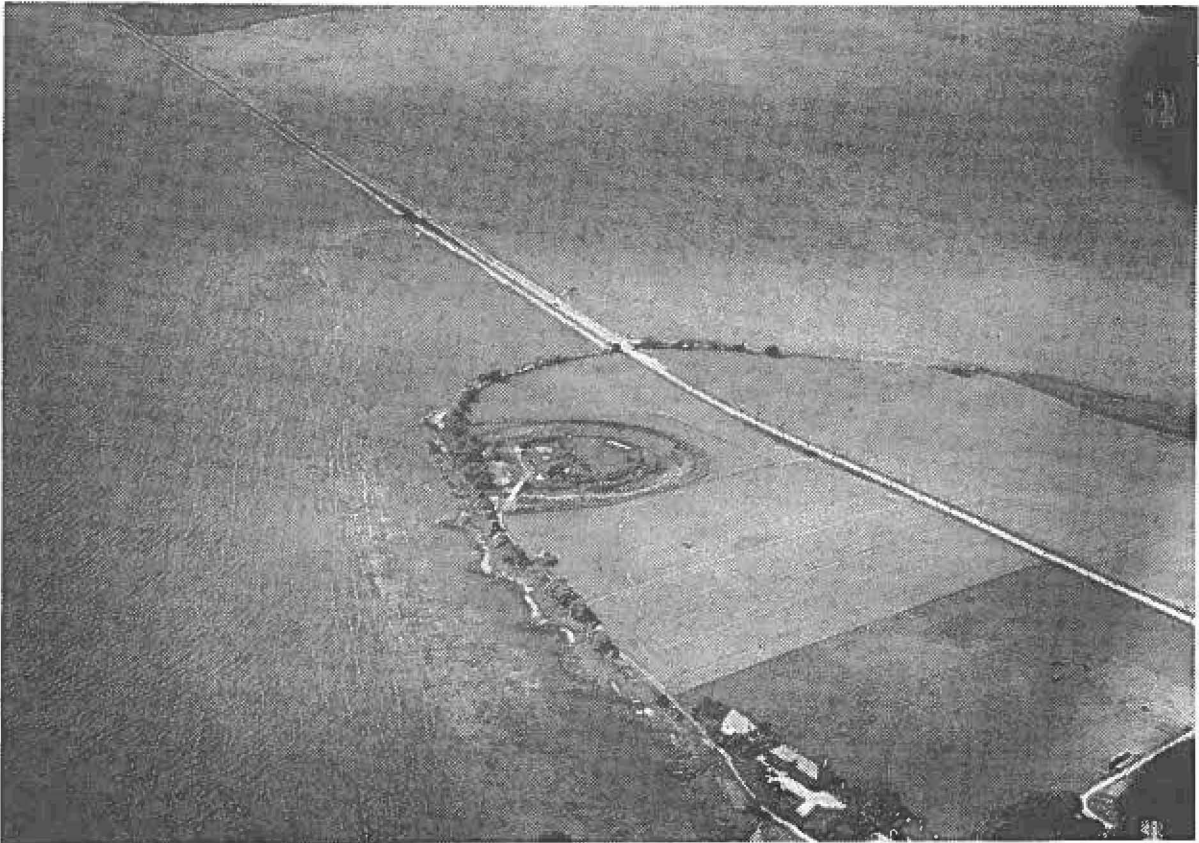
Bestyknngen bestod af:

2 stk. 120 mm Kanon L/45 M/12

2 stk. 75 mm Kanon L/30 M/14 i luftaffutage M/16 (først monteret i 1940)

6 stk. 8 mm rekylgevær M/03.

Inden batteriet blev anlagt, undersøgte Nationalmuseet borgbanken. Det konstateredes med rimelig sikkerhed, at stedet havde

Borgsted Bateria set fra sydøst med kaserneområdet nederst, 1950. (Flyvevåbnets historiske Samling).

været i brug op til slutningen af det 13. århundrede, og man mener, at banken er fundamentet til den borg, som Marsk Stig med mandskabet fra en norsk ledingsflåde forgæves forsøgte at indtage i 1289. Batteriet blev anlagt i henhold til forsvarslovene af 1909, og det var bemanded indtil afslutningen af Den første Verdenskrig. Herefter er det kun sjældent, at det bemandes, som regel kun i forbindelse med øvelser og uddannelse af mobiliseringsbesætninger. En af de få gange, der var hejst kommando på batteriet, var i tiden fra den 1. januar 1940 til den 18. juni 1940, hvor det var kommandostation for "Sømilitærafsnit Grønsund". Men den tyske værnemagt valgte at bruge andre adgangsveje til Sydsjælland ved angrebet på Danmark den 9. april 1940, så der blev ikke brug for det kampklare batteri. Den 1. februar 1940 overførtes de to 75 mm kanoner fra Lynetten, og Borgsted Bateria var nu for første gang fuldt armeret. I 1941 blev de to 120 mm kanoner afleveret til den tyske værnemagt, der opstillede dem sammen med to fra Lynæsfort i et batteri ved Gedser, og senere i 1942 i et batteri syd for Løkken. I stedet for disse kanoner monteredes to 75 mm kanoner, der havde været beregnet til det nu nedlagte Spødsbjerg Bateria. De blev i 1959 udskiftet med to 75 mm Kanon L/54 M/40, der siden

er blevet udskiftet med 76 mm Kanon M/61 LvSa. Batteriet hører stadig under søværnet og indgår fra 1983 som mobiliseringsbatteri i "Sødefensionsafsnit Grønsund".

("Kystartilleriforeningen gennem 75 år", OK P.T.C./MST)

Mineuskadeliggørelsesudrykninger fra minedepoterne Grelshede og Dråby

Minedepot Grelshedes mineuskadeliggørelseshold har i april kvartal haft 25 udrykninger, hvoraf de 16 var efter farlige genstande.

Udrykningerne har bl.a. omfattet følgende:

3 stk. hornminer, 1 stk. artillerigranat, 1 stk. mortergranat, 30 kg HBX sprængstof, 11.000 stk. forskellige håndvåbenammunition, 10 stk. nødblus, 1 stk. faldskærmsblus, 1 stk. "man-over-board"-blus, 1 stk. u-bådsblus, 1 stk. øvelsesmine, 1 stk. øvelseshedgehog, 8 stk. mineankre, 4 stk. wiretromler til mineankre, 2 stk. topplader til mineankre, 2 stk. bundplader til mineankre, 2 stk. mineskaller, 1 stk. closter coral, 1 stk. droptank, 9 stk. sonarbøjer.

Der har været sejlet med orlogskuttere, fløjet med helikopter og kørt 5.100 km.

Minedepot Dråby har i samme kvartal haft 27 udrykninger, der bl.a. omfattede følgende:

1/2 kg stangkrudt fra AR-granat, 1 stk. tysk stavhåndgranat, 1 stk. tysk 37 mm H.E.antitank granat, 2 kg sprængstof (DONARIT), 3800 stk. forskellige håndvåbenammunition, 6 stk. russiske røgblus, 1 stk. 20 mm projektil med brandrør, 11 stk. nødraketter rød MK 3, 3 stk. u-bådsblus, 1 stk. røghåndbombe M/77.

Der er kørt i alt 980 km under udrykningerne. Desuden har dykkere fra Depot Dråby haft eftersøgningsopgave for Rigspolitiets rejsehold i Vejle Fjord fra den 29. april til 2. maj, samt medio maj deltaget i eftersøgning i Hjelm Dyb af genstand tabt fra en amerikansk helikopter. Resultatet var positivt.

(FLS FRH)

Indland kort

Udvekslingsbesøg mellem irske og danske fiskeriinspektionsmyndigheder

Den irske flåde har via ambassaden i Danmark og Udenrigsministeriet foreslået udvekslingsbesøg mellem de to landes fiskeriinspektionsmyndigheder. Forslaget er blevet accepteret, og Fiskeriministeriet og Forsvarsministeriet modtager derfor besøg af en irsk officer, ligesom der vil blive genbesøg i Irland for en embedsmand fra Fiskeriministeriet (som i øvrigt tillige er søofficer af reserven) og en officer fra Inspektionsskibseskadren.

Lieutenant Sean Thomas Meehan fra den irske flåde er således gæst hos Inspektionsskibseskadren i perioden 5.-30. august. Eskadren har tilrettelagt et program, som omfatter besøg ved søværnets tjenestesteder i Frederikshavn, Søværnets Flyvetjeneste, Færøernes Kommando samt sejlads med inspektionsskibene BESKYTTEREN og FYLLA i færøske farvande.

Tjenestestedsbesøg ved Marinestation Anholt

Inspektøren for Søværnet aflagde torsdag den 8. august tjenestestedsbesøg ved Marinestation Anholt.

Inspektøren for Søværnet blev fløjet til Anholt i en af søværnets LYNX-helikoptere. Under flyvningen løste LYNX-helikopteren en identifikationsopgave vedrørende et udenlandsk skib nord for Gilleleje.

Tjenestestedsbesøget ved Marinestation Anholt blev indledt med, at chefen for marinestationen gav en orientering om marinestationens aktiviteter og opgaver, hvorefter der var rundtur på stationens område.

Tjenestestedsbesøget blev afsluttet med en parade, hvor Inspektøren for Søværnet over for besætningen gav udtryk for vigtigheden af den tjeneste, der blev udført på marinestationen.

Leding og Landeværn - boganmeldelse

Ny bog om middelalderens danske flåde- og hærstyrker. "Leding og landeværn. Middelalderens danske forsvar" er titlen på en bog, rigt illustreret, som militærhistorikeren major Ole A. Hedegaard, tjenstgørende i Forsvarskommandoens Presse- og Informationstjeneste, har skrevet.

Fremstillingen behandler Valdemarstidens danske hær og flåde, en ren dansk værnepligtsformation, som skabte det danske Østersøimperium under kong Valdemar II (Sejr). Den forfaldt, da lens- og feudaltvæsenet stækkede kongemagten, indtil de hvervede tropper under Valdemar IV (At-

terdag) i forbindelse med indførelsen af den store én- og tomastede kogge med for- og agterkastel og krudtskydevåbnene gjorde ledingen med dens langskibe umoderne i krigsførelsen.

Emnet er ikke tidligere gjort til genstand for udarbejdelse af en selvstændig fremstilling i dansk historie eller militærhistorie.

Bogen er fremstillet i Forsvarskommandoen og fordelt til biblioteker, arkiver m.fl.

Flådebesøg

Den tyske (BRD) undervandsbåd U-14 (Type 206-klassen) foretager rutineanløb af Frederikshavn i perioden 22. august til 4. september. Chef vil være kaptajnløjtnant B.E. Wegner. Samlet besætning: 8 officerer samt 22 andre befalingsmænd og menige.

---ooOoo---

Den svenske 13. patruljedivision, bestående af missilkanonbådene STYRBJÖRN, TIRFING, SNAPHANEN og TORDÖ (HUGIN-klassen), aflægger uofficielt besøg i Aalborg i perioden 23.-26. august. Chef

for styrken vil være chefen for 13. patruljedivision, kommandørkaptajn A.Malmqwist. Samlet besætning: 85 mand.

---ooOoo---

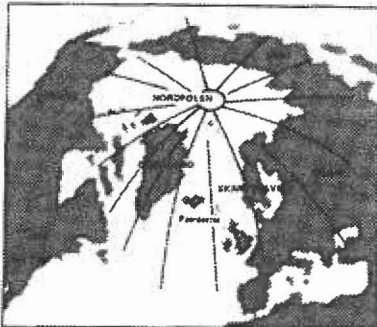
Det hollandske hydrografskib BUYSKES (BUYSKES-klassen) aflægger rutinebesøg i Esbjerg i perioden 23.-26. august. Chef vil være kaptajnløjtnant F.J.Voest. Samlet besætning: 7 officerer og 33 andre befalingsmænd og menige.

---ooOoo---

Den svenske kystflåde, bestående af minelæggeren VISBORG (ÄLVSBORG-klassen), torpedobådene LIMEÅ, LULEÅ, NORRKÖPING, VARBERG, VÄSTERÅS (SPICA II-klassen), VALE, MYSING, MJÖLNER (HUGIN-klassen), isbryderen THULE, minerydningsfartøjerne LANDSORT, ARHOLMA (LANDSORT-klassen), SKAFTÖ (ARKÖ-klassen), HISSINGEN (M-43-klassen), GILLÖGA, RÖDLÖGA, SVARTLÖGA (M-47-klassen), GRASSTEN, NORSTEN, VIKSTEN (M-31-klassen), M-18, M-21, M-22, M-23, M-24, M-25, M-26 (M-15-klassen), patruljebåden ÖRNÖ (HANÖ-klassen), slæbebåden AJAX samt tenderfartøjerne PELIKANEN og HÄGEREN, aflægger uofficielt besøg i København i perioden 29. august til 2. september. Chef for styrken vil være chefen for kystflåden, kontreadmiral J.Enquist. Samlet besætning: 830 mand.

Udland kort

Kommandohejsning i den britiske flådes 3. hangarskib

Den tredie enhed af den britiske flådes hangarskibe af INVINCIBLE-klassen, HMS ARK ROYAL, vil hejse kommando den 1. november efter afslutning på et prøve- og træningsprogram, der bl.a. har medført, at skibet i en periode har haft en mindre luftgruppe om bord. Indtil kommandohejsningen vil ARK ROYAL være på søtræning i Kanal-øvelsesområdet, hedder det bl.a. i artiklen i tidsskriftet "DEFENCE".

Kortholdsantimissilsystemet GOALKEEPER i produktion

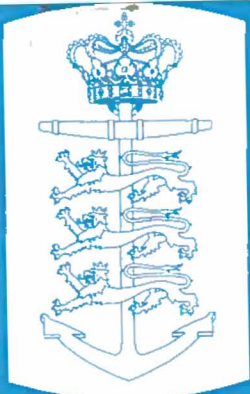
I fortsættelse af veloverståede forsøg såvel til lands som til søs har det hollandske forsvarsministerium placeret en produktionsordre på 30 mm kortholdsantimissilsystemet af typen GOALKEEPER. Der er bestilt ét system til hver af de 12 fregatter af KORTENAER-klassen. Producenten, firmaet Signal i Hengelo, har ligeledes fået en ordre på seks systemer til den britiske flåde, der har planlagt at installere de første fire systemer i de nye fregatter CORNWALL og CUMBERLAND i slutningen af næste år. Der forventes yderligere bestillinger fra de to flåder, skriver "JANE'S DEFENCE WEEKLY".

Ny chef for den svenske kystflåde

Chefen for den svenske kystflåde, kontreadmiral Jan Enquist, afløser 1. oktober kontreadmiral Bengt Rasin som chef for Västres Militärområde (MILOV), samtidig udnævnes kommandør Claes Tornberg, stabschef ved kystflåden, til kontreadmiral og chef for kystflåden, meddeler forsvarsattachéen i Stockholm.

J. Philip Rasmussen

SØVÆRNS- ORIENTERING

FYEN ud for den lille by Odda i bunden af Hardangerfjorden.
(SOS FOT).

Nordisk Kadetstævne 1985

Torsdag den 1. august indledtes i Bergen det 38. nordiske kadetstævne med deltagelse af kadetter fra søofficersskolerne i Danmark, Finland, Norge og Sverige med den norske Sjøkrigsskole som arrangør og vært.

Den danske skoledeling, der består af minelæggeren FYEN, bevogtningsfartøjet DRYADEN, inspektionskutteren MAAGEN, sejlkutterne SVANEN og THYRA samt fire SKA-både, mødtes natten til torsdag for samlet at ankomme til Bergen kl. 0820. Om eftermiddagen ankom yderligere 3 klasser kadetter med fly, så den danske styrke i alt bestod af 280 mand, hvoraf 110 var kadetter og aspiranter.

Straks efter ankomsten gik man igang med de sportslige arrangementer. Der blev dystet i nedennævnte discipliner med følgende resultater:

	DANMARK	FINLAND	NORGE	SVERIGE
Volleyball	3	2	1	4
Svømning	3	4	1	2
Terrænløb	3	2	1	4
Kapsejlads	2	4	1	3
Pistolskydning	2	4	1	3
Atletik	3	4	1	2
Total	16	20	6	18
Placering	2	4	1	3

Torsdag eftermiddag efter den officielle åbning af stævnet afvikledes volleyballturnering. Fredag formiddag var afsat til kapsejlads og svømning. I kapsejlads var de danske hold ikke i stand til at gentage sidste års triumf, men måtte se sig passeret af Norge. I svømning opnåedes fine individuelle placeringer, idet kadet L.M.Pedersen blev nr. 1 i livredning, men i det samlede blev danskerne placeret på 3. pladsen. Uden for stævnet blev der afviklet svømning for "old boys". Finland stillede med 2 hold, der besatte 1. og 2. pladsen. Danmark opnåede en 5. plads.

Præmieoverrækkelse. Kadet M.Jørgensen modtager 2. præmie i kuglestød. (SOS FOT).

Fredag eftermiddag afvikledes terrænløb i Nygårdsparken på en efter norske forhold rimelig flad bane. Den tærede godt på kadetternes kræfter, men kadet S.Nielsen kom ind som nr. 2, 20 se-

kunder efter den førende nordmand.

Pistolskydning blev afviklet lørdag formiddag. Alle skytter var meget koncentrerede, og der var spænding om placeringerne til det sidste.

Aletikkonkurrencerne afvikledes på Krohnsminde Stadion i forrygende regnvejr, der fik stadion til at ligne en afdeling af svømmehallen. På trods af regnen gennemførtes stævnet med tilfredsstillende resultater i de enkelte discipliner. Kadet M.S.Jørgensen blev nr. 2 i spydkast og kadet M.Jørgensen nr. 2 i kuglestød. Kadet T.T.Kjærulff blev nr. 2 i højdespring, ligesom han gentog sit formidable løb fra sidste år i 1000 m stafet. Fra at være ca. 30 m efter de 3 øvrige nationers løbere præsterede han en spurt, der bragte det danske hold på 2. pladsen et halvt sekund før finnerne.

Uden for det egentlige kadetstævne afvikledes fodboldturnering for skibsbesætningerne. Danmark fik en flot andenplads efter svenskerne, som jo ellers på landsholdplan kommer til kort.

Kadetkorpset stiller op til kirkeparaden. (SOS FOT).

Søndag morgen marcherede de 4 kadetkorps med "Marinemusikken" i spidsen gennem byen til Mariakirken til den traditionelle højmesse.

Af andre arrangementer kan nævnes en daglig bustur med sightseeing i Bergen by. Busturen gik bl.a. til akvariet i Bergen, der er Nordeuropas største.

Søndag var der offentligt besøg om bord, og interessen for skibene var stor med flere hundrede besøgende.

Sejladsen til og fra Bergen bød på spændende opgaver for kadetter og vagtchefselever, idet den for det meste fulgte indenskærsruterne. FYEN besejlede bl.a. Hardangerfjorden, som er berømt for den meget smukke natur.

Mandag formiddag afgik skoledelingen fra Bergen. FYEN forlagde til danske farvande, hvor der var planlagt almindelig skolesejladt bl.a. i Lillebælt for resten af ugen, medens de øvrige enheder af skoledelingen blev i norske farvande ugen ud.

(SOS)

Orlogsværftets værkstedsombygninger

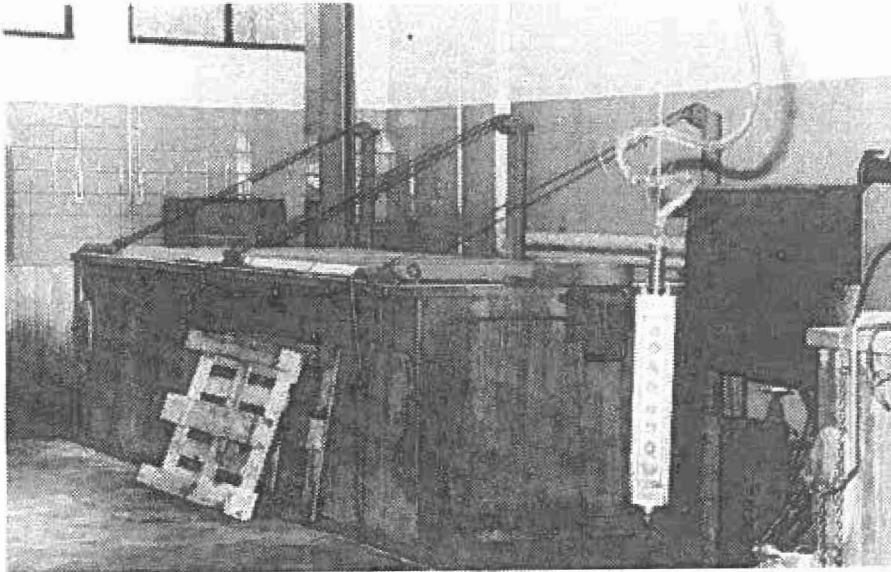
I forbindelse med at værkstederne under de tidligere tekniske myndigheder (værkstedsområde København) i 1978 blev sammenlagt med Orlogsværftets værksteder, blev der udarbejdet en plan for en meget omfattende ombygning og modernisering af værkstederne. Projektet blev i 1979 godkendt i Finansudvalget og straks iværksat med sluttermin udgangen af 1984.

Hovedtanken var at koncentrere værkstederne i 11 værkstedssektioner og samle dem på Holmen. I planen indgik derfor, at televærkstederne på Lergravsvej skulle flyttes ind på Holmen.

Langt det største delprojekt var at ombygge det tidligere ca. 3.100 m² store Sømineværksted på Nyholm til elektronikværksted. Arbejdet var meget omfattende, idet stort set kun ydermure og tagkonstruktion stod urørt. Den nyindrettede værkstedsbygning blev taget i brug i første halvdel af 1983 og har virket fuldt tilfredsstillende.

Men også andetsteds er udført betydelige bygningsarbejder. Her skal nævnes:

- I pjeceværkstedet på Arsenaløen er nyindrettet værksteder for instrumentsektionen, inklusive periskopværksted samt foretaget udvidelse af hydraulikværkstedet.
- Ved motorværkstedet på Frederiksholm er nyindrettet torpedorørs- og kompressorværksted samt moderniseret rens- og malerværksted.
- I maskinværksted på Frederiksholm er værkstedslokalerne saneret.

Udsnit af Motorsektionens renseriafsnit. (SVN FOT).

- Ved opstillingssektionen er nyindrettet magasinlokaler samt værkstedslokaler på 2. etage.
- I elektroværkstederne på Frederiksholm er værkstedslokalerne saneret. I en bygning over for værkstedsbygningen er nyindrettet magasinrum samt vaske- og omklædningsrum.

I forgrunden ses Transport- og Opstillingssektionen, bagved ses en værkstedsbygning med dieselmotorprøverum og Elektro-sektionens magasin, vaske- og omklædningsrum. (SVN FOT).

Her ved midten af 1985 mangler kun enkelte småarbejder, der forventes afsluttet i indeværende år. Resultatet af ombygningsar-

bejderne er efter Orlogsværftets opfattelse, at dets værkstedssektioner i dag for langt størstedelen råder over moderne og velindrettede værksteder.

Udgifterne til Forsvarets Bygningstjenestes ombygningsarbejder var oprindeligt ansat til 18,2 mio.kr., men de løbende pristalsreguleringer har gennem de forløbne 6 år bragt beløbet op på ca. 24 mio.kr. Af dette beløb er ca. 10 mio.kr. anvendt på det nyindrettede elektronikværksted. Herudover har Orlogsværftet anvendt ca. 4 mio.kr. til nyanskaffelser af værkstedsudstyr og flytteomkostninger.

Forsvarets Bygningstjeneste, Østre Byggeadministration og Orlogsværftet har i hele byggeperioden haft et tæt og frugtbart samarbejde om detailindretning af værkstederne. Østre Byggeadministration har hele tiden haft en positiv indstilling til at imødekomme berettigede ønsker under hensyntagen til bevillingsoplæg, aftalte terminer og anviste midler.

(OLV)

Nyt fra Skoledelingen

Umiddelbart efter flådeparaden for Hendes Majestæt Dronning Ingrid, den sidste dag i øvelse DANEX 85, forlagde skoleskibet FYEN sydover i Sundet for at påbegynde en intern øvelse i skoledelingen (SDL) - øvelse SCHOOLEX 1/85, der afvikledes i perioden 19.-26. juni. Øvelsen startede med et Rendezvous ud for Elsehoved med Skolebådsdivision 4 (SSD 4), bestående af SKA 5 - 6 - 7 og 8, hvorefter der blev afholdt møde i SDLs samarbejdsudvalg.

Desværre var det ikke muligt at samle hele SDL, idet bevogningsfartøjet DRYADEN var på patrulje under Bornholms Marinedistrikt, og inspektionskutteren MAAGEN blev forsinket grundet en mindre reparation, og øvelseskutterne SVANEN - THYRA forberedte sig på at sejle "Sjælland rundt".

Efter samarbejdsudvalgsmødet lettede enhederne og stod nordover i farvandet mellem Fyn og Langeland, hvor der blev afviklet forskellige øvelser, herunder blink- og signaløvelser samt formationssejlad. Til natten gik SKA-bådene til Korsør, medens FYEN fortsatte med en natsejlad Fyn rundt.

Næste dag var der Rendezvous i Kertemindebugten, hvor man indledte dagens program med slæbeøvelser og signaløvelser, og ved middagstid udførte SKA-bådene "Replenishment" mellem de enkelte

enheder for at få bragt frokosten rundt til alle enheder, idet kun to af bådene har kok om bord.

Skoleskibet FYEN under gang. (SVN FOT).

Eftermiddagens program var havariøvelser, hvor FYEN øvede assistance til andet skib med brand- og havarigrej, senere blev der afviklet evoleringsøvelser, hvorefter SSD 4 gik til Nyborg for natten, og FYEN sejlede gennem Smålandsfarvandet og Grønsund, hvor man mødtes med MAAGEN ud for Hestehoved.

Ud på natten forlagde FYEN og MAAGEN tilbage gennem Grønsund og Smålandsfarvandet til Storebælt.

Fredag den 21. tog FYEN journalister og TV-folk fra Svendborg lokal TV om bord ud for Lundeborg kl. 0800, og kl. 1000 ankom enhederne samlet til Svendborg. Inden ankomst optog Svendborg lokal TV en udsendelse om SDL, dels om bord i FYEN, dels i SKA-bådene.

Weekenden blev tilbragt i Svendborg, hvor Marineforeningen og byen havde arrangeret et større program for hele besætningen. SDL kvitterede ved at afholde et kontaktarrangement om bord på FYEN fredag aften samt en frokost lørdag. I frokosten deltog bl.a. en tidligere chef for FYEN, pensioneret orlogskaptajn Rabjerg, der nu nyder sit otium i Troense.

Søndag formiddag var der arrangeret en sejlads på Svendborgsund for Marineforeningen med 2 af SKA-bådene.

Besøget i Svendborg var begunstiget af et meget fint sommervejr, og besætningerne oplevede en meget flot Sankt Hans aften på Svendborgsund, som var fyldt med sejlere.

Mandag morgen fortsatte øvelse SCHOOLEX, idet FYEN, MAAGEN og SSD 4 forlagde under øvelser til Isefjorden, hvos SSD 3 (SVANEN - THYRA) stødte til den 25. om morgenen, efter vel gennemført "Sjælland rundt".

Tirsdag den 25. juni blev SDL inspiceret af Inspektøren for Søværnet.

Inspektionen, der fandt sted i Isefjorden, omfattede bl.a. sejlads med MAAGEN, øvelseskutterne samt SKA-bådene.

Efter inspektionen afsluttede SCHOOLEX 1/85, og enhederne forlagde under interne øvelser til henholdsvis Flådestation Frederikshavn og Holmen for at holde en tiltrængt og fortjent sommerferie.

SCHOOLEX 1/85 gav et godt udbytte for samtlige besætninger, og det er skoledelingens hensigt fremover at afholde tilsvarende øvelser.

(SDL)

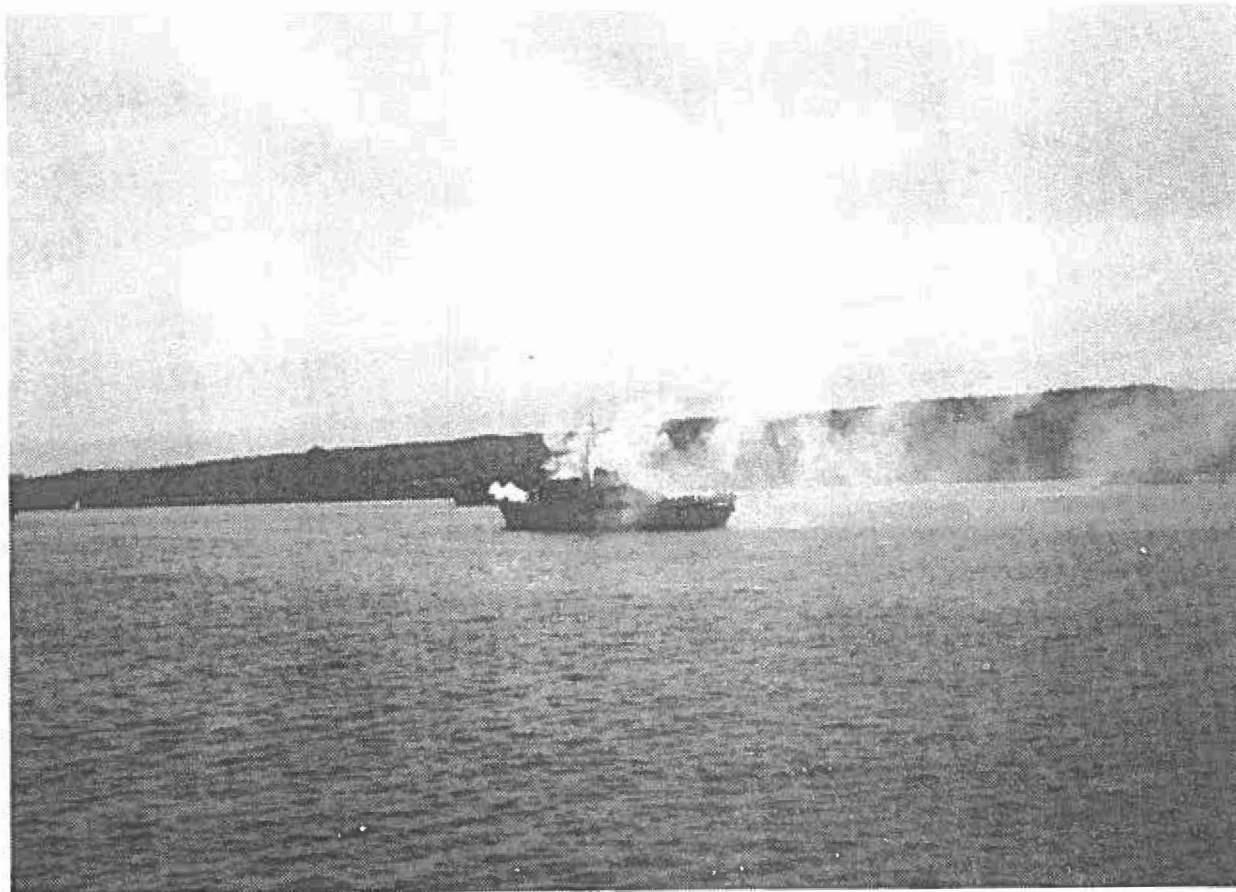
INGOLF i Halifax i forbindelse med den canadiske flådes 75 års fødselsdag

I forbindelse med den canadiske flådes 75 års fødselsdag den 28. juni aflagde inspektionsskibet INGOLF besøg i Halifax i perioden 26. juni til 2. juli.

Arrangementerne i forbindelse med fødselsdagen var særdeles store. Skibe fra 12 forskellige nationer, hvor bl.a. enheder fra den brasilianske og finske flåde, NATOs stående styrker i Atlanterhavet (STANAVFORLANT) samt samtlige canadiske flådeenheder var repræsenteret og opankret i Halifax's store naturhavn. Et fantastisk skue, hvis lige ikke har været set siden 2. Verdenskrig, hvor Halifax var knudepunktet for samlingen af de store konvojer over Atlanten.

Efter flere dages regn og blæst klarede vejret op på selve fødselsdagen den 28. juni. Efter rungende samtidige salutskud fra de opankrede skibe iværksattes vel dette årti's største flåderevy. Det tog alene 2 timer for den canadiske generalguvernør Madame Jeanne Sauvé i selskab med mange honoratiores, heriblandt den po-

pulære Prins Andrew om bord på en af den canadiske flådes skibe, at forbisejle de mange hilsende krigsskibe. 34 gange på 10 forskellige sprog gjaldede rungende hurraråb over den store bugt fra de

Glimt fra flåderevyen - INGOLF afgiver salut. (INGO FOT).
paraderende besætninger. 34 gange blev huerne svunget i luften til den traditionsrige hilsen. Hele revyen afsluttedes med afgivelse af yderligere 21 salutskud efterfulgt af et velfortjent "splice the mainbrace" til de mange tusinde orlogsgaster.

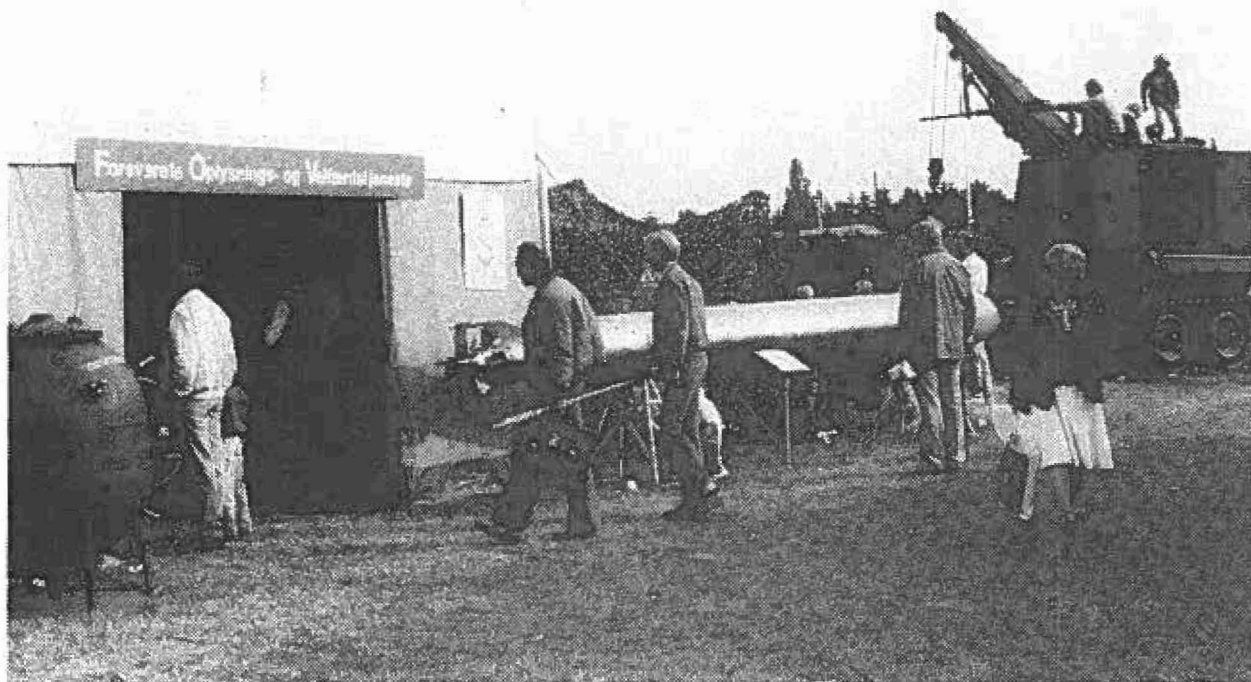
Fødselsdagen var ikke "blot" en revy, men også rammen om en festlig optakt til den canadiske nationaldag den 1. juli. Til trods for sin lille besætningsstørrelse deltog INGOLF med sine "Tordenskjolds soldater" i alle arrangementer, der spændte lige fra gudstjeneste til ilandsætning af et honnørkompagni, der for øjnene af tusindvis af mennesker viste de danske farver. Hver aften afsluttedes med et imponerende tattoo efter bedste traditioner.

Befolkningen i Halifax udviste stor interesse for de mange orlogsskibe, der den 29. juni kunne gå til kaj efter afviklingen af flåderevyen. Hver dag var der "åbent hus" om bord. Over 3000 gæster besøgte således INGOLF. Mange kontakter blev knyttet såvel militære imellem som til civile, og efter 6 travle dage kunne INGOLF atter sætte kursen nordover mod de grønlandske isfjelde.

Minedepot Grelshede repræsenteret på Forsvarets Udstilling

Depot Grelshede, der er underlagt Flådestation Frederikshavn, har i sommerens løb deltaget i Forsvarets Udstilling og været repræsenteret med personel og materiel ved udstilling om dykker- og minørtjeneste i Døllefjeldemusse, Vorbasse, Hjallerup marked, Roskilde dyrskue, Odense fællesskue samt Herning ungske.

I udstillingen indgik en torpedo, et missil, en mine, en dybdebombe, en hedgehog samt en transportabel dykkertank.

Glimt fra udstillingen - hvor der bl.a. orienteres om dykker- og minørtjeneste.

Endvidere indgik en del plancher visende bl.a. farlige genstande, som erfaringsmæssigt findes på strandene samt en udførlig billedreportage om, hvordan man bør forholde sig, hvis man finder disse genstande til søs eller på land.

Udstillingerne har skønmæssigt været besøgt af ca. 125.000 mennesker.

(FLS FRH)

Rationaliseringsforslag præmieret

Et rationaliseringsforslag fremsat af elektronikmekaniker H.B.Jacobsen, Orlogsværftet, vedrørende konstruktion af nyt antennepejlingssystem har været vurderet af Søværnets Materielkommando, ligesom det har været forelagt Forsvarskommandoens Samarbejdsudvalg og Forsvarsministeriet.

Af den foretagne vurdering fremgår bl.a., at forslaget har været anvendt i 1 1/2 år og har vist sig at have større nøjagtighed, være mere driftsikkert og nemmere at betjene end de tidligere anvendte antennesystemer.

Den målbare årlige nettobesparelse udgør kr. 343.500,00.

Forsvarskommandoen har ved særlig skrivelse meddelt elektronikmekanikeren, at forslaget er blevet antaget og har udtrykt sin anerkendelse af hans initiativ og interesse for tjenesten. Samtidig er meddelt, at forslaget i overensstemmelse med samarbejdsudvalgets indstilling og Forsvarsministeriets godkendelse er præmieret med kr. 35.600.

(MST)

Indland kort

Overordnet inspektion af inspektionsskibet FYLLA

Inspektøren for Søværnet foretog den 13. august overordnet inspektion af inspektionsskibet FYLLA under sejlads i Sundet og Kattegat Syd.

Under forlægningen fra Langelinie til Kattegat Syd foretog Inspektøren for Søværnet en generel inspektion af FYLLA, og der blev afholdt forskellige havari- og navigationsøvelser.

Om eftermiddagen fortsatte øvelsesaktiviteten med bl.a. afprøvning af nødstyring for at slutte med helikopterøvelse og trawlerjagt på orlogskutteren FARØ.

Efter endt inspektion ankrede FYLLA op ud for Espergærde, og inspektionsholdet blev sat i land med motorbåd, hvorefter FYLLA forlagde til Flådestation Frederikshavn. Herfra afgik FYLLA den 19. august for at forrette fiskeri- og stationstjeneste først ved Færøerne og derefter ved Grønland. FYLLA forventes tilbage til november.

Search and Rescue (SAR) kursus

Ved Søværnets Taktikskole, Kampinformationskursus i Frederikshavn, afholdes i oktober måned et 3 ugers SAR-kursus med deltagelse af personel fra flyvevåbnet og søværnet.

Formålet med kurset - der er det første af sin art i Danmark - er at bibringe deltagerne den viden og de færdigheder, der sætter dem i stand til at lede redningsopgaver fra redningscentrene og fra underlagte myndigheder.

Kurset - der også tænkes åbnet for civile - henvender sig primært til personel ved redningscentrene; herudover kan personel fra eskadrer, marinedistrikter og -stationer også deltage.

Flådebesøg

Den tyske (BRD) undervandsbåd U-19 (Type 206-klassen) foretager rutineanløb af Frederikshavn i perioden 4.-13. september. Chef vil være kaptajnløjtnant W.Köppen. Samlet besætning: 22 mand.

---ooOoo---

En tysk (BRD) styrke, bestående af minestrygerne FRAUENLOB, UNDINE, LORELEY, MINERVA, DIANA og GEFION (FRAUENLOB-klassen), aflægger uofficielt besøg i Rønne i perioden 4.-6. september. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn H.C.Kramer om bord i UNDINE. Samlet besætning: 15 officerer, 143 andre befalingsmænd og menige samt 2 civile.

---ooOoo---

En tysk (BRD) styrke, bestående af minestrygerne NAUTILUS, MEDUSA, ATLANTIS, ACHERON (FRAUENLOB-klassen) og depotskibet LÜNEBURG, aflægger uofficielt besøg i København i perioden 4.-6. september. Chef for styrken vil være kaptajnløjtnant J.Hola om bord i ATLANTIS. Samlet besætning: 16 officerer samt 173 andre befalingsmænd og menige.

---ooOoo---

Det tyske (BRD) forsøgsskib WALTHER VON LEDEBUR foretager rutineanløb af Frederikshavn i perioden 10.-12. september. Chef vil være skibsfører H.Bitterman. Samlet besætning: 27 civile.

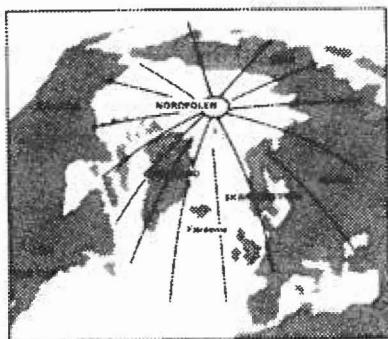
SVN ORT

Nr.15/85

Den tyske (BRD) 7. Mineskibseskadre, bestående af minestykkerne FRAUENLOB, UNDINE, LORELEY, MINERVA, DIANA, GEFION, NAUTILUS, MEDUSA, ATLANTIS, ACHERON (FRAUENLOB-klassen) samt depotskibet LÜNEBURG, aflægger rutinebesøg i Aalborg i perioden 9.-10. september og i Esbjerg i perioden 13.-16. september. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn H.C.Kramer om bord i UNDINE. Samlet besætning: 31 officerer samt 316 andre befalingsmænd og menige.

Udland kort

Italiens nye hangarskib overdraget

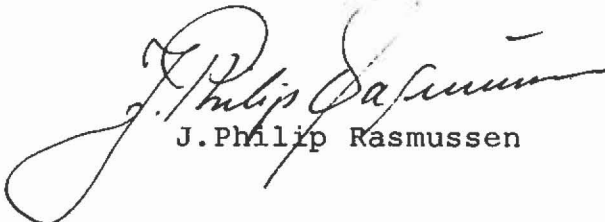

Efter afslutning på 6 måneders søprøver er det italienske hangarskib GUISEPPE GARIBALDI den 31. juli blevet overdraget til den italienske flåde af flådeværftet Cantieri Navali Italiani. Det 13.000 tons store hangarskib, der er den italienske flådes flagskib, kan medføre 14 SH-3D helikoptere eller et lignende antal kort- eller lodretstartende og landende fly. Skibet er herudover armeret med overflade-til-overflade missiler af typen TESEO og overflade-til-luftsystemet ALBATROS med to ottecellede affyringsramper for ASPIDE-missiler, tre DARDO-kortholds antimissilsystemer, hver med en dobbelt 40 mm kanon samt to trippelaffutager til 324 mm MK 32 anti-undervandsbådstorpedoer, hedder det bl.a. i artiklen i "JANE'S DEFENCE WEEKLY".

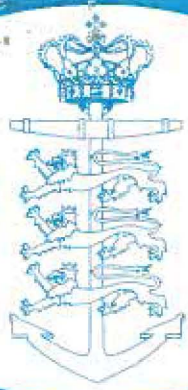
Det nye svenske korvetprogram

Kontrakt på det nye svenske korvetprogram (KKV 90), der er i projektdefinitionsfasen, forventes i løbet af efteråret. De indledende planer omfatter en serie på fire enheder, hvoraf den første vil hejse kommando 1988/89. Alle enhederne vil blive bygget af Karlskrona-værftet. KKV 90 vil få et displacement på 360 tons og være 57 meter lange. De vil blive fremdrevet af tre MTU dieseler med KaMeWa vanddyser. Valget af dette fremdrivningssystem er særlig bemærkelsesværdigt, idet KKV 90 vil blive de første operative orlogsfartøjer med displacementskrog, der fremdrives med vanddyser. Hovedårsagen til, at den svenske flåde har valgt vanddyser har været de problemer, flådens enheder har haft med skruebeskadigel-

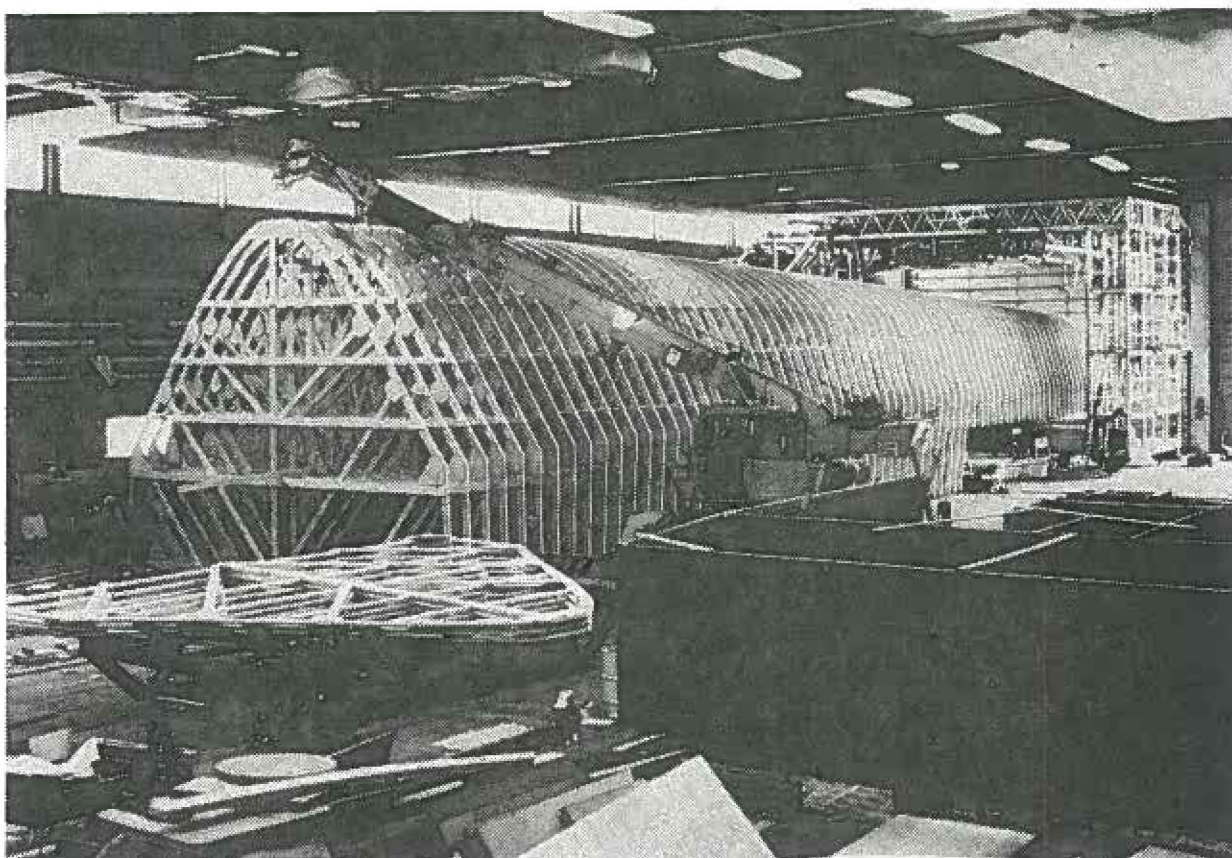
ser forårsaget af omkringflyvende tømmerstokke i operationsområderne, ligeledes har en reduktion af undervandsprofilen sammen med forøgede manøvreegenskaber været en direkte fordel. Armeringen omfatter en Bofors 57 mm Mk 2 kanon, overflade-til-overflade missiler af typen RBS-15, tunge torpedoer af typen 617 og lette torpedoer af typen 430, ELMA/MARLIN antiubådssystemer, dybdebomber og miner. Hovedsensor til antiubådsjagt vil være en variabel dybdesonar og en slæbesonar, hedder det bl.a. i artiklen i "MILITARY TECHNOLOGY".

J. Philip Rasmussen

SØVÆRNS- ORIENTERING

Konstruktion af spanteformen på Karlskrona Værft. (Foto Karlskrona Varvet AB).

Bygning af 1. enhed af STANDARD FLEX 300-klassen igangsat

Med finansudvalgets bevilling på 1.323 mia. kr. til 1. serie STANDARD FLEX 300 nåede Søværnets Materielkommando (SMK) en vigtig milepæl i projektarbejdet, og de afsluttende forhandlinger med værfterne er gennemført. Resultatet forelå den 27. juli, idet SMK på denne dag skrev kontrakt med Aalborg Værft om bygning af i alt 7 enheder til 1. serie STANDARD FLEX 300. Da der er tale om bygning af skibene i glasfiber efter en metode udviklet på Karlskrona Varvet, indgår i kontrakten, at det første skrog bygges på det svenske værft, som derefter overfører den nødvendige know-how til Aalborg Værft.

Seriens øvrige enheder bygges alle i Aalborg. Arbejdet med det første skib skrider hurtigt frem, og det fremgår af fotoet, at konstruktionen af den særlige spanteform allerede er langt fremme. SMK forventer, at det første skrog bliver leveret fra Karlskrona Varvet inden sommerferien 1986, hvorefter installation af maskineri, elektronik m.v. gennemføres på Aalborg Værft. Valg af underleverandører til de mangfoldige delsystemer er under afsluttende vurdering i SMK, og et klart billede af skibets systemprofil forventes at foreligge ultimo 1985.

Også på det for STANDARD FLEX 300-projektet særlige kommando- og kontrolsystemområde skrider arbejdet planmæssigt frem, og SMK kan notere, at tankerne omkring denne vitale del af skibets styresystemer til fulde bliver indfriet i form af moderne og rationelt udstyr.

Fra udenlandsk side er der stor interesse for projektet, og mange henvendelser tegner et billede af betydelig respekt for det udviklingsarbejde, SMK har drevet frem gennem de sidste 4 år, og som nu er udmyntet i en finansbevilling. SMK forventer at sende 1. enhed på havet 2. kvartal 1987, hvorefter et omfattende prøveprogram skal gennemføres, før byggeri af seriens øvrige enheder igangsættes. Prøverne forventes at vare ca. 1 år og omfatter alle skibssystemer, hvortil kommer test af rolleskift m.v. og operativt samvirke med andre af søværnets enheder.

(SMK)

Øvelse BLIND BIRD 85

Øvelse BLIND BIRD er den årlige nationale øvelse, hvor samarbejdet med flyvevåbnets øvelse TACTICAL FIGHTER WEAPONRY er den vigtigste begivenhed. Desuden var der i år indlagt en serial, hvor BLIND BIRD-enhederne optrådte, dels som forsvarere, dels som angribere af amfibiestyrken i øvelse BLIND FAGOT.

Den første uge af øvelsen var helliget eskadretøring, med vægt på våbenøvelser i Kattegats sydlige del. Herunder blev bl.a. afprøvet et nyt femtommers projektil, som måske kan benyttes som mål for fremtidige missilskydninger med overflade-til-luftmissilet SEA SPARROW. Det blev en meget udbytterig uge efter en sommerferieperiode med mange personeludskiftninger.

I weekenden gik de fleste øvelsesdeltagere på besøg i deres respektive adoptionshavne.

I den anden uge lå hovedvægten på serials, hvor de deltagende skibe var mål for hundredevis af angribende fly fra Danmark, Tyskland, Norge og USA. Disse mange flyangreb giver den bedst mulige lejlighed til at afprøve luftforsvarsprocedurer såvel internt i enhederne som inden for en flådestyrke.

Efter afslutning af øvelserne fredag gik Torpedobådseskadren og Mineskibseskadren-enhederne til basehavn, og Fregateskadren forlagde med 2 fregatter og 2 korvetter til Kristiansand for at være klar til øvelse BOTANY BAY ugen efter i Nordsøen.

(FGE)

Skoleskibet FYEN i Kongedeling 1/85

Søndag den 1. september kl. 1100 hejste Kongedeling 1/85 (KDL 1/85) kommando i Køge Bugt for at aflægge officielt statsbesøg i Stockholm.

KDL 1/85 bestod af kongeskibet DANNEBROG med Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed Prinsen om bord og skoleskibet FYEN som eskorteskib.

Skoleskibet FYEN under gang. (SVN FOT).

Efter kommandohejsningen satte KDL i kølvandsorden kursen mod den svenske hovedstad. Turen gik via farvandet mellem Öland og Gotland og ind i Stockholms skærgård, hvor der ankredes for natten på Trälhavet nær Stockholm. Undervejs var vejret godt, og især indenskærsejladsen i skærgården var en smuk naturoplevelse.

Tirsdag den 3. september om morgenen blev Søværnets Tamburkorps sat om bord i FYEN, hvorefter KDL lettede anker og sejlede det sidste stykke mod Stockholm. Under indsejlingen afgav FYEN

SVN ORT

Nr.16/85

salut for nationsflaget ved fæstningen OSKAR-FREDERIKSBORG, der besvarede salutten. Senere blev KDL overfløjet af svenske DRAGEN- og VIGGEN-fly i formation.

Kl. 1015 var der parademæssig ankomst til Stockholm, og medens Tamburkorpset musicerede fra åben bro, fortøjede FYEN ved Skepsbroen.

H.M.Dronningen og H.K.H.Prinsen blev fra DANNEBROG, der lå i bøje på Strømmen, sejlet til Nationalmuseets trappe i kongechalluppen VASAORDENEN roet af orlogsgaster fra den svenske flåde. Under forbi-passagen paraderede FYEN, og der blev afgivet salut fra Skepsholmen.

Kongechalluppen VASAORDENEN med årene rejst. (SVN FOT).

Dagene tirsdag-torsdag forløb, udover det officielle program, med diverse arrangementer for besætningerne, som f.eks. virksomhedsbesøg og fodboldkamp mod Sjökrigsskolan. Onsdag og torsdag var der offentligt besøg om bord på FYEN, medens Tamburkorpset musicerede på kajen.

Fredag den 6. september afgik KDL fra Stockholm. På grund af en vejrudsigt med stormvarsel fik KDL tilladelse til at sejle gennem Kalmarsund hjemover for at forblive i læ så længe som muligt. Først lørdag aften kom KDL fri af den svenske kyst, med en kraftig vestlig kuling i stævnen. Af denne grund valgte KDL at reducere farten, hvilket betød, at hjemkomsten blev forsinket. Søndag

morgen kl. 0700 ankom KDL til Holmen, hvorefter der blev strøget kommando.

Efter en begivenhedsrig tur kunne besætningerne holde en frisøndag.

(FYEN)

Statsrevisorernes besøg ved søværnet

Den 28.-30. august aflagde statsrevisorerne besøg ved søværnet.

Statsrevisorerne, der er valgt af Folketinget for en 4-årig periode, er Henrik Warberg (FRP), Hagen Hagensen (K), Kristian Albertsen (S), Ritt Bjerregaard (S), Ivar Hansen (V) og Bjørn Poulsen (SF).

Deres opgave som statsrevisorer er at gennemgå det årlige statsregnskab og bl.a. påse, at ingen udgift er afholdt, uden at den er godkendt i Finansloven eller anden bevillingslov. De støtter sig på den rutinemæssige revision af statsfinanserne, der foretages af Rigsrevisionen. Statsrevisorerne kan ved besigtigelse og undersøgelse på stedet søge alle regnskabsmæssige oplysninger nærmere uddybet. Det var i henhold til denne besigtigelsesret, at besøget ved søværnet fandt sted.

Besøget omfattede en orientering ved Søværnets Officersskole, hvor også Hærens Officersskole og Flyvevåbnets Officersskole deltog.

Uden for søværnet blev der på vej til Flådestation Frederikshavn aflagt besøg ved Forsvarets Bygningstjenestes POL-afdeling (Petrol-Oil-Lubrication), med bl.a. besigtigelse af tankområdet.

På Flådestation Frederikshavn gav Søværnets Materielkommando en redegørelse for søværnets materielanskaffelser, materieldrift m.m.

Herefter gik statsrevisorerne om bord i torpedobåden HUITFELDT og i strålende sensommervejrl forlagdes syd over i Læsø Rende, hvor gæsterne blev overført til korvetten PETER TORDENSKIOLD. Under sejladsen til Århus blev bl.a. givet en orientering om søværnets operative koncept.

Statsrevisorernes besøg afsluttede med en orientering ved Søværnets operative Kommando om farvandsovervågningen, søredningstjenesten, forureningsbekæmpelsen m.m. Desuden blev det nye operationsrum forevist.

(MST)

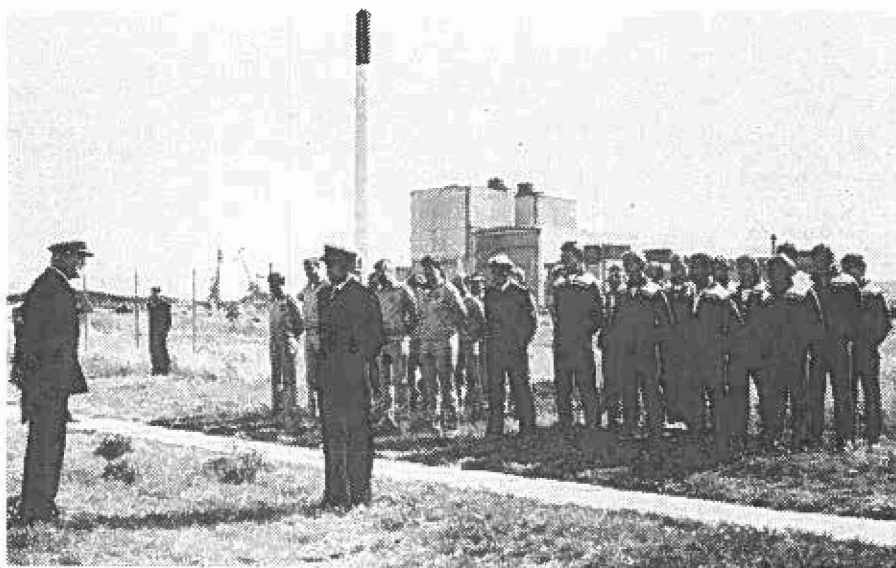
Landskamp i kapsejlads mellem Den svenske Marine og Det danske Søværn

Siden 1969 har der været afholdt landskamp i kapsejlads mellem Sverige og Danmark med de to lande som skiftevis værtsnationer.

I år var det Det danske Søværns tur til at være vært ved kapsejladsen, hvortil der endvidere var inviteret 1 leder og 1 besætning fra Det norske Sjøforsvaret, der på observatørbasis deltog i de individuelle sejladsen uden for konkurrencen.

Kapsejladsen afholdtes i dagene 26.-30. august i farvandet ud for Margretheholm på olympisk trekantsbane efter internationale kapsejladsregler. I kapsejladsen deltog 4 danske, 4 svenske og 1 norsk besætning. Sejladsen afvikledes i Ynglinge-fartøjer, der er en mindre udgave af den mere kendte Solingen-klasse.

Stævnet indledtes med en åbningsceremoni med deltagelse af bl.a. Inspektøren for Søværnet, der foretog stævnets officielle åbning.

Inspektøren for Søværnet byder deltagerne velkommen til kapsejladsen. (SVN FOT).

Formålet med kapsejladsene er at udvikle sømandskab og godt sportsmandsskab samt at styrke de idrætslige og venskabelige forbindelser mellem de nordiske mariner, og der var da også indimellem sejladserne afsat tid til at slappe af og dyrke kammeratligt samvær, idet alle deltagere indkvarteredes på Søværnets Konstabelskole på Margretheholm. Desuden blev stævnedeltagerne modtaget på Københavns Rådhus, ligesom et besøg på bryggeriet Tuborg indgik som et led i det tilrettelagte program.

Sejladserne blev afviklet under skiftende vindforhold, der gav sejlerne rig mulighed for at demonstrere såvel deres tekniske som taktiske færdigheder.

Danmark var trods værtskabet ubeskeden nok til at vinde holdmesterskabet, ligesom Danmark i de individuelle sejladser besatte de 4 første pladser. Individuel mester blev mandskabet i båd nr. 82, premierløjtnant N.C.Andersen, overkonstabel P.Seppelov og oversergent B.Rasmussen.

Som en festlig afslutning på landskampen afholdtes på Søværnets Konstabelskole en samlet middag for stævnedeltagere, officials og særligt indbudte gæster. Efter middagen uddelte Inspektøren for Søværnet præmier til de vindende mandskaber og erindringsplaketter til stævnedeltagerne. Herefter takkede Inspektøren for Søværnet deltagerne for en på alle måder vel gennemført landskamp. Admiralen udtalte sin glæde over, at det norske søværn nu også var repræsenteret i landskampen, omend det endnu kun var på observationsbasis og udtrykte håbet om, at det snart må lykkes at se de norske sejlere som konkurrencedeltagere på lige fod med de svenske og danske sejlere.

Herefter erklærede admiralen den 17. landskamp mellem den svenske marine og det danske søværn, 1985, for afsluttet.

(SKS)

Kursus for flyver- og orlogspræster 1985

Det årlige kursus for flyver- og orlogspræster blev i år afviklet på Flyvestation Aalborg i perioden 13.-15. august med flyvevåbnet som vært.

Førstedagen var sat af til en generel orientering om flyvevåbnets opgaver, herunder overvågning af dansk luftrum samt en mere detaljeret gennemgang af flyvestationens organisation, opgaver og ressourcer.

Efter orienteringen var der besøg ved en flyvende eskadrille, demonstration af jagerberedskabet samt mulighed for en kort demonstrationstur i S-61 helikopter. Om aftenen blev den traditionelle gudstjeneste - i år ved flyverprovst N.Zeuthen - afviklet i den smukke og utraditionelle Gug Kirke.

Den følgende dag indledtes med et teologisk foredrag "Om Paulus syn på øvrigheden og dets anvendelse i dag" ved lektor, cand. theol. J.Nissen. Om eftermiddagen blev kursusdeltagerne gennem et

interessant foredrag af en repræsentant fra flyverstabten orienteret om flyvesikkerhedsvirksomheden i flyvevåbnet. Sidstedagen blev anvendt til værnsvise drøftelser af gensidig orienterende art, hvor hver enkelt orlogspræst havde mulighed for at fortælle om sine erfaringer i det forløbne år.

(FST/P)

Enheder fra Torpedobådseskadren på besøg i danske provinshavne

Da en stor del af Danmarks provinsbyer kun i begrænset omfang får besøg af søværnets enheder, blev det besluttet, at der under øvelse BLIND BIRD skulle gøres en indsats for at råde bod på dette.

Eskadrens enheder blev derfor beordret til, i løbet af uge 34, at besøge forskellige havnebyer, som aldrig eller kun yderst sjældent har fornøjelse af et torpedobådsanløb, ligesom bådene blev pålagt at tage kontakt med hjemmeværn, presse, regiment og lignende myndigheder og institutioner.

SØHUNDEN aflagde visit i Skive og Løgstør og tilbragte weekenden i Lemvig, hvor en stor del af lokalbefolkningen havde lejlighed til at bese enheden.

SEHESTED besøgte Svendborg, og som første torpedobåd af WILLEMOES-klassen aflagde enheden visit i Næstved. Adoptionsbyen Horsens husede SEHESTED i weekenden, og også her var stor søgning til "åbent-hus"-arrangementer.

Torpedobåden KRIEGER klar til at "indtage" Kolding. (KRIG FOT).

KRIEGER havde repræsentanter fra Kolding Folkeblad med på sejladsen til Kolding, hvor personel fra marinehjemmeværnsflotillen var inviteret om bord til hyggeligt samvær.

HAMMER besøgte Kerteminde og havde ligeledes inviteret den lokale marinehjemmeværnsflotille om bord.

NORBY aflagde visit i Frederikssund, der ikke har modtaget besøg siden 1981. Skibet blev holdt åben for offentligheden, og næste års besøg blev planlagt til at finde sted sammen med Vikingespillet 86.

HUITFELDT havde fået til opgave at besøge Randers, hvor repræsentanter for marinehjemmeværnsflotillen blev vist rundt om bord, og hvor befalingsmænd fra Jyske Ingeniørregiment deltog i en præsentationssejlad fra Randers til Grenå.

RODSTEEN måtte en tur i dok i Frederikshavn for at skifte skrueblad, hvorfor et planlagt besøg i Aalborg blev aflyst. Det lykkedes dog at aflægge fransk visit i Mariager, ligesom det planlagte besøg i Thisted blev gennemført. Her deltog enheden i en øvelse med det lokale marinehjemmeværn, som havde til opgave at sikre havnen og beskytte enheden under opholdet. Der gennemførtes rundvisning om bord, og repræsentanter for Hanstholm kommune og marineforening fik en skøn sejltur gennem Limfjorden til Hanstholm, hvor enheden aflagde adoptionsbesøg i weekenden.

SUENSON var på adtoptionsbesøg i Nykøbing Falster og havde en minderig weekend med bl.a. sejlad for repræsentanter fra byen gennem det naturskønne Guldborgsund. Inden ankomst til selve adoptionsbyen besøgte enheden Sønderborg, hvor elever fra søfartsskolen fik vist skibet frem. Efter rundvisningen fik eleverne en hyggelig snak med besætningen om livet om bord.

Overalt, hvor torpedobådene indfandt sig, var interessen stor og positiv, og der blev fra mange sider ytret ønske om en gentagelse af de vellykkede besøg.

(TBE)

Fransk hæder til helikopterbesætning

Ved en ceremoni den 26. august på den franske ambassade i København modtog en helikopterbesætning fra Søværnets Flyvetjeneste den franske stats påskønnelse for modig indsats under en redningsaktion ved Grønland syd for Kap Farvel den 24. august 1984. (Omtalt i Søværns-Orientering nr. 17/84).

Ved den lejlighed blev 5 franskmænd reddet fra et fartøj, som var ved at synke, og bragt til inspektionsskibet HVIDBJØRNEN. Da helikopteren nåede tilbage til skibet efter at have fløjet i over

Premierløjtnant S.L.Sørensen får af ambassadør Bovier overrakt den franske orden. (Nordisk pressefoto).

3 timer, var mørket faldet på, og det var blæst kraftigt op i området samtidig med, at sigtbarheden var nedsat på grund af skyer og regn.

Ambassadør Bovier overrakte fartøjschefen på LYNX-helikopteren, premierløjtnant S.L.Sørensen, den franske ridderorden "MERITE MARITIME".

De to besætningsmedlemmer på helikopteren, oversergent B.J. Hansen og oversergent I.Andersen, modtog hver et dekoreret tinaskebæger med påskriften "HONNEUR PATRIE".

For udførelse af den vanskelige redningsmission er premierløjtnant S.L.Sørensen tidligere blevet tildelt medaljen for udmærket lufttjeneste (omtalt i Søværns-Orientering nr. 8/85) samt Torden-skioldprisen (omtalt i Søværns-Orientering nr. 19/84).

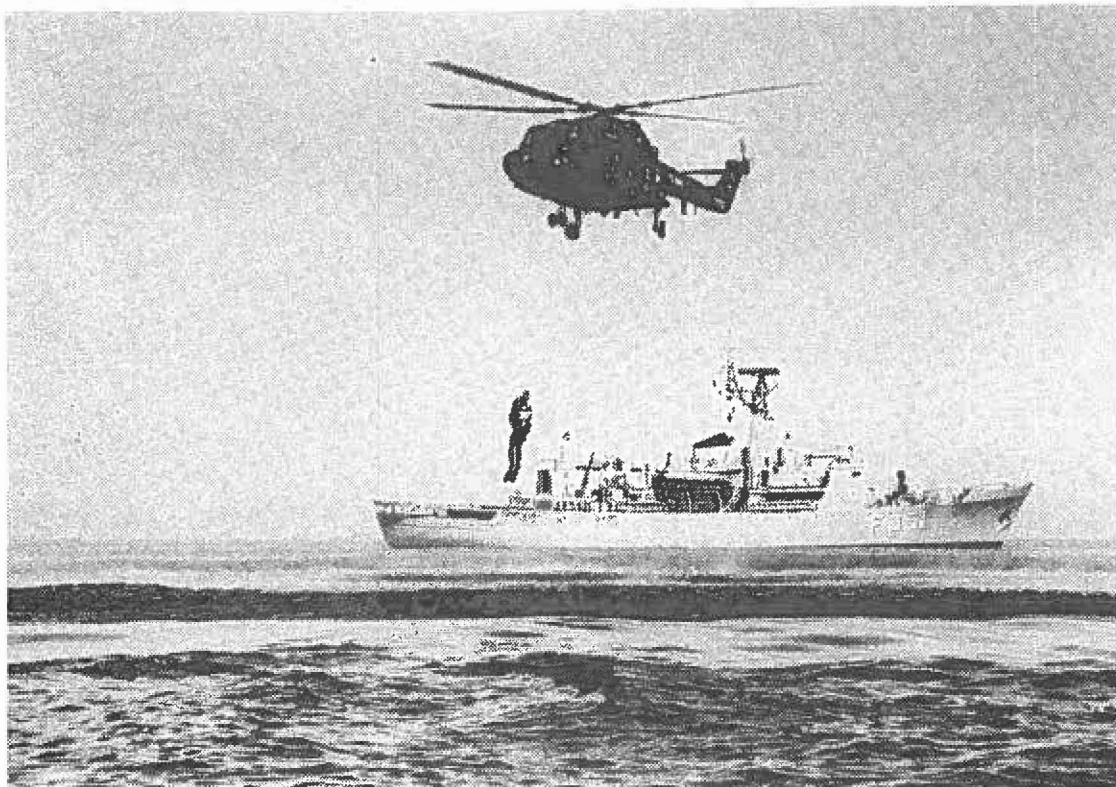
(SVF)

Inspektionsskibet FYLLA øver dobbeltløft

I nogen tid har man ved Søværnets Flyvetjeneste ønsket at optimere mulighederne under søredningsaktioner, bl.a. ved at man på togt til Færøerne og Grønland havde en såkaldt redningsmand, der i påkommende tilfælde kunne fires ned til de nødstedte og hjælpe dem op i helikopteren i et såkaldt dobbeltløft, og forsøg med øvede redningsmænd fra Flyvevåbnets Redningseskadrille (ESK 722) har vist, at LYNX-helikopteren er yderst velegnet til denne form for løft.

Efter aftale med chefen for Inspektionsskibseskadren vil der nu i efteråret blive gennemført uddannelse i og anvendelse af dobbeltløftprocedure fra helikoptere under udstationering på inspektionsskibene FYLLA, VÆDDEREN og INGOLF. Uddannelse og træning vil finde sted under inspektionsskibenes forskoler. Vedligeholdende træning vil finde sted under skibenes ophold ved Færøerne

og Grønland. Som redningsmænd uddannes skibenes svømmedykkere, der skal have status som let svømmedykker.

Glimt fra øvelserne i dobbeltløft. (FYLL FOT).

Det første skib, FYLLA, har allerede afprøvet proceduren.

Teoretisk og grundlæggende praktisk uddannelse blev foretaget af pilot og 1. flytekniker, der blev herefter foretaget 9 dobbeltløft med hver svømmedykker, 3 fra helikopterdekken, 3 fra gummi-båd og 3 fra vandet. Som "nødstedt" brugtes en anden svømmedykker, således at man kan få et godt indtryk af problemer omkring dobbeltløft set fra både redningsmandens og "den nødstedtes" side.

På en og samme dag udførte helikopteren i alt 44 løft, heraf 36 dobbeltløft. Det var en tids- og koncentrationskrævende opgave, som gav et righoldigt grundlæggende erfaringsmateriale, der kan bygges videre på, og som i sidste ende vil betyde en væsentlig forbedring af mulighederne for at undsætte nødstedte til havs, en opgave, som man stedse tiere bliver stillet overfor.

(FYLL)

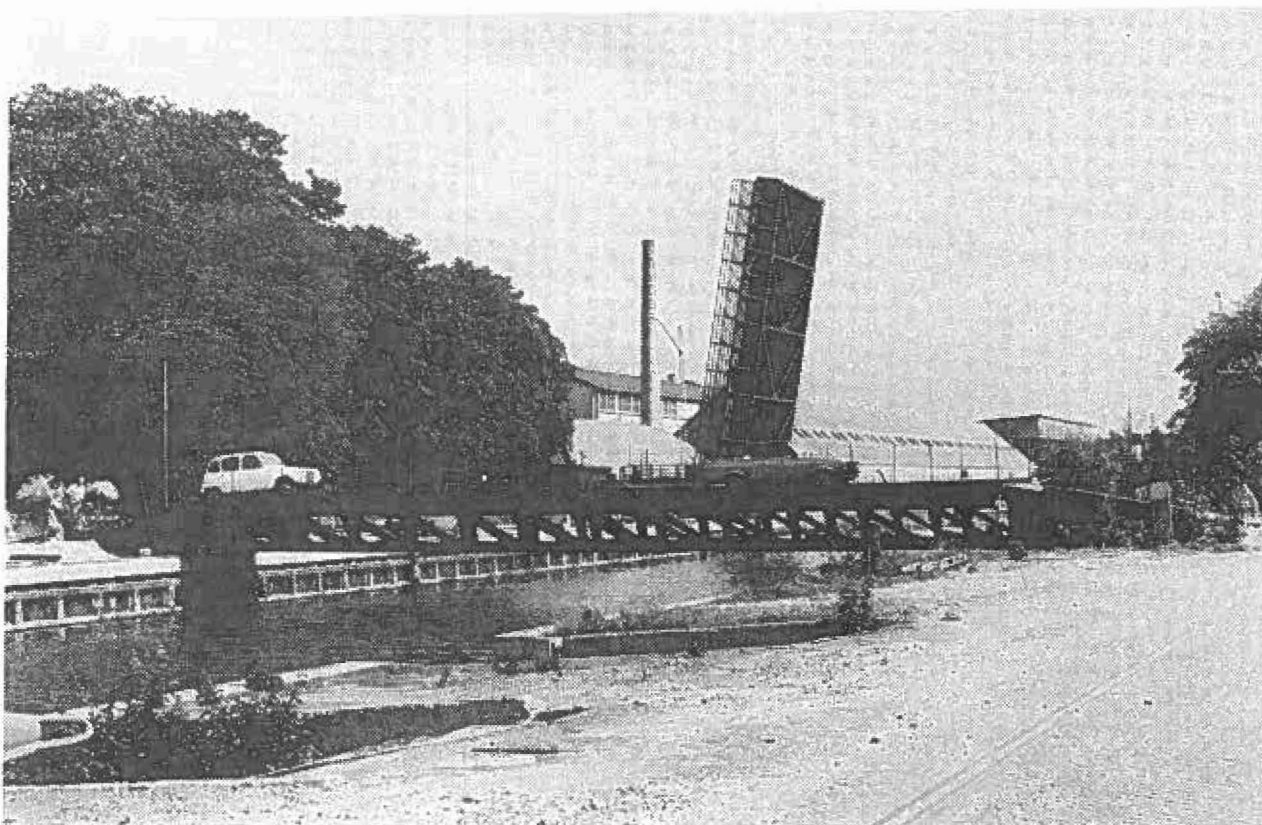
Sjællandske Ingeniørregiment etablerer feltbro på Holmen

Frederiksholmsbroen, der blev bygget i 1931, har igennem længere tid været under renovering, og som følge heraf kun været farbar i et spor. Afslutning af istandsættelsesarbejdet kræver,

at broen i ca. 3 uger vil være helt lukket for både kørende og gående trafik.

Alle kan vel forestille sig, hvilke gener det vil medføre, hvis den faste forbindelse mellem Arsenaløen og Frederiksholm mangler. Flådestationen rettede derfor henvendelse til Sjællandske Ingeniørregiment om lån og opsætning af en eller anden form for bro. Man fik tilbudt en feltbro type M/71.

Mandag den 19. august kl. 1600 gik ingeniørerne igang med brobyggeriet, og i løbet af ca. 3 timer var broen færdigbygget og på plads.

Den midlertidige feltbro - i baggrunden ses den gamle Frederiksholmsbro oplukket. (SVN FOT).

Den er bygget på det sted, hvor den forrige Frederiksholmsbro lå. Det var en svingbro, der var fabrikeret på Orlogsværftet, og som blev indviet i 1864.

Feltbroen vil i de næste uger ligge som et moderne sidestykke til den gamle Frederiksholmsbro.

Flådestationen er taknemmelig for samarbejdet med Sjællandske Ingeniørregiment, som på en hurtig og effektiv måde løste dette akutte trafikproblem.

I den afbillede stilling kom Frederiksholmsbroen til at spille en særlig rolle under besættelsen. Da tyskerne natten til den 29. august 1943 ville besætte Holmen og havde forceret Værfts-

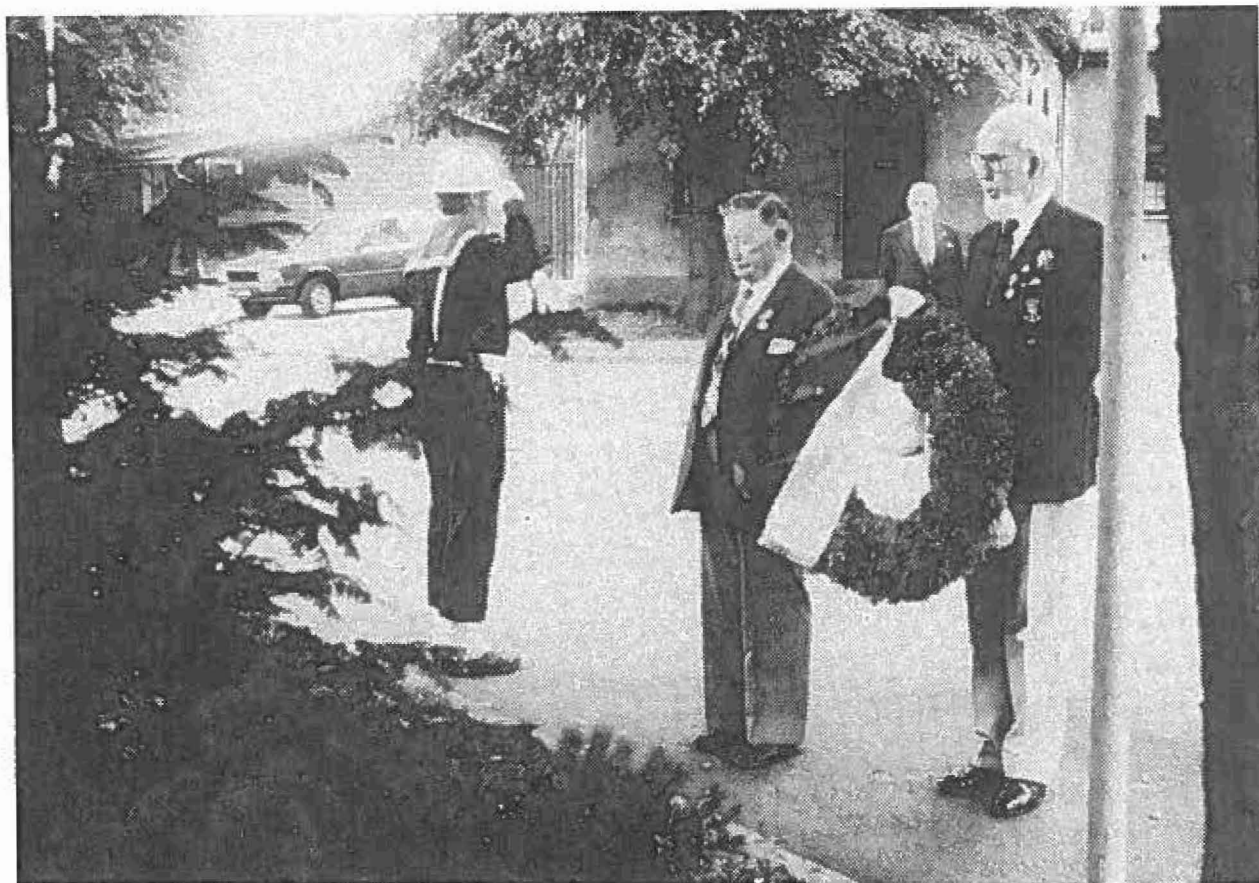
brovagten og ryddet vejen til Frederiksholmsbroen for "Spanske Ryttere" m.v., fandt tyskerne broen åben, så de ikke ad denne vej kunne komme videre over til Frederiksholm.

De måtte vende om og køre ud gennem Værftsbrovagten og den lange omvej ad Refshalevejen for at komme ind på Holmen gennem Kongeporten. Tyskernes indrykning på Holmen blev herved en del forsinket, så søværnets personel vandt kostbar tid til at udføre vice-admiral Vedels ordre til at sænke de af flådens skibe, der befandt sig på Holmen.

(FLS KBH)

Marineforeningens jubilarstævne 1985

Marineforeningens jubilarstævne 1985 blev afholdt på Holmen søndag den 25. august med 165 jubilarer, hvoraf den ældste årgang var fra 1914 repræsenteret ved M.S.Bristing.

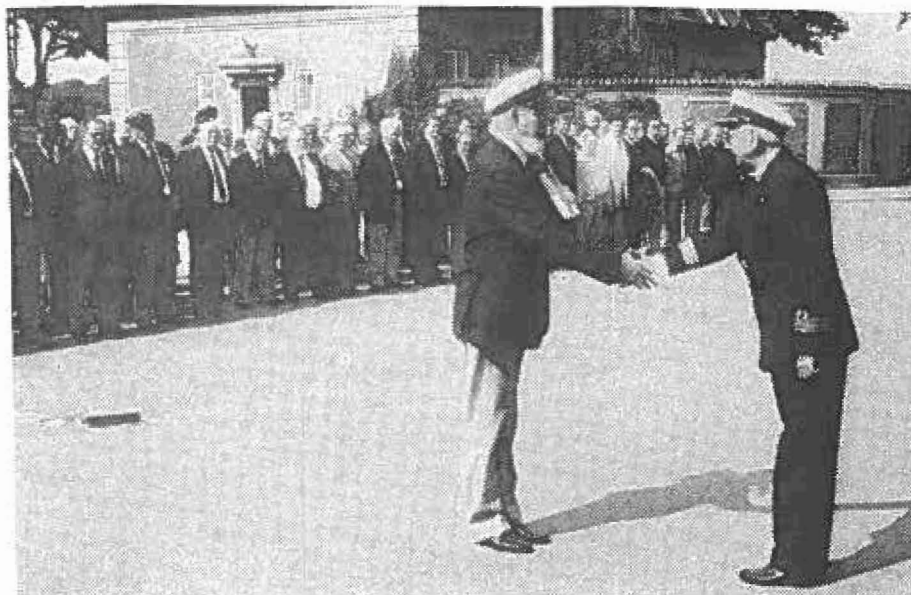

M.S.Bristing og landsformanden nedlægger krans ved Mindestenen.
(MF FOT).

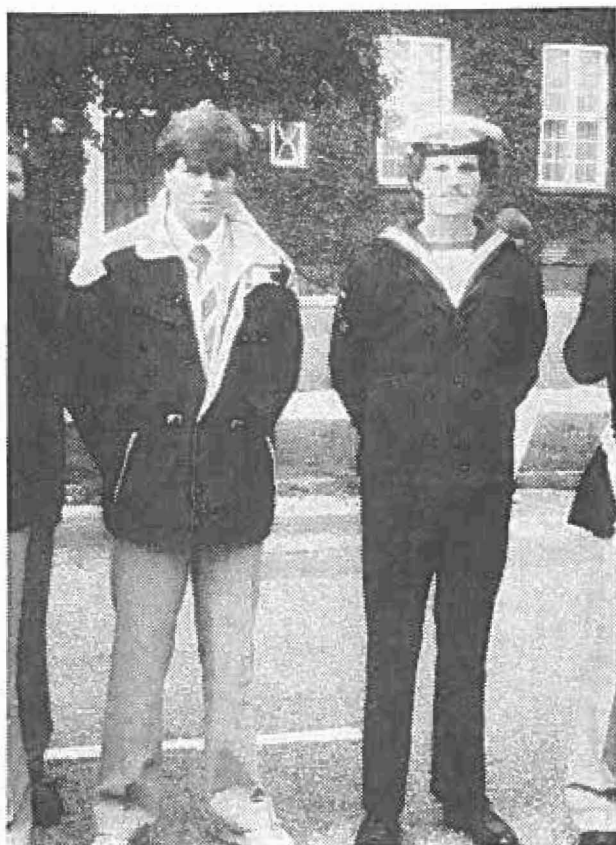
Efter parade for marineforeningens landsformand og chefen for Flådestation København var der manende ord ved orlogspræst Peter Balslev-Clausen, kransenedlægning ved Mindestenen for civil og militært personel faldet under 2. Verdenskrig.

Efter besøg og orientering på Søværnets Officersskole sluttede man af på Søværnets Kaserne med skafning. Menuen var traditionen tro biksemad med spejlæg.

Forinden havde chefen for Marinekaserne København modtaget foreningens skjold som en forsinket hilsen til kasernen i anledning af 75 års jubilæet.

Marineforeningens skjold overdrages chefen for Marinekasernen. (FOT MF).

Modtagerne af mindebægre, til venstre Kim Bryld Olesen og til højre konstabel Christian Boelt. (FOT MF).

Endvidere havde værnepligtig Kim Bryld Olesen og maskinkonstabel Christian Boelt efter indstilling fra Søværnets Våbeninspektør fået tildelt Admiral Carstensens Mindebægre for god tjeneste og god skydning.

Overrækkelsen blev foretaget af landsformanden og Søværnets Våbeninspektør.

Seniorsergent S.W.Sørensen får tildelt Marineforeningens hæders-tegn. (FOT MF).

Sluttelig fik seniorsergent Svend W.Sørensen, der gennem mange år har udført et stort arbejde for Marineforeningen, tildelt foreningens hæderstegn.

(MF)

Bugsering af orlogskutteren RØMØ

Torsdag den 5. september var VÆDDEREN ved 2200-tiden i færd med at ankre ved Fyns Hoved for at være klar til at aflægge adoptionsbyen Odense et besøg den følgende dag.

Umiddelbart før der blev givet ordre til at lade falde, modtog VÆDDEREN et O-signal fra Søværnets operative Kommando. Der var opstået et problem med inspektionskutteren RØMØs skrue-

aksel under kutterens forlægning fra Rønne til Frederikshavn. Orlogskutteren var ankret øst for Læsø og havde bedt om bugserassistance.

For VÆDDEREN var dette en opgave, der passede godt ind i forskoleprogrammet. Alle husker natten mellem den 5. og 6. september, hvor Danmark fik sin første rigtige efterårsstorm. Der blev ved denne lejlighed mulighed for at øve "søbenene" samtidig med, at en bugsering kunne gennemføres under realistiske forhold.

Fredag morgen ved firetiden var VÆDDEREN fremme ved RØMØ. Uden store problemer blev kutteren taget på slæb i 200 meter slæbetrosse. Med en bugseringshastighed på 3 knob gik det så mod Frederikshavn, hvortil skibene kom i løbet af fredagen.

Orlogskutteren RØMØ under bugsering af VEDDEREN under den første efterårsstorm. (FOT VDRN).

At søbenene blev genfundet fremgår af billedet, der blev taget på et tidspunkt, hvor vindmåleren viste 25-30 m/sec.

(VDRN)

Skoleskibsdivision 2' besøg på Föhr og Helgoland

I anledning af det tyske skoleskib GORCH FOCKs besøg i Wyk på Föhr var også Skoleskibsdivision 2 (SSD 2), repræsenteret ved MAAGEN og DRYADEN, blevet inviteret.

Ankomsten torsdag den 29. august ved middagstid havde samlet mange mennesker ved havnen, hvilket i øvrigt var kendetegnende for hele besøget.

Det var Das Freiwillige Feuerwehr, det frivillige brandkorps der havde arrangeret alle festlighederne og konkurrencerne, som var til stor moro for alle besøgende. Det frivillige brandkorps er endvidere en form for spejderkorps. Allerede som 7-8 årige bliver børn medlemmer, og hver by på Föhr har sit eget barnebrandkorps.

Brandkorpset er ikke udelukkende beskæftiget med brandslukning. De er i høj grad også med til vedligeholdelsen af digerne,

som omslutter Föhr. De er altid i højt beredskab, klar til på di-
gerne at tage kampen op med havet.

Bevogtningsfartøjet DRYADEN ved kaj. (SVN FOT).

Overalt på øen mødte man venligtsindede, som var interesse-
rede i at komme i kontakt med besætningerne, og der var da også
utrolig mange gæster om bord under de offentlige besøg lørdag og
søndag (ca. 700 lørdag og 600 besøgende søndag).

Herudover blev der afholdt rundvisning for to skoleklasser
fra den danske skole og tre tyske skoleklasser.

Første punkt på programmet var hjemstavnsaften fredag aften
i et opstillet telt på havnen med bl.a. folkedans og opvisning i
lokale nationaldragter.

Lørdag var der arrangeret en rundtur i bus med dansktalende
guide. Der er mange tyskere på Föhr, som taler dansk, og som sta-
dig føler et tilhørsforhold til Danmark. Lørdag aften var der en
skydekongurrence mellem prominente personer på øen, skydeklubben
samt besætningerne på GORCH FOCK og SSD 2. Resultatet blev en
flot tredieplads til SSD 2; efter skydeklubbens herre- og dame-
hold. Men sejren over GORCH FOCK var hjemme.

Lørdag blev der arrangeret en uofficielt fodboldkamp mellem
GORCH FOCK og et kombineret MAAGEN/DRYADEN hold. Resultatet blev
5 - 2 til SSD 2.

Søndag var der også fodbold på programmet. SSD 2 skulle møde Wyk's 2. hold. Rygtet om den foregående dags kamp var imidlertid nået vidt omkring, så det blev Wyk's 1. hold i stedet. Af ukendte årsager virkede det danske hold fra SSD 2 noget uoplagte søndag formiddag, og resultatet er ikke værd at nævne.

Søndag aften var der sammenkomst på DRYADEN for 25 deltagere; på grund af regn måtte man i sidste øjeblik flytte til mandskabsbanjen for, en ekstra lille oplevelse. Mandag den 2. september kl. 1400 afgik SSD 2 mod Helgoland.

Ankomst til Helgoland fandt sted tirsdag den 3. september kl. 0900. Lederen af den tyske marines kystradio og radarstation tog imod. Modtagelsen var meget venlig, og der blev arrangeret en rundvisning på øen samt en fremvisning af radar- og radiostationen. Chefen for SSD 2 og chefen for MAAGEN var endvidere til modtagelse på rådhuset, hvor de blev modtaget af borgmesteren. Denne var senere til kort rundvisning på DRYADEN.

Onsdag formiddag satte SSD 2 kursen mod Elben og Die Nord-östsee-kanal, hvorefter det atter gik mod danske farvande. Et meget vellykket udenlandstogt var således afsluttet.

(SSD 2)

Inspektionsskibet FYLLAs adoptionsbesøg i Esbjerg

Inspektionsskibet FYLLA aflagde 2.-5. august besøg i adoptionsbyen Esbjerg. Det var første gang siden adoptionen i 1975, at FYLLA, grundet et stramt sejladsprogram, fik mulighed for at gennemføre et besøg. Esbjerg by havde dog på ingen måde glemt sit adoptionsforhold til FYLLA, og efter udveksling af julekort sidste år lykkedes det for FYLLA at indpasse et weekendbesøg i Esbjerg under den sejlede forskole med B-besætningen.

FYLLA ankom til Esbjerg fredag den 2. august kl. 1100, hvor alle faciliteter straks blev stillet til rådighed. Fra byens side var der blevet udfærdiget et indholdsrigt og vel tilrettelagt program for besøget, ligesom der til stor gavn for skibet under hele opholdet var tildelt en kontaktperson/repræsentant for byen, der stod for alle arrangementer.

Programmet for fredagen omfattede frokost i chefsmessen om bord for særligt indbudte fra byen, og om eftermiddagen bustur for besætningen med besøg på fiskerimuseet og gummibådsfabrikken. Om aftenen var FYLLA vært ved en reception om bord.

Lørdagen stod for det sportslige/konkurrence-betonede indslag, idet FYLLA stillede et særligt udvalgt fodboldhold mod et hold fra byens rådhus. Kampen viste sig at blive særdeles jævnbyrdig og spændende. Det var kun tilfældigheder, der gjorde udslaget 10 - 9 til Esbjerg, i en kamp, hvor FYLLAs fodboldstjerner lyste op i sporadiske glimt. Samme dag var Esbjerg by vært for et frokostarrangement, hvor 10 mand fra FYLLA af blandet personelkategori var indbudt. Arrangementet var særdeles vellykket og fortsatte til langt ud på eftermiddagen.

Søndag var der arrangeret bustur på Fanø, herunder badestrandstur, sightseeing samt frokost. Om eftermiddagen holdt FYLLA "åbent hus", og i løbet af 3 timer nåede ca. 200 Esbjerg-borgere at se skibet.

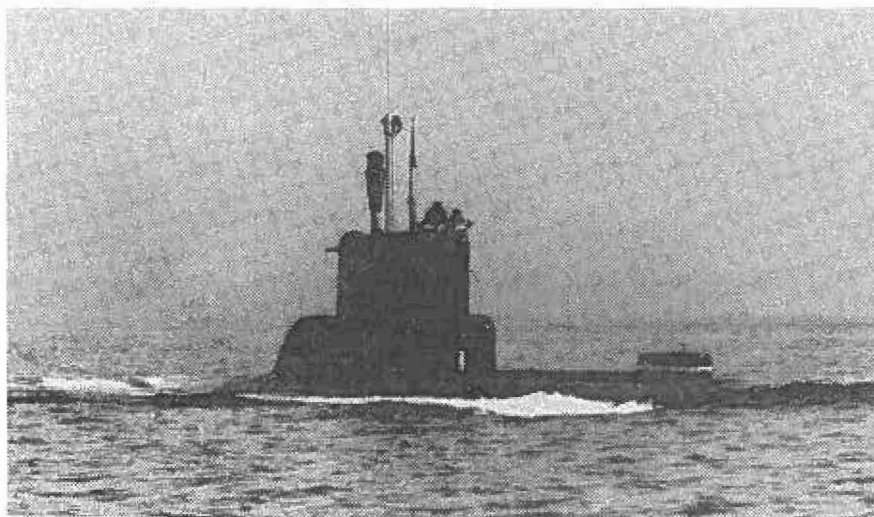
FYLLAs besøg afsluttedes med en middag søndag aften med byen som vært, og hvor 20 mand fra skibet deltog. Alle havde en hyggelig aften, og det formelle indskrænktes til en enkelt tale og overrækkelse af gaver til FYLLA og til byen. FYLLA fik overrakt et beløb til velfærd om bord, og til gengæld modtog Esbjerg et smukt billede af FYLLA samt et navneskilt.

Afslutningsvis nævnte man fra byens side, at der ikke nødvendigvis behøver at gå 10 år, til FYLLA næste gang anløber Esbjerg havn.

(FYLL)

Ubåden NORDKAPERENs besøg i Mariager

Ubåden NORDKAPEREN aflagde 16.-19. august besøg i Mariager.

Undervandsbåden NORDKAPEREN.
(SVN FOT).

Besøget kom i forlængelse af NORDKAPERENS vellykkede torpedoskydningsøvelser i uge 33.

Den 16. august kl. 0800 anduvede NORDKAPEREN Mariager fjord og tog lods om bord. Herefter fulgte 2 timers interessant sejlads gennem Mariager fjord, med passage af Hadsundbroen, hvor ubåden var genstand for stor opmærksomhed.

Ved ankomst til Mariager blev ubådens besætning gjort opmærksom på, at NORDKAPERENS anløb var det første ubådsanløb i 20 år.

Der blev under besøget knyttet mange venskabelige forbindelser, bl.a. med Veteranbaneklubben, som gav mulighed for en gratis tur for besætningen søndag den 18. august.

Efter et på alle måder vellykket besøg forlod NORDKAPEREN Mariager den 19. august for at forlægge til Holmen.

(NORK)

Minelæggeren SJÆLLANDs adoptionsbesøg i Korsør

Det blev atter en begivenhedsrig weekend, da minelæggeren SJÆLLAND fra 30. august til 1. september aflagde adoptionsbesøg i Korsør.

SJÆLLAND havde inviteret bestyrelsen for den lokale marineforening, chefen for Flådestation Korsør og chefen for Region V til sejlede frokost og rundvisning, fra Sjællands Odde og syd over til Korsør. Korsørs borgmester kom på overraskende vis sejlede i møde, i en FALCK redningsbåd, og deltog i den sidste del af anduvningen af Korsør.

Der var parademæssig ankomst, med Søværnets Tamburkorps musicerende på kajen.

Fredagen blev afsluttet med "Dinner-revy" på restaurant "Skovhuset", hvor byen havde inviteret et udsnit af alle personalekategorier og som noget nyt inviteret hustruerne med.

Lørdag stod igen i år i forældre- og de pårørendes tegn, i alt 200 personer, heriblandt 30 fra kommunen, sejlede med. Under sejladsen blev der demonstreret redningsmidler, brandslukning, skydning af salut, minesprængning og udstillet miner og torpedoer. 2 stk. F 16-fly, som var på træningstur, lavede opvisning over skibet. Kabysen havde fremstillet kartoffelsalat og 1500 stk. frikadeller, til stor glæde for gæster og besætning.

Lørdag blev afsluttet med Tamburkorpset musicerende gennem Korsør by ned til SJÆLLAND, hvor der i et telt var arrangeret et

velbesøgt bal på kajen. Marineforeningen holdt desuden et traktement i foreningens smukke marinestue.

Minelæggeren SJÆLLAND under gang. (SVN FOT).

Søndag stod på sport og konkurrencer. SJÆLLAND spillede returkamp mod et specielt udvalgt damehold fra Korsør idrætsforening, kampen endte igen i år uafgjort 6 - 6 efter en underholdende kamp.

Om eftermiddagen var der tovtrækning, linekastningskonkurrence, svømning samt lagkage-producerings-konkurrence mellem flådestationen, den lokale marineforening og SJÆLLAND. Det var Flådestation Korsørs hold, der vandt vandrepokalen. Der var "åbent hus" om bord under konkurrencerne, som blev overværet af 450.

SJÆLLAND forlod Korsør mandag morgen efter en travl, hård og indholdsrig weekend. Det meste af Korsør byråd med borgmesteren sejlede med til Sjællands Odde og fik undervejs skibsfrokost og rundvisning. Under frokosten udtrykte borgmesteren stor glæde for besøget og fremsatte håb om fortsat godt samarbejde mellem Korsør by og søværnet.

(SJND)

Indland kort

Tjenestestedsbesøg ved Langelands Marinedistrikt

Inspektøren for Søværnet aflagde tirsdag den 10. september tjenestestedsbesøg ved Langelands Marinedistrikt.

Tjenestestedsbesøget havde den lokale presses store bevågenhed, hvorfor der umiddelbart efter paraden var arrangeret et møde mellem Inspektøren for Søværnet og den lokale presse.

Tjenestestedsbesøget blev afviklet ved, at chefen for Langelands Marinedistrikt gav en orientering om marinedistriktets aktiviteter og opgaver, hvorefter der var rundvisning på de mangeartede militære installationer ved Langelands Fort.

Inspektøren for Søværnet havde under tjenestestedsbesøget ved et specielt arrangement et møde med samarbejdsudvalgets medlemmer.

Tjenestestedsbesøget afsluttedes med en gennemgang af marinedistriktets fremtidsudsigter.

Overordnet inspektion af inspektionsskibet VÆDDEREN

Inspektøren for Søværnet foretog den 19. september overordnet inspektion af inspektionsskibet VÆDDEREN under sejlads i Sundet og Kattegat Syd.

Inspektionsskibet VÆDDEREN er det første inspektionsskib med nyt radar- og plotsystem, som øger skibets muligheder under fiskeriinspektion og lignende betydeligt.

Under forlægningen fra Langelinie til Kattegat Syd foretog Inspektøren for Søværnet en generel inspektion af VÆDDEREN, og der blev afholdt forskellige havari- og navigationsøvelser.

Om eftermiddagen fortsatte øvelsesaktiviteten med bl.a. afprøvning af nødstyring for at slutte med helikopterøvelser og trawlerjagt på bevogtningsfartøjet RAN.

Efter endt inspektion returnerede VÆDDEREN til Langelinie, hvor Inspektøren for Søværnet efter parade gik fra borde.

VÆDDEREN vil efter modtagelse af de sidste forsyninger og reservedele afgå til Færøerne for at forrette fiskeri- og stations-

tjeneste. VÆDDEREN forventes tilbage til det sydlige Danmark umiddelbart før jul.

Idrætsmeddelelse

Søværnets Idrætskomite afholder følgende konkurrencer i oktober kvartal.

1. **SVØMNING.**

Turneringen afvikles på Søværnets Eksercerskole torsdag den 24. oktober.

Konkurrencen omfatter følgende discipliner:

- 100 m fri svømning
- 200 m brystsvømning
- 100 m rygsvømning
- kampsvømning (se under bestemmelser for marine-tre-kamp)
- 4 x 50 m holdkapsvømning.

Tilmelding skal være Holmens Idrætsanlæg i hænde fredag den 11. oktober.

2. **MARINE-TREKAMP.**

Turneringen afvikles på Søværnets Eksercerskole torsdag den 24. oktober.

Tilmelding skal være Holmens Idrætsanlæg i hænde fredag den 11. oktober.

3. **VOLLEYBALL.**

Turneringen afvikles på Søværnets Eksercerskole fredag den 25. oktober.

Tilmelding skal være Holmens Idrætsanlæg i hænde fredag den 11. oktober.

4. **HÅNDBOLD (CUP).**

Turneringen finder sted på Holmens Idrætsanlæg tirsdag og onsdag den 19. og 20. november.

Tilmelding (1 hold pr. tjenestested) skal være Holmens Idrætsanlæg i hænde tirsdag den 5. november.

Flådebesøg

Den amerikanske kystvagts isbryder NORTHWIND (WIND-klassen) aflægger rutinebesøg i København i perioden 8.-13. oktober. Chef vil være kommandørkaptajn W.A.Carter. Samlet besætning: 187 mand.

---ooOoo---

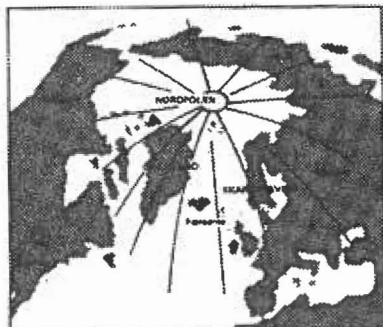
Det tyske (BRD) hjælpeskib LANGEORG foretager rutineanløb i København i perioden 11.-14. oktober. Chef vil være skibsfører W. Dankworth. Samlet besætning: 2 officerer og 15 andre befalingsmænd og menige samt 26 civile.

---ooOoo---

En amerikansk styrke, bestående af fregatterne USS PHARRIS og USS AYLWIN (KNOX-klassen) aflægger rutinebesøg i Århus i perioden 20.-26. oktober. Chefer for enhederne vil henholdsvis være orlogskaptajn J.Dallas Clarke IV og orlogskaptajn J.ST.C.Craighill. Samlet besætning: 558 mand.

Udland kort

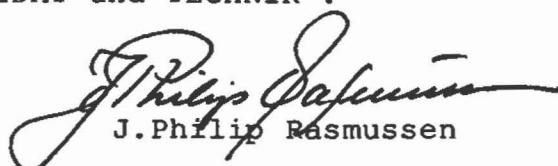
Rotorblade af plastic til helikoptere

Rotorblade fremstillet af plasticmateriale skal tilpasses den britiske flådes og det britiske luftvåbens SEA KING helikoptere såvel som andre typer fremstillet af firmaet Westland. Luftduelighedsgodkendelse er fulgt efter intensive prøver, herunder flyveforsøg. Det antages, at hovedrotorbladenes levetid vil blive ca. fire gange så lang som konventionelle blade af metal ved bl.a. at være mere resistente over for tæring og herudover kræve mindre vedligeholdelse. Firmaet Westland har iværksat en produktion til en værdi af 6 millioner pund sterling for fremstilling af den nye type rotorblade, hedder det i artiklen i "DEFENCE MATERIAL".

Kontrakt om nye mineskibe til Forbundsmarinen

Det tyske (BRD) forsvarsministerium tog i juli et vigtigt skridt for modernisering af Forbundsmarinens minelægnings-/minerydningsstyrker, idet der undertegnedes en kontrakt med Messerschmitt-Bölkow-Blohm som hovedkontraktør om konstruktion af 10 hurtiggående mineskibe af Type 343-klassen (omtalt i Søværns-Orientering 9/85, red.), skriver "SOLDAT und TECHNIK".

J. Philip Rasmussen

SØVÆRNS- ORIENTERING

Korvetten OLFERT FISCHER, der under øvelsen var suppleret med mønstringsbesætning. I baggrunden ses en af søværnets LYNX-helikoptere. (SVN FOT).

Øvelse BOTANY BAY 1985

I perioden 2.-18. september gennemførtes øvelse BOTANY BAY 1985 med deltagelse af flådestyrker fra Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland og Holland. Der deltog endvidere store flystyrker fra de samme lande.

Øvelsen, som afholdes hvert 2. år, havde som primære formål at forbedre de deltagende styrkers beredskab, at udbygge samarbejdet mellem de deltagende landes styrker samt at videreudvikle taktiske procedurer og samvirke.

Nordsøen var skueplads for øvelsens første fase, hvor beskyttelse af handelsskibe sejlede i konvoj var hovedtemaet. Handelsskibe fra Holland og Forbundsrepublikken Tyskland var chartret til denne del af øvelsen, som endvidere var koordineret med flyvevåbnets TACTICAL FIGHTER WEAPONRY-øvelse. Nordsø-fasen var i perioder præget af stormvejr, som dannede en realistisk baggrund for de vejræssige betingelser, hvorunder livsvigtige forsyninger og allierede forstærkninger i givet fald skal bringes frem til Danmark.

Øvelsens afsluttende fase var henlagt til Østersøen, de danske stræder og Kattegat, hvor flådens hovedopgaver blev indøvet i samarbejde med flyvevåbnet og flåde- og flystyrker fra Forbundsrepublikken.

Integreret i BOTANY BAY 85 indkaldtes mønstringsbesætninger til korvetten OLFERT FISCHER og torpedobådene BREDAL og SØBJØRNEN, Torpedobådernes mobile Base, Langelandsfort samt Marinestation Møn med Haarbølle Skanse og Borgsted Batteri, ligesom fartøjer fra marinehjemmeværnet udførte pålagte opgaver under Sundets Marinedistrikt.

En helikopter fra Søværnets Flyvetjeneste styrtede under en rutinemæssig overvågningsopgave i havet fra lav højde og sank. Besætningen på tre mand blev bjærget af en redningshelikopter fra flyvevåbnet og bragt til Flyvestation Værløse. Helikopteren er senere blevet bjærget, og Flyvevåbnets Havarikommission undersøger de nærmere omstændigheder ved og årsagen til uheldet.

(SOK)

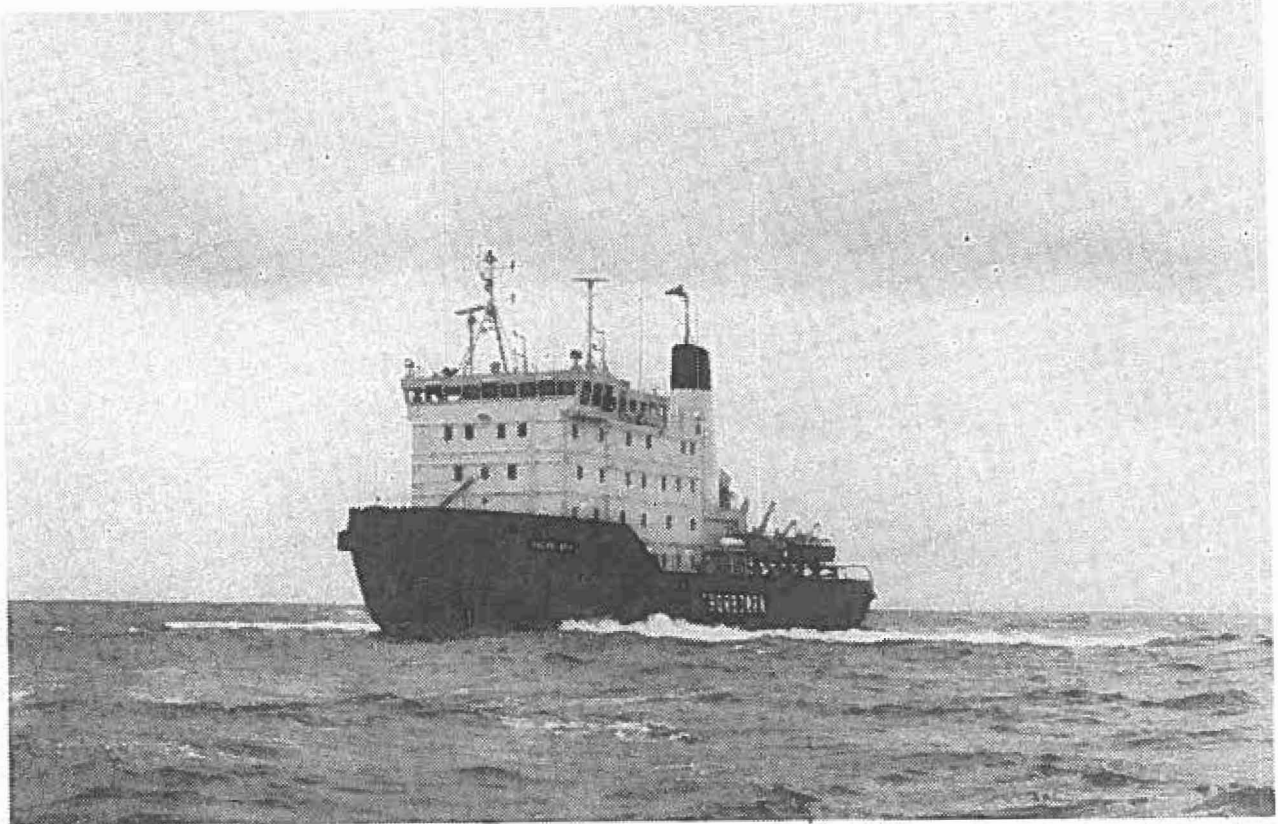
Nyt fra Søopmålingen

Søopmålingen (SOM) ved Farvandsdirektoratet har i år kun foretaget opmåling i danske farvande, d.v.s. at Søopmåling Danmark (SOD) har været oprettet som sæsonudrustet tjenestested, hvorimod Søopmåling Grønland (SGL) ikke har været udrustet. Personel og materiel beregnet for SGL har været anvendt i SOD. Sidste gang SGL var oprettet som tjenestested var i 1980.

Den 12. april indgik opmålingsfartøjet SKA 16 i flådens tal og blev umiddelbart overdraget til SOM.

SOD højste kommando den 15. april, og efterhånden som opmålingsfartøjerne blev færdige med det periodiske eftersyn ved Jeros Marine i Rantzausminde, Svendborg, gik besætningerne om bord, og

der blev hejst kommando i fartøjerne. Da isvinteren havde lagt beslag på isbryderne, kunne statsisbryderen/opmålingsskibet THORBJØRN først stilles til rådighed for opmålingsarbejdet den 20. maj. Men så var SOD også endelig samlet med THORBJØRN som det største opmålingsskib i SOD.

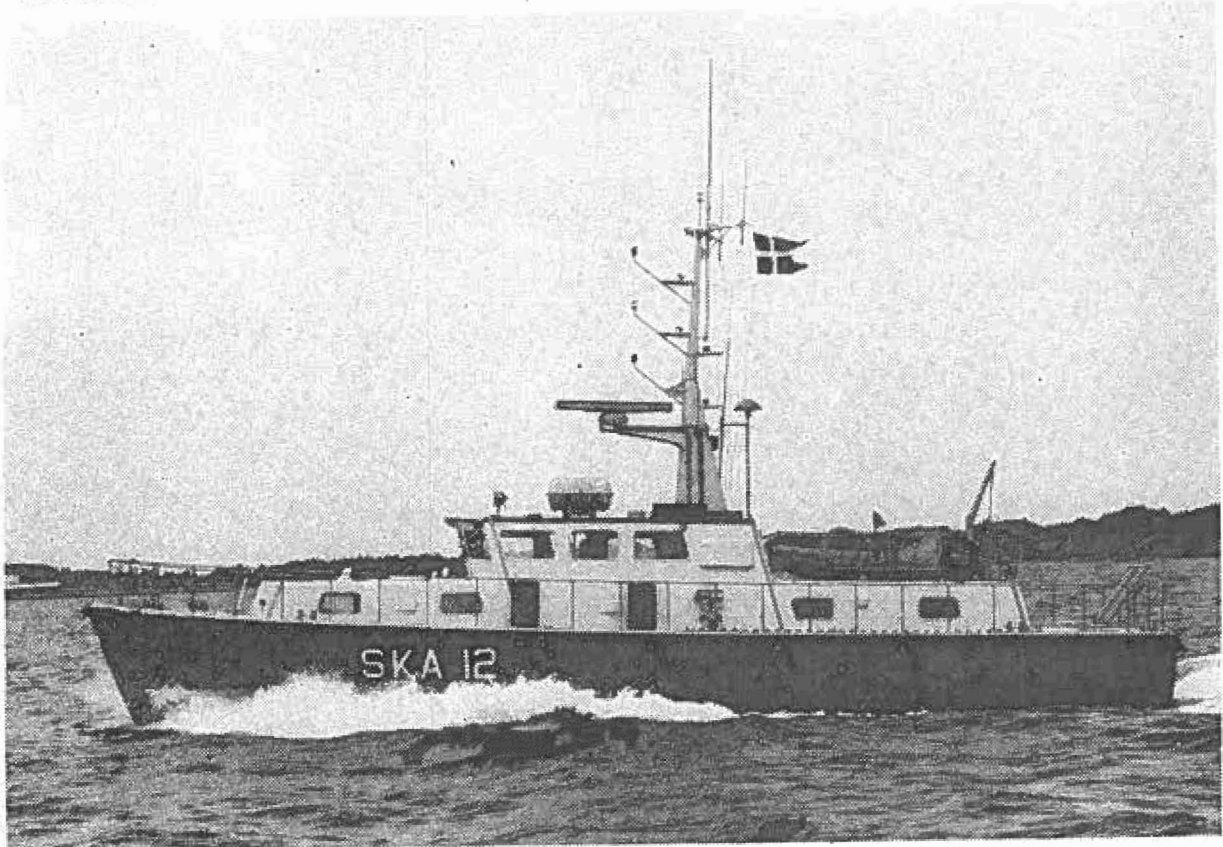

Statsisbryderen/opmålingsskibet THORBJØRN.

SOD har i sommeren 1985 fortrinsvis arbejdet i Østersøen - nærmere beskrevet i farvandene syd og øst for Lolland-Falster. SKA 11 og SKA 13 har målt fra tidligere gældende opmåling ind til 3 m kurven vest og øst for Rødby Havn. SKA 12 har med to O-både foretaget opmåling omkring Rødsand. SKA 14 og SKA 15 har været i gang med en opmåling i Køge Bugt for at sikre sejlads til et planlagt kraftværk ved Avedøre og fortsatte derefter sidste års opmålinger i Århus Bugt. SKA 16 har foretaget sidescansonarundersøgelser i Øresund, Kattegat og Store Bælt, samt endvidere med en O-båd foretaget opmåling mellem Knudshoved og Kerteminde fra gældende opmåling ind til stranden.

THORBJØRN har foretaget nyopmåling øst for Falster samt en detaljeret opmåling syd for Gedser for at undersøge mulighederne for at etablere et bundfast fyr ved trafiksepareringen. THORBJØRN har også haft sidescansonar installeret. Dette udstyr er blevet anvendt, når vejret har været for dårligt til parallellodning med

O-bådene.

Et opmålingsfartøj af SKA-typen - med tilgangen af SKA 16 råder Søopmålingen nu over 6 fartøjer af denne type. (SVN FOT).

Opmålingsarbejderne har i år ikke givet anledning til ekstraordinære bemærkninger. SOD strøg kommando den 11. oktober. THOR-BJØRN blev derefter klargjort og afleveret til Statens Istjeneste. Opmålingsfartøjerne blev henlagt ved Flådestation København.

(SOM)

Marineforeningen Københavns-afdeling hædrer søværnets arbejdsheste

"De af forsvarets folk, som Vorherre ikke har benådet med tjeneste i søværnet, er misundelige på denne tradition", sagde Forsvarschefen, general O.K.Lind, da han torsdag den 3. oktober modtog Marineforeningen Københavns-afdelingens nye platte.

Det er en af søværnets arbejdsheste - bevogtningsfartøjet DAPHNE - som er motiv for årets platte.

Overrækkelsen skete i Bohlendachhuset på Holmen, hvor afdelingsformanden, kaptajnløjtnant Flemming Larsen, også overrakte platte til chefen for ROTA, kaptajnløjtnant A.B.Jørgensen, som modtog den på vegne af chefen for DAPHNE, og museumsleder, kaptajnløjtnant Arne "Rust" Nielsen, der havde hammer og søm parat,

Forsvarschefen, general O.K.Lind, får af formanden for Marineforeningen Københavns-afdeling, Flemming Larsen, overrakt årets platte. (SVN FOT).

så museets eksemplar straks kunne indlemmes i den i Bohlendachhuset ophængte platte-serie.

Chefen for ROTA modtager på chefen for DAPHNEs vegne årets platte. (SVN FOT).

Ved platteoverrækkelsen gjorde kaptajnløjtnant A.B.Jørgensen gengæld: Københavns-afdelingen fik DAPHNEs våbenskjold med hanen, der symboliserer årvågenhed og kampiver, til ophængning i Marinestuen på Holmen.

Glimt fra sammenkomsten - til venstre ses den tidligere forsvarschef, general K.Jørgensen, flankeret af chefen for Forsvarsstaben, viceadmiral S.E.Thiede, og til højre i billedet formanden for Marineforeningen, kommandør V.P.Heise. (SVN FOT).

(MF, KBH-afd.)

Lukning af bygden Dundas ved Thule Air Base

Den 15. august forlod den sidste beboer, Arrutaq Kristiansen, bygden Dundas - 4 dage før bygden kunne fejre sit 75 års jubilæum. Grønlands Tekniske Organisations (GTO) repræsentant ved Thule Air Base - tidligere bosiddende i Dundas - foreslog, at repræsentanter fra de på Thule Air Base værende myndigheder og styrelser skulle markere denne anledning ved for sidste gang at nedhale flaget ved Knud Rasmussens Mindesten. Grønlands Kommandos forbindelsesofficer ved Thule Air Base (FOTAB) med stab deltog i denne ceremoni, der fandt sted under passende højtidelige former.

Repræsentanten for GTO udtalte ved ceremonien:

"Vi står her foran Knud Rasmussens Mindesten i en lidt trist og vemodig anledning.

Glimt fra nedhalingsceremonien på Dundas.

På mandag, den 19. august, er det 75 år siden Knud Rasmussen grundlagde handelsstationen Thule. Vi er her dog ikke for at fejre det forestående jubilæum, men for at afslutte det gamle Thules og Dundas' historie. Allerede året før oprettelsen af handelsstationen kunne man se Dannebrog vaje over pladsen her, idet der da med Knud Rasmussens hjælp blev oprettet en missionsstation med Gustav Olsen som missionær.

I løbet af årene skete der en udbygning af stationen, men jeg skal ikke gå nærmere i detaljer med historien.

1. halvleg i Thules historie sluttede i 1953, da eskimoerne - efter bygning af Thule Air Base - flyttedes nordpå til Qaanaaq og andre steder, og året efter flyttedes handelsstationens funktioner også til Qaanaaq. Navnet Thule tog man med sig, hvilket skabte en del forvirring, især før postnumrene blev opfundet, idet stedet her blev omdøbt til Dundas, men Thule Air Base blev ved med at hedde Thule Air Base.

Faciliteterne blev overtaget af GTO - teletjenesten. Efter oprettelse af nordpolsruten skete der en yderligere udbygning af televæsenets aktiviteter, og radiostationen kom efterhånden til at køre i døgndrift.

For 10 år siden skete der en nedtrapning af aktiviteterne, idet bedre udstyr gjorde, at Sønderstrøm, der havde den overordnede kontrol med flytrafikken over Grønland, ikke længere behøvede hjælp fra Dundas. Dundas nedtrappedes herefter til blot at være gennemgangsstationen for tele og telegrammer.

Efter bygningen af satellitstationen i Qaanaaq og radiokæden mellem basen og Qaanaaq er der ikke længere brug for Dundas, og stationen må - som det er sket så mange andre steder på Grønland - lukke.

I dag rejste den sidste familie fra Dundas. Arrutaq Kristiansen kom hertil i 1950, altså for 35 år siden. Han blev året efter gift med Emilie, og de har levet deres liv her i Dundas, kun afbrudt af 10 måneder i Qaanaaq, så jeg forstår godt, at det var med vemod, de i dag rejste herfra.

Stedet her har været rammen om mange menneskers liv i kortere eller længere tid, og der knytter sig mange minder hertil. Jeg ved også, at mange fra basen vil komme til at savne Dundas som et fristed.

Nu lukkes byen, og flaget sænkes for sidste gang - men minderne lever videre".

Efter ceremonien var GTO vært ved en mindre forfriskning i den endnu ikke aflåsede messe.

Det nedhalede flag samt fotos af ceremonien er blevet overgivet til det nyoprettede Knud Rasmussen Museum i Qaanaaq - der i parentes bemærket oprindeligt stod i Dundas som Knud Rasmussens hus, men som af bevaringsmæssige årsager er flyttet til Qaanaaq eller ny Thule.

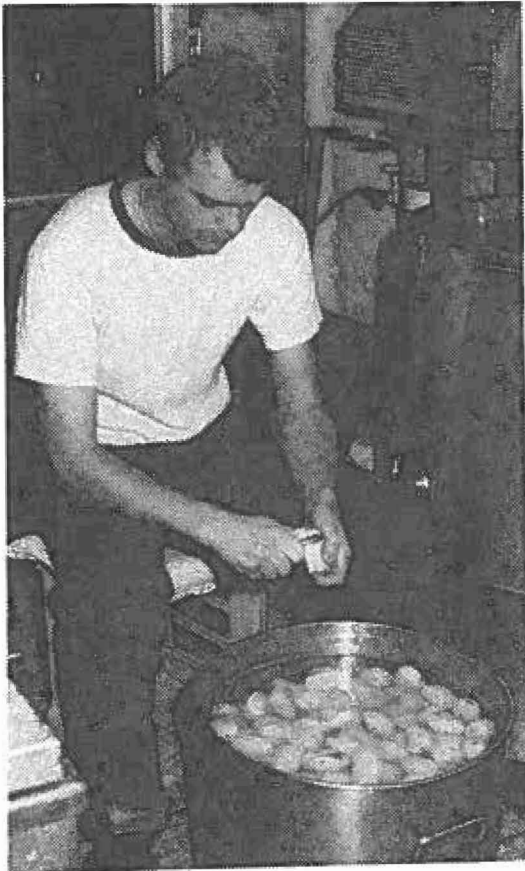

(FOTAB)

Glimt fra søværnets hverdag

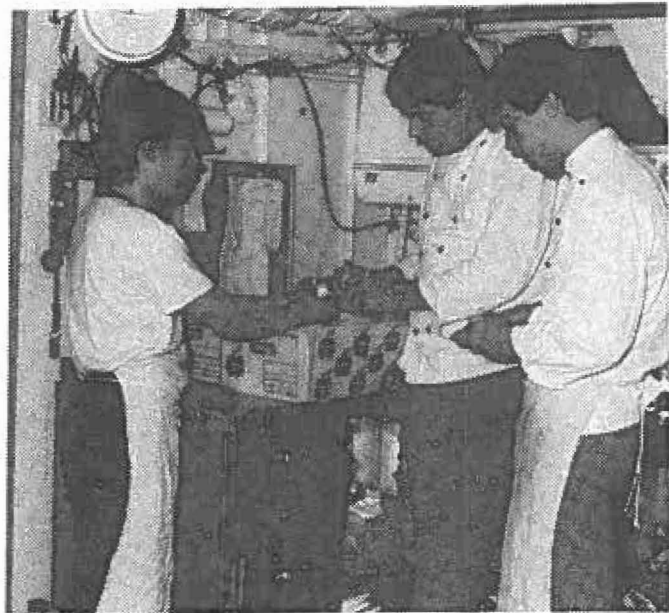
Forud for skafning i flådens skibe går dagligt et langt forberedende arbejde i kabysserne.

(SVN FOT)

(SVN FOT)

Her ses glimt fra kabyssen i skoleskibet FYEN, hvor kok og kabysgaster er i færd med at forberede dagens middag under togtet til Stockholm i september måned.

(SVN FOT)

(MST)

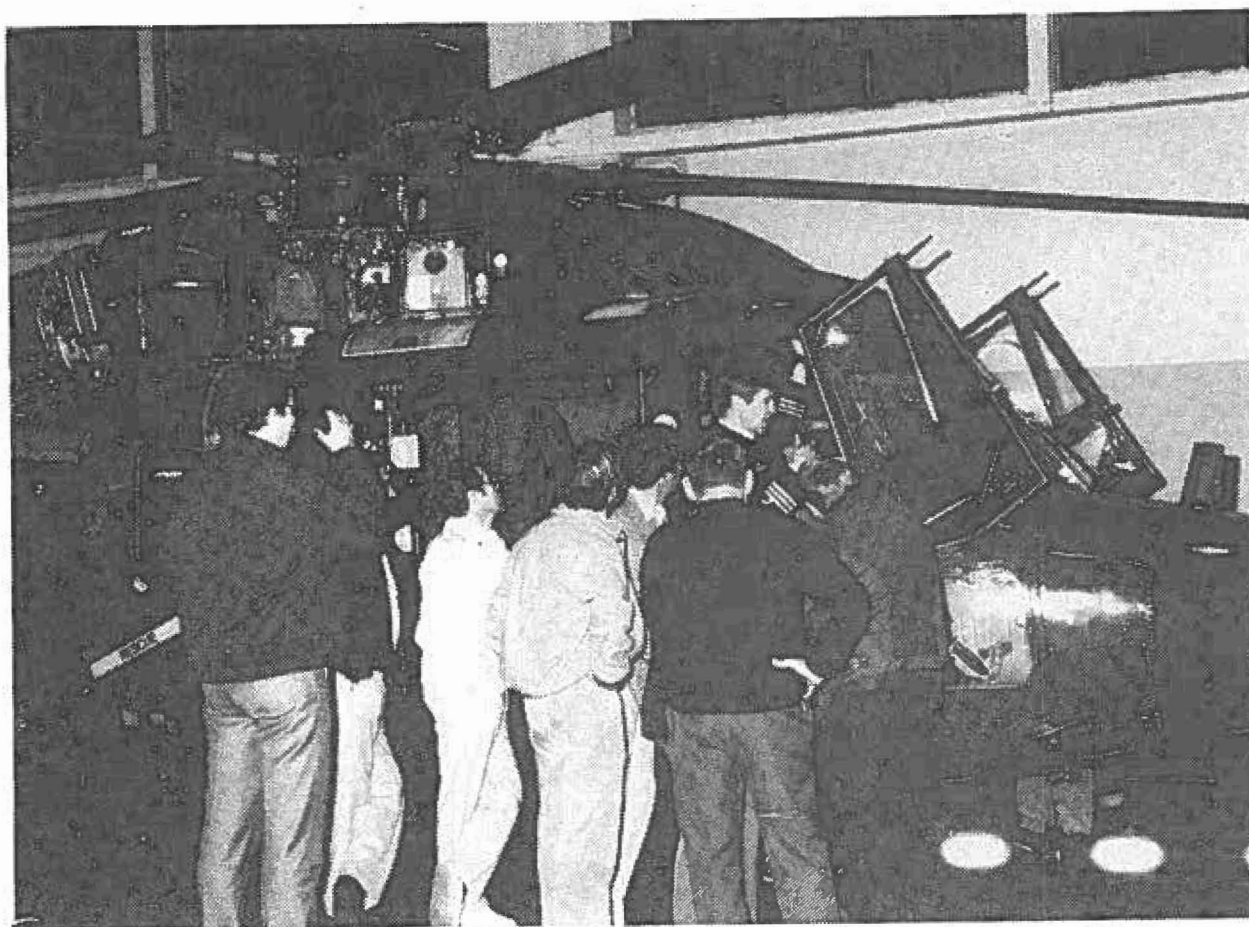
Roskilde Marineforening besøger Søværnets Flyvetjeneste

Torsdag den 26. september aflagde Roskilde Marineforening et besøg ved Søværnets Flyvetjeneste. Marineforeningen, hvis ældste medlemmer var fra "ÆGIR- og ESBERN SNARE-epoken", havde ytret ønske om at få et indblik i den flyvende specialgren af søværnet.

23 af marineforeningens medlemmer mødte kl. 1900 op i hangar I på Flyvestation Værløse, som er Søværnets Flyvetjenestes hjemmebase. I programmet for aftenen var indlagt videoindlæg, der viste LYNX-helikopteren under udførelse af dens mangeartede opgaver, herunder fiskeriinspektion, redningsopgaver, farvandsovervågning og transportopgaver.

Efter et lille traktement var der rundvisning i flyvetjenestens lokaliteter, hvor interessen samlede sig om de i hangaren

stående helikoptere og det fremlagte nødudstyr.

Glimt fra rundvisningen. (Fot.OS J.Hansen, SVF).

Aftenen sluttede kl. 2300 med en forfriskning, hvorunder formanden for Roskilde Marineforening, som minde og tak for besøget, overrakte Søværnets Flyvetjeneste et smukt krus med Roskilde Marineforenings emblem på.

(SVF)

Indland kort

Tjenestestedsbesøg ved Fregateskadren

Inspektøren for Søværnet aflagde tirsdag den 1. oktober tjenestestedsbesøg ved Fregateskadren og korvetten NIELS JUEL.

Besøget blev indledt i eskadrebygningen på Holmen.

Chefen for Fregateskadren orienterede om Fregateskadrens aktiviteter og opgaver. Herefter blev besøget forlagt til korvetten NIELS JUEL, hvor chefen for NIELS JUEL orienterede mere detaljeret om korvetternes aktiviteter og opgaver.

Tjenestestedsbesøget sluttede med en orientering om korvetternes materielmæssige problemer.

Tjenestestedsbesøg ved Bornholms Marinedistrikt

Inspektøren for Søværnet aflagde onsdag den 9. oktober tjenestestedsbesøg ved Bornholms Marinedistrikt.

Under besøget blev der indledningsvis orienteret om marinedistriktets opgaver og organisation, herunder marinedistriktets samarbejde med de øvrige værn på Bornholm samt om status for distriktets del af Søværnets operative Kommandos kommando-, kontrol- og varslingsystem (FOD CCIS).

Efter at Inspektøren havde beset installationerne i forbindelse med det nye kommunikationsanlæg blev distriktets opgaver med hensyn til mineuskadeliggørelse gennemgået. Opgaverne er med de opståede sennepsgasproblemer vokset voldsomt. Inspektøren besøgte området ved gasdepotet og udtalte der sin anerkendelse af personellets indsats.

Inspektøren for Søværnet havde under besøget ved Bornholms Marinedistrikt lejlighed til at sejle med bevogtningsfartøjet ROTA med et anløb på Christiansø, hvor Inspektøren besøgte kystudkigsstationen og øens forvalter, der gav en kort orientering om øens historie og status i dag.

Flådebesøg

Den tyske (BRD) korvet THESEUS (THETIS-klassen) foretager rutineanløb af Kalundborg i perioden 24.-25. oktober. Chef vil være kaptajnløjtnant K.E.Dyszak. Samlet besætning: 65 mand.

---ooOoo---

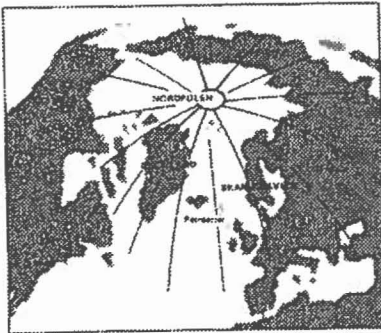
Den britiske minestryger CUXTON (TON-klassen) aflægger uofficielt besøg i Nykøbing Mors i perioden 23.-28. oktober. Chef vil være premierløjtnant I.A.D.Low. Samlet besætning: 29 mand.

---ooOoo---

En hollandsk styrke, bestående af minejagerne HARLINGEN, ALKMAAR, MASSLUIS og MAKKUM (ALKMAAR-klassen) aflægger rutinebesøg i København 25.-28. oktober og i Odense 1.-4. november. Chef for styrken vil være orlogskaptajn D.Th.Notten om bord i HARLINGEN.

Udland kort

Nye korvetter til den hollandske flåde

Det hollandske skibsværft De Schelde har sluttet kontrakt med det hollandske forsvarsministerium om konstruktion af 4 M (Multipurpose)-klasse korvetter med option på yderligere 4 enheder. Udgifterne er holdt inden for rammerne af et budget på 360 millioner gylden pr. enhed. Firmaet Hollandse Signaal vil deltage i programmet inden for områderne kommando, kontrol og kommunikation, skriver "NATOs SIXTEEN NATIONS".

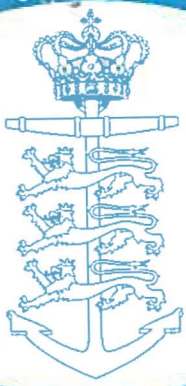
Kontrakt om produktion af AEGIS våbensystem til nye amerikansk destroyer

RCA Missile & Surface Radar Division har modtaget en kontrakt om produktion af AEGIS våbensystemet til den nye amerikanske destroyer ARLEIGH BURKE (DDG-51). Kontrakten på 153 millioner dollars omfatter endvidere produktion af systemet til den 14., 15. og 16. AEGIS missilkrydser (TICONDEROGA-klassen, red.), skriver "MARITIME DEFENCE".

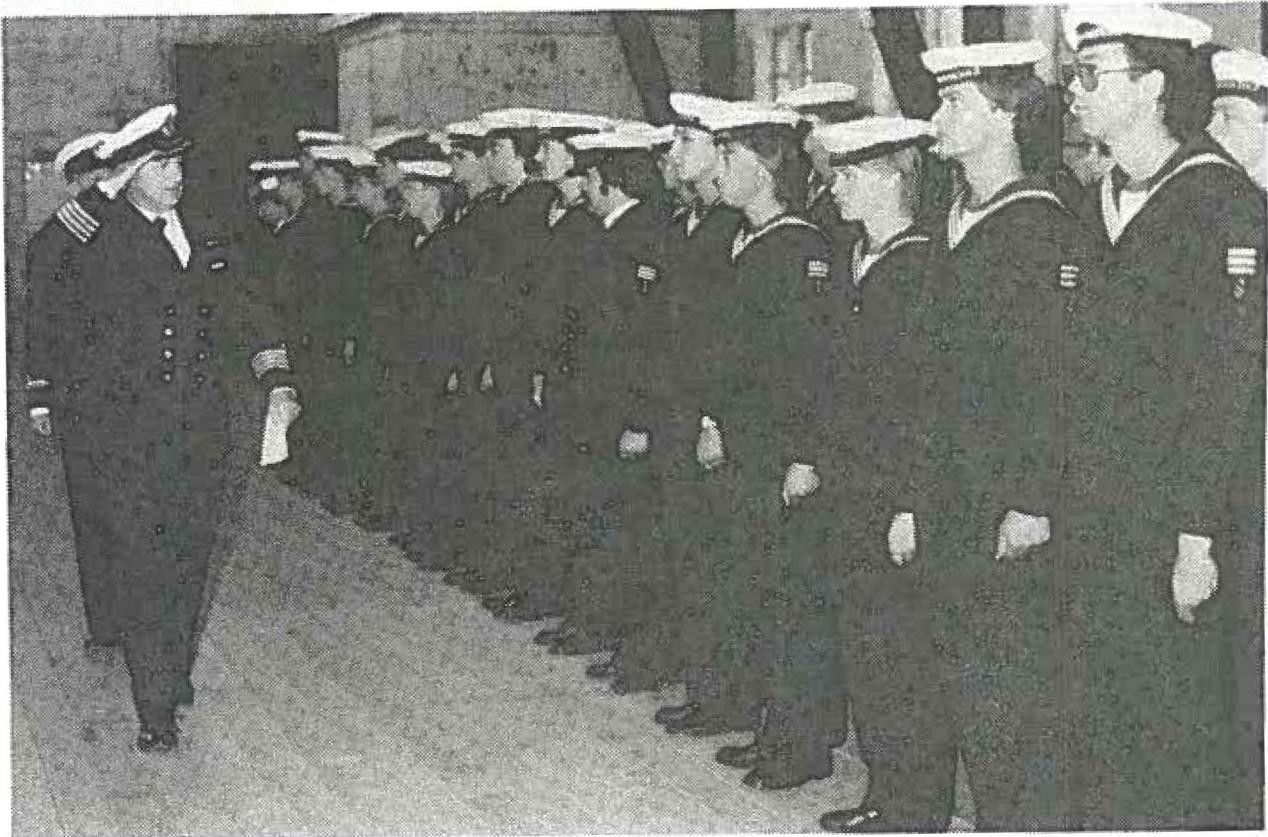
Nye landgangsfartøjer til den britiske flåde

En ny serie aluminiumslandgangsfartøjer til den britiske flåde er under bygning på værftet W.A.Souter & Son, Isle of Wight. Serien omfatter fjorten 13 meter lange og 3,2 meter brede fartøjer med typebetegnelsen LCVP (Landing Craft Vehicle Personnel) MK IV. Fartøjerne, der af det britiske forsvarsministerium blev bestilt i oktober 1984, skal erstatte de eksisterende LCVP MK 2 og 3, som anvendes fra amfibiekommandoskibene INTREPID og FEARLESS samt Royal Marines. Med en besætning på 3 er fartøjerne konstrueret til at bære 35 mand udrustet eller 5500 kg last i form af køretøjer, lette våben, etc., hedder det bl.a. i artiklen i "MILITARY TECHNOLOGY".

J. Philip Rasmussen

SØVÆRNS- ORIENTERING

Søværnets Taktikinspektør inspicerer paraden ved åbningen af kommunikationskonkurrencen. (SVN FOT).

Søværnets Kommunikationskonkurrence 1985

I dagene 25., 26. og ~~27.~~ 27. september afvikledes Søværnets Kommunikationskonkurrence 1985 ved Søværnets Taktikskole, Kommunikationskursus (SIS) på Holmen. I konkurrencen deltog 77 operatører fordelt på 22 hold.

Konkurrencen blev åbnet af Søværnets Taktikinspektør ved en parade i Planbygningen på Holmen. I sin velkomsttale udtrykte Taktikinspektøren sin glæde over, at så mange deltagere var tilmeldt konkurrencen, og omtalte det store arbejde, der ligger i såvel forberedelsesfasen som under afviklingen af konkurrencen for at sikre en retfærdig afgørelse.

Endvidere fremhævede Taktikinspektøren vigtigheden af, at kommunikationspersonellet besidder en høj professionel standard, og selv om kommunikation i dag primært afvikles med moderne elektronisk og maskinelt udstyr, er det meget vigtigt, at "håndværksfærdighederne" i bl.a. aftelegrafering, høremodtagning og blink-signalering vedligeholdes, og dette kan kun gøres ved træning, træning og atter træning.

Kommunikationskonkurrencen har til formål at måle standarden og derved vise, hvor en ekstra indsats måtte være nødvendig.

Taktikinspektøren udtrykte ønsket om en god og fair konkurrence og erklærede herefter konkurrencen for åbnet.

Ved den afsluttende parade for Inspektøren for Søværnet udtalte denne sin påskønnelse af den store interesse, der var blevet udvist.

Inspektøren måtte konstatere, at de forudgående års fremgang ikke kunne fastholdes, idet de opnåede resultater viste en nedgang - større end forventet - i flere discipliner, selv om der ved vurderingen er taget højde for den stedfundne opstramning af konkurrencens forskellige faser.

Inspektøren opfordrede den enkelte deltager samt tjenestestederne til øget indsats for at forbedre kommunikationsstandard, og erindrede om, at det stadig er meget vigtigt, at kommunikationspersonellens færdigheder bliver vedligeholdt og videreudviklet, trods den igangværende udvikling med anvendelse af avancerede elektroniske hjælpemidler.

Vinder af Søværnets Kommunikationskonkurrence 1985 blev 2. Torpedobådsdivision med 79 points, 2. pladsen blev besat af 2. Ministryrgerdivision med samme pointtal 79. Begge hold fik tildelt en bogpræmie.

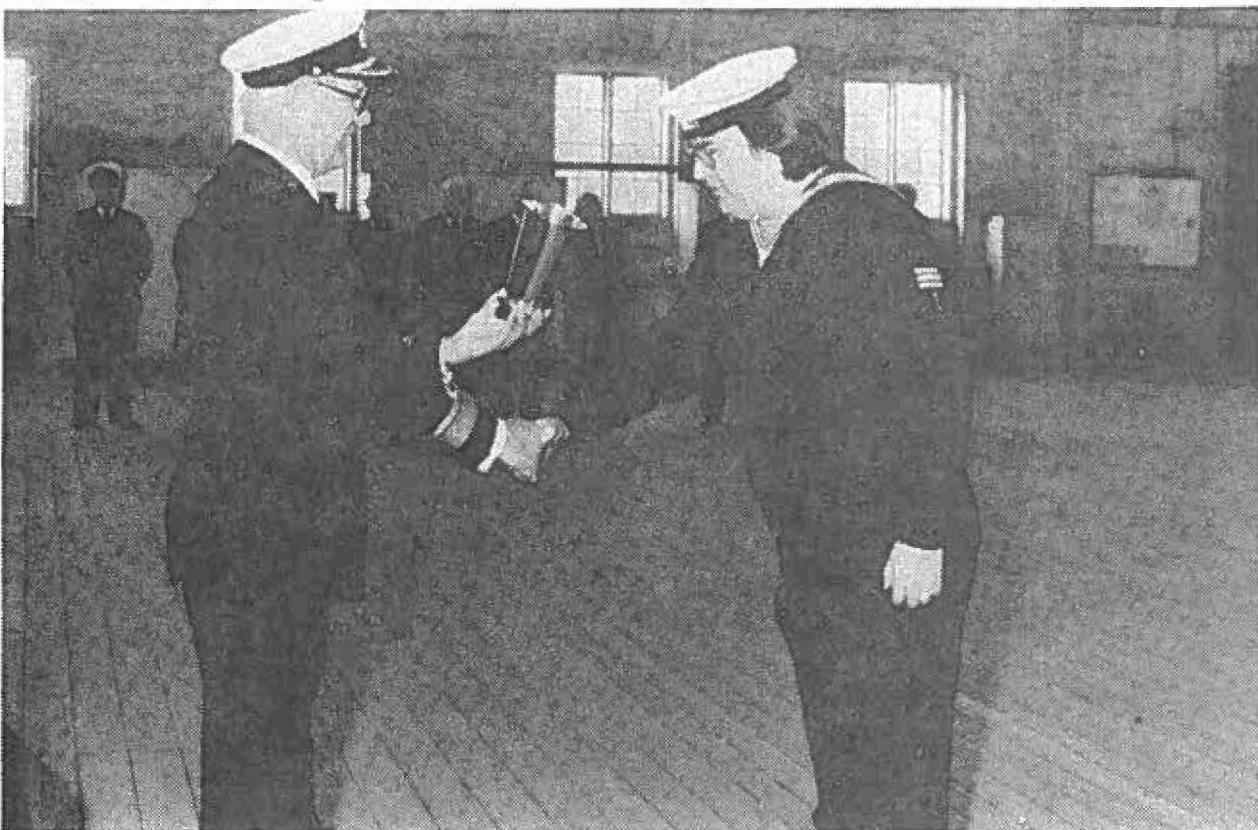

Det vindende hold fra 2. Torpedobådsdivision lykønskes af Inspektøren for Søværnet. (SVN FOT).

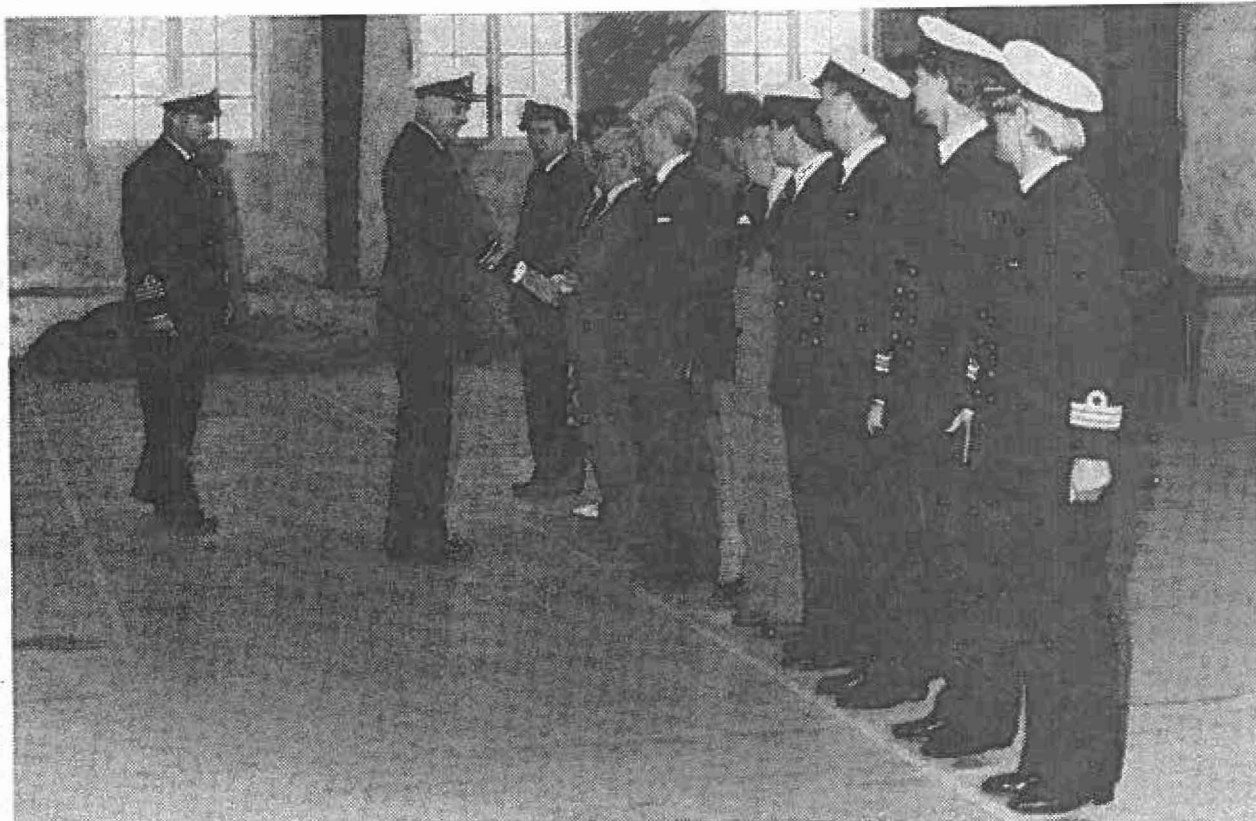
Overrækkelse af bogpræmien for 2. pladsen til 2. Ministrygerdivision. (SVN FOT).

Søværnskommandoens Vandrepokal for God Kommunikation blev vundet af 2. Torpedobådsdivision.

Overrækkelse af vandrepokalen til repræsentanten for holdet fra 2. Torpedobådsdivision. (SVN FOT).

Blandt gæsterne ved den afsluttende parade sås en del tidligere tjenstgørende, nu pensionerede officerer af kommunikations-
specialet. De ældste blandt gæsterne startede deres karriere i sø-
værnet i 1924, og havde således været medvirkende til og fulgt ud-
viklingen inden for søværnets kommunikationsområde gennem mere end
40 år op til midten af tresserne. Blandt "veteranerne" var bl.a.
Taktikinspektørens far, tidligere materielmester H.Grentzmann, der
med sine 82 år var den ældste af de gamle "gnister".

Inspektøren for Søværnet hilser på de fremmødte gæster. (SVN
FOT).

Efter deltagelse i paraden og den efterfølgende fællesspis-
ning fik gæsterne lejlighed til at se korvetten OLFERT FISCHERS
radiostation og operationsrum, ligesom chefen om bord gav en kort
orientering om korvettens indretning og formåen. Endelig var der
arrangeret rundvisning på Signalskolen, afsluttende med socialt
samvær med skolens lærerstab. Gæsterne gav udtryk for deres over-
raskelse over den store udvikling, der havde fundet sted, siden de
selv havde været tjenstgørende, ligesom de erfarede, at kommunika-
tionens afvikling i dag foregår på en anden - og hurtigere måde -
end tidligere. Alle var enige om, at det havde været en minderig
dag og takkede for, at de havde fået mulighed for igen at opleve
en dag i søværnet.

(TAS/SIS)

FYLLA opbringer trawler

Under forlægning fra Færøerne til Grønland opbragte inspektionsskibet FYLLA 27. september en islandsk trawler.

Baggrunden for iværksættelse af operationen var, at der i en periode var rapporteret, at visse udenlandske trawlere fiskede uden tilladelse på østgrønlandsk område, og selve opbringningen blev klimaks i en sejlads, der bl.a. havde til formål at bevise det ulovlige fiskeri.

Operationen, som allerede tog sin begyndelse, da FYLLA forlod Færøerne et par dage forinden, var forholdsvis enkel og gik bl.a. ud på, at FYLLA skulle forlægge uopdaget til den nordlige del af Danmarksstrædet. Ekstraordinære foranstaltninger som radio-tavshed, mørklægning og omsejling af andre skibe blev iværksat som et led i operationen.

Den 26. september ankom FYLLA til farvandet ud for Blossenville kysten syd for Scoresbysund, og i ly af natten blev overvågning sydover iværksat - en noget speget affære på grund af et temmelig stort antal isbjerge i området.

Der hales ind for fuld kraft. (FYLL FOT).

Ved første lys den 27. september lå FYLLA ca. 30 sømil fra de nærmeste trawlere, der var lokaliseret vel inden for fiskeriterritoriet, og trawlerrullen, som undervejs var repeteret synte-

tisk adskillige gange, blev etableret.

Helikoptergruppen og fiskerikontrolholdet blev sendt afsted for visuelt at konstatere trawlerens nationalitet og dermed ret til fiskeri på området, og for hurtigt at kunne effektuere en inspektion, når ordre blev givet.

Det blev hurtigt klart, at der befandt sig flere ulovligt fiskende islandske trawlere i området, hvilket bl.a. kunne ses af den hektiske aktivitet, der udfoldede sig ved helikopterens tilsynskomst. Der blev slidt i det for at komme ud af farezonen. På trawleren, vist på side 5, forsøgte besætningen febrilsk at bjærge et netop udsat trawl.

Samtidig hermed blev fartøjets aktiviteter fotograferet og skibet foreløbig positionsbestemt til under alle omstændigheder at være mindst 12 sømil inde på grønlandsk territorium, hvorfor der via radio blev gjort opmærksom på, at helikopteren ville ombordsætte to fiskerikontrollører.

Inden for fire til fem minutter efter helikopterens tilsynskomst var kontrollørerne sat ned på den islandske trawler, og en fuldstændig positionsbestemmelse blev gennemført, således at skibets helt nøjagtige position forelå. Det blev klart, at trawleren lå 15 sømil inde på grønlandsk fiskeriterritorium, og kaptajnen blev derfor beordret til at stoppe skibet og afvente FYLLAs ankomst.

I mellemtiden havde FYLLA underrettet Grønlands Kommando om hændelsen, og kaptajnen på trawleren blev gjort bekendt med, at han havde fisket ulovligt, men at sagen kunne afgøres på stedet, uden retslig forfølgelse med en bøde på 100.000 d.kr. og konfiskation på 260.000 d.kr., ialt 360.000 d.kr.

Den opbragte trawler eskorteres mod Ammassalik. (FYLL FOT).

Kaptajnen kunne ikke umiddelbart gå ind på de fremsatte krav, hvorfor det blev besluttet at forlægge sammen med trawleren mod Ammassalik for retsforfølgelse.

Om eftermiddagen den 28. september efter 26 timers forlægning stillede trawlerens reder dog omsider den krævede garanti for bøde og konfiskation, og efter et kort møde om bord i FYLLA, hvor trawlerens skipper accepterede de stillede krav, kunne trawleren frigives til videre sejlads.

(FYLL)

Torpedobåden HUITFELDT på adoptionsbesøg i Køge

Torpedobåden HUITFELDT aflagde i weekenden 4.-6. oktober sit årlige adoptionsbesøg i Køge.

Torpedobåden HUITFELDT under gang. (SVN FOT).

Fredag den 4. oktober mindedes 275-årsdagen for kommandør Ivar Huitfeldts død dels ved en kransenedlægning ved mindesmærket på havnen, dels ved besætningens deltagelse i en mindegudstjeneste i Køge kirke (Sct. Nicolai). Herunder blev der som kirkens fjerde kirkeskib ophængt en model af lineskibet DANNEBROGE, der i 1710 sprang i luften i Køge Bugt med Ivar Huitfeldt som chef.

Starten på det omfattende besøgsprogram blev en smule forsin-

ket, da torpedobåden undervejs blev omdirigeret for at løse en farvandsovervågningsopgave.

(HUIT)

Ny orlogspræst ved Søværnets Eksercerskole

Søværnets Eksercerskole har fået ny orlogspræst. Det er sognepræst ved Holmens Kirke Ejgil Bank Olesen, der ved en gudstjeneste tirsdag den 8. oktober i kirkesalen på Søværnets Eksercerskole blev indsat i sit nye embede af Holmens provst.

Den nye orlogspræst på prædikestolen i kirkesalen på Søværnets Eksercerskole. (FOT SES).

Ejgil Bank Olesen efterfølger orlogspræst Henning Rørskou, som døde den 31. oktober sidste år.

Den nye orlogspræst, som er 31 år, er født og opvokset i Vestjylland. Han afsluttede sin teologiske embedseksamen ved Københavns Universitet i juni 1984, og blev i juni 1985 konstitueret som sognepræst i Solrød i Roskilde stift, hvorfra han blev henvendt til Holmens kirke pr. 1. september.

En kreds af indbudte gæster og et repræsentativt udsnit af Eksercerskolens personel bød den nye orlogspræst velkommen ved en reception, som blev afholdt efter gudstjenesten. Ved denne lejlighed fik Ejgil Bank Olesen mange gode ord med på vejen.

Bank Olesen glæder sig til sit nye arbejdsområde, som han allerede har påbegyndt. Foruden at være blevet indsat er han også blevet "søsat". Dette sidste skete ultimo september i magsvejrn om bord i skoleskibet FYEN. Der er herudover planlagt et togt med NATOs stående flådestyrke i Atlanten (STANAVFORLANT) i november.

(SES)

Hæderspris uddelt

Laane- og Sparekassen for offentligt ansatte uddelte den 24. september sin hæderspris på 25.000 kr. Overrækkelsen fandt sted i sparekassens hovedkontor, Reventlowsgade 12, København.

Formanden for bestyrelsen i Laane- og Sparekassen, lærer Martin Rømer, sagde bl.a. ved prisoverrækkelsen:

"Hædersprisen uddeles i år for 6. gang. Den er stiftet i forbindelse med sparekassens 100 års jubilæum i 1980. Hædersprisen er ikke en pris, man kan søge, men den uddeles på baggrund af indstilling fra de offentligt ansattes faglige organisationer, og i år tilfalder hædersprisen: Major Axel Bjørn Aller, Hjørring, der er indstillet af såvel chefen for Hærens Materielkommando som af Hovedorganisationen for Officerer i Forsvaret.

Fra venstre: Formanden for Laane- og Sparekassens bestyrelse, lærer Martin Rømer, og hædersprismodtageren, major Axel Bjørn Aller.

Hædersprisen overrækkes til major Axel Bjørn Aller for en særdeles stor og fortjenstfuld indsats inden for Folkekirkens Nødhjælp og Dansk Røde Kors.

Major Aller har siden 1976 deltaget i en række projekter, bl.a. i Øvre Volta, Zambia, Somalia og Mauritania i forbindelse med tørke, hungersnød og andre krisesituationer. Major Allers deltagelse i disse projekter er blevet højt værdsat. Specielt har den somaliske regerings flygtningekommissær påskønnet hans initiativ i krisesituationer, hans evne til at træffe afgørelse, personlige engagement, problemløsningsegenskaber samt hans evne til at bygge bro mellem regering og de frivillige hjælpeorganisationer.

Et af major Allers mange initiativer, der har nydt succes, er solkomfuret, som alene via et hulspejl kan udnytte solens energi og bl.a. bringe vand i kog på ganske kort tid. Det er specielt interessant, fordi bl.a. husmødre i Øvre Volta bruger ca. 6 timer dagligt på at lave mad over åben ild, og halvdelen af familiens indtægt går til brændsel, der skal hentes helt op til ca. 100 km væk. Gennem den intense jagt på brændsel lægges landet øde og åben for erosion og yderligere udvidelse af ørkenarealerne."

Til sidst sagde bestyrelsesformand Martin Rømer:

"Vi har i bestyrelsen ikke været i tvivl om, at Laane- og Sparekassens hæderspris for 1985 måtte gå til major Aller for dette udmærkede arbejde, som har krævet særdeles mange kræfter både fra såvel egen som fra familiens side, der har været stærkt involveret i det både på den ene og anden måde. Vi ønsker dig hjerteligt til lykke og familien hjertelig til lykke med den interesse, der er for arbejdet, og håber, at vores bidrag fra Laane- og Sparekassen kan være med til at styrke det arbejde, du har været med til."

Fra venstre: Direktør O. Ilsø, Laane- og Sparekassen, hædersprismodtageren, major Axel Bjørn Aller, frue og datter og formanden for Laane- og Sparekassens bestyrelse, lærer Martin Rømer.

Mineuskadeliggørelsesudrykninger fra minedepoterne Grelshede og Dråby

Minedepot Grelshedes mineuskadeliggørelseshold har i juli kvartal haft 29 udrykninger, hvoraf de 15 var efter farlige genstande.

Udrykningerne har bl.a. omfattet følgende:

3 stk. hornminer, 1 stk. mortergranat, 1 kg sprængstof, 175 stk. sprængkapsler, 2 stk. røghåndbomber, 2000 stk. håndvåbenammunition, 12 stk. håndgranater, 6 stk. 4" granathylstre, 12 stk. markører, 4 stk. location marine marker, 6 stk. man over board blus, 30 stk. nødblus, 4 stk. sonarbøjer, 1 stk. torpédo, 1 stk. limbo, 1 stk. calipatron, 1 stk. radiobøje, 3 stk. mineskaller, 9 stk. mineankre, 1 stk. topplade.

Der har været sejlet med orlogskuttere, fløjet med helikopter og kørt 4.900 km.

Minedepot Dråby har i samme kvartal haft 11 minørudrykninger, der bl.a. omfattede følgende:

5 stk. russiske røgbøjer, 4 stk. man over board blus, 2 stk. håndgranater-Mills, 5 stk. franske markører, 3 stk. mineankre, 2 stk. sonarbøjer, 2 stk. linekastningsraketter, 2 stk. location marine no. 6 Mk 1, 16 stk. nødraketter, 1 stk. tysk ø-mine DM 18, 548 stk. forskelligt håndvåbenammunition, 2 stk. tyske mortergranater, 1 stk. ukendt rustfri beholder, 1 stk. fransk lysgranat, 1 stk. 150 mm granat (tom), 2 stk. amerikanske smoke + III MK 6-3, 1 stk. amerikansk M 30 raket beregnet til raketstyr, 1 stk. tysk kontaktmine minus ladning, 1 stk. tysk 50 mm mortergranat, 1 stk. ubådsblus med dansk tekst.

Der er kørt i alt 4.600 km under udrykningerne.

(FLS FRH)

Indland kort

Overordnet inspektion af inspektionsskibet INGOLF

Inspektøren for Søværnet inspicerede den 15. oktober inspektionsskibet INGOLF under sejlads i den nordlige del af Sundet.

Under forlægningen fra Langelinie til den nordlige del af Sundet afholdtes generel inspektion af INGOLF, herunder forskellige havari- og

navigationsøvelser.

Om eftermiddagen fortsatte øvelsesaktiviteten med trawlerjagt og slæbning af bevogtningsfartøjet RAN.

Efter endt inspektion ankredede INGOLF op ud for Espergærde, og inspektionsholdet blev sat i land med motorbåd, hvorefter INGOLF forlagde til Flådestation København.

INGOLF afgik 21. oktober fra Flådestation Frederikshavn for at forrette fiskeri- og stationstjeneste ved Grønland og forventes tilbage til det sydlige Danmark først i februar 1986.

Navngivning af ny sejlbåd på Flådestation Frederikshavn

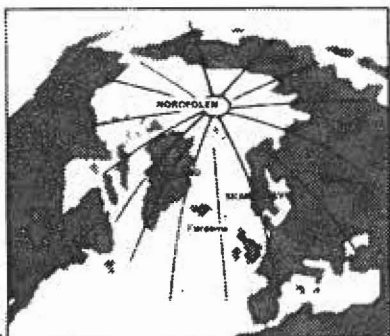
Som afslutning på sejlsæsonen blev der 3. oktober foretaget standernedhaling på Flådestation Frederikshavn. Der var fremmødt ca. 70 personer til den hyggelige ceremoni, der som sædvanlig på værdig vis blev ledet af formanden for sejlklubben, seniorsergent Stig Parbæk. I forbindelse med standernedhalingen blev søværnets nye sejlbåd af ynglingeklassen navngivet, og chefen for Flådestation Frederikshavn døbte den, i henhold til Inspektøren for Søværnets bestemmelse, ENIF. Båden er nu sejlklar - takket være sponsorhjælp fra Tuborgfondet, Sparekassen Nordjylland, Frederikshavn Værft og Centralforeningen for stampersonel i Søværnet, hedder det i Flådestation Frederikshavns orienteringsmeddelelse.

Flådebesøg

Det franske minerydningsfartøj ORION (ERIDAN-klassen - TRIPARTITE) aflægger uofficielt besøg på Flådestation Korsør i perioden 12.-15. november, Chef vil være orlogskaptajn Bourdon. Samlet besætning: 49 mand.

Udland kort

Britisk kontrakt om udvikling af nyt slæbesonarudstyr

Det britiske forsvarsministerium har sluttet kontrakt - til en værdi af 9 millioner pund sterling - med firmaet Ferranti Computer Systems om udvikling af en prototype smal-bånds fremkaldelsesudstyr til den britiske flådes nye slæbesonar - Type 2046. Slæbesonaren er den næ-

ste generation af slæbeudstyr, specielt konstrueret til hjælp for såvel atomdrevne som konventionelt fremdrevne ubåde under jagt på andre undervandsbåde. Type 2046 vil måske erstatte Type 2026 slæbesonaren, der indføres med de atomdrevne ubåde af TRAFALGAR-klassen samt de moderniserede konventionelt drevne ubåde af OBERON-klassen som erstatning for Type 2024, der anvendes midlertidigt, skriver "JANES DEFENCE WEEKLY".

Britisk kontrakt om konstruktion af ny minejager

Det britiske forsvarsministerium har meddelt, at der er tegnet kontrakt med firmaet Vosper Thornycroft om konstruktion af den første enkelt-rolle-minejager (Single-role-minejager). Minejageren vil blive billigere end minerydningsenhederne af HUNT-klassen. Det anslås, at prisen vil blive ca. 25% lavere end de 35 millioner pund, der er prisen for en HUNT-klasse-enhed. Besætningen vil blive på 30 mand mod HUNT-klassens 40 mand store besætning. Den første enhed i klassen vil blive navngivet HMS SANDOWN, skriver "INTERNATIONAL DEFENCE REVIEW".

Principbeslutning om flere fregatter til Forbundsmarinen

Det synes nu sandsynligt, at Forbundsmarinen vil få bevilning til bygning af yderligere to fregatter (7. og 8. enhed) af BREMEN-klassen. Principbeslutningen er taget af den tyske regering og afventer nu godkendelse i Landdagen. De to fregatter vil blive identiske med de tidligere enheder i klassen og vil blive bygget af det samme konsortium; de nødvendige midler vil blive fremskaffet ved en reduktion fra syv til fem i antallet af planlagte fremtidige fregatter af F-124-klassen (NATO F-90-projektet) og ved at udskyde programmet. Det synes imidlertid sandsynligt, at det oprindelige antal vil blive fastholdt, idet udskydelsen af programmet vil medføre overlap med erstatningsprogrammet for missildestroyerne af ROMMEL-klassen, skriver "MILITARY TECHNOLOGY".

Første ordre på ny 76 mm kanon

Den italienske regering har godkendt anskaffelse af seks særligt hurtigskydende 76 mm OTO MELARE kanoner til de to nye destroyere af ANIMOSO-klassen, der skal bygges til den italienske flåde.

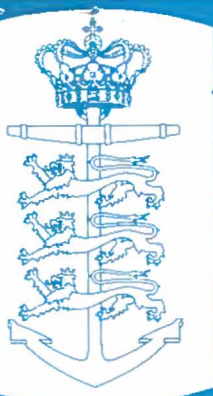
Det er den første ordre på denne nye særligt hurtigskydende kanon, skriver "INTERNATIONAL DEFENCE REVIEW".

Kommandohejsning i undervandsbåde af LOS ANGELES-klassen

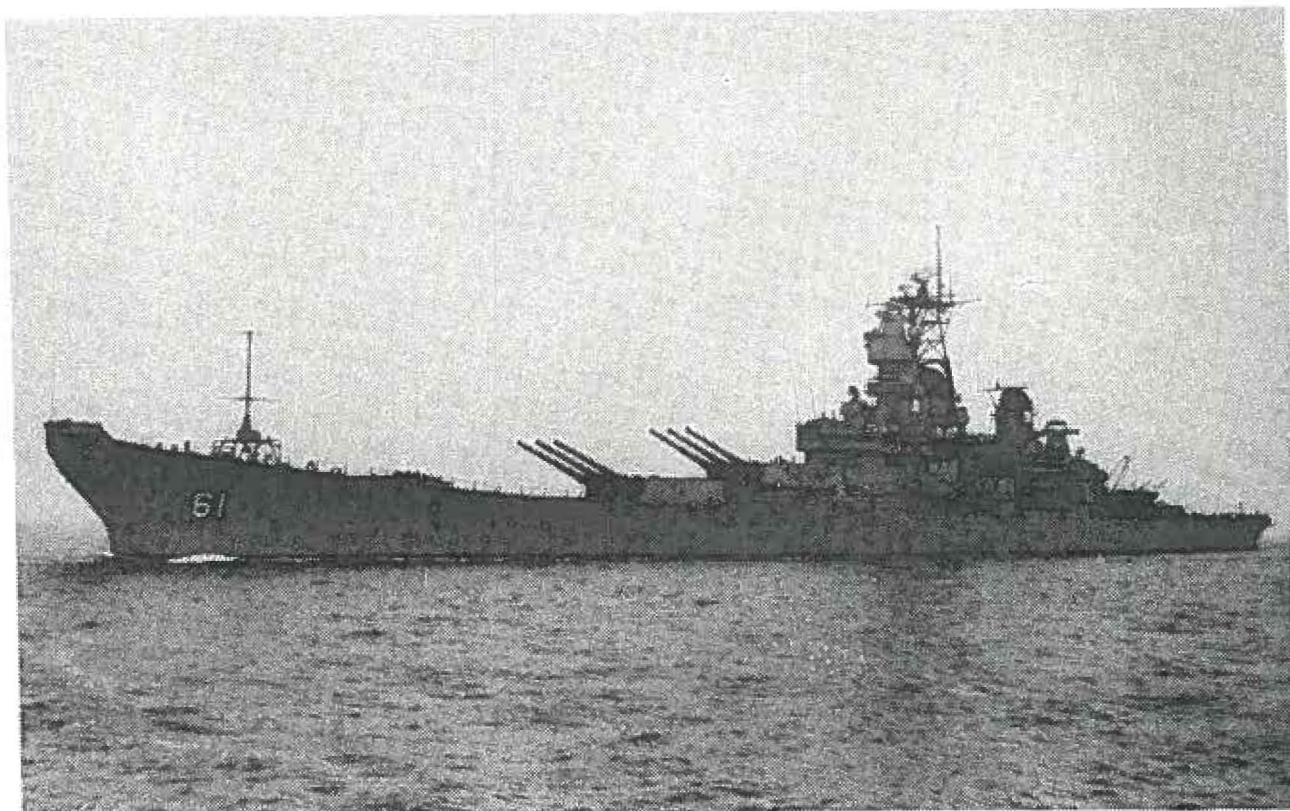
Den amerikanske flåde hejste i august kommando i USS HONOLULU og USS PROVIDENCE henholdsvis den 31. og 32. af 52 atomdrevne angrebsubåde af LOS ANGELES-klassen. Herudover blev den 35. ubåd i serien USS KEY WEST søsat, skriver "INTERNATIONAL DEFENCE REVIEW".

J. Philip Rasmussen.

SØVÆRNS- ORIENTERING

Slagskibet IOWA under forlægning efter besøget i København.
(SVN FOT).

Øvelse US BALTIC OPERATIONS 1985

I perioden 7.-25. september afholdt enheder fra den amerikanske flåde den årligt tilbagevendende amerikanske øvelse US BALTIC OPERATIONS.

Øvelsen er bygget op omkring et rutinebesøg i Østersøen med det formål at demonstrere den frie ret til at besejle også dette internationale farvand og samtidig i denne forbindelse gennem maritime operationer og øvelser på multilateral basis at demonstrere samhørigheden mellem de deltagende styrker.

Den amerikanske styrke bestod af følgende enheder: Slagskibet IOWA, missilkrydseren TICONDEROGA, fregatterne HALYBURTON, AYLWIN og PHARRIS samt flådetankeren MERRIMACK.

I kortere perioder var der tilknyttet enheder fra Forbundsrepublikken og Danmark (fregatter, korvetter, minelæggere, torpedobåde, ubåde og fly). Derudover deltog også den britiske destroyer LIVERPOOL og hollandske fly (MPA).

I forbindelse med rutinebesøget aflagde amerikanske enheder besøg i København, Århus, Aalborg, Kiel, Göteborg og Oslo, og et samlet antal på mere end 100.000 personer benyttede lejligheden til - i forbindelse med de planlagte åbent hus arrangementer - at bese enhederne.

(SOK)

Indvidelse af STANDARD FLEX-300 - modelrum (SF 300)

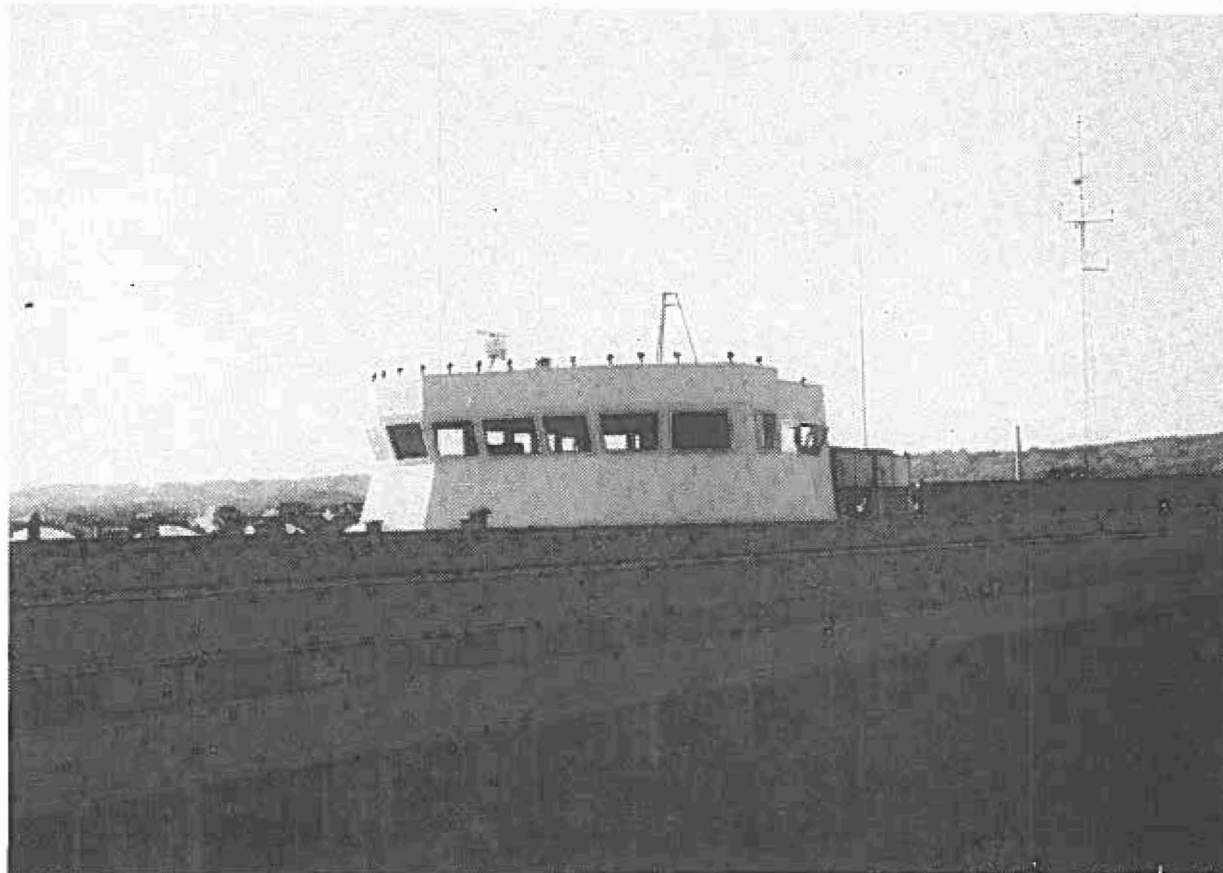
Tirsdag den 22. oktober tog Søværnets Taktikskole, Kampinformationskursus (AIS) sin ny STANDARD FLEX-300 modelbygning (omtalt i Søværns-Orientering nr. 14/85) i brug, efter at byggeriet havde stået på i ca. 4 måneder. Til åbningsceremonien havde Søværnets Taktikinspektør inviteret repræsentanter fra Forsvarets Bygningstjeneste, Aalborg Værft, elektronikfirmaerne Terma Elektronik, Rascal og Regnecentralen samt forskellige af søværnets myndigheder. De repræsenterede firmaer og myndigheder har været - eller vil blive - involveret i STANDARD FLEX-projektet, herunder den del af projektet, der er tilknyttet kommando- og kontrolfunktionerne, og Søværnets Materielkommando samt AIS benyttede lejligheden til at markere det gode samarbejde, der har kendetegnet aktiviteterne omkring STANDARD FLEX-projektets tilbliven og fortsatte udvikling.

Søværnets Taktikinspektør fotograferet under velkomsttalen - til venstre i billedet ses chefen for Søværnets Taktikskole, Kampinformationskursus. (AIS FOT).

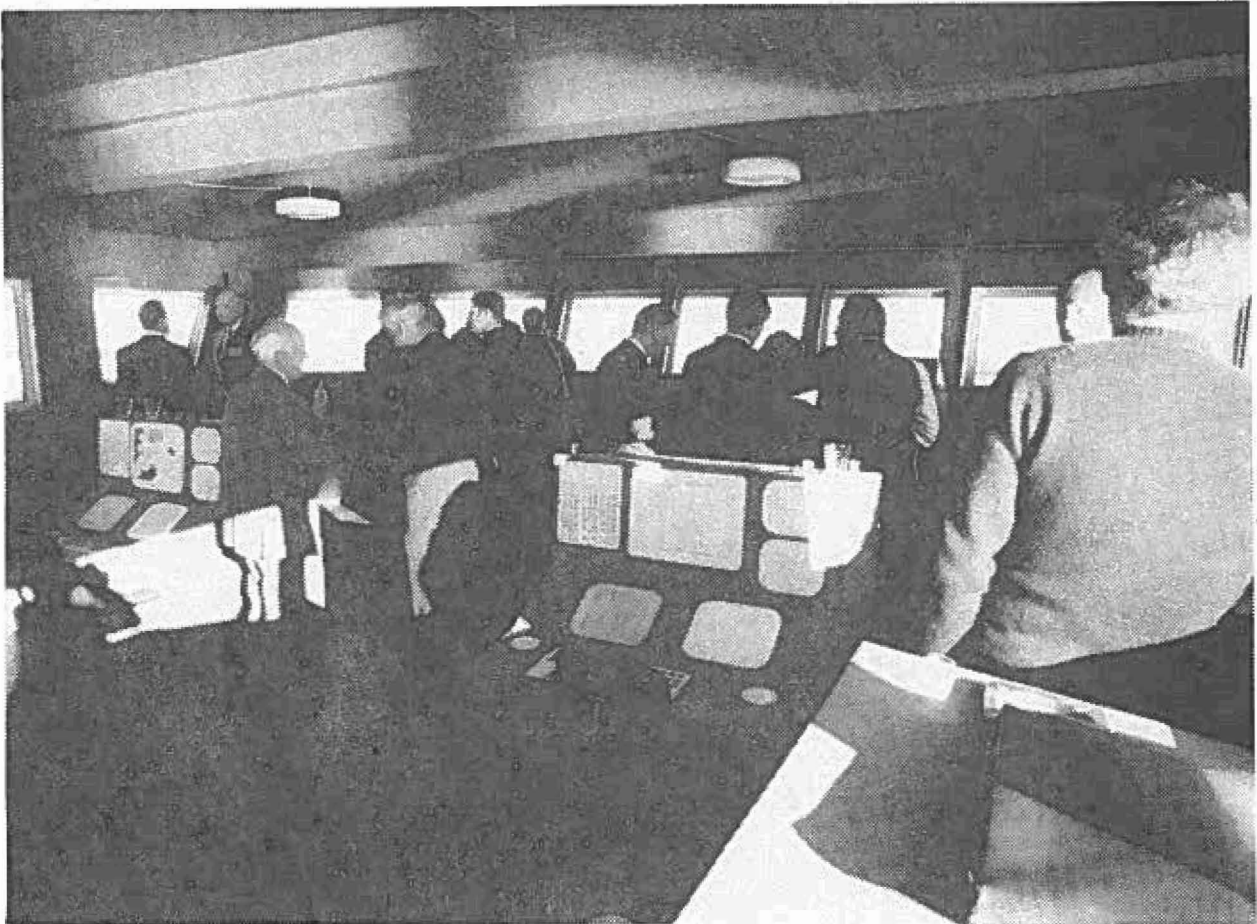
I sin velkomsttale causerede Taktikinspektøren over et Mahan-citat: "Grib kun til defensiven, hvor det er umuligt at gøre andet" og drog paralleller til et Lord Torrington-princip, der siger: "Så længe vi besidder en operationsdygtig flåde, kan selv en ret overlegen modstander ikke uden at løbe en uforholdsmæssig stor risiko udføre noget større angreb på vort territorium". Videre nævnte Taktikinspektøren, at søværnet havde gået svanger med sin ny "baby" - STANDARD FLEX-enheden - i meget lang tid, og at der endnu ville gå nogen tid, før "babyen" ville se dagens lys, men omend barnet endnu var lille af vækst, så tegnede det til at blive en skabning med gode egenskaber som udholdenhed og effektiv kampkraft, og man ville i fremtiden kunne fæste lid til det som et afgørende led i søværnets bidrag til forsvaret af Danmark.

Nok vil skibet blive en "standard-enhed", men det vil blive standard på et teknologisk avanceret stade, hvor C³-systemet (Command-, Control and Communication) ville kombinere forskellige moderne våbensystemer med mulighed for flexible rolleskift og med opretholdelse af optimerede betingelser for løsning af de tildelte opgaver.

Modelbygningen på taget af Kampinformationsskolens gamle fløj er en model i fuld skala af operationsrum og kommandobro i STANDARD FLEX-300 (AIS FOT).

AIS' ny tilbygning, SF-300, er en model i fuld skala af kommandobro og operationsrum, som vil være et laboratoriemiljø, der på virkelighedstro måde vil kunne danne rammen omkring forsøgsvirksomhed på C³-området, navnlig vedrørende afprøvning af nyt materiel, nye ideer, arbejdsgange, konkrete operative funktioner o.s.v.

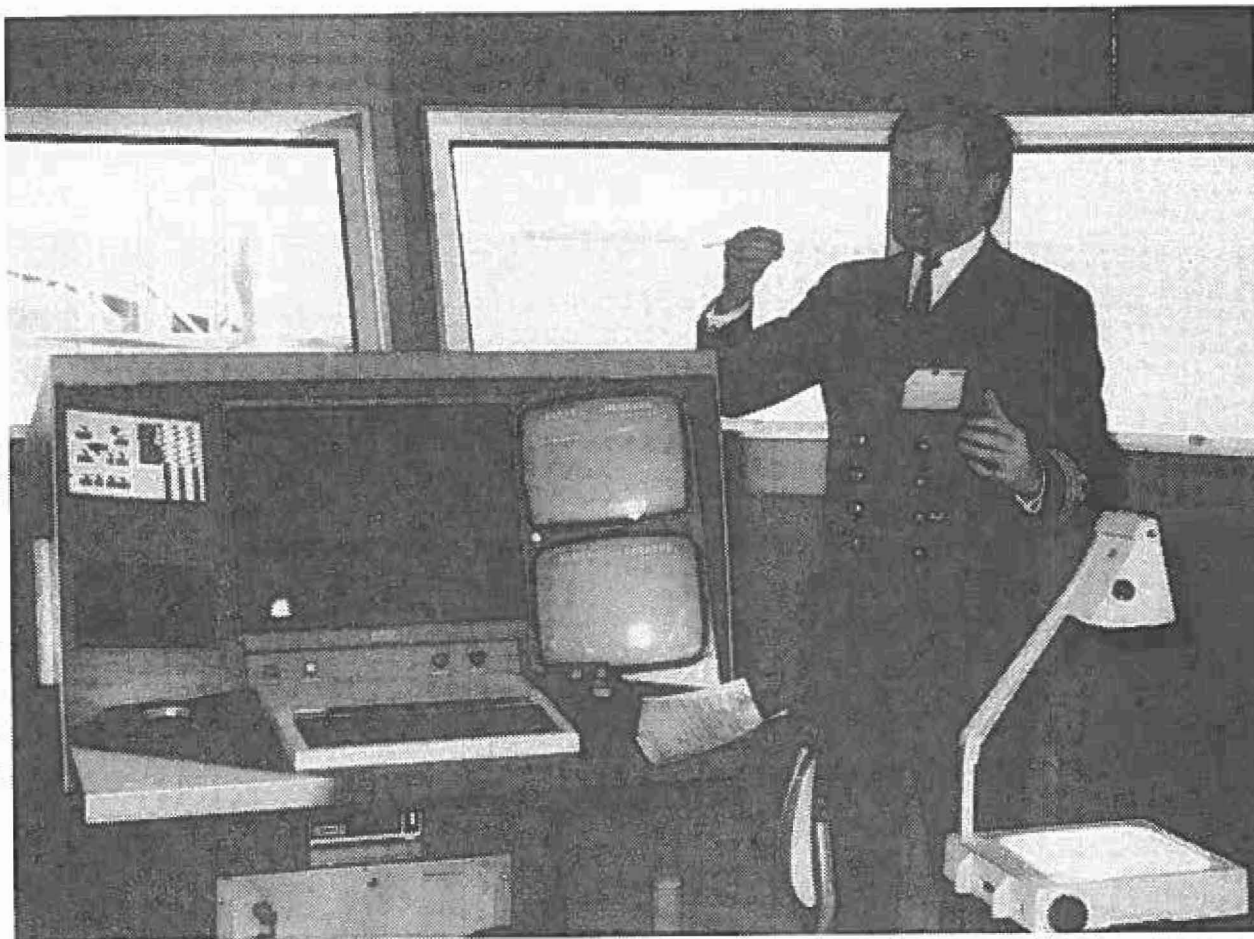

Glimt fra modelrummet. (AIS FOT).

Taktikinspektøren sluttede sit indlæg med at udtrykke store forventninger til STANDARD FLEX-projektet, som er enestående i verden, og til SF-300-modellens mulighed for gennem simulering, eksperimentering og træning at bibringe projektet nogle erfaringer - skuffelser såvel som glæder - der vil kunne afhjælpe nogle "fødselsveer" og sikre søværnet et smukt og levedygtigt "barn".

I fortsættelse af Taktikinspektørens indlæg gennemgik Søværnets Materielkommandos projektleder det foreløbige program for den forsøgsvirksomhed, der nu skal påbegyndes.

Efter åbningshøjtideligheden var Søværnets Materielkommando, Taktikinspektøren og chefen for AIS værter ved et beskedent traktement, hvorunder deltagerne havde mulighed for at bese det første udkast til en STANDARD FLEX C³-konsol samt til sammenligning en KODEN-radar, der er opstillet i modelrummet. Dette udstyr vil

STANDARD FLEX-300 projektleder under gennemgangen af det foreløbige program. (AIS FOT).

senere på året få selskab af en FURUNO-radar, og forsøgsvirk-
sommen på AIS omkring STANDARD FLEX-projektet er derfor allerede godt
i gang.

(AIS)

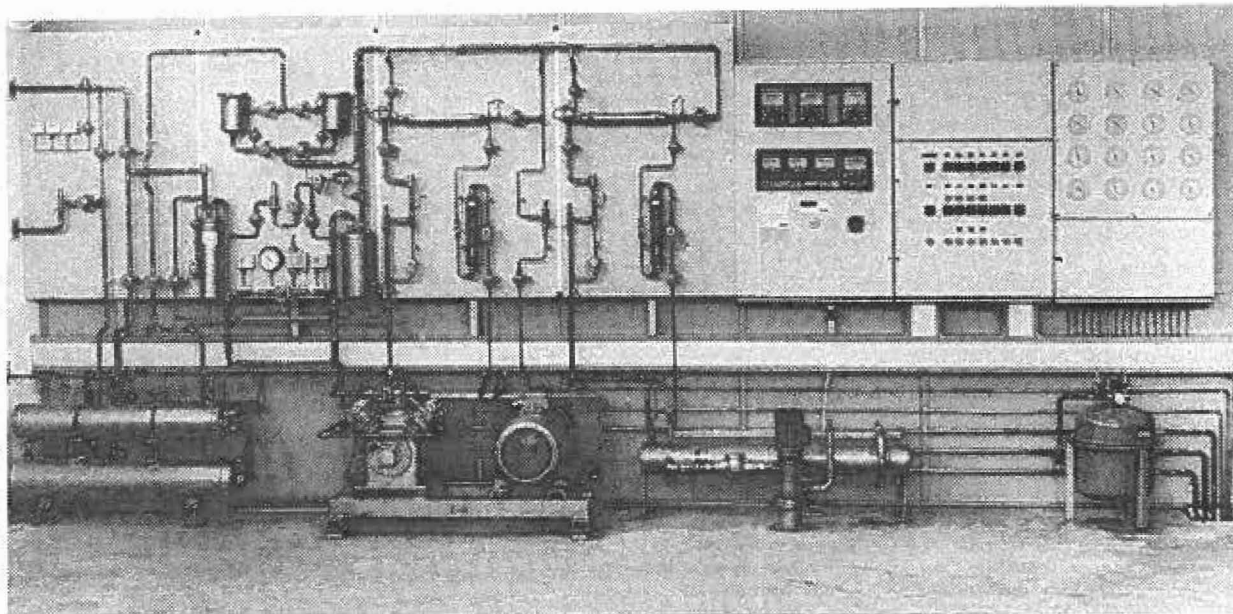
Køleanlæg til undervisningsbrug

Søværnets Teknikskole (TKS) tog ultimo oktober et nyt træ-
ningsudstyr i brug i den køletekniske uddannelse.

Køletræneren er projekteret af TKS i et snævert samarbejde
med de 2 hovedleverandører af komponenter til træneren, Danfoss
A/S og Temperatur Produkter ApS. Teknisk Lektor E. Ryssel, der er
mange af søværnets teknikofficerer bekendt fra et mangeårigt vir-
ke som lærer på Københavns Maskinmesterskole, Søværnets Officers-
skole (SOS) og Teknikskolens Maskintekniske Kursus har været til-
knyttet projektet som konsulent.

Køletræneren er konstrueret således, at den opfylder de af
Industriministeriet stillede krav til laboratorieudstyr og øvelser

til såvel maskinmester- som udvidet maskinmestereksamen. Træneren vil således udover TKS eget brug i den køletekniske uddannelse også blive anvendt af SOS i forbindelse med officersgrunduddannelsen for T-linie, maskingrenen.

Søværnets Teknikskoles nye køletræner. (SVN FOT).

TKS har ved anvendelse af "Hyttefads-personel" (fra konstabel til sekondløjtnantsgrad) selv forestået opbygning af anlægget og derved sparet søværnet for en udgift til montører på godt 32.000,- kr.

I alt ca. 30 personer har (på et eller andet tidspunkt) i kortere tid været beskæftiget med opbygning af anlægget og derigennem været beskæftiget med et arbejde, hvor der stilles meget store krav til den enkeltes håndværksmæssige formåen. Opbygning af køletræneren har således som en bonuseffekt medført en vedligeholdende og udbyggende faglig uddannelse af mange personer.

(TKS)

Engelske gæster på Flådestation København

Den 17. oktober var Flådestation København vært for 3 Chief Communication Yeomen (oversergenter) fra Royal Navy's Signalskole HMS MERCURY i Portsmouth.

Det engelske kommercielle TV-selskab Granada Television har en ugentlig quiz benævnt "Busman's Holiday", hvor 3 hold af forskellige erhverv med 3 personer på hvert dyster mod hinanden. Udsendelsen har hver uge mellem 13 og 14 millioner seere.

Vinderholdet hver uge får en "Busman's Holiday", der bety-

der at holde ferie ved at beskæftige sig med det, man laver til hverdag.

Da Chief Communication Yeomen David Turner, David Nuttal og Mike Glendinning fornyligt vandt, blev det bestemt, at København ville være det ideelle sted for "a Busman's Holiday".

Den 17. oktober var afsat til TV-optagelser. Et TV-hold fulgte hele dagen vinderholdet, og i marts 1986 sender Granada Television et indslag med vinderne på deres "Busman's Holiday" som indledning til den sidste quiz, hvor der er mulighed for at vinde en rejse til en oversøisk destination.

Besøget i København var arrangeret i samarbejde med den danske ambassade i London, Udenrigsministeriets Pressetjeneste og Danmarks Turistråd. Flådestationen var vært omkring besøget efter følgende program:

Om formiddagen blev gæsterne afhentet ved Amaliehaven i en af flådestationens fægebåde og rundvist i Københavns Havn og flådens leje. Rundturen sluttede ved Elefanten, hvor chefen for Flådestation København tog imod vinderne og deres fruer.

Selskabet begav sig derefter til Bohlendachhuset, hvor der først var rundvisning ved lederen af Museumsmagasinet, og derefter et frokostarrangement med chefen for flådestationen som vært

Fra rundvisningen i Bohlendachhuset er her set fra venstre: Chefen for Flådestation København, Mrs. og Mr. D.Nuttal (RN), Mr. D. Turner (RN), Mr. M.Glendinning (RN), Producer, Mr. L.Leahy, Granada Television, Hr. presseråd C.Becker (Udenrigsministeriets Pressetjeneste) og Mrs. M.Glendinning. (SVN FOT).

og indbudte gæster fra den engelske ambassade, Udenrigsministeriets Pressetjeneste, Danmarks Turistråd og søværnet.

Ved frokosten blev udvekslet våbenskjolde, og i taler blev de gode relationer mellem Royal Navy og søværnet fremhævet.

Efter frokosten besøgte vinderne Nyboder, blev orienteret om Nyboders historie og rundvist i Nyboders Mindestuer.

Dagens arrangement sluttede på Holmen med forevisning af Mastekranen og deltagelse i ceremoniellet på Batteriet SIXTUS ved flagets nedhaling.

Resten af besøget i København, der sluttede søndag den 20. oktober, var tilrettelagt således, at de tre engelske Chief Communication Yeomen og deres hustruer på egen hånd kunne nyde opholdet i København.

Udtrykket "Yeoman" er en gammel engelsk betegnelse for en ordonnans, som til fods eller hest bragte informationer frem imellem hærgrupper.

(FLS KBH)

Fregatten JYLLAND i dok og sikret for eftertiden

Mangt et "leve" er blevet udbragt for det gode skib Fregatten JYLLAND. Selvom ønskerne måske var til stede, skortede det ofte på håndfaste manifesteringer heraf.

Fregatten har alligevel "levet længe".

Vil den også kunne leve længe herefter? Svaret er i dag et uomtvisteligt "Ja".

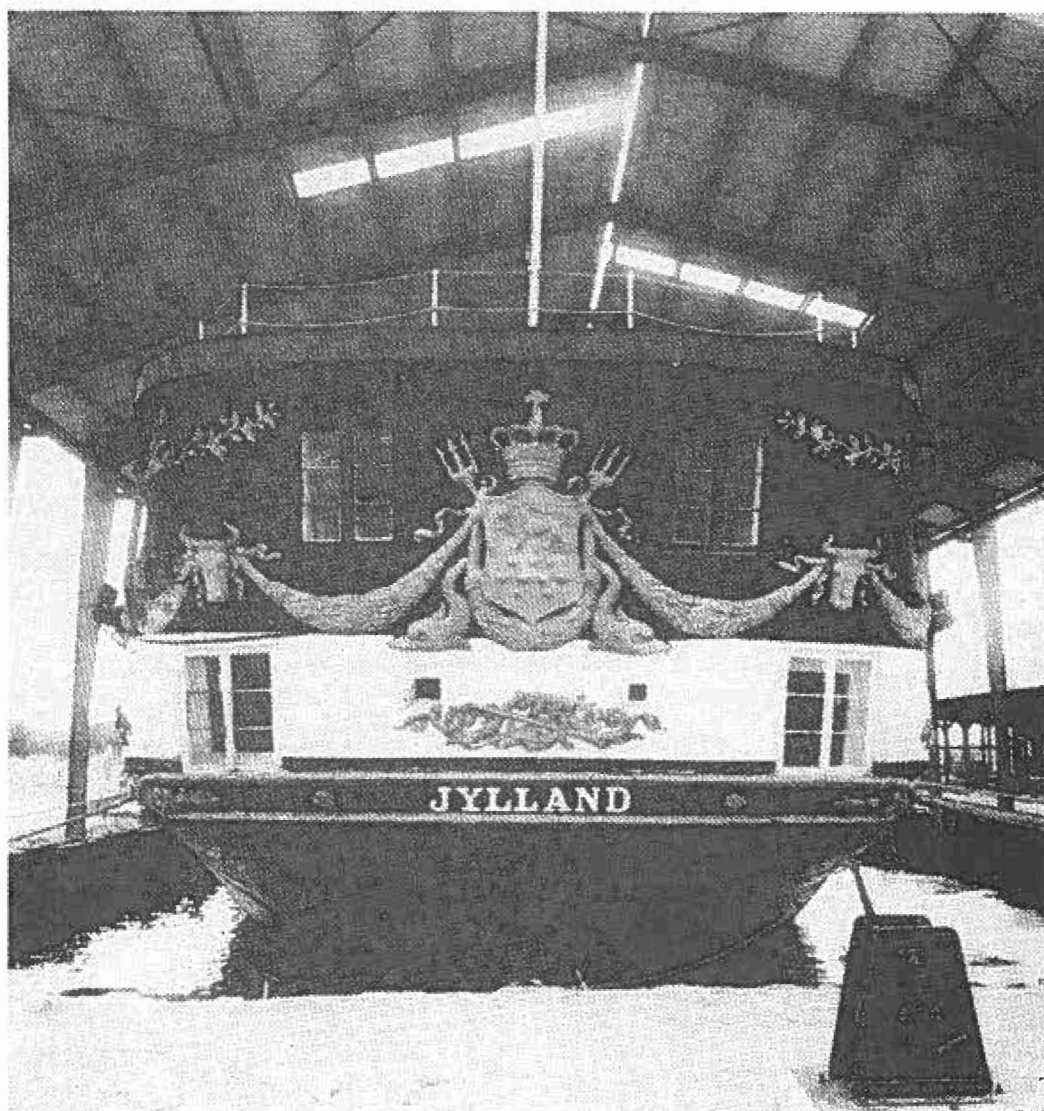
I en lang årrække har det set sort ud for fregattens overlevelse, og masser af tilløb til istandsættelse og bevaring er løbet ud i sandet. Med oprettelsen af "Den Selvejende Institution Fregatten JYLLAND" i 1979 og dens foretagsomhed synes der imidlertid at være kommet gang i sagerne, og man har fået fregatten ind på den rette kurs, omend ikke på ret køl - endnu.

Institutionens officielle landsindsamling af midler til fregattens restaurering og bevarelse startede 9. maj 1983 under medvirken af Hans Kongelige Højhed Prinsen (omtalt i Søværns-Orientering nr. 9/83, red.), og siden er der sket mangt og meget.

En helt ny halvø er bygget ud nord for Ebeltoft trafikhavn, og heri er udgravet og spunssat en "tør"-dok. Halvøen består for det meste af materialer, der er oppumpet fra gravningen af en kanal fra trafikhavnen til dokporten.

Dette arbejde tog naturligvis sin tid, men 11. august 1984 begav fregatten sig ud på sin absolut sidste rejse og blev for- tøjet i den endnu våde "tør"-dok under stor medie- og tilskuer- bevågenhed. Desværre tilslørede en tæt tåge over Æbeltoft den syn- lige iagttagelse af begivenheden, hvilket så til gengæld gav mis- tanke om grundtagning under en nødvendig "kursændring".

Dokporten blev straks lukket, spunsjern hamret ned og fre- gatten svinebundet. Indtil videre dog ikke lige over de i dokbun- den anbragte cementklodser for at give plads for dykkerundersø- gelser og andre forberedende arbejder. I skrivende stund flyder fregatten altså stadig.

Fregatten JYLLAND i "tørdokken".

På fregatten og dokøen er siden hin skelsættende dag sket mangt og meget.

Det gamle, grimme hønsehustag er erstattet af et større, hæ- vet så højt over skibets skrog, at der kan arbejdes med kraner under det.

Institutionen er blevet begavet med en løbekran, der kan bevæges over hele dokken og derved tage sig af sværere objekter, såsom planker, bjælker og ballastens kampesten.

På dokøens søside er opstillet en stor tømmereskærm med værksted og en bloksav til opskæring af bl.a. de egekævler, der af skovstyrelsen er stillet til rådighed. Egetømret stammer fra de skove, der efter katastrofen med flådens ran i 1807 blev beordret plantet til brug ved bygning af flådens skibe omkring år 2000. Man påregner at kunne bruge de opskårne kævler efter ca. fire års lagring.

Et smedeværksted er netop blevet gjort færdigt og vil ligesom omgivelserne i øvrigt blive se- og besøgsværdige for publikum, mens de fortsatte restaureringsarbejder pågår.

Doksætningens grundtanke er at anbringe fregatten midt i tør-dokken på et større antal, vandret anbragte cementklodser i dokbunden, således at kølens bov- og hækdel vil træde først, og vægten af midterskibet, med ballast, ved udpumpning af vandet, vil være medvirkende til fjernelse (udretning) af kølsprængningen.

Skroget er skrøbeligt, og faren for at skrogskallerne skal klappe ud er for stor under denne proces, hvorfor skibet vil blive ophængt i stålgjorde, der går nedenunder kølen og efterligner vandets opdrift, når vandspejlet sænkes. Stålgjordenes bærende stolper er justerbare i højden. Midtskibs sænkes gjordene gradvis, medens de i for- og agterenden løftes, til kølen er ret og i hele sin længde hviler på cementklodserne.

Oprettningen skal i øvrigt ske i et moderat tempo - modsvarende 125 års påvirkninger i modsat retning og kommer til at tage år. Samtidig udtages og udskiftes planker i dæk og skibssider.

Indsamling af midler til fregattens bevarelse er i nogenlunde god gænge. Dokningen og de dertil knyttede udgifter beløb sig til mere end 4 millioner kroner, som måtte lånes, men ved sidste årsskifte stod regnskabet på ca. nul, og siden, nu da fregatten er sikkert i hus/dok, har indsamlingen vist en glædelig fremgang.

Fregatten er nu reddet for eftertiden. I sin nuværende afklædte tilstand er den ikke noget kønt syn, og det vil tage sin tid at bringe den tilbage til det pragtfulde syn, den udgjorde engang.

(SVN repræsentant i Den Selvejende Institution Fregatten JYLLAND).

Indland kort

Tjenestestedsbesøg ved Færøernes Kommando

Inspektøren for Søværnet aflagde i perioden 7.-8. november tjenestestedsbesøg på Færøerne med det formål at aflægge tjenestestedsbesøg på Færøernes Kommando.

Rejsen til og fra Færøerne foregik med fiskeriinspektionsfly af typen GULFSTREAM III i forbindelse med planlagt fiskeriinspektionsflyvning.

På Vagar lufthavn blev Inspektøren for Søværnet modtaget af chefen for Færøernes Kommando, hvorefter turen gik til Sørvaag havn, hvorfra inspektionsskibet VÆDDEREN forestod transporten til Thorshavn.

Selve tjenestestedsbesøget ved kommandoet, som er beliggende i Thorshavn, blev indledt med en parade, hvorefter chefen for Færøernes Kommando gav en orientering om kommandoets organisation, materiel, personelsituation og de daglige opgaver; efter denne orientering var der fremvisning af lokaliteterne. Tjenestestedsbesøget sluttede med et møde, hvor Inspektøren for Søværnet havde lejlighed til at møde samtlige befalingsmænd ved kommandoet.

Efter tjenestestedsbesøget blev Inspektøren for Søværnet kørt ud til VÆDDEREN og i helikopter fløjet til Vagar lufthavn, hvorfra et fiskeriinspektionsfly foretog transporten til Værlose.

Marineforeningens julemærke 1985

Atter i år udsender Marineforeningen sit smukke julemærke, der er blevet en stor succes ikke alene i Danmark, men i hele Norden.

I 1985 er det smukke blå mærke et glædeligt gensyn med Holmens Kirke, "den gamle ankersmedie", der for alle flådens folk er et symbol på søværn og kristendom.

I det smukke, glittede kartonomslag, der i øvrigt er nummereret, står et stykke historie om kirken, udarbejdet af bl.a. orlogspræst, dr. teol. Børge Ørsted.

Der bliver som sædvanligt kun fremstillet 3000 nummererede mapper, og alle interesserede bedes henvende sig til Marinefore-

ningen, Amaliegade 33 C, 1256 København K., telefon (01) 152886, prisen er 17,- kr. pr. ark. Marineforeningens første julemærke fra 1980 er udsolgt, medens der stadig kan skaffes enkelte fra de øvrige år ved hurtig henvendelse, hedder det i Marineforeningens pressemeddelelse.

Søværnets Chefskonference 1985

Søværnets årlige chefskonference afvikles i år i dagene 27. og 28. november på Kursusinstitution Lynæsfort.

Flådebesøg

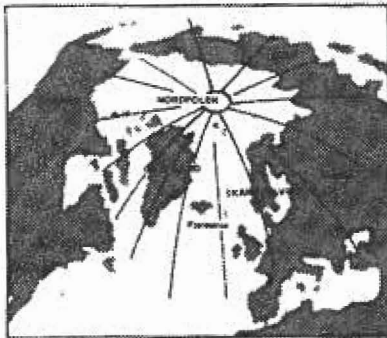
Det britiske inspektionsskib HMS DUMBARTON CASTLE (ISLAND-klassen) aflægger uofficielt besøg i Århus i perioden 21.-25. november. Chef vil være kaptajnløjtnant G.Bateman. Samlet besætning: 50 mand.

---ooOoo---

Den britiske fregat HMS AURORA (LEANDER-klassen) aflægger uofficielt besøg i Esbjerg i perioden 29. november til 3. december. Chef vil være orlogskaptajn J.A.Rimingston. Samlet besætning: 240 mand.

Udland kort

Britisk ordre på yderligere to HUNT-klasse minerydningsfartøjer

Ved stabel afløbningen af HMS BICESTER, den britiske flådes 10. minerydningsfartøj af HUNT-klassen, fra firmaet Vosper Thornycrofts Woolston, Southampton værft, meddelte den britiske flådes tilsynsførende, at yderligere 2 HUNT-klasse enheder vil blive bestilt ved værftet. Dermed er antallet af enheder i ordre, under bygning eller bygget oppe på 13 af et planlagt antal på 15. Skønt enhederne i begyndelsen blev kritiseret for at være for dyre (de løbende kontrakter rapporteres at have en værftspris på 35 millioner pund pr. enhed), har disse fler-rollede glasforstærkede plastskibe vist sig at være en succes og er højt værdsatte i flåden. Firmaet har herudover kontrakt

med det britiske forsvarsministerium om tegning af den mindre enkelt-rolle minejager (Single-Role Mine Hunter) og kan forventes at få en ordre på den første enhed næste år. Et antal på 24 SRMH'er forventes bygget. Sammen med HUNT-klassen og de 12 stålskrogede ministrygere af RIVER-klassen, betegnet EDATS (Extra Deep Armed Team Sweepers), der bemandes af den britiske flådes reserve og løbende hejser kommando, vil der endnu være lang vej, før den britiske flåde har fået genopbygget sin noget forsømte antiminekapacitet, hedder det bl.a. i artiklen i tidsskriftet "DEFENCE".

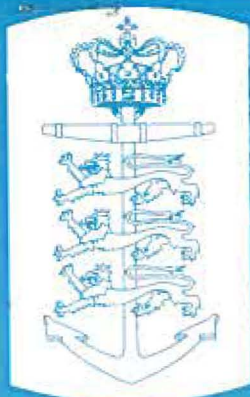
Forsøg med lodret affyret TOMAHAWK-antiskibsmissil

Den amerikanske flåde har gennemført sit første forsøg med lodret affyret TOMAHAWK-antiskibsmissil fra en overfladeenhed. Forsøget foregik på øvelsesområdet ud for Californien, og missilet blev affyret fra forsøgsskibet NORTON SOUND. Missilet gennemførte ifølge den amerikanske flåde hele dets opgave - søgning, målfatning og angreb på et "mål" og landede i faldskærm på havoverfladen, hvor det blev bjærget for yderligere anvendelse i udviklingsfasen. TOMAHAWK-antiskibsmissilet forventes at være operativt i sommeren 1987 og vil blive baseret om bord på destroyere af SPRUANCE- og ARLEIGH BURKE-klasserne og krydsere af TICONDEROGA-klassen, skriver "JANE'S DEFENCE WEEKLY".

Britisk ordre på ny type sonarbøje

Det britiske forsvarsministerium har placeret en ordre til en værdi af 2 millioner pund hos firmaet Dowty Electronics om levering af nye Difarg-G sonarbøjer, der kombinerer passive egenskaber med et kommunikationsvalg på 99 kanaler, der kan indstilles før kast eller programmeres til anvendelse i en valgt operationsperiode. Sonarbøjerne vil blive indfasede om kort tid, skriver "JANE'S DEFENCE WEEKLY".

J. Philip Rasmussen

SØVÆRNS- ORIENTERING

Korvetten OLFERT FISCHER ved kaj i Brest. (OLFI FOT).

Korvetten OLFERT FISCHER I Brest

Mandag den 14. oktober afsejlede korvetten OLFERT FISCHER, der er bemannet med nøglebesætning, fra Holmen og indledte dermed en usædvanlig spændende sejlads til Brest i Frankrig. Formålet med turen var at gennemføre en række målinger af skibets magnetiske signatur på en speciel målebane nær byen. Men inden man kom så vidt, blev skibet afmagnetiseret på et anlæg ved Kiel, og efter overnatning i Tirpitzhafen indledtes onsdag morgen så den egentlige forlægning mod Brest.

Efter en begivenhedsløs sejlads gennem Kielerkanalen og Den engelske Kanal ankom korvetten fredag eftermiddag til den franske flådehavn i Brest, hvor 2 forbindelsesofficerer fra det udpegede

værtsskib, korvetten ACONIT, og den danske konsul tog imod.

De næste 10 dage lå OLFERT FISCHER i Brest, og med basen som udgangspunkt blev de nødvendige målinger gennemført i forbindelse med dagsejlds. Sideløbende hermed afvikledes et stort antal sociale sammenkomster, sportsskammer, busture rundt i Bretagne, udvekslinger m.m., alt sammen arrangeret på en forbilledlig måde af værtsskibet. I denne forbindelse må det nævnes, at værtsskibet blev besejret klart i fodbold, og at en volley-ball kamp kun blev tabt med et par enkelte points; ACONITs besætning var på 230 mand mod OLFERT FISCHERS 75.

Korvetten var i øvrigt genstand for en særdeles stor opmærksomhed fra fransk side, resulterende i et utal af "studiebesøg" om bord. Man var særdeles interesseret i skibets omfattende udrustning og den måde, hvorpå den sparsomme plads var blevet udnyttet; navnlig operationsrummets funktionelle opbygning vakte almindelig beundring og misundelse.

I opholdets anden weekend aflagde den tyske destroyer HESSEN besøg i Brest, og det gav besætningen på OLFERT FISCHER en glimrende lejlighed til at udveksle erfaringer med de tyske kolleger omkring ophold i en fransk havn.

Målingerne blev udført problemfrit og med så gode resultater, at korvetten kunne afgå fra Brest allerede mandag den 28. oktober - 4 dage tidligere end oprindeligt planlagt. Turen hjem foregik via Nordsøen nord om Skagen, og i mindet om mange hyggelige stunder sammen med nye venner. Undervejs benyttede man lejligheden til at vise flaget ved de danske oliefelter GORM, DAN og THYRA. Ved passage af Skagen hilstes på de 2 operative korvetter NIELS JUEL og PETER TORDENSKIOLD, der var på vej mod Skotland for at deltage i øvelse JMC 853, og endelig kunne man i Kattegat vise flaget over for 3 sovjetiske ubåde under forlægning til Østersøen.

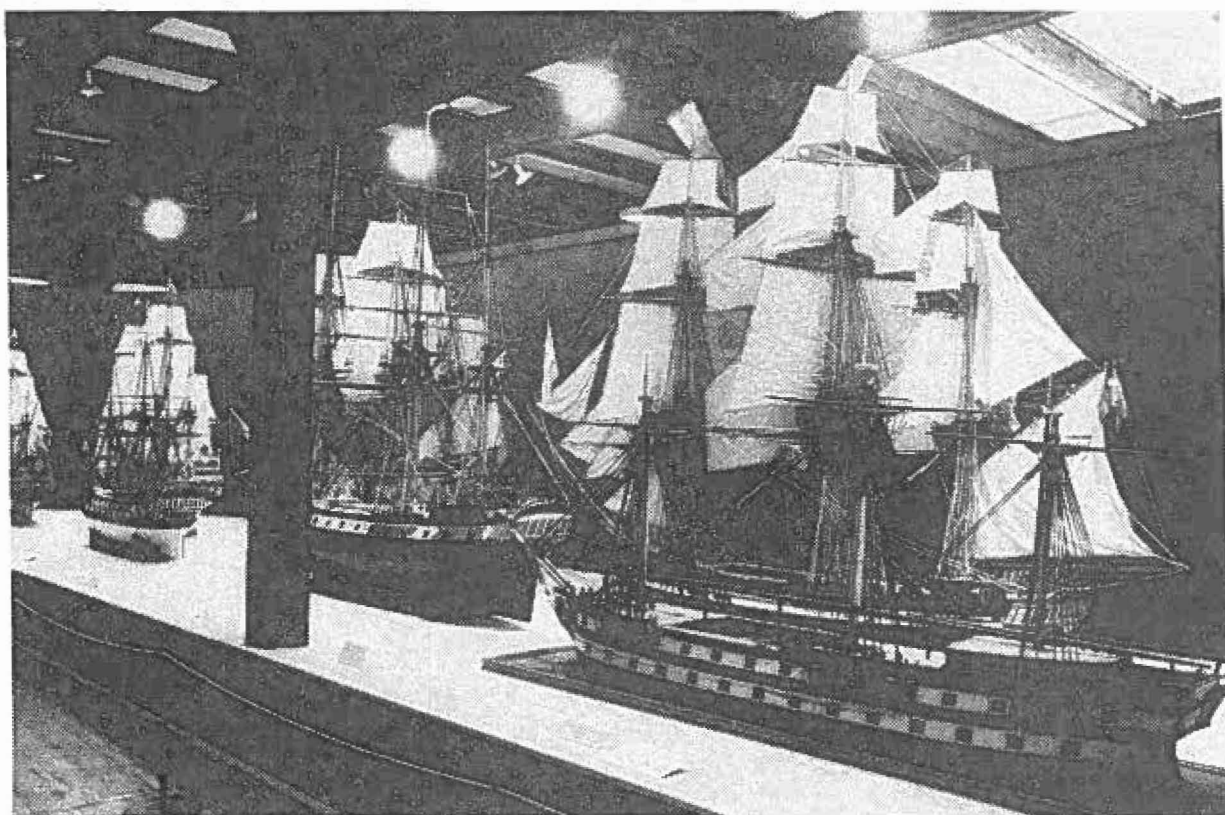
Torsdag den 31. oktober om morgenen var OLFERT FISCHER igen tilbage på Holmen efter et interessant og vellykket togt på små 3 uger og kunne et par dage senere sige tak for lån af suppleringspersonel venligst stillet til rådighed af bl.a. Søværnets operative Kommando, Sundets Marinedistrikt, Torpedobådseskadren og Inspektionsskibseskadren. På hele turen var korvetten begunstiget af særdeles fint vejr, ikke mindst i Brest, hvor solen strålede fra en klar himmel og gav sommeragtige temperaturer; OLFERT FISCHERS renommé som "godt vejrs skib" blev således bekræftet.

(OLFI)

"Flåden og dens skibe"

I foråret åbnede Orlogsmuseet en stor særudstilling - "Flåden og dens skibe" - i Tøjhusmuseets lokaler i København. På et areal af ca. 400 m² udstiller museet nu 60 historiske modeller fra søværnets historiske samlinger, der ellers har været magasineret i Orlogsmuseets midlertidige lokaler på Quinti Lynette eller på forskellige tjenestesteder inden for søværnet.

Udstillingen domineres af 7 store riggede modeller, som repræsenterer flådens store skibstyper fra 1600-tallets slutning og frem til 1800-tallets begyndelse.

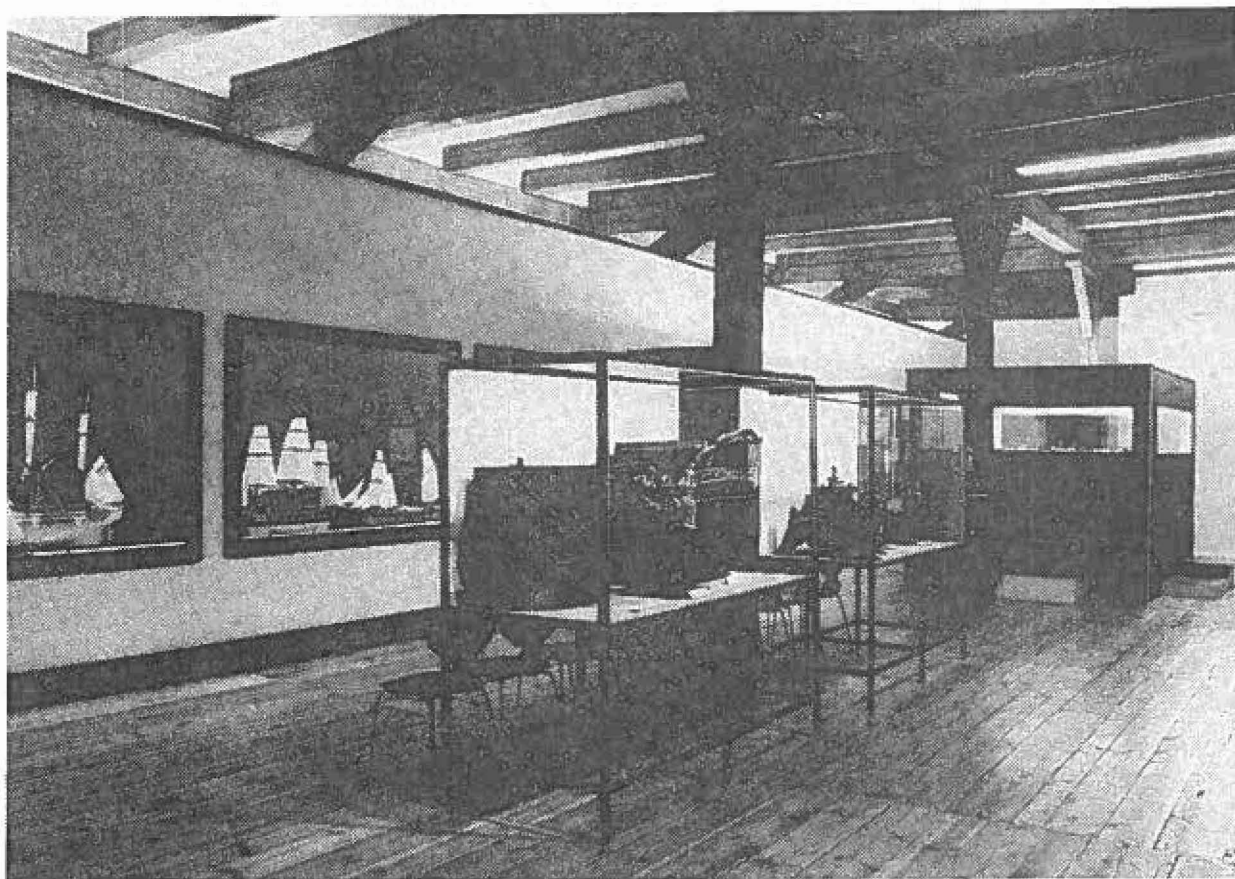

Glimt fra montren med de store riggede orlogsmænd. (FOT Orlogsmuseet).

Det, der først møder besøgeren, når man via trappetårnet er kommet op på 2. etage i Tøjhuset, er modellen af det imponante orlogsskib SOPHIA AMALIA, som eksisterede i årene 1650-87, og som deltog i slaget i Køge Bugt 1.7.1677. Det rigt udsmykkede skib, som var flådens største, var bestykket med 108 kanoner og havde 680 mand som fuldt krigsbemandet. Alle disse 7 modeller kan fortælle hver sin historie.

Her skal kun nævnes nogle eksempler, som f.eks. linjeskibet FYEN fra 1736. Dette skib er samlingens største model i skala 1:18 og har, på trods af at det er en originalmodel fra tiden, ikke nogen berømmelig historie. Skibet sejlede i virkeligheden ganske dårligt og blev efter kun 9 års tjeneste i flåden afhændet til Asiatisk Kompagni, hvor det gjorde 3 togter til Kina.

Som et tredje eksempel skal nævnes vandliniemodellen af PHOENIX, et linjeskib på 60 kanoner og 572 mands besætning, søsat i 1810 på Holmen. Skibet blev bygget af resterne fra de af englænderne raserede nybygninger på Nyholm som det første nybyggeri efter ranet af flåden. Selve modellen har tjent som øvelsesmodel for arbejde med sejl og rig i en tid, hvor der ikke fandtes ret mange virkelige skibe i flåden. Udstillingen viser først og fremmest skibsmodeller, men der findes også andre modeller af mere prosaisk karakter, som eks. muddermaskinen fra 1700-tallets midte.

Glimt af nogle af de andre effekter på udstillingen.
(FOT Orlogsmuseet).

For at sikre en rimelig dybde i Københavns havn måtte man til stadighed grave mudder væk i en kamp mod naturen, der med strømmen hele tiden tilførte nyt mudder.

Flåden var den ubestrideligt største arbejdsplads i 1700-tallets København. De mange store sejlskibe krævede således en

stor arbejdsindsats, og når der var optræk til uvejr i udenrigs- politikkken, og flåden skulle udrustes, myldrede det med travle mennesker overalt, såvel på Gammelholm som Nyholm. Man kan danne sig et indtryk af dette ved at betragte den store model af Nyholm, forestillende en situation fra 1767, hvor de mange skibe ligger fortøjede i flådens leje, samtidig med at der arbejdes med nybygninger på beddingerne syd for mastekranen. Hvis man f.eks. forestiller sig det slidsomme arbejde, der lå bundet i det mægtige lager af skibstømmer, må man forbavses over den flod af arbejdskraft, der blev brugt med hensyn til træfældning, transporter, opsavning og lagring af de mængder, der gik til for at bygge og reparere en så stor flåde. Som eks. kan nævnes, at der til at bygge et orlogsskib krævedes ca. 1.000 egetrær.

Udstillingens ene langvæg består af en sammenhængende lang montre med modeller forestillende skibe gennem næsten 300 år. Den ældste er modellen af CHURPRINDESEN, om hvis oprindelse der råder usikkerhed. Modellen viser et skib fra 1600-tallets slutning med en meget detaljeret rig, som vistnok er original. Skibet er formodentlig bygget til ophængning og har derfor et alt for smalt skrog, men er med sin rig en stor sjældenhed også internationalt set. To mindre modeller, fregatten ELEFANTEN og orlogsskibet TRE LØVER er originalmodeller af den indkaldte engelske skibsbygmester Francis Sheldon fra 1680'erne. Derefter følger en lang række riggede modeller, næsten alle i skala 1:48 eller 1:50. Vi ser her udviklingen helt frem til anden verdenskrig, hvor panserskibet PEDER SKRAM, bl.a. kendt fra den dramatiske sænkning på Holmen i 1943, er sidste lænke.

Modellsamlingens fleste nyere modeller er bygget af Holmens dygtige modelbyggere, som igennem de sidste hundrede år har skabt mange modeller af kendte skibe selv fra ældre tid. Den høje kvalitet er ubestridelig og skyldes især de velkendte modelbyggere O.C.Dørge og E.Werge. Men samlingen er også i de seneste år blevet beriget med modeller skænket af dygtige private modelbyggere. Her skal nævnes den storslåede NORSKE LØVE fra 1765 bygget af Svend Pedersen og hjuldamperen GEYSER fra 1844 bygget og skænket af Erik Skive, som også har bygget DANNEBROGE i Tøjhusmuseets kanonhal.

Udstillingen "Flåden og dens skibe" viser offentligheden en del af søværnets meget omfattende historiske samlinger i en tid, hvor Orlogsmuseet ikke har egne udstillingslokaler. Siden

1977 har museet ikke haft muligheder for at vise sine skatte, men nu ser der ud til at være lys forude, idet der nu foreligger planer om, at Bådsmadsstrædefløjen i Søkvæsthuset på Christianshavn vil blive stillet til museets rådighed. I de kommende år håber man på at kunne få midler til at gøre det gamle hus istand, således at de store samlinger endelig kan blive til glæde for offentligheden.

Udstillingen i Tøjhuset har åben tirsdag-lørdag 13-15, og søndag 11-16. OBS mandag lukket.

Rundvisning for grupper kan aftales med Orlogsmuseet. Telefon (01) 54 63 63.

(O.L.J.Orlogsmuseet)

Tordenskiolds fødselsdag højtideligholdt

Selskabet DANSKE TORDENSKIOLD-VENNER fejrer traditionelt hvert år søheltens fødselsdag den 28. oktober med en højtidelighed i Holmens Kirke. Ved denne lejlighed nedlægges krans og blomster ved Tordenskiolds Sarkofag i kirkens kapel.

Kransenedlægning ved Tordenskiolds Statue i gården til Holmens Kirke. En kvindelig mariner blæser "Last Post". Fra venstre ses Norges Ambassadør H.E.Ole Ålgård, det norske Sjøforsvars officielle udsending, Chefen for KNM "TORDENSKIOLD" i Haakonsværn ved Bergen, kommandør Rolf Andreassen, Chefen for Flådestation København, kommandør P.Wessel-Tolvig, formanden for Selskabet DANSKE TORDENSKIOLD-VENNER, direktør E.Friisager, landsnæstformanden i Marineforeningen, distriktschef Torben Jensen. Helt til højre ses kommandør Preben Holm, som nedlagde blomster fra selskabets æresmedlem, fru Andrea Sanner, Ski, Norge.

Da Holmens Kirkes kapel var lukket på grund af en omfattende reparation, måtte den sædvanlige højtidelighed i kapellet desværre aflyses. I stedet for nedlagdes der krans og blomster ved Tordenskiolds Statue.

Den efterfølgende traditionelle sammenkomst var i år henlagt til Søværnets Officersskole med deltagelse af ca. 200 medlemmer og gæster. Formanden, direktør E. Friisager, mindedes de 8 medlemmer, der siden sidste fødselsdag var gået bort, og gennemgik i større træk aktiviteterne i selskabets 20-årige historie - herunder stiftelsen af TORDENSKIOLD-PRISEN, der nu har været uddelt 6 gange.

Sognepræst, dr.theol. Børge Ørsted, talte derpå om de traditionelle morgenbønner, som læses af kadetterne. Bønnerne er skrevet af dr.theol. Balthasar Münter, der levede 1794-1867. Endvidere omtalte pastor Ørsted Axel Juels digtning. Derpå læste den vagthavende kadet mandagsbønnen. Efter hornsignalet "Klart Skib" læste skuespiller ved Det kongelige Teater Palle Huld "Den unge Søfficer" af Axel Juel.

Dagens foredragsholder, overarkivar ved Rigsarkivet Hans Chr. Bjerg, fortalte om Tordenskiolds adelsvåben og betydningen af de enkelte felter, som i dag bruges af forskellige enheder inden for søværnet.

Formanden for Selskabet DANSKE TORDENSKIOLD-VENNER, direktør E. Friisager, overrækker gavebrev til Søværnets Officersskole på det ham tilhørende maleri af Vilhelm Rosenstand: Tordenskiold i Marstrand. Samtidig fik skolens chef overrakt en fotografisk reproduktion af maleriet (billedet).

Operasangerinde ved Det kongelige Teater Minna Nyhus sang bl.a. den fast til lejligheden hørende "Jeg vil sjunge om en Helt". Minna Nyhus blev akkompagneret af sin mand, tegneren Karl Johan Larsen, på guitar.

Efter hornsignalet "Ophør klart Skib" afsluttede formanden og overrakte chefen for Søværnets Officersskole et gavebrev på Vilhelm Rosenstands maleri "Tordenskiold i Marstrand", som til sin tid skal overgå til skolen.

Som en jubilæums-øverraskelse læste Palle Huld derpå uddrag af Axel Juels digt "Peter Tordenskiold". Digtet blev første gang oplæst som prolog ved Det kongelige Teaters opførelse af Oehlen-schlägers "Tordenskiold" den 12/11 1920 (200-årsdagen for Tordenskiolds død).

Så lød signalet "Til Skafning", og deltagerne fik derefter serveret en let anretning.

Selskabet havde i skolens mødelokale foranstaltet en udstilling af fotografier, artikler og forskellige Tordenskiold-effekter fra de forløbne 20 år, og denne udstilling var velbesøgt.

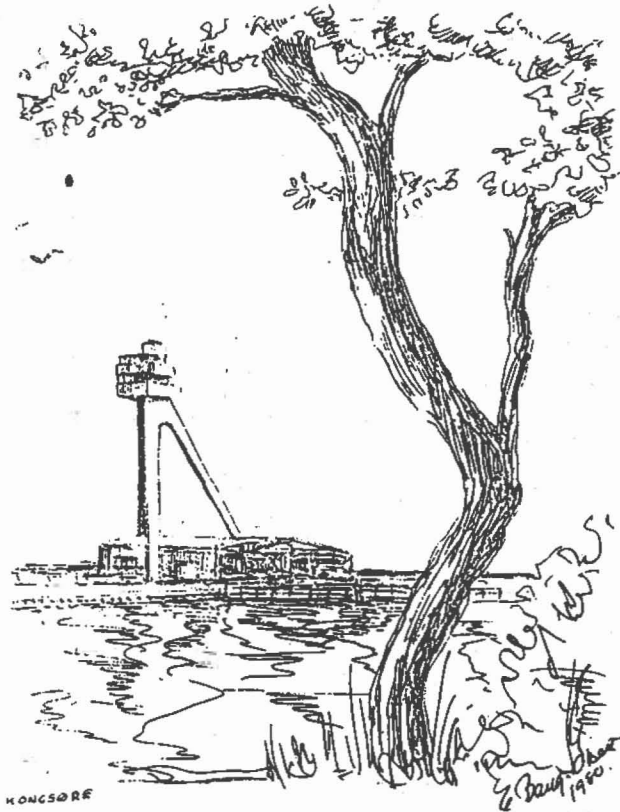
(Foreningen DANSKE TORDENSKIOLD-
VENNER)

Torpedostation Kongsøres kontaktarrangement 1985

Torpedostation Kongsøres (TOS KON) kontaktarrangement 1985 blev i år afviklet 6. november. Omkring 40 gæster fra militære og civile myndigheder, lodsejere omkring torpedostationen, håndværkere og leverandører ankom i rigtigt efterårsvejr med kraftige vindstød. Netop denne årstid viser, hvor smukt stationen er placeret midt i Kongsøre skov yderst på landspidsen mellem Lammefjorden og Nykøbing Sjælland Bugt. Skoven havde tabt netop så meget løv, at man kunne se hele stationen, men alligevel var der så meget tilbage, at skoven kunne låne os sin efterårsforyldning i dagens anledning.

Som sædvanlig samledes man i pejsestuen med et repræsentativt udvalg af stationens faste personel til et glas, før chefen bød velkommen i filmsalen og orienterede om årets forløb siden sidste kontaktarrangement, og derefter præsenterede næste programpunkt.

Stationen havde fået Søværnets Materielkommandos projektlejder for STANDARD FLEX 300 til at fortælle om projektet. Orlogskap-

Fra TORPEDOSTATION KONGSØRE efter originaltegning af E. Bang-Olsen

tajnen og hans assistent gav en levende fremstilling af alle aspekter omkring projektet med en skibstype, der med en STANDARDgrundenhed på FLEXibel måde kan udrustes til at varetage en række søværnsopgaver, og skal afløse en del udslidte og forældede fartøjer.

Orlogskaptajnen fortalte om alle faser i projektet, bravt bistået af assistenten, der hele tiden sørgede for, at lysbilleder, slices og videofilm fungerede som baggrund for foredraget.

Det var et specielt krydderi, at videofilmen, der viste, hvordan en model af det projekterede fartøj fungerede i søen under forskellige forhold, er optaget netop i Kongsøre, hvor stationens personel var behjælpelig under forsøget.

For samtlige tilhørere var det en udbytterig time, og de lokale gæster gav udtryk for glæde og forventning om at kunne se prototypen på STANDARD FLEX 300 operere i Isefjorden i 1987.

Som afslutning på dagen serverede torpedostationen søværnets gule ærter - med tilbehør - og herunder tilbragte man endnu et par hyggelige timer sammen og fik underbygget det gode forhold, stationen har til sine kontakter.

(TOS KON)

Rationaliseringsforslag præmieret

Et rationaliseringsforslag fremsat af elektromekaniker Ole Jacobsen, Flådestation Frederikshavn, vedrørende nedbringelse af udgifter og leveringstid for reservedele til LYNX Helicopter Handler har været vurderet af Flådestation Frederikshavn samt Søværnets Materielkommando, ligesom det har været forelagt Forsvarskommandoens Samarbejdsudvalg.

Af den foretagne vurdering fremgår bl.a., at forslaget teknisk og sikkerhedsmæssigt er godkendt af Søværnets Materielkommando og Søværnets Flyvetjeneste, ligesom det med held har været afprøvet under inspektionsskibet BESKYTTERENS togt i perioden januar-april i år.

Søværnets Materielkommando har anbefalet forslaget antaget og præmieret, idet forslaget agtes gennemført.

Forsvarskommandoen har ved særlig skrivelse meddelt elektromekanikeren, at forslaget er blevet antaget og har udtrykt sin anerkendelse af hans initiativ og interesse for tjenesten. Samtidig er meddelt, at forslaget i overensstemmelse med samarbejdsudvalgets indstilling præmieres med kr. 3000,00.

(MST)

Indland kort

Efterkontrol af dumpingområdet i Kalø Vig

Et minørhold fra søværnet har i perioden 29. juli til 13. september foretaget efterkontrol i Kalø Vig af sikkerhedszonens vestlige del samt et område omfattende den nordlige gennemsejling.

Dette år var der stillet to orlogskuttere af BARSØ-klassen til rådighed for arbejdet i modsætning til tidligere, hvor man har arbejdet fra motorkabelbåden MSA-4. THURØ var tildelt i perioden 29. juli til 28. august og DREJØ i perioden 29. august til 13. september. BARSØ-klassen var velegnet til formålet.

For så vidt angår selve efterkontrollen kan det nævnes, at størstedelen af perioden har været generet af ugunstigt vejr. Kraftig blæst fra sydlige retninger bevirkede, at udlægning af stag var vanskelig og i adskillige tilfælde måtte opgives. Herved gik en del effektiv arbejdstid tabt, hvilket bevirkede, at en del af et enkelt område ikke blev kontrolleret som planlagt. Da dette område sidst blev efterkontrolleret i 1984, medfører det ingen yderligere restriktioner for sejlads. Det manglende område vil blive taget på programmet for næste års kontrolopgave i Kalø Vig.

Resultatet af efterkontrollen blev, at der blev ikke observeret flybomber, men i områderne øst og vest for gennemsejlingsåbningen blev der fundet spredt ammunition i kasser. I alt blev der efterkontrolleret ca. 420.000 m².

Overordnet inspektion af inspektionsskibet HVIDBJØRNEN

Inspektøren for Søværnet foretog den 19. november overordnet inspektion af inspektionsskibet HVIDBJØRNEN under sejlads i Sundet og Kattegat Syd.

Under forlægningen fra Langelinie til Kattegat Syd foretog Inspektøren for Søværnet en generel inspektion af HVIDBJØRNEN, og der blev afholdt forskellige havari- og navigationsøvelser.

Om eftermiddagen fortsatte øvelsesaktiviteten med bl.a. afprøvning af nødstyring for at slutte med helikopterøvelse og trawlerjagt på orlogskutteren FARØ.

Efter endt inspektion returnerede HVIDBJØRNEN til Københavns Frihavn, hvor Inspektøren for Søværnet efter parade gik fra borde.

HVIDBJØRNEN afgik fra Flådestation Frederikshavn den 25. november for at forrette fiskeri- og stationstjeneste ved Grønland. HVIDBJØRNEN forventes tilbage fra Grønland ultimo februar 1986.

Flådebesøg

Den tyske (BRD) undervandsbåd U 10 (Type 205-klassen) aflægger rutinebesøg i Frederikshavn i perioden 7.-9. december. Chef vil være kaptajnløjtnant P.G.Fischer. Samlet besætning: 4 officerer samt 18 andre befalingsmænd og menige.

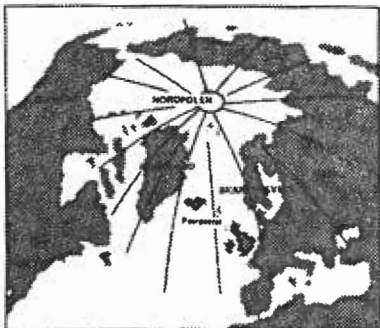
---ooOoo---

En tysk (BRD) styrke, bestående af depotskibet LECH (RHEIN-klassen) og undervandsbådene U 25 og U 27 (Type 206-klassen), aflægger rutinebesøg i Frederikshavn i perioden 7.-12. december. Chef for styrken vil være orlogskaptajn J.Schmidt om bord i U 27. Samlet besætning: 15 officerer samt 146 andre befalingsmænd og menige.

---ooOoo---

Udland kort

Ny hollandsk undervandsbåd søsat

Den hollandske flådes nye undervandsbåd WALRUS blev søsat den 28. oktober. Yderligere to enheder af klassen kom i ordre sidste år, og det er meningen, at de skal erstatte det sidste par treskrogsbåde af POTVIS-klassen. Et opfølgende program er planlagt i 1990'erne som erstatning for ZWARDVIS-klassen, hedder det bl.a. i artiklen i "JANE'S DEFENCE WEEKLY".

Flere LYNX-helikoptere til den britiske flåde

Firmaet Westland har fået en ny ordre fra det britiske forsvarsministerium om levering af syv af firmaets NAVY LYNX HAS Mk 3 til den britiske flåde. HAS Mk 3 er den seneste opdaterede version af den kampprøvede Westland NAVY LYNX. Helikopteren har en forbedret transmission i form af en tre drevs hovedgearboks og drives af 2 Rolls Royce GEM 4 motorer á 1120 aksel-HK og har en totalvægt på ca. 4880 kg. Ordren bringer antallet af LYNX i ordre i hele verden op på 329, heri er inkluderet et antal på 12, der er kommer i ordre i år, skriver "MARITIME DEFENCE".

J. Philip Rasmussen